

NORGES OFFISIELLE STATISTIKK XII 181

FISKERITELLING

1. NOVEMBER 1960
TREDJE HEFTE

Fishery Census November 1, 1960
Third volume

STATISTISK SENTRALBYRÅ
OSLO 1965

Norges offisielle statistikk, rekke XII

Norway's Official Statistics, series XII

Rekke XII

Trykt 1965

- Nr. 160 Økonomisk utsyn over året 1964 *Economic survey*
- 161 Elektrisitetsstatistikk 1963 *Electricity statistics*
- 162 Kredittmarkedstatistikk 1963 *Credit market statistics*
- 163 Nasjonalregnskap 1865—1960 *National accounts*
- 164 Samferdselsstatistikk 1963 *Transport and communication statistics*
- 165 Utenrikshandel 1964 I *External trade I*
- 166 Psykiatriske sykehus 1963 *Hospitals for mental disease*
- 167 Syketrygden 1963 *National health insurance*
- 168 Forsikringsselskaper 1963 *Sociétés d'assurances*
- 169 Alders- og yrkesstrukturen i jordbruket. Ein analyse på grunnlag av jordbruksteljingane i 1949 og 1959 *The holders by age and occupational status. An analysis based on the censuses of agriculture*
- 170 Statistisk årbok 1965 *Statistical yearbook of Norway*
- 171 Folkemengdens bevegelse 1963 *Vital statistics and migration statistics*
- 172 Industristatistikk 1963 *Industrial statistics*
- 173 Norges postverk 1964 *Statistique postale*
- 174 Lønnsstatistikk 1964 *Wage statistics*
- 175 Skogstatistikk 1963 *Forestry statistics*
- 176 Telegrafverket 1964 *Télégraphes et téléphones de l'Etat*
- 177 Utenrikshandel 1964 II *External trade II*
- 178 Jordbruksstatistikk 1964 *Agricultural statistics*
- 179 Fiskeristatistikk 1963 *Fishery statistics*
- 180 Helsestatistikk 1963 *Health statistics*
- 181 Fiskeritelling 1. november 1960 III Oversikt *Fishery census III General survey*

NORGES OFFISIELLE STATISTIKK XII 181

FISKERITELLING

1. NOVEMBER 1960

TREDJE HEFTE

Oversikt

Fishery Census November 1, 1960

Third volume

General Survey

STATISTISK SENTRALBYRÅ
CENTRAL BUREAU OF STATISTICS OF NORWAY

OSLO 1965

Tidligere utkommet

Fra Fiskeritellingen 1948:

- Første hefte: Tallet på fiskere, deltaking i fiske og annet arbeid, jordbruks-areal og husdyrhold, redskaper, sjøhus, rorbuer m.v. NOS XI 62.
Annet » Fiskefarkoster og tilvirkeranlegg. NOS XI 70.
Tredje » Oversikt over tellingsresultatene. NOS XI 104.

Fra Fiskeritellingen 1960:

- Første hefte: Tallet på fiskere, deltaking i fiske og annet arbeid, jordbruks-areal og husdyrhold, redskaper, rorbuer og sjøhus m.v. NOS XII 85.
Annet » Fiskeflåten. NOS XII 111.
Markedstall. NOS A 74.

Forord

Byrået legger med dette fram tredje og siste hefte av Fiskeritellingen 1. november 1960.

Dette heftet gir en samlet oversikt over tellingen og tellingsresultatene. I tillegg til de detaljerte oppgaver som tidligere er trykt, foreligger en rekke oppgaver i manuskript i Byrået. En oversikt over slike tabeller er gitt i de første to heftene.

Konsulent Helge Skaug har ledet arbeidet med denne statistikken og skrevet oversikten.

Statistisk Sentralbyrå, Oslo, 20. mai 1965.

Petter Jakob Bjerve

Bjørnulf Bendiksen

Preface

This third and last volume of the Fishery Census November 1, 1960 contains a general survey of the census results.

In addition to the tables published in volume I—II, a number of unprinted tables are available in the Bureau. A list of such tables is given in each of these volumes.

The statistics have been prepared under the supervision of Mr. Helge Skaug, who has also written the survey.

Central Bureau of Statistics, Oslo, 20 May 1965.

Petter Jakob Bjerve

Bjørnulf Bendiksen

Innhold

	Side
I. Innledning	9
II. Planlegging og innsamling av materiale til Fiskeritellingen 1960	10
1. Innledende arbeid	10
2. Om sammenslåingen av folke- og fiskeritellingen	10
3. Tidspunktet for tellingene	10
4. Instruksjon og veiledning for tellerne	11
5. Opplysningsvirksomhet	11
6. Omfanget av fiskeritellingen	11
7. Skjemaene	12
8. Gjennomføringen av fiskeritellingen	12
9. Revisjonen	13
III. Fiskere	14
1. Begrepet fisker i fiskeritellingen	14
2. Geografisk fordeling	14
3. Alder og ekteskapelig status	21
IV. Fiskernes deltaking i fiske og annet arbeid m.v.	27
1. Arbeidsuker i alt og i de enkelte kvartaler	27
2. Deltakingen i de enkelte fiskerier	32
a. De store torskefiskerier	32
b. Sildefiskeriene	35
c. Andre fiskerier	39
3. Viktigste fisket	43
4. Deltakingen i flere fiskerier	46
5. Deltakingen i enkelte fiskerier og i annet arbeid	50
6. Deltakingen i annet arbeid enn fiske, etter næring, sosial status og stilling ..	53
7. Deltakingen i viktigere næringer, fylkes- og kvartalsvis	56
8. Deltakingen i fiske i de forskjellige kyststrøk	57
9. Forberedelse og etterarbeid, vedlikehold m.v	60
10. Om spesialiseringen i fisket	60
V. Gårdsbruk som ble drevet av fiskere	62
1. Størrelsen av brukene m.v.	62
2. Husdyrholdet	67
VI. Sjøhus og rorbuer m.v.	67
VII. Fiskeredskaper	70
1. Redskaper i alt i de forskjellige deler av landet	70
2. Redskapene etter materiale og bruk. Redskapstap	72
3. Eierforholdet	74
4. Beregnet verdi av redskapsmassen	75
VIII. Fiskefarkoster	77
1. Lovbestemmelser om registrering og merking av fiskefarkoster	77
2. Sammenlikning med Merkerregisteret	78
3. Hovedfarkoster og hjelpebåter pr. 1/11 1960	79
4. Farkostene etter størrelse	81
5. Farkostene etter alder	84
6. Ombygginger	87
7. Farkostene etter byggemateriale	88

	Side
IX. Maskiner og teknisk utstyr	89
1. Maskinene etter art, hk og alder	89
2. Maskinstyrken kombinert med farkostenes art, lengde og alder	94
3. Teknisk utstyr	99
X. Bruken av fiskefarkostene	102
1. Fiske og annen fart	102
2. Bruken av farkostene i de enkelte kvartaler	104
3. De enkelte fiskerier	106
4. Bruken av farkostene i flere fiskerier	116
5. Kombinering av bruken av farkostene i fiske og i annen fart	118
6. Bruken av farkostene etter alder	121
XI. Påkostninger og vedlikehold av farkostene	122
XII. Forbruket av drivstoff	126
XIII. Beregnet verdi av fiskeflåten. Pantegjeld	130
1. Grunnlaget for verdiberegningen	130
2. Fiskeflåtens beregnede totalverdi	132
3. Fiskefarkostenes beregnede gjennomsnittsverdi etter art, lengde og alder	133
4. Vurdering av påliteligheten av verdiberegningene	135
5. Pantegjelden på fiskefarkostene	136
XIV. Eierforholdet	140
XV. Brutto fangstverdi	143
1. Utvalget	143
2. Beregningsmetode	145
3. Beregningsresultater	146
Sammendrag på engelsk	149
Vedlegg : Rundskriv, skjemaer og tellerinstruks	153

Standardtegn

- .. Oppgave mangler
- . Tall kan ikke forekomme
- Null
- 0 } Mindre enn en halv av den brukte enhet
- 0,0 }

Contents

	Page
I. Introduction	9
II. Planning and collecting of data for the Fishery Census 1960	10
1. Introductory work	10
2. Remarks to combining of the Population Census and the Fishery Census	10
3. Date of the censuses	10
4. Instruction and directions to the enumerators	11
5. General information to the public	11
6. The scope of the Fishery Census	11
7. The questionnaires	12
8. The realization of the Fishery Census	12
9. Revision of the questionnaires	13
III. Fishermen	14
1. Definition of fisherman in the Fishery Census	14
2. Geographical classification	14
3. Fishermen by age and marital status	21
IV. Participation in fishing and other kind of work	27
1. Total number of weeks engaged in fishing and other employment, classified by quarters	27
2. Participation in the various fisheries	32
a. The great cod fisheries	32
b. The herring fisheries	35
c. Other fisheries	39
3. Principal fishery	43
4. Participation in various fisheries	46
5. Participation in fishing and other kind of work	50
6. Participation in other kind of work than fishing, by industry, social status and by status	53
7. Participation in principal industries, quarterly and by county	56
8. Participation in fishing in the various coast districts	57
9. Introductory and finishing work, maintenance etc.	60
10. Remarks on the specialization in fishing	60
V. Farms operated by fishermen	62
1. Size of farms etc.	62
2. Livestock	67
VI. Sheds for gear etc. and fishermen's quarters	67
VII. Fishing gear	70
1. Fishing gear in various parts of the country	70
2. Fishing gear by material and use. Loss of gear	72
3. Ownership	74
4. Estimated value of the stock of gear	75
VIII. Fishing vessels	77
1. Legal regulations on registering and marking of fishing vessels	77
2. Comparison with the «Merkeregisteret»	78
3. Main vessels and auxiliary boats per Nov. 1, 1960	79
4. Vessels by size	81
5. Vessels by age	84

	Page
6. Rebuilding	87
7. Vessels by building material	88
IX. Engines and technical equipment	89
1. Engine by type, engine power and age	89
2. Engine power combined with type, size and age of vessels	94
3. Technical equipment	99
X. Use of fishing vessels	102
1. Total use of vessels in fishing and other activities	102
2. Use of vessels, by quarters	104
3. Use of vessels in various fisheries	106
4. Combining of the use of vessels in several fisheries	116
5. Combining of the use of vessels in fishing and in other activities	118
6. Use of vessels by age groups	121
XI. Costs and maintenance of vessels	122
XII. Fuel consumption	126
XIII. Estimated value of the fishing fleet. Mortgage debt	130
1. Basis of the estimation	130
2. Total value of fishing fleet	132
3. Average value of vessels by type, size and age	133
4. Valuation of the reliability of the estimated figures	135
5. Mortgage debt on vessels	136
XIV. Ownership	140
XV. Gross value of landings	143
1. The sample	143
2. Method of estimation	145
3. Results of estimation	146
English summary	149
Appendix: Circulars, questionnaires and instruction for the enumerators	153

Explanation of Symbols

..	Data not available
.	Category not applicable
—	Nil
0)	Less than half of unit employed
0,0)	

I. Innledning

Tidligere har det bare vært holdt én fullstendig fiskeritelling i Norge, nemlig pr. 1. oktober 1948. Resultatene av denne tellingen foreligger i 3 publikasjoner. De to første inneholder en utgreiing om opplegget og gjennomføringen av tellingen.

Det var på tale å holde fiskeritelling i 1958, men særlig av budsjettmessige grunner ble tellingen utsatt slik at den kunne holdes samtidig med folketellingen i 1960.

Fiskeritellingene gir oppgaver over tallet på fiskere, deres aldersfordeling, deltakingen i de ulike fiskerier, yrkeskombinasjoner m. v. Ellers viser tellingene beholdning av fiskeredskaper, fiskeflåtens størrelse og sammensetning etter alder etc., bruken av farkostene, elektroteknisk utstyr, forbruk av drivstoff, påkostninger og gjeld.

Det første heftet av fiskeritellingen 1960 inneholder tabeller over fiskerne, deres deltaking i forskjellige fiskerier og i annet arbeid, gårdsbruk som ble drevet av fiskere, fiskeredskaper, sjøhus og rorbuer m. v.

I det andre heftet finner en oppgaver over fiskeflåtens størrelse, beregnet verdi og sammensetning etter farkostenes art, lengde og alder m. v. Videre er det gitt oppgaver over blant annet maskinstyrke, teknisk utstyr, forbruk av drivstoff og bruken av farkostene i de forskjellige fiskerier og i annen fart. Heftet inneholder dessuten beregnede oppgaver over brutto fangstverdi.

Oppgaver fra fiskeritellingen gruppert etter handelsdistrikter m. v. er publisert i «Markedstall» (NOS A 74).

Dette tredje hefte gir — som det går fram av innholdsfortegnelsen — en oversikt over resultatene fra hele tellingen. En har her blant annet forsøkt å vise hvilke strukturelle endringer som har funnet sted i perioden 1948—1960 når det f. eks. gjelder fiskernes aldersfordeling, deres yrkeskombinasjoner, redskapsbruken, farkostenes fordeling etter størrelse m. v. Da det imidlertid som regel ikke foreligger tilsvarende oppgaver for de enkelte år i tiden mellom 1948 og 1960, har en i de fleste tilfelle måttet nøye seg med en statisk sammenlikning av forholdene på de to tellingstidspunkter.

Dette heftet inneholder forholdsvis mange teksttabeller som for en stor del bygger på oppgaver som er trykt i hefte I—II. Disse teksttabellene tar dels sikte på å gi en bedre oversikt over tellingsresultatene enn de detaljerte tabellene i tabellheftene og dels tar de sikte på å lette sammenlikningen med forrige fiskeritelling. Enkelte av teksttabellene er forholdsvis omfangsrike fordi en har funnet det hensiktsmessig å ta med alle spesifikasjoner av fiskeriene m. v.

Den kongelige resolusjon som gir hjemmel for Fiskeritellingen 1960 finnes i «Instruks for tellingslederen», som er trykt som vedlegg til dette hefte.

II. Planlegging og innsamling av materiale til Fiskeritellingen 1960

1. Innledende arbeid

De første tabellutkast ble satt opp i nært samarbeid med Fiskeridirektoratet. Utkastene ble sendt til enkelte departementer, fiskernes organisasjoner og andre til eventuell kritikk og merknader. Det ble videre laget et prøveskjema som ble prøvd ved intervjuer som Byrået hadde med fiskere og eiere av fiskefarkoster på Sunnmøre og i Vesterålen og Lofoten.

De erfaringer en høstet førte til at de foreløpige tabellutkast ble noe endret på visse punkter. På grunnlag av de reviderte tabellutkast ble så de endelige skjemaer for tellingen laget.

2. Om sammenslåingen av folke- og fiskeritellingen

Det medførte vesentlige fordeler å holde folketelling og fiskeritelling på samme tid. For det første behøvde tellerne i prinsippet bare å oppsøke fiskere og farkosteiere én gang for å få opplysningene både til folke- og fiskeritellingen. I kyststrøkene, hvor avstandene er store og befolkningen ofte bor spredt, betydde dette mye innspart tid for tellerne og mindre skyssutgifter sammenliknet med å holde tellingene på ulike tidspunkter. Statistisk sett oppnådde en fordeler ved å kunne supplere eller kontrollere opplysninger på fiskerens skjema, f. eks. om fødselsdata, ekteskapeleg status eller hovedyrke mot folketellingsskjemaet — eller omvendt — uten å behøve å spørre de kommunale myndigheter på nytt. Administrativt medførte ordningen også en viss vinning, idet den samme tellingsledelsen kunne ta hånd om både folketellingen og fiskeritellingen. Endelig kan det nevnes at ved å holde fiskeritellingen samtidig med folketellingen kunne en få kjennskap til eventuelle fiskere i kommuner utenom de egentlige fiskeridistrikter, noe som ellers ville vært vanskelig eller kostet uforholdsmessig mye.

På den annen side var Byrået på forhånd oppmerksom på flere forhold som talte mot å holde fiskeritellingen samtidig med folketellingen. I de typiske fiskeridistrikter ville tellerne få svært mange skjemaer å fylle ut, og dette kunne gå noe ut over kvaliteten av svarene. Dessuten kunne det tenkes at innsendingen av materialet til Byrået ble vesentlig forsinket i forhold til de tidsfrister som ble satt, fordi tellerne og tellingslederne — som skulle se igjennom og ordne materialet — i en rekke kommuner fikk en stor arbeidsmengde. Når det gjelder den maskinelle bearbeidingen i Byrået, måtte en foreta en prioritering av arbeidet hvis materialet til begge tellingene kom noenlunde samtidig.

I de typiske fiskerikommuner, hvor det var forholdsvis mange opplysninger som skulle innhentes til fiskeritellingen, hadde Byrået rådet tellingslederne til å dele opp tellingskretsene i mindre kretser. I slike kommuner ble det da nødvendig å ha flere tellere og bruke lengre tid til gjennomgåelse av skjemaer og instruksjoner m. v. enn de to tellinger hver for seg ville krevd. Likevel regnet Byrået med at ordningen ville by på store økonomiske og administrative fordeler, og at disse ville mer enn oppveie ulempene.

3. Tidspunktet for tellingene

Det ble bestemt at folke- og fiskeritellingen skulle holdes 1. november 1960.

Det har tidligere vært vanlig å holde folketellinger omkring 1. desember, noe som henger sammen med det alminnelige ønske om at de helst bør hol-

des på den tid av året da folk er minst borte fra sine hjemsteder. På den annen side må en i vårt land ta spesielt hensyn til vanskelige kommunikasjonsforhold, korte dager og ofte ugunstige værforhold omkring årsskiftet.

For fiskeritellingens vedkommende ville det, på grunn av spørsmålet om sysselsettingens varighet, vært bedre om den — som i 1948 — var blitt holdt 1. oktober, dvs. ved kvartalsskiftet. En måtte nemlig be om oppgaver over deltaking i fiske m. v. for perioden 1. oktober 1959—30. september 1960 for å få sammenliknbare kvartalstall med fiskeritellingen i 1948.

Et annet hensyn som gjorde seg særlig gjeldende når begge tellinger skulle holdes samtidig, var at arbeidet i forbindelse med folketellingen (revisjonen av folkeregistrene m. v.) ikke måtte komme for ubeleilig for det løpende arbeid i kommuneadministrasjonen. Den tellingsdatoen som en ble stående ved var et kompromiss mellom de ulike hensyn og interessemotsetninger.

4. Instruksjon og veiledning for tellerne

Noen uker før tellingene skulle holdes innkalte Byrået tellingslederne for de enkelte kommuner til instruksjonsmøter på sentrale steder rundt om i landet.

Hensikten med instruksjonsmøtene var først og fremst å heve kvaliteten av det innsamlede materialet ved å gjennomgå de enkelte spørsmål på skjemaene med tellingslederne. Derved ville en unngå enkelte misforståelser som erfaringsmessig lett oppstår og skape større ensartethet fra kommune til kommune. Instruksjonen lettet også arbeidet for dem som skulle stå for innsamlingen av materialet, og Byrået kunne regne med mindre korrespondanse etc. under revisjonen av skjemaene, og derved framskynde tidspunktet for de første tellingsresultater.

5. Opplysningsvirksomhet

I forbindelse med de intervjuer Byrået hadde med fiskere og farkosteiere før tellingen søkte en også kontakt med den lokale presse. Denne viste stor interesse når det gjaldt å orientere sine lesere om hensikten med og gjennomføringen av fiskeritellingen. Også på de steder instruksjonsmøtene med tellingslederne ble holdt, gav lokalpressen som regel ganske utførlige opplysninger om både folke- og fiskeritellingen, noe som trolig bidrog til større forståelse for tellingene blant publikum.

Kort tid før tellingen skulle holdes sendte Byrået en generell orientering til pressen. I Kringkastingen ble det også orientert særskilt om fiskeritellingen i forbindelse med «Fiskerinytt».

Den direkte kontakt en fikk med tellingslederne under instruksjonsmøtene gjorde det lettere for Byrået både å få inn tellingsmaterialet og eventuelle tilleggsopplysninger.

6. Omfanget av fiskeritellingen

Fiskeritellingen omfattet i prinsippet alle personer på 15 år og over som i tiden 1. oktober 1959 til 30. september 1960 drev ervervsmessig sjøfiske av minst én ukes varighet. Til fiske regnet en også sel- og småhvalfangst, tang-

og taresanking, skjellgraving m. v. Fiske bare til bruk for egen husholdning skulle tellerne ikke føre opp.

I likhet med i 1948 var oppgaveplikten for «fisker» uavhengig av hva slags arbeid vedkommende hadde utført ombord i farkosten. Kokker, maskinister og høvedsmenn ble således regnet som fiskere selv om de ikke hadde deltatt i selve fisket.

Videre omfattet tellingen alle registreringspliktige fiskefarkoster, hjelpebåter og andre farkoster — uansett størrelse — som ble brukt til ervervs-messig fiske i tellingsperioden. Det ble også innhentet opplysninger om registreringspliktige farkoster som midlertidig hadde vært ute av drift.

Ellers ble det spurt om beholdning av brukbare fiskeredskaper og om rorbuer, sjøhus m. v. pr. 1. november 1960.

De nærmere bestemmelser om hvem som skulle regnes som fisker, og hvordan farkostmassen m. v. ellers skulle avgrenses, finner en i «Instruks for tellerne» (trykt som vedlegg).

Ved fiskeritellingen i 1948 ble det også innhentet oppgaver over tilvirkeranlegg. Dette er sløyfet i denne tellingen, idet Byrået har utvidd den årlige produksjonsstatistikken på området.

7. Skjemaene

Det ble nyttet to skjemaer til denne fiskeritellingen, skjema 1 for fiskere, og skjema 2 for eiere av fiskefarkoster. Skjema 1 skulle også brukes for andre enn fiskere som eide fiskeredskaper, rorbu eller sjøhus m. v. som etter instruks skulle telles. Skjemaene er trykt som del av vedlegg 3 bakerst i dette hefte.

Et problem ved utarbeidingen av skjemaet for fiskerne var å få plass til alle spørsmålene uten at skjemaet ble for omfangsrikt eller for tungvint å arbeide med. En valgte å trykke særskilte kodelister for de ulike fiskerier og redskapstyper som vedlegg til skjema 1, og tellerne ble pålagt å føre på de respektive koder ved utfyllingen av skjemaene. De samme koder for fiskeriene og redskapsbruk skulle også brukes ved utfyllingen av farkostskjemaene, slik at også disse skjemaene ble forholdsvis enkle. Til bruk i større fiskerikommuner ble dessuten skjemaet for fiskerne trykt i blokker med kodelisten på omslaget.

8. Gjennomføringen av fiskeritellingen

I rundskriv til ordførerne og til tellingslederne ble det gitt en orientering om tellingene og nærmere retningslinjer for gjennomføringen av dem. Instruksene til tellerne var forholdsvis detaljert, og inneholdt bl. a. eksempler på korrekt utfylte skjemaer.

I bykommunene, hvor fiskerne som regel er i sterkt mindretall, fant en det uhensiktsmessig å la tellerne ved folketellingen også sette seg inn i arbeidet med fiskeritellingen. Etter oppgave fra Rikstrykdeverket, utarbeidde en på forhånd lister over mantallførte fiskere i de enkelte bykommuner slik at en eller noen få tellere lettere kunne ta seg av arbeidet med skjemautfyllingen til fiskeritellingen. Det ble presisert på instruksjonsmøtene at det burde legges vekt på å få folk med interesse for og særlig kjennskap til fiske til å utføre dette arbeid.

På farkostskjemaene hadde Byrået — ved hjelp av Fiskeridirektørens hullkortregister — påført skjemaene eiers navn og adresse og enkelte tekniske data om de registreringspliktige farkostene. Samtidig fikk en bedre kontroll med at alle farkoster ble telt.

Etter at tellerne var ferdig med arbeidet, skulle skjemaene leveres til tellingslederne eller tellingsstyret i kommunen. Tellingslederne skulle foreta en viss kontroll med at skjemaene var fullstendig utfylt osv. og sende dem til Byrået. For det meste ble fiskeritellingsskjemaene sendt inn lenge før arbeidet med folketellingsskjemaene var avsluttet, men enkelte kommuner som ønsket det, fikk beholde alt tellingsmaterialet til revisjonen av folkeregistrene m. v. var avsluttet.

De første fiskeritellingsskjemaene kom inn til Byrået i slutten av november 1960. Pr. 30. juni 1961 hadde en fått inn skjemaer fra 441 av i alt 449 fiskerikommuner, men først i november 1961 lyktes det — etter gjentatte purringer — å få skjemaene fra den siste fiskerikommunen.

9. Revisjonen

Revisjonen av fiskeritellingsskjemaene i Byrået bestod i det vesentlige i — så vidt mulig — å kontrollere at spørsmålene var fullstendig besvart, at det ikke forekom åpenbart urimelige svar og at det var brukt riktige koder i forbindelse med oppgaver over deltakingen i de ulike fiskerier, beholdning av redskaper etc.

Som regel måtte Byrået innhente forholdsvis mange tilleggsopplysninger fra de større fiskerikommunene. Enkelte manglende opplysninger om fiskerne ble rettet opp ved hjelp av folketellingsskjemaene. En grunn til at mange av skjemaene var mangelfullt utfylt var at ikke så få fiskere var på trålfiske, bankfiske eller linefiske i fjerne farvann på den tiden tellingen ble holdt, slik at tellerne ikke traff dem hjemme. Ofte var heller ikke andre til stede som kunne besvare alle spørsmål.

Den viktigste årsak til at arbeidet med tilleggsopplysningene ble omfattende og tidkrevende både for de fleste fiskerikommunene og for Byrået var imidlertid mangler ved «Register over Merkepliktige norske fiskefarkoster», som ble lagt til grunn ved utsendingen av skjemaene. Det viste seg at mange av de farkoster som dette register omfattet, forlengst var forlist, kondemnert eller opphøgd uten at melding var sendt til Fiskeridirektøren. Særlig tungvint var det å få opplysninger om farkoster som var solgt til andre kommuner. I mange tilfelle var slike farkoster tatt ut av fisket, slik at heller ikke Merkeregisterets tilsynsmenn hadde kjennskap til dem.

Trass i disse og andre vansker under revisjonen, som er nærmere omtalt i innledningen i hefte 1 og 2, var Byrået på det nærmeste ferdig med revisjons- og kodearbeidet da skjemaene fra den siste kommunen kom inn. Selve kodingen av skjemaene gikk forholdsvis greitt, noe som til dels skyldes at ordningen med på å legge tellerne å føre på fiskeri- og redskapskoder under skjemautfyllingen stort sett falt heldig ut. Som regel hadde tellerne brukt riktige koder, og kodingen var for det meste fullstendig.

Det medførte ingen spesielle vansker at fiskeritellingen ble holdt samtidig med folketellingen. Materialet kom like raskt inn fra kommuner i typiske fiskeridistrikter som fra andre kommuner, og kvaliteten var stort sett like bra enten det var mange eller få fiskere og fiskefarkoster m. v. i kommunen.

III. Fiskere

1. Begrepet fisker i fiskeritellingen

Fiskeritellingen 1. november 1960 omfatter som nevnt alle personer på 15 år og over som drev ervervsmessig sjøfiske eller deltok i slikt fiske av minst 1 ukes varighet i tiden 1. oktober 1959—30. september 1960. Som sjøfiske er også regnet sel- og småhvalfangst, tang- og taresanking, skjellgraving, akkarfiske og østersavl.

Personer som vanligvis drev fiske, men som på grunn av sykdom, skolegang og liknende midlertidig var borte fra fiske i tellingsperioden er også regnet som fisker.

Som eneyrkefisker har en regnet fisker som ikke hadde annet yrke, mens hovedyrkefisker har fiske som viktigste kilde til livsopphold og et eller flere biyrker i tillegg. Fisker med et annet hovedyrke, dvs. en viktigere kilde til livsopphold enn fiske, er regnet som biyrkefisker. Fiskere som i tillegg til fiske bare utførte reparasjoner og vedlikehold av egen farkost, redskap, sjøhus o. l. er regnet som eneyrkefiskere.

Personer som arbeidde ombord på fiskefarkost, f. eks. som maskinist eller kokk, er regnet som fisker selv om vedkommende ikke tok del i arbeidet med selve fisket.

2. Geografisk fordeling

Etter tellingen pr. 1. november 1960 var det i alt 60 897 fiskere i Norge. Av disse var 35,2 prosent eneyrkefiskere, 39,1 prosent hovedyrkefiskere og 25,7 prosent biyrkefiskere. (Se tabell 1).

I alt 43 kvinner oppgav at de var fiskere. Disse er regnet med i tallet på fiskere i alt, men ikke spesifisert i de enkelte tabeller. De kvinnelige fiskerne er nevnt særskilt under avsnitt IV, pkt. 2 c.

Flest fiskere hørte hjemme i Nordland, nemlig 13 672 eller 22,5 prosent. Møre og Romsdal hadde 10 350 eller 17 prosent av alle fiskere, Troms 9 740 eller 16 prosent og Finnmark 5 401 eller 8,9 prosent. I alt hadde Nord-Norge 47,4 prosent av alle fiskerne, Trøndelag 9,4, Vestlandet (inkl. Møre og Romsdal) 37,8 — og Agderfylkene 5,4 prosent.

Tallet på fiskere varierer sterkt fra fiskeridistrikt til fiskeridistrikt. Dette henger sammen med at distriktene (disse svarer stort sett til den gamle fogderi-inndelingen) er av forskjellig størrelse og temmelig ulike m. h. t. næringsgrunnlag og bosettingsforhold.

I byene var det i alt 1 803 fiskere. Nesten halvparten av disse var eneyrkefiskere.

Fordelingen av ene-, hoved- og biyrkefiskere i de enkelte fylker og landsdeler viser til dels store variasjoner sammenliknet med de tilsvarende tall for hele landet.

Sammenliknet med fiskeritellingen 1. oktober 1948 gikk tallet på fiskere tilbake med 24 621 eller 28,8 prosent. For hovedyrkefiskere var tilbakegangen 53,9 prosent og for biyrkefiskere 8,3 prosent. Av eneyrkefiskere var det derimot en øking på i alt 4 668 eller 27,9 prosent. Den forholdsvis sterke øking i tallet på eneyrkefiskere, samtidig som tallet på fiskere i alt har gått vesentlig tilbake, henger sammen med den spesialisering — og overgang til bruk av farkoster som i større utstrekning betinger kontinuerlig drift — som har funnet sted i fisket.

Tabell I. Fiskerne etter fylker og fiskeridistrikter.

Fylker og fiskeridistrikter	Fiskere		Av disse med fiske som					
	I alt	Prosent	eneyrke	hovedyrke	biyrke	eneyrke	hovedyrke	biyrke
						Prosent		
Riket pr. 1/10 1948 ..	85 518	100,0	16 737	51 705	17 076	19,6	60,4	20,0
» » 1/11 1960 ..	60 897	100,0	21 405	23 832	15 660	35,2	39,1	25,7
<i>Østfold</i>	666	1,1	395	118	153	59,3	17,7	23,0
<i>Akershus</i>	93	0,2	62	22	9	66,7	23,7	9,6
<i>Oslo</i>	37	0,1	13	11	13	35,1	29,8	35,1
<i>Buskerud</i>	67	0,1	55	6	6	82,0	9,0	9,0
<i>Vestfold</i>	285	0,5	140	32	113	49,1	11,2	39,7
<i>Telemark</i>	279	0,5	151	59	69	54,1	21,2	24,7
<i>Aust-Agder</i>	557	0,9	248	133	176	44,5	23,9	31,6
<i>Vest-Agder</i>	1 289	2,1	655	290	344	50,8	22,5	26,7
Mandal	670	1,1	320	160	190	47,8	23,9	28,3
Lista	619	1,0	335	130	154	54,1	21,0	24,9
<i>Rogaland</i>	4 312	7,1	1 660	1 224	1 428	38,5	28,4	33,1
Jæren og Dalane ..	616	1,0	323	165	128	52,4	26,8	20,8
Nord-Rogaland	3 696	6,1	1 337	1 059	1 300	36,2	28,6	35,2
<i>Hordaland</i>	4 650	7,6	1 344	1 985	1 321	28,9	42,7	28,4
Sunnhordland	2 301	3,8	643	971	687	27,9	42,2	29,9
Hardanger	114	0,2	32	14	68	28,1	12,3	59,6
Norhordland	2 235	3,6	669	1 000	566	29,9	44,8	25,3
<i>Bergen</i>	30	0,0	5	3	22	16,7	10,0	73,3
<i>Sogn og Fjordane</i>	3 707	6,0	1 014	1 511	1 182	27,3	40,8	31,9
Sognefjorden	192	0,3	12	30	150	6,3	15,6	78,1
Sognekysten	1 002	1,6	266	440	296	26,5	43,9	29,6
Fjordane	2 513	4,1	736	1 041	736	29,3	41,4	29,3
<i>Møre og Romsdal</i>	10 350	17,0	4 269	3 390	2 691	41,2	32,8	26,0
Sunnmøre	5 681	9,4	2 228	1 999	1 454	39,2	35,2	25,6
Romsdal	1 974	3,2	792	644	538	40,1	32,6	27,3
Nordmøre	2 695	4,4	1 249	747	699	46,4	27,7	25,9
<i>Sør-Trøndelag</i>	4 031	6,6	1 450	1 458	1 123	36,0	36,2	27,8
Froya-Skeia	2 446	4,0	964	975	507	39,4	39,9	20,7
Fosen	1 343	2,2	455	456	432	33,9	33,9	32,2
Ytre Trondheimsfj..	242	0,4	31	27	184	12,8	11,2	76,0
<i>Nord-Trøndelag</i>	1 726	2,8	465	520	741	27,0	30,1	42,9
Indre Trondheimsfj.	160	0,2	43	35	82	26,9	21,9	51,2
Namdal	1 566	2,6	422	485	659	26,9	31,0	42,1
<i>Nordland</i>	13 672	22,5	4 071	6 374	3 227	29,8	46,6	23,6
Sør-Helgeland	2 351	3,9	700	1 012	639	29,8	43,0	27,2
Nord-Helgeland	2 315	3,8	817	991	507	35,3	42,8	21,9
Salten-Folla	1 468	2,4	294	678	496	20,0	46,2	33,8
Steigen-Ofoten	1 236	2,0	256	566	414	20,7	45,8	33,5
Lofoten	3 113	5,1	1 036	1 573	504	33,3	50,5	16,2
Vesterålen	3 189	5,3	968	1 554	667	30,4	48,7	20,9
<i>Troms</i>	9 740	16,0	2 887	4 664	2 189	29,6	47,9	22,5
Vågsfjord-Senja ...	3 518	5,8	951	1 658	909	27,0	47,1	25,9
Kvaløy-Malangen ..	3 111	5,1	917	1 446	748	29,5	46,5	24,0
Lyngen-Kvænangen ..	3 111	5,1	1 019	1 560	532	32,8	50,1	17,1
<i>Finnmark</i>	5 406	8,9	2 521	2 032	853	46,6	37,6	15,8
Alta-Hasvik	1 333	2,2	418	696	219	31,4	52,2	16,4
Sorøysund-Måsøy ...	1 398	2,3	743	518	137	53,1	37,1	9,8
Porsanger-Laksefjord	935	1,5	546	255	134	58,4	27,3	14,3
Tana	523	0,9	286	146	91	54,7	27,9	17,4
Vardø	444	0,7	308	71	65	69,4	16,0	14,6
Varanger	773	1,3	220	346	207	28,5	44,8	26,7

Tabell 2. Prosentvis endring i tallet på ene-, hoved- og byrkefiskere i tiden 1/10 1948—1/11 1960.

Landsdeler, fylker og fiskeridistrikter	Prosentvis nedgang (—) eller oppgang (+)			
	Fiskere i alt	Eneyrke- fiskere	Hoved- yrkefiskere	Byrke- fiskere
Riket	— 28,8	+ 27,8	— 53,9	— 8,3
<i>Øst- og Sørlandet</i>	— 37,1	— 32,9	— 61,9	+ 0,5
<i>Østfold</i>	— 30,6	— 32,6	— 54,4	+ 34,2
<i>Aust-Agder</i>	— 33,1	— 41,5	— 52,2	+ 34,4
<i>Vest-Agder</i>	— 33,6	+ 0,5	— 66,7	— 17,7
Mandal	— 36,9	— 19,6	— 65,7	— 3,6
Lista	— 29,7	+ 31,9	— 67,9	— 30,3
<i>Andre fylker¹</i>	— 48,7	— 53,7	— 63,4	— 3,0
<i>Vestlandet</i>	— 25,6	+ 25,9	— 51,2	— 14,6
<i>Rogaland</i>	— 36,3	— 1,6	— 61,6	— 24,3
Jæren og Dalane	— 33,3	+ 17,9	— 60,8	— 43,9
Nord-Rogaland	— 36,7	— 5,4	— 61,8	— 21,6
<i>Hordaland m/Bergen</i>	— 41,3	+ 12,0	— 59,6	— 27,4
Sunnhordland	— 33,2	+ 43,8	— 55,3	— 16,4
Hardanger	— 41,8	+ 60,0	— 83,3	— 26,1
Nordhordland	— 47,8	— 8,5	— 62,4	— 37,2
<i>Sogn og Fjordane</i>	— 31,9	+ 7,2	— 50,1	— 19,3
Sognefjorden	— 17,2	— 57,1	— 23,1	— 9,1
Sognekysten	— 41,4	— 16,1	— 57,7	— 15,7
Fjordane	— 28,2	+ 22,5	— 46,6	— 22,4
<i>Møre og Romsdal</i>	— 4,1	+ 55,2	— 38,0	+ 4,4
Sunnmøre	+ 1,8	+ 61,4	— 32,2	+ 16,2
Romsdal	— 5,2	+ 64,3	— 37,5	— 5,4
Nordmøre	— 14,0	+ 40,5	— 49,8	— 7,8
<i>Trøndelag</i>	— 33,1	+ 6,4	— 56,8	— 16,4
<i>Sør-Trøndelag</i>	— 30,5	+ 6,2	— 52,8	— 16,8
Froya-Skeia	— 27,2	+ 20,2	— 50,4	— 14,4
Fosen	— 33,5	— 13,5	— 55,5	— 7,9
Ytre Trondheimsfjord	— 42,8	— 16,2	— 72,4	— 36,1
<i>Nord-Trøndelag</i>	— 38,6	+ 6,9	— 65,2	— 15,9
Indre Trondheimsfjord	— 70,9	— 58,3	— 83,6	— 64,8
Namdal	— 30,7	+ 27,1	— 62,1	+ 1,7
<i>Nord-Norge</i>	— 29,3	+ 63,3	— 54,6	+ 1,1
<i>Nordland</i>	— 34,0	+ 58,0	— 56,6	— 6,6
Sør-Helgeland	— 40,9	+ 17,8	— 62,3	— 8,8
Nord-Helgeland	— 31,4	+ 74,2	— 56,9	— 16,7
Salten-Folla	— 43,2	+ 55,6	— 62,1	— 18,0
Steigen-Ofoten	— 50,5	— 9,5	— 64,9	— 30,8
Lofoten	— 19,7	+ 34,4	— 44,4	+ 83,9
Vesterålen	— 27,8	+ 258,5	— 55,3	—
<i>Troms</i>	— 25,8	+ 100,3	— 51,3	+ 3,4
Vågsfjord-Senja	— 31,0	+ 83,2	— 54,5	— 3,6
Kvaløy-Malangen	— 13,8	+ 107,5	— 43,4	+ 22,8
Lyngen-Kvænangen	— 29,6	+ 112,3	— 53,8	— 5,8
<i>Finnmark</i>	— 22,0	+ 41,0	— 55,0	+ 35,6
Alta-Hasvik	— 18,7	+ 150,3	— 44,9	+ 4,3
Sorøysund-Måsoy	— 5,5	+ 119,8	— 50,9	+ 57,5
Porsanger-Laksefjord	— 36,5	— 14,8	— 65,2	+ 35,4
Tana	— 28,8	+ 43,7	— 66,6	— 8,1
Vardø	— 21,7	— 6,1	— 61,8	+ 22,6
Varanger	— 25,4	+ 91,3	— 58,8	+ 155,6

¹ Eksklusive Oslo som det ikke ble innhentet oppgaver for i 1948.

Tallet på hovedyrkefiskere viser betydelig tilbakegang for alle fylker og fiskeridistrikter, mens tallet på eneyrkefiskere og biyrkefiskere til dels viser sterk øking sammenliknet med forrige telling. I det følgende vil en se nærmere på forholdene i de forskjellige kyststrøk.

I Finnmark var det 22 prosent færre fiskere enn i 1948, men 41 prosent flere eneyrkefiskere og vel 35 prosent flere biyrkefiskere. Tallene for de enkelte fiskeridistrikter viser til dels store variasjoner. En må imidlertid være oppmerksom på at sysselsettingsforholdene i Finnmark — på grunn av gjenreisingsarbeidene m. v. — ennå var noe ekstraordinære i 1948. Etter hvert som de store anleggsarbeidene opphørte og sysselsettingsmulighetene i andre næringer ble mindre, har en del begynt i — eller gått tilbake til fisket. Den relativt sterke øking i tallet på biyrkefiskere, f. eks. i Varanger og Sørøysund—Måsøy henger sammen med sesongfiskeriene i fylket. Under den korte og hektiske perioden for vårtorske- og loddefisket deltar mange som ellers har mer eller mindre fast arbeid i andre næringer. Det kan også nevnes at laksefisket, som er meget ubredt i Finnmark, forholdsvis lett lar seg kombinere med andre yrker.

Troms hadde 25,8 prosent færre fiskere enn ved forrige telling. Tallet på eneyrkefiskere ble likevel fordoblet i perioden. Den sterke nedgang i tallet på hovedyrkefiskere må en se i sammenheng med at deltakingen av fiskere fra Troms i Lofotfisket gikk tilbake med vel 3 300 eller 59 prosent.

I Nordland gikk tallet på fiskere i alt sterkere tilbake enn i Troms og Finnmark, nemlig med 34 prosent. Den viktigste årsak er sannsynligvis industriutbyggingen i fylket etter siste krig. I Lofoten fiskeridistrikt gikk derimot tallet på fiskere vesentlig mindre tilbake enn ellers i Nordland. Dette må en se i sammenheng med den korte avstand til feltene under Lofotfisket, og at næringslivet ellers i Lofoten hittil har vært relativt svakt utbygd.

I hvert av Trøndelagsfylkene gikk tallet på fiskere i alt sterkere tilbake enn for riket, mens tallet på eneyrkefiskere viser en vesentlig svakere stigning. Den forholdsvis korte avstanden til en større by spiller her trolig en rolle. Endringen i tallet på fiskere i tiden 1948—1960 viser nemlig visse karakteristiske trekk for distriktene omkring de større byer, dvs. Trondheim, Bergen og Stavanger. Tendensen til spesialisering i fisket synes her å ha vært vesentlig svakere enn i Nord-Norge (med unntak av noen få distrikter) og i de mer typiske fiskeridistrikter på Vestlandet. En vesentlig årsak til denne utvikling synes å være relativt gode arbeids- og fortjenestemuligheter i de største byene, og at de betenkeligheter og praktiske vansker som er forbundet med å gå over til et nytt yrke er mindre jo kortere avstanden er til det nye arbeidsstedet.

Møre og Romsdal stod i en særstilling med omsyn til endringer i tallet på fiskere i løpet av de siste 10—12 år. (Se tabell 2). Fylket hadde også det eneste fiskeridistrikt hvor det fant sted en absolutt øking i tallet på fiskere i perioden, nemlig Sunnmøre hvor det var 1,8 prosent flere fiskere enn i 1948. Ellers var både Romsdal og Nordmøre blant de distrikter som hadde forholdsvis minst nedgang i tallet på fiskere. Dette hang sammen med at det i begynnelsen av 1950-årene var en sterk tilstrømning til fiske i disse distrikter på grunn av de rike forekomster av vintersild. Et annet forhold som utvilsomt spilte en rolle var at en stor del av de største fiskefarkostene i landet var registrert i Møre og Romsdal. Av 276 stålfarkoster og 112 trefarkoster på 100 fot og over, hørte således henholdsvis 107 og 37 hjemme i dette fylket. Farkoster av denne art og størrelse ble for en stor del brukt til trålfiske, bank-

fiske og Islandsfiske etc., dvs. fiskerier som til dels finner sted til andre tider enn kystfiskeriene. Da rekrutteringen for en stor del foregår fra lokale distrikter, medførte dette at overgangen fra fiske til andre næringer ble mindre i Møre og Romsdal enn i andre fylker.

Tallene for Vestlandsfylkene ellers (unntatt Bergen) viser i hovedtrekkene den samme utvikling siden fiskeritellingen i 1948. En hovedårsak til at nedgangen i tallet på fiskere var større her enn for riket, er tilbakegangen i vintersildfisket, samtidig som tyngden i hovedinnsigene har forskjøvet seg fra Stad til Nordmøre. I 1960 deltok 5 479 mann fra Sogn og Fjordane, Hordaland og Rogaland i dette fisket, mot 11 768 i 1948. Selv om en del fiskere gikk over til eller fortsatte i andre fiskerier, må en regne med at forholdsvis mange sluttet i yrket etter hvert som utbyttet av vintersildfisket ble dårligere. En viktig grunn til den sterke nedgang i tallet på fiskere i Hordaland er ellers, som tidligere nevnt, den geografiske beliggenhet i forhold til Bergen. Således hadde Nordhordland en nedgang i tallet på fiskere i alt på 47,8 prosent. Industri, transport- og forretningsvirksomhet i og omkring Bergen trakk til seg forholdsvis mange fra dette distrikt som tidligere drev fiske. Forholdet er for så vidt analogt for Nord-Rogaland (Stavanger), Mandal fiske-ridistrikt (Kristiansand) og Østlandsfylkene, hvor også tallet på eneyrkefiskere gikk tilbake. Rogaland var det eneste fylket med nedgang i tallet både på ene-, hoved- og biyrkefiskere.

Den relativt sterke nedgang i tallet på eneyrkefiskere i Indre og Ytre Trondheimsfjord, Sognefjorden og Østlandsfylkene må en se i sammenheng med at det var få fiskere i disse distrikter, og at små forskyvninger i tallet på fiskere dermed kan medføre prosentvis store endringer.

Et karakteristisk trekk ved utviklingen fra 1948 til 1960 er den sterke og jamne nedgang i tallet på hovedyrkefiskere i alle fiskeridistrikter. I alt var det 27 873 færre hovedyrkefiskere enn ved fiskeritellingen i 1948. For å få et inntrykk av hvor de som var hovedyrkefiskere i 1948 er blitt av, har en foretatt en undersøkelse av skjemaene for de enkelte fiskere fra noen kommuner ved 1948-tellingen, og sammenholdt disse med skjemaene fra de samme kommuner ved fiskeritellingen i 1960.

Undersøkelsen omfatter 11 kommuner i typiske fiskeridistrikter på Vestlandet, Trøndelag og i Nord-Norge med i alt 2 921 fiskere eller 3,4 prosent av alle fiskerne i 1948. Tallet på eneyrkefiskere i de utvalgte kommuner utgjorde 2,6 prosent, hovedyrkefiskere 3,7 og biyrkefiskere 3,3 prosent av alle fiskere i de respektive grupper.

En svakhet ved disse tallene er at de ikke gir et *fullstendig* bilde av hvor mange fiskere i 1948 også var fiskere i 1960. En må nemlig regne med at gruppen «Ikke lenger fisker i samme kommune» også omfatter enkelte som fortsatt er fiskere, selv om de bor i en annen kommune enn i 1948, men dette er neppe mange.

Med denne reservasjon viser resultatene av undersøkelsen at omkring 42 prosent av dem som var eneyrkefiskere i 1948, fortsatt drev fiske i de samme kommuner i 1960. For hoved- og biyrkefiskere var de tilsvarende prosenttall henholdsvis 43 og 26. Av dem som var eneyrkefiskere i 1948 og fortsatt drev fiske i samme kommune, var 45 prosent eneyrkefiskere også i 1960. Imidlertid oppgav nesten like mange av dem at de var hovedyrkefiskere i 1960, mens forholdsvis få oppgav at de var biyrkefiskere. Av dem som var hovedyrkefiskere i 1948 og fortsatt drev fiske, var vel halvparten hovedyrkefiskere også i 1960, mens flere oppgav seg som biyrkefiskere enn som eneyrkefiskere.

Tabell 3. Fiskere 1/10 1948 som også var fiskere i de samme kommuner 1/11 1960.

	Fiskere i 11 utvalgte kommuner i 1948	Av disse var i 1960			
		Eneyrkefiskere	Hovedyrkefiskere	Biyrkefiskere	Ikke lenger fisker i samme kommune
Eneyrkefiskere	430	80	75	24	251
Hovedyrkefiskere	1 936	171	428	233	1 104
Biyrkefiskere	555	9	28	106	412
I alt	2 921	260	531	363	1 767
Prosenttall					
Eneyrkefiskere	100	19	18	6	58
Hovedyrkefiskere	100	9	22	12	57
Biyrkefiskere	100	2	5	19	74
I alt	100	9	18	12	61

Av dem som var biyrkefiskere i 1948 og fortsatt drev fiske, var de aller fleste biyrkefiskere også i 1960. (se tabell 3).

Undersøkelsen viser ellers at omkring 36 prosent av alle eneyrkefiskere, 65 prosent av alle hovedyrkefiskere og 68 prosent av alle biyrkefiskere i 1960 også drev fiske i samme kommune i 1948 (som ene-, hoved- eller biyrkefiskere).

Tabell 4. Fiskere og menn 15 år og over, fylkesvis og i kommuner hvor det var fiskere.

Fylker	1/11—1960		Fiskere i alt i pst. av menn 15 år og over			
	Menn 15 år og over	Av disse i kommuner hvor det var fiskere	1948		1/11—1960	
			I alt i fylket	I fisker-kommunene	I alt i fylket	I fisker-kommunene
Aust-Agder	28 533	19 699	2,9	4,4	2,0	2,8
Vest-Agder	39 373	27 960	5,5	7,5	3,3	4,6
Rogaland	84 502	75 618	9,1	9,9	5,1	5,7
Hordaland og Bergen	119 726	112 092	7,4	7,9	3,9	4,2
Herav Hordaland	79 083	71 449	.	.	5,9	6,5
Sogn og Fjordane	37 098	31 219	14,9	19,2	10,0	11,9
Møre og Romsdal	74 999	71 679	15,9	17,8	13,8	14,4
Sør-Trøndelag	77 423	56 052	7,9	10,8	5,2	7,2
Nord-Trøndelag	42 466	26 414	7,1	10,1	4,1	6,5
Nordland	85 989	73 526	26,0	27,2	15,9	18,6
Troms	46 205	43 182	31,4	31,7	21,1	22,6
Finnmark	25 935	24 237	31,8	33,8	20,8	22,3
Andre fylker ¹	346 345	163 399	0,7	2,1	0,4	0,9
I alt	1 008 594	725 077	8,9	13,4	6,0	8,4

¹ Oslo ikke medregnet.

Av den totale mannlige befolkning på 15 år og over pr. 1. november 1960, utgjorde fiskerne i alt 4,6 prosent. Den mannlige befolkning omfatter her både den egentlige yrkesbefolkning og andre personer på 15 år og over, f. eks. pensjonister og skoleelever.

Regnet i forhold til den mannlige befolkning på 15 år og over i kystfylkene, utgjorde tallet på fiskere 6,0 prosent, og i forhold til den mannlige befolkning i de kommuner som ifølge fiskeritellingen hadde fiskere, 8,4 prosent. De tilsvarende prosenttall for kystfylkene i 1948 var henholdsvis 8,9 og 13,4 prosent. Forholdet i de enkelte kystfylker går fram av tabell 4. I de enkelte fylker både i Nord-Norge og på Vestlandet (unntatt Møre og Romsdal) er fiskerne i prosent av den mannlige befolkning gått forholdsvis sterkt tilbake siden 1948.

Det er forholdsvis få typiske fiskerikommuner. I 301 eller 68 prosent av alle kommuner med fiskere utgjorde fiskerne under 20 prosent av den mannlige befolkning på 15 år og over. I 119 kommuner utgjorde fiskerne mellom 20 og 50 prosent av den mannlige befolkning, og i bare 22 kommuner 50 prosent og mer. En opptelling viser ellers at det etter folketellingen i 1950 var 100 kommuner hvor det var flere med fiske som hovedyrke enn med noe annet yrke. I 1960 var det tilsvarende tall sunket til 80 kommuner.

Tallet på kommuner hvor det ble telt fiskere pr. 1. november 1960 var 445. Dessuten ble det telt fiskefarkoster i 7 kommuner hvor det ikke var fiskere, slik at det ble innhentet oppgaver til fiskeritellingen fra i alt 452 kommuner.

Tabell 5. Fiskere etter fiskeritellingen, folketellingen og fiskeristatistikken 1960.

Fylker, landsdeler	I alt		Ene- og hovedyrkefiskere			Byrkefiskere	
	Fiskeri- tellingen 1/11— 1960	Fiskeri- stati- stikken 31/12— 1960	Fiskeri- tellingen 1/11— 1960	Folke- tellingen 1/11— 1960	Fiskeri- stati- stikken 31/12— 1960	Fiskeri- tellingen 1/11— 1960	Fiskeri- stati- stikken 31/12— 1960
Riket	60 897	70 375	45 237	¹ 49 229	49 720	15 660	20 655
<i>Ost- og Sørlandet</i>	3 273	3 559	2 390	¹ 2 603	2 577	883	982
Østfold	666	656	513	562	550	153	106
Akershus	93	109	84	102	91	9	18
Oslo	37	58	24	28	34	13	24
Buskerud	67	93	61	78	82	6	11
Vestfold	285	482	172	200	218	113	264
Telemark	279	331	210	246	240	69	91
Aust-Agder	557	496	381	396	351	176	145
Vest-Agder	1 289	1 334	945	976	1 011	344	323
<i>Vestlandet</i>	23 049	27 110	16 405	17 914	19 317	6 644	7 793
Rogaland	4 312	4 805	2 884	3 246	3 445	1 428	1 360
Hordaland	4 650	6 026	3 329	3 663	3 920	1 321	2 106
Bergen	30	2	8	55	2	22	—
Sogn og Fjordane ..	3 707	4 717	2 525	2 760	3 662	1 182	1 055
Møre og Romsdal ...	10 350	11 560	7 659	8 190	8 288	2 691	3 272
<i>Trøndelag</i>	5 757	6 730	3 893	4 181	4 495	1 864	2 235
Sør-Trøndelag	4 031	4 224	2 908	3 092	3 149	1 123	1 075
Nord-Trøndelag ...	1 726	2 506	985	1 089	1 346	741	1 160
<i>Nord-Norge</i>	28 818	32 976	22 549	24 531	23 331	6 269	9 645
Nordland	13 672	16 616	10 445	11 306	11 640	3 227	4 976
Troms	9 740	10 365	7 551	8 134	6 968	2 189	3 397
Finnmark	5 406	5 995	4 553	5 091	4 723	853	1 272

¹ Inklusive 6 hovedyrkefiskere i Hedmark og 9 i Oppland.

Ved forrige fiskeritelling ble det innhentet oppgaver fra 455 kommuner. Regner en imidlertid med de samme administrative grenser som pr. 1. november 1960, blir tallet på fiskerikommuner i 1948 i alt 448.

Tallet på fiskere i de enkelte fylker og landsdeler viste til dels dårlig overensstemmelse med andre offisielle oppgaver over fiskere, jamfør tabell 5.

Tallet på hovedyrkefiskere etter folketellingen skulle i prinsippet svare til ene- og hovedyrkefiskere i alt etter fiskeritellingen. (Grunnen til at biyrkefiskerne etter folketellingen ikke er tatt med, er at det bare ble spurt om viktigste biyrke.) Fiske m. v. i «Standard for næringsgruppering», som folketellingen bygger på, omfatter imidlertid også risping og sløyning av fisk, lineegning og fiskeutklekking. Personer som oppgir ferskvannsfiske som hovedyrke blir også regnet som fiskere i folketellingen. Disse forhold er imidlertid alene ikke tilstrekkelig til å forklare differansen på ca. 4 000 fiskere som tabellen viser. En hovedårsak til differansen må være at en del personer er regnet som hovedyrkefiskere i folketellingen, men som biyrkefiskere i fiskeritellingen. Som følge av at folketellingsmaterialet for det meste kom til Byrået lenge etter at fiskeritellingsskjemaene var sendt inn, var det som regel ikke mulig å kontrollere skjemaene fra de to tellinger mot hverandre under revisjonen. En kan derfor heller ikke se bort fra at enkelte fiskere ikke er kommet med i fiskeritellingen.

Ifølge Norges fiskerier var det ved utgangen av 1960 om lag 1 500 flere eneyrkefiskere, 3 000 flere hovedyrkefiskere og 5 000 flere biyrkefiskere enn etter fiskeritellingen i 1960. Fiskeridirektoratet har gjort oppmerksom på at fiskeristatistikkens tall, som bygger på oppgaver fra fiskenemnder og lensmenn, er usikre. Særlig gjelder dette tallet på biyrkefiskere, som til dels blir skjønnsmessig anslått. Grunnlaget for oppgavene over fiskere i fiskeristatistikken er bl. a. innmeldte i fiskermanntallet (jamfør § 4 i lov om yrkesskadetrygd av 12. desember 1958). I en periode med stadig nedgang i tallet på fiskere vil det være en tendens til at enkelte personer fortsatt ble stående en tid i manntallet etter at de sluttet å fiske, og fiskeristatistikkens tall vil av den grunn ligge noe for høyt. Tallene er derfor ikke fullt ut sammenliknbare med fiskeritellingens tall.

Alt i alt tyder disse sammenlikninger på at fiskeritellingens oppgaver over fiskere er relativt pålitelige. De endringer i disse tall, som en eventuelt hadde fått om fiskerskjemaene var blitt systematisk jamført med folketellingsskjemaene, ville etter alt å dømme vært uvesentlige.

3. Alder og ekteskapelig status

Ved fiskeritellingen ble det innhentet fullstendige fødselsdata for alle fiskere, og deres alder er regnet i hele år pr. tellingsdagen.

I alt var 20,3 prosent av fiskerne i 1960 under 30 år, 42,5 prosent 30 til 49 år og 37,2 prosent 50 år og over. Tabell 6 viser at aldersfordelingen for hovedyrkefiskere var omtrent som for fiskere i alt, mens eneyrkefiskere var relativt sterkere representert i de lavere aldersgrupper og biyrkefiskerne i de høyere aldersgrupper. Av eneyrkefiskerne var således 26,4 prosent under 30 år og 30,3 prosent over 50 år. De tilsvarende tall for biyrkefiskerne var 11,9 og 48,1 prosent. At eneyrkefiskerne gjennomgående var betydelig yngre enn biyrkefiskerne er naturlig. De yngste fiskerne tar for en stor del arbeid på større fiskefarkoster som driver på helårsbasis, og de har som regel bedre fy-

Tabell 6. Fiskerne etter alder.

Alder	Fiskere i alt	Av disse med fiske som			Prosent		
		ene- yrke	hoved- yrke	biyrke	Ene- yrke- fiskere	Hoved- yrke- fiskere	Bi- yrke- fiskere
15—19 år	3 903	1 829	1 512	562	8,5	6,3	3,6
20—24 »	4 021	1 903	1 585	533	8,9	6,7	3,4
25—29 »	4 437	1 921	1 753	763	9,0	7,4	4,9
30—34 »	5 318	2 113	2 131	1 074	9,9	8,9	6,8
35—39 »	6 364	2 418	2 466	1 480	11,3	10,3	9,5
40—44 »	7 045	2 403	2 889	1 753	11,2	12,1	11,2
45—49 »	7 123	2 326	2 831	1 966	10,9	11,9	12,5
50—54 »	6 660	2 011	2 742	1 907	9,4	11,5	12,2
55—59 »	5 636	1 617	2 310	1 709	7,6	9,7	10,9
60—64 »	5 021	1 499	2 020	1 502	7,0	8,5	9,6
65—69 »	3 379	1 044	1 235	1 100	4,8	5,2	7,0
70 år og over	1 990	321	358	1 311	1,5	1,5	8,4
I alt	60 897	21 405	23 832	15 660	100,0	100,0	100,0

siske forutsetninger enn de eldre for å delta i fiske hele eller mesteparten av året. Dertil kommer at eldre fiskere for det meste har familie og i mange tilfelle driver gårdsbruk m. v. og derfor foretrekker å ta arbeid på land en viss tid av året. Fra omkring 65-årsalderen er det forholdsvis få som klarer å drive fiske som ene- eller hovedyrke. Det vanlige er derfor at fiskere i høy alder bare driver litt kystfiske o. l. som biyrke.

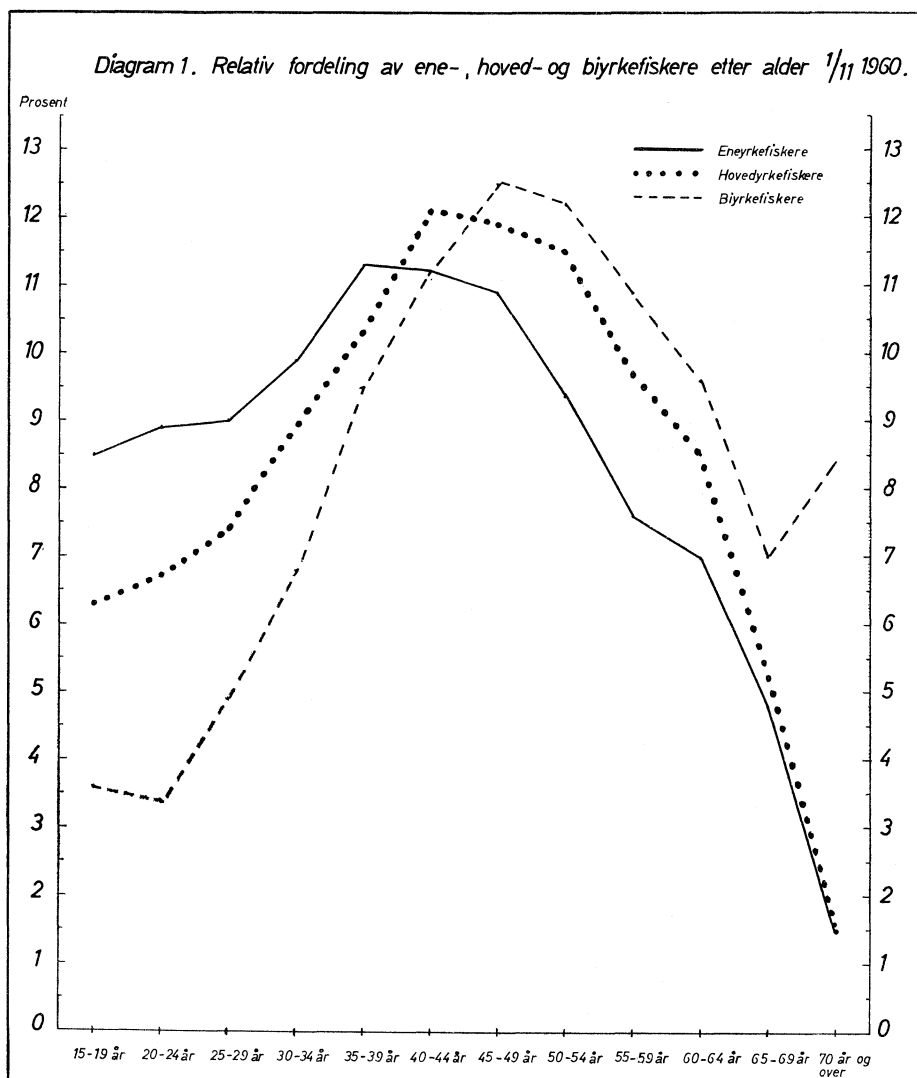
Grunnen til at det likevel ikke var så få ene- og hovedyrkefiskere på 65 år og over skyldes til dels de grupperingsprinsipper som ble fulgt under revisjonen. I enkelte tilfelle ble nemlig fiskere, som oppgav fiske som viktigste kilde til livsopphold, regnet som ene- eller hovedyrkefiskere selv om de hadde deltatt forholdsvis kort tid på fiske. (Hvis uketallet på fiske var svært lite, ble det spurt tilbake til tellingslederen om opplysningene på skjemaet var fullstendige.) Noen få eldre fiskere som var midlertidig borte fra fiske i tellingsperioden (f. eks. p. g. a. sykdom) ble også regnet som ene- eller hovedyrkefiskere når de oppgav at fiske normalt var deres viktigste kilde til livsopphold. (Jamfør avsnitt II, pkt. 1 i første hefte.)

Diagram 1 på side 23 viser den relative fordeling etter 5-årige aldersklasser, særskilt for ene-, hoved- og biyrkefiskere.

Både av ene-, hoved- og biyrkefiskere var det forholdsvis flere i 17—18-årsalderen enn i de nærmest etterfølgende aldersklasser. En del ungdommer deltar — når de har avsluttet sin skoleutdanning — i fiske en tid før de finner seg et annet yrke, men det er også enkelte som deltar i fiske i sommerferien.

Av diagram 2 (side 24) går det fram at det relativt sett var betydelig færre fiskere i de enkelte aldersklasser i 1960 enn i 1948. I 1948 var 39,5 prosent av fiskerne under 35 år og ca. 28 prosent 50 år og over. De tilsvarende prosenttall i 1960 var 29 og 37. Forholdet særskilt for ene-, hoved- og biyrkefiskere er vist i tabell 7. I alle tre grupper var det forholdsvis færre fiskere i de laveste aldersklasser, og tilsvarende flere fiskere i de høyere aldersklasser i 1960 enn i 1948.

Den forholdsvis sterke forskyvning mot høyere aldersgrupper for fiskere i alt gjorde seg gjeldende i alle kystfylkene.

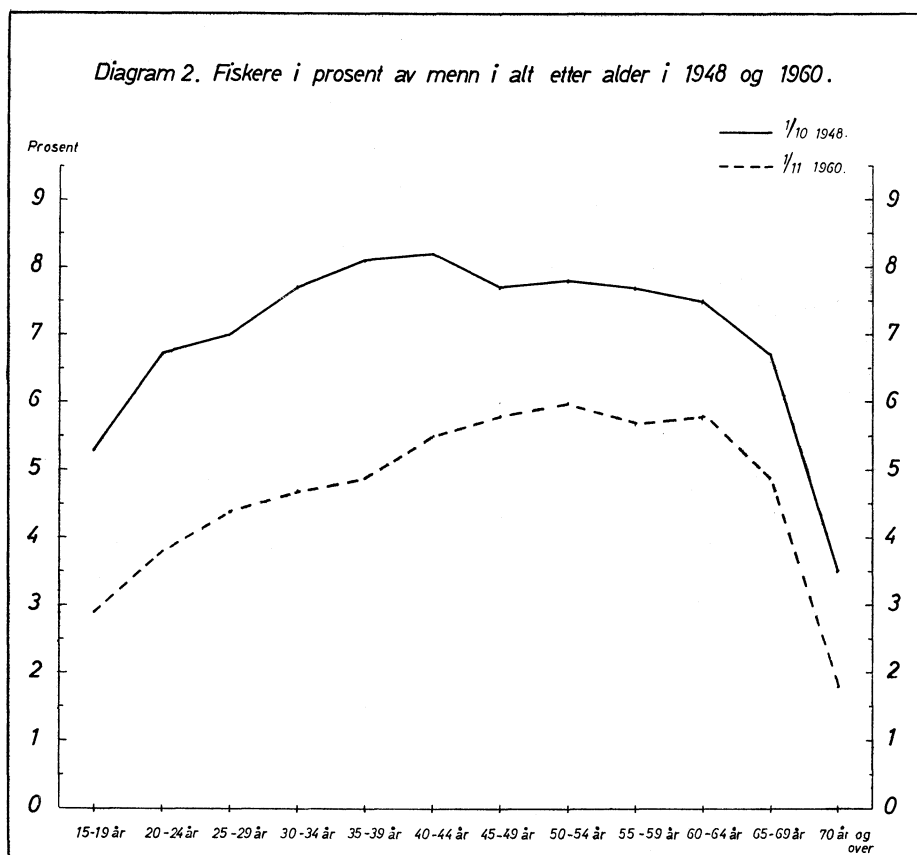

For nærmere å belyse netto-avgangen av fiskere i enkelte aldersgrupper har en, på grunnlag av de offisielle dødelighetstabeller, beregnet avgangen som følge av død i perioden 1948—1960.

Av 71 800 fiskere i alderen 15—57 år i 1948 var det etter beregningen om lag 67 600 eller 94 prosent gjenlevende i 1960. Tabell 8 viser det beregnede antall fiskere i 1960 i de enkelte aldersklasser når en bare tar hensyn til dødeligheten, og differansen mellom de beregnede og faktiske tall på fiskere. Denne differansen er nettoresultatet av tilgang og avgang i de respektive aldersgrupper. I alderen 15—26 år var det i 1960 i alt 9 666 fiskere. Disse må ha begynt i næringen etter 1948. I de høyere aldersklasser vet vi ikke hvor mange som var «nye» fiskere i 1960 sammenliknet med 1948.

Tabell 7. Fiskerne i 1948 og 1960, etter alder. Prosent.

	15—24 år	25—34 år	35—49 år	50—69 år	70 år og over	Uopp- gitt
1/10—1948						
Eneyrkefiskere	18,7	24,5	29,4	21,2	5,4	0,8
Hovedyrkefiskere	17,5	24,1	32,5	22,9	2,2	0,8
Biyrkefiskere	11,6	17,9	31,7	31,8	5,9	1,1
I alt	16,6	22,9	31,7	24,4	3,6	0,8
1/11—1960						
Eneyrkefiskere	17,4	18,8	33,5	28,8	1,5	—
Hovedyrkefiskere	13,0	16,3	34,3	34,9	1,5	—
Biyrkefiskere	7,0	11,7	33,2	39,7	8,4	—
I alt	13,0	16,0	33,7	34,0	3,3	—

Regnet etter alder i 1948, var det i hver av de 5-årige aldersklasser fra 18—57 år en nettoavgang på grunn av andre årsaker enn død som varierte fra 1 700 til 2 800 fiskere. Denne avgangen var størst i aldersklassene 28—37 år.

aldersklassene under 40 år og tilsvarende flere i de høyere aldersklasser. Da denne aldersfordeling omfatter byrkefiskere med hovedyrke i andre næringer, har en også sammenliknet aldersfordelingen bare for ene- og hovedyrkefiskerne med den totale mannlige yrkesbefolkning. Resultatet blir da til dels et annet, idet ene- og hovedyrkefiskerne var forholdsvis sterkere representert i alderen 15—19 år og noe svakere i alderen 70 år og over.

Ellers var det stor likhet mellom aldersfordelingen for ene- og hovedyrkefiskere og mannlige yrkesbefolkning i alt. I tabell 9 er aldersfordelingen for fiskere sammenliknet med aldersfordelingen for andre hovedgrupper av næringer.

Etter folketellingen 1960 var gjennomsnittsalderen for hele den mannlige yrkesbefolkningen 42,2 år og for menn med fiske som hovedyrke 41,8 år. For alle fiskere under ett var gjennomsnittsalderen 43,7 år. Byrkefiskerne trekker således fiskernes gjennomsnittsalder opp med om lag 2 år. Til sammenlikning kan nevnes at gjennomsnittsalderen for menn i jordbruk og skogbruk var 46,2 år, industri m. v. 41,3 år, bygge- og anleggsvirksomhet 42,7 år og samferdsel 37,9 år.

Tabell 10. Fiskere i 1948 og 1960 og menn 15 år og over i 1960 etter alder og ekteskapelig status. Prosent.

Alder	Fiskeritellingen					Folketellingen 1/11—1960			
	1/10 1948			1/11 1960		Menn i alt		Mannlig yrkesbefolkn.	
	Ugifte	Gifte og før gifte	Ekteskape- lig status uopp- gitt	Ugifte	Gifte og før gifte	Ugifte	Gifte og før gifte	Ugifte	Gifte og før gifte
15—19 år	97,8	1,6	0,6	99,2	0,8	99,4	0,6	98,9	1,1
20—24 »	88,4	9,7	1,9	82,2	17,8	78,9	21,1	75,9	24,1
25—29 »	58,1	39,2	2,7	51,8	48,2	40,7	59,3	38,7	61,3
30—34 »	33,4	63,9	2,7	33,6	66,4	23,5	76,5	22,6	77,4
35—39 »	22,0	75,7	2,3	24,6	75,4	17,7	82,3	16,7	83,3
40—44 »	17,6	80,2	2,2	18,9	81,1	14,5	85,5	13,5	86,5
45—49 »	14,9	82,3	2,8	16,2	83,8	13,4	86,6	12,3	87,7
50—59 »	11,7	84,9	3,4	15,4	84,6	13,4	86,6	12,0	88,0
60—69 »	8,1	86,9	5,0	12,4	87,6	13,3	86,7	12,0	88,0
70 år og over	6,2	87,5	6,3	9,6	90,4	12,4	87,6	12,9	87,1
Uoppgitt	27,3	61,4	11,3	—	—	—	—	—	—
I alt	34,5	62,6	2,9	30,3	69,7	31,0	69,0	27,2	72,8

Av alle fiskere i 1960 var 30,3 prosent ugift og 69,7 prosent gift eller før gift (tabell 10).

En sammenlikning med fiskeritellingen i 1948 viser at det i 1960 var forholdsvis flere ugifte i alderen 15—19 år og i aldersklassene over 30 år. I alderen 20—29 år var det, på grunn av nedgangen i giftermålsalderen, betydelig færre ugifte i 1960 enn i 1948. I så godt som alle aldersklasser under 60 år var det i 1960 prosentvis flere ugifte — og tilsvarende færre gifte og før gifte — blant fiskere enn blant menn i alt og mannlige yrkesbefolkning i alt.

Tabell 11 viser at det stort sett var forholdsvis færre gifte og før gifte blant

Tabell II. Gifte og før gifte fiskere, etter alder.

Alder	Prosent gifte og før gifte				
	Fiskere i alt	Eneyrkefiskere	Hovedyrkefiskere	Ene- og hovedyrkefiskere i alt	Biyrkefiskere
15—19 år	0,8	1,0	0,7	0,9	0,5
20—24 »	17,8	17,3	16,5	16,9	23,5
25—29 »	48,2	46,7	47,8	47,3	52,7
30—34 »	66,4	64,6	65,6	65,1	71,8
35—39 »	75,4	72,7	75,1	73,9	80,3
40—44 »	81,1	76,7	82,0	79,6	85,5
45—49 »	83,8	78,1	84,9	81,8	88,8
50—59 »	84,6	78,3	86,2	82,9	88,8
60—69 »	87,6	82,0	88,3	85,5	92,2
70 år og over	90,4	88,2	91,1	89,7	90,7
I alt	69,7	61,8	70,0	66,1	80,0

eneyrkefiskerne — og forholdsvis flere blant biyrkefiskerne — enn blant hovedyrkefiskerne.

En sammenlikning mellom ene- og hovedyrkefiskerne under ett og den mannlige yrkesbefolkning, etter alder og ekteskapsstatus, viser at det var færre gifte og før gifte blant fiskerne i alle aldersklasser unntatt klassen 70 år og over.

IV. Fiskernes deltaking i fiske og annet arbeid m. v.

1. Arbeidsuker i alt og i de enkelte kvartaler

Detaljerte oppgaver over gjennomsnittstallet på arbeidsuker for ene-, hoved- og biyrkefiskere og fiskere i alt — for hele tellingsåret og for de enkelte kvartaler — er gitt i tabell 9 i første hefte.

Tabell 12. Gjennomsnittlig tall på arbeidsuker på fiske og annet arbeid.

	Uker							i alt
	på fiske	til forberedelse og etterarbeid	til vedlikehold etc.			på annet arbeid	sykdom, militærtj. m.v.	
			I alt	Av dette				
				Farkost	Redskap			
Eneyrkefiskere	32,7	1,1	3,4	1,3	2,0	.	1,9	39,1
Hovedyrkefiskere	23,3	0,9	2,9	0,9	1,9	13,4	1,8	42,3
Biyrkefiskere	12,6	0,5	1,5	0,4	1,0	29,8	0,9	45,3
I alt	23,8	0,9	2,7	0,9	1,7	12,9	1,6	41,9

Gjennomsnittlig hadde alle fiskerne 40,3 arbeidsuker i perioden 1. oktober 1959—30. september 1960. Av disse var 23,8 uker på fiske, 0,9 uker til forberedelse og etterarbeid, 2,7 uker til vedlikehold av egen farkost, redskap, sjøhus og rorbuer og 12,9 uker på annet arbeid. Den tid fiskerne brukte på selve

uketall på annet arbeid enn fiske for hoved- og byrkefiskere som omtrent svarte til økingen i det gjennomsnittlige uketall på fiske. Byrået vil imidlertid gjøre oppmerksom på at grupperingen av fiskerne som ene-, hoved- og byrkefiskere ikke er helt den samme ved begge tellinger. (Jfr. avsnitt II, punkt 1 i første hefte), selv om de endringer i grupperingsprinsippene som ble foretatt, neppe spiller noen nevneverdig rolle for denne sammenlikningen.

Tabell 13 viser at spredningen var stor omkring de gjennomsnittlige uketall på fiske og på annet arbeid.

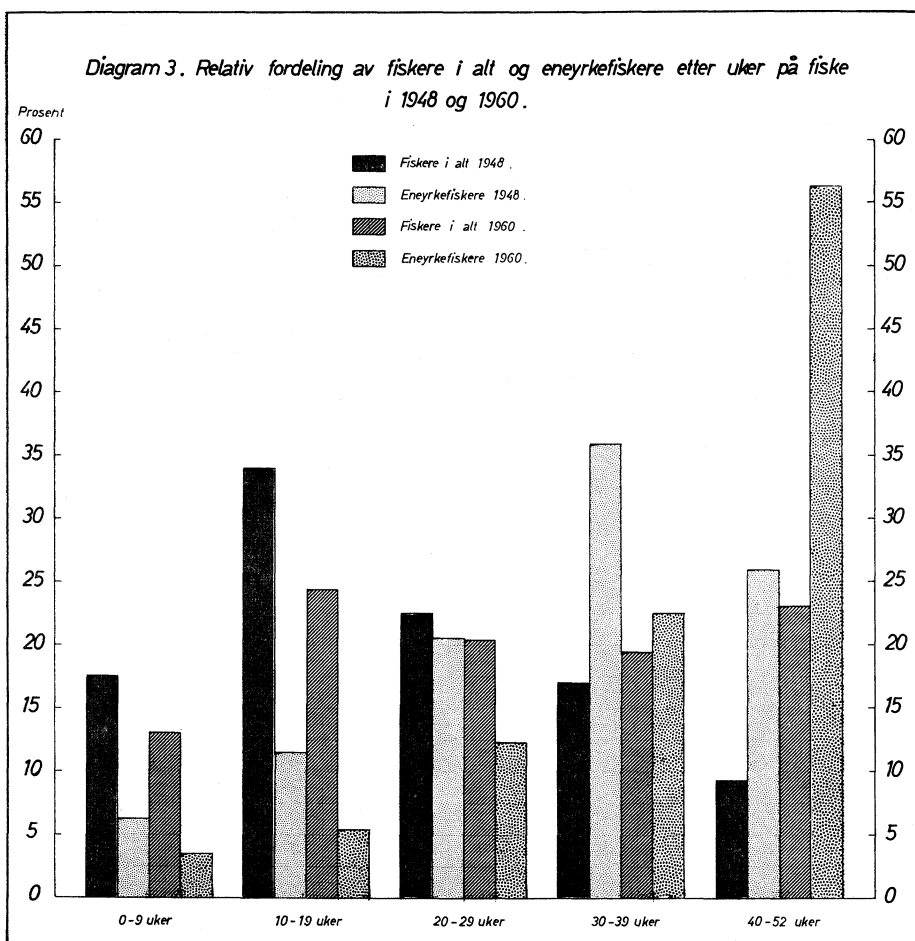

Diagram 3 viser den prosentvise fordeling — særskilt for fiskere i alt og for eneyrkefiskere — etter uker på fiske i 1948 og i 1960. En merker seg særlig den forholdsvis sterke øking av fiskere med 40 uker eller mer på fiske.

Fordelingen av hoved- og byrkefiskerne etter uketallet på annet arbeid enn fiske ved fiskeritellingene i 1948 og i 1960 går fram av tabell 14.

Tabell 14. Fiskerne etter uker på annet arbeid i 1948 og 1960. Prosent.

Uker	1/10 1948			1/11 1960		
	Hoved- yrke- fiskere	Bi- yrke- fiskere	I alt	Hoved- yrke- fiskere	Bi- yrke- fiskere	I alt
0	—	2,0	0,5	0,1	0,4	0,2
1— 4	8,8	0,4	6,8	4,6	0,7	3,1
5— 9	18,2	2,0	14,2	17,5	2,1	11,4
10—14	17,8	4,0	14,3	22,5	4,5	15,3
15—19	16,8	7,6	14,5	17,2	6,3	12,9
20—29	23,4	26,6	24,1	23,1	22,1	22,7
30—39	11,5	37,6	18,0	11,2	34,7	20,5
40—52	3,5	19,8	7,6	3,8	29,2	13,9
I alt	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

Et karakteristisk trekk ved de norske fiskeriene er de typiske sesongmessige endringer i deltakingen, som for en stor del henger sammen med rytmen i fiskeinnsiget. I 1. og 2. kvartal 1960 deltok således i alt omkring 50 000 fiskere, mot 37 300 i 4. kvartal 1959 og 42 600 i 3. kvartal 1960. Dette må en imidlertid

Tabell 15. Fiskernes deltaking i fiske og annet arbeid i de enkelte kvartaler.

Kvartaler	Deltaking i fiske ¹			Deltaking i annet arbeid ²		
	Fiskere	Uker i gj.snitt for		Fiskere	Uker i gj.snitt for	
		fiskere i alt	fiskere som deltok		fiskere i alt	fiskere som deltok
Fiskere i alt	60 897	23,8	24,3	60 897	12,9	19,9
4. kvartal 1959	37 258	4,6	7,5	39 521	3,4	6,6
1. » 1960	49 597	7,4	9,2	29 513	2,2	5,5
2. » »	50 817	6,4	7,7	40 335	3,2	5,9
3. » »	42 593	5,4	7,7	41 577	4,1	7,3
Eneyrkefiskere	21 405	32,7	33,4	—	—	—
4. kvartal 1959	17 032	6,8	8,5	—	—	—
1. » 1960	19 378	9,0	10,0	—	—	—
2. » »	19 995	8,7	9,3	—	—	—
3. » »	18 923	8,2	9,3	—	—	—
Hovedyrkefiskere	23 832	23,3	23,7	23 832	13,4	13,4
4. kvartal 1959	14 567	4,4	7,2	17 129	3,4	4,7
1. » 1960	20 189	7,9	9,3	11 707	1,8	3,6
2. » »	20 192	6,2	7,3	18 334	3,4	4,4
3. » »	16 113	4,8	7,0	19 680	4,8	5,9
Biyrkefiskere	15 660	12,6	12,9	15 660	29,8	29,9
4. kvartal 1959	5 659	1,8	5,1	14 136	8,0	8,8
1. » 1960	10 030	4,8	7,5	12 181	5,7	7,4
2. » »	10 630	3,6	5,3	14 568	7,3	7,9
3. » »	7 557	2,4	4,9	14 693	8,8	9,3

¹ Omfatter ikke forberedelse og etterarbeid. ² Omfatter ikke reparasjon og vedlikehold av egen farkost, redskaper og sjøhus m.v.

se i sammenheng med at det gjennomsnittlige uketallet på fiske for fiskere i alt var størst i 1. kvartal med 7,4 uker, og minst i 4. kvartal med 4,6 uker. Regner en bare med de fiskere som deltok i fiske, blir det gjennomsnittlige uketall 9,2 i 1. kvartal og 7,5 i 4. kvartal.

Den gjennomsnittlige varighet av deltakingen i fiske i de enkelte kvartaler følger i hovedtrekkene det samme mønster både for ene-, hoved- og biyrkefiskere. Hoved- og biyrkefiskerne som deltok i fiske hadde dog gjennomgående noe lengre deltaking i 4. kvartal enn i 3. kvartal. Eneyrkefiskerne hadde betydelig større gjennomsnittlig uketall på fiske i alle kvartaler enn hoved- og biyrkefiskerne. Forskjellen var størst i 3. og minst i 1. kvartal.

Av det totale uketall på fiske ble 31,5 prosent utført i 1. kvartal, 26,8 prosent i 2. kvartal, 22,5 prosent i 3. og 19,2 prosent i 4. kvartal. Ved fiskeritellingen i 1948 ble 34,3 prosent av ukeverkene i alt i fiske utført i 1. kvartal og 18,6 prosent i 4. kvartal. De gjennomsnittlige uketall på fiske viser også at økingen fra 1948 til 1960 har vært noe sterkere i 3. og 4. kvartal enn i 1. og 2. kvartal. At de sesongmessige endringer når det gjelder deltakingen i fiske var mer dempet i 1960 enn for noen år siden skyldes særlig den relative tilbakegang i Lofot- og vintersildfiske og økingen i tallet på eneyrkefiskere som for en stor del deltar i havfiske etc. til alle årstider.

Varigheten av deltakingen i annet arbeid enn fiske var gjennomgående størst i 3. kvartal med 4,1 uker og minst i 1. kvartal med 2,2 uker. Både for hoved- og biyrkefiskerne var den gjennomsnittlige deltaking noe større i 4. enn i 2. kvartal, og minst i 1. kvartal. Av alle ukeverkene på annet arbeid ble 32 prosent utført i 4. kvartal og bare 17 prosent i 1. kvartal.

Den gjennomsnittlige varighet av deltakingen i annet arbeid var jamt over kortere i alle kvartaler i 1960 enn i 1948 både når det gjelder hoved- og biyrkefiskerne. Av arbeidsuker i alt som fiskerne hadde i 1960 falt 35 prosent på annet arbeid (eksklusive forberedelser/etterarbeid og vedlikehold etc.), mot 40 prosent i 1948. Nedgangen skyldes i sin helhet at hovedyrkefiskerne hadde relativt færre uketall på annet arbeid i 1960 enn i 1948, nem-

Tabell 16. Gjennomsnittlig varighet av forberedelse og etterarbeid, tilsyn, og vedlikehold i uker av farkost og redskap m. v. i de enkelte kvartaler.

	Eneyrkefiskere	Hovedyrkefiskere	Biyrkefiskere	I alt
Forberedelse og etterarbeid:				
4. kvartal 1959.....	0,3	0,3	0,1	0,2
1. » 1960.....	0,4	0,3	0,3	0,4
2. » »	0,2	0,2	0,1	0,2
3. » »	0,2	0,1	—	0,1
I alt	1,1	0,9	0,5	0,9
Tilsyn og vedlikehold av farkost og redskap m.v.:				
4. kvartal 1959.....	1,3	1,1	0,5	1,0
1. » 1960.....	0,5	0,4	0,3	0,4
2. » »	0,8	0,7	0,4	0,6
3. » »	0,8	0,7	0,3	0,7
I alt	3,4	2,9	1,5	2,7

lig henholdsvis 35,5 prosent mot 42 prosent, mens byrkefiskerne hadde vel 70 prosent av alle timeverk på annet arbeid enn fiske både i 1948 og i 1960.

Tabell 16 viser den gjennomsnittlige varighet av forberedelse og etterarbeid, tilsyn og vedlikehold av farkost og redskap m. v. i de enkelte kvartaler. Sammenholder en disse uketallene med de tilsvarende tall for deltakingen i fiske og annet arbeid i tabell 15, får en at alle fiskere under ett hadde gjennomsnittlig 10,4 arbeidsuker både i 1. og 2. kvartal, 10,3 uker i 3. og 9,2 uker i 4. kvartal. Eneyrkefiskerne hadde gjennomgående flest arbeidsuker i 1. kvartal, hovedyrkefiskerne i 2. og byrkefiskerne i 3. kvartal.

2. Deltakingen i de enkelte fiskerier

Grupperingen av fiskeriene er stort sett den samme som ved fiskeritellingen i 1948. De endringer som ble foretatt er nevnt under pkt. 5, avsnitt II i første hefte.

Tabell 17 viser deltakingen i alt og ukeverktallene i de enkelte fiskerier etter kvartaler. I tabell 2 og 4—5 i første hefte finnes mer detaljerte oppgaver over deltakingen i hvert enkelt fiske. Jamfør også tellerinstruksen.

Den tid som fiskerne brukte til forberedelse og etterarbeid foreligger ikke spesifisert etter fiske. I de følgende tabeller er den tid fiskerne har brukt til slik virksomhet, derfor ikke regnet med.

a. De store torskefiskerier.

Skreifisket i Lofoten (i det følgende kalt Lofotfisket) hadde i 1960 en deltaking på i alt 8 574 fiskere, som var med i gjennomsnittlig 9,5 uker. Nær 53 prosent av disse hadde fiske som hovedyrke.

Så godt som alle fiskerne som deltok i Lofotfisket, hørte hjemme i Nordland og Troms. Omkring 29 prosent kom fra Lofoten fiskeridistrikt.

Ifølge Fiskeridirektørens beretning om Lofotfisket 1960 var tallet på innmeldte fiskere størst pr. 14. mars med i alt 9 766. Differansen mellom dette tall og fiskeritellingens — ca. 1 200 mann — skyldes i det vesentlige forskjellig avgrensning av fiskets omfang. I Lofotberetningen heter det nemlig bl. a. at fisket også ble drevet på yttersiden av Lofoten. I tellerinstruksen fra Byrået ble det derimot, i samråd med Fiskeridirektoratet, presisert at Skreifisket i Lofoten bare skulle omfatte fiske på innersiden av Lofoten. I fisket på Lofotens ytterside, som i fiskeritellingen derfor er regnet med under annet skrei- og vintertorskefiske, deltok i alt 1 315 mann. Etter fiskeritellingen i 1948 var det tilsvarende tall oppgitt til bare 456 mann. Det er derfor sannsynlig at tallet for deltakingen i Lofotfisket i 1948 omfatter en god del fiskere som har fisket på «yttersiden», noe som bør tas hensyn til når en sammenlikner med 1960-tellingen.

Selv med den reservasjon som er nevnt ovenfor, var det i 1960 mindre enn halvparten så mange deltakere i Lofotfisket som i 1948, da deltakingen i alt var vel 20 000 fiskere. Av eneyrkefiskere deltok omtrent like mange som i 1948, av byrkefiskere rundt 1 000 færre og av hovedyrkefiskere hele 11 000 færre enn i 1948.

Bruken av garn i Lofotfisket spilte en betydelig større rolle i 1960 enn i 1948. I 1960 brukte 58 prosent av fiskerne garn, 20 prosent liner og 19 prosent juksa, mens deltakingen i 1948 fordelte seg noenlunde jamt med rundt 30 pro-

Tabell 17. Fiskere som deltok i de enkelte fiskerier. Kvartalsvise oppgaver.

Fiske	Fiskere som deltok					Ukeverk i prosent av uker i alt			
	i alt	4. kvar- tal 1959	1. kvar- tal 1960	2. kvar- tal 1960	3. kvar- tal 1960	4. kvar- tal 1959	1. kvar- tal 1960	2. kvar- tal 1960	3. kvar- tal 1960
Skreifiske i Lofoten . . .	8 574	—	8 403	5 276	—	—	83,5	16,5	—
Annet skreifiske og vin- tertorskfiske	12 090	2 978	10 433	5 670	—	18,5	67,0	14,5	—
Vårtorskfiske i Finn- mark ¹	7 843	—	511	7 806	489	—	2,0	95,8	2,2
Seifiske ¹	9 520	2 987	2 021	5 749	5 587	21,3	10,2	31,0	37,5
Vintersildfiske	16 506	—	16 482	673	—	—	98,7	1,3	—
Fiske etter forfangstsild	331	40	58	265	54	13,1	12,2	61,1	13,6
Feitsild- og småsildfiske ¹	7 411	4 250	1 792	2 806	4 172	40,4	10,2	19,9	29,5
Sildefiske langs Skagerakkysten	110	55	48	36	34	33,5	29,7	17,8	19,0
Sildefiske i Nordsjøen og Skagerak ¹	586	154	60	215	472	16,4	3,9	21,1	58,6
Brislingfiske ¹	1 953	431	—	1 638	1 560	12,0	—	35,7	52,3
Sildefiske ved Island og i Norskehavet	2 360	107	—	1 263	2 219	1,4	—	20,6	78,0
Snurrevadfiske	1 222	746	580	697	774	26,9	20,1	25,2	27,8
Makrellfiske ¹	3 835	730	—	2 272	2 801	11,0	—	36,9	52,1
Rekefiske	3 154	1 886	2 154	2 400	2 238	21,2	27,1	26,7	25,0
Håbrannfiske	578	294	192	204	344	30,1	12,3	19,9	37,7
Piggåfiske	845	451	388	229	374	29,4	31,1	14,8	24,7
Hummerfiske	5 298	4 484	636	2 003	1 232	54,8	7,0	29,8	8,4
Krabbefiske	1 870	1 247	58	91	1 327	50,8	1,6	2,6	45,0
Ålefiske	657	58	20	203	596	4,3	1,6	16,7	77,4
Laksefiske	5 473	36	—	5 293	4 729	0,4	—	64,1	35,5
Linefiske i fjerne farvann	2 548	779	235	1 817	1 971	12,5	3,0	40,1	44,4
Bankfiske ved norske- kysten og i Nordsjøen	3 231	1 338	535	2 087	1 827	24,3	7,0	36,3	32,4
Rusefiske	1 255	1 066	544	152	583	55,0	22,8	4,2	18,0
Hjemmefiske	17 294	10 399	8 649	10 774	9 865	28,1	23,9	24,7	23,3
Fjordtorskfiske	5 449	2 069	2 986	2 195	2 179	23,8	37,5	16,8	21,9
Kveitefiske	2 147	1 056	195	734	1 051	43,6	4,6	18,2	33,6
Håkjerringfiske	27	9	5	21	11	21,7	5,3	50,4	22,6
Størje- og brugdefiske .	996	49	8	205	938	2,2	0,5	13,9	83,4
Hysefiske	1 440	695	241	516	837	36,0	7,9	18,0	38,1
Loddefiske	1 539	—	1 144	1 240	6	—	46,5	53,3	0,2
Småhvalfangst	935	26	85	864	756	1,1	1,9	58,2	38,8
Fangst i Ishavet	862	20	692	831	97	2,0	31,4	61,0	5,6
Tang- og taresanking . .	773	77	50	615	466	6,1	3,1	55,9	34,9
Skjellgraving m.v.	249	221	36	6	8	76,2	16,0	4,5	3,3
Bunntrålfiske i alt	3 389	999	1 216	2 770	1 984	14,3	14,2	45,7	25,8
Flytetrålfiske i alt	285	148	71	76	131	39,1	16,6	16,8	27,5

¹ Omfatter også trålfiske.

sent på hver av disse 3 viktigste redskapsslag. Ellers deltok 75 fiskere med snurrevad, mens de fleste andre fiskerne brukte kombinasjoner av garn, li-
ner og juksa.

Av ukeverkene i alt på fisket i 1960 falt 5,6 prosent på Lofotfisket mot vel 11 prosent i 1948. Det kan nevnes at deltakingen i Lofotfisket etter 1948 var størst i 1952 med 23 600 mann (mer enn halvparten av disse deltok med snur-
penot), og har siden sunket forholdsvis jamt.

Tabell 18. Deltakingen i de store torskefiskeriene.

Fiske og fylker	Fiskere		Av disse med fiske som			Uker i gjennomsnitt
	I alt	Prosent	eneyrke	hovedyrke	biyrke	
Skreifiske i Lofoten						
Deltaking fra						
Møre og Romsdal	63	0,7	35	20	8	6,2
Nordland	6 083	71,0	1 765	3 244	1 074	10,0
Troms	2 247	26,2	666	1 178	403	8,2
Finnmark	94	1,1	61	27	6	9,0
Andre fylker	87	1,0	29	41	17	7,9
I alt	8 574	100,0	2 556	4 510	1 508	9,5
Annet skrei- og vintertorskefiske						
Deltaking fra						
Rogaland	55	0,5	11	18	26	8,0
Hordaland	106	0,9	42	43	21	7,7
Sogn og Fjordane	491	4,1	149	231	111	7,7
Møre og Romsdal	2 155	17,8	907	693	555	7,2
Sør-Trøndelag	742	6,1	363	242	137	10,4
Nord-Trøndelag	632	5,2	230	210	192	9,4
Nordland	3 419	28,3	1 306	1 708	405	10,8
Troms	2 011	16,6	786	1 035	190	11,8
Finnmark	2 449	20,3	1 425	900	124	13,0
Andre fylker	30	0,2	19	5	6	11,0
I alt	12 090	100,0	5 238	5 085	1 767	10,5
Vårtorskefiske i Finnmark						
Deltaking fra						
Hordaland	81	1,0	53	27	1	10,1
Møre og Romsdal	634	8,1	382	220	32	10,7
Sør-Trøndelag	85	1,1	48	35	2	8,6
Nordland	1 264	16,1	469	683	112	6,5
Troms	2 990	38,1	1 051	1 628	311	7,6
Finnmark	2 698	34,4	1 489	969	240	7,8
Andre fylker	91	1,2	47	27	17	7,7
I alt	7 843	100,0	3 539	3 589	715	7,8

Annet skreifiske og vintertorskefiske hadde størst deltaking av torskefiskeriene med 12 090 mann. Av disse var vel 43 prosent eneyrkefiskere og 42 prosent hovedyrkefiskere. Den gjennomsnittlige varighet av deltakingen i alt var 10,5 uker, for deltakere i Finnmark hele 13 uker.

Omkring 28 prosent av deltakerne i annet skreifiske hadde fisket i Finnmark, 27 prosent i Nordland, 17 prosent på Møre, 12 prosent i Trøndelag og 11 prosent i Troms. Dette fisket spiller således en viktig rolle for virksomheten i fisket på en stor del av kysten. Stort sett hørte fiskerne hjemme i de fylker hvor fisket ble drevet. Fra Troms var det dog ganske mange fiskere som deltok i skrei- og vintertorskefisket i Finnmark.

Mens Lofotfisket tidligere hadde vesentlig større deltaking enn noen av de andre torskefiskeriene, hadde annet skreifiske og vintertorskefiske størst deltaking i 1960. Dette fisket var dessuten det eneste av våre store tradisjonelle sesongfiskerier som hadde flere deltakere i 1960 enn i 1948. Så godt som hele økingen i deltakingen falt på 4. kvartal. I 1960 ble 18,5 prosent av ukeverkene

i dette fisket utført i 4. kvartal og 67 prosent i 1. kvartal, mot henholdsvis 2,8 og 83,8 prosent i 1948. Annet skreifiske og vintertorskefiske enn Lofotfisket var således mindre sesongbetont ved siste fiskeritelling. I 1960 utgjorde tallet på ukeverk på annet skreifiske i prosent av uker på fiske i alt 8,7 prosent, mot 6,4 prosent i 1948.

I vårtorskefisket i Finnmark (loddetorskefisket) deltok det i alt 7 843 mann i 1960, eller nesten like mange som i Lofotfisket. Den gjennomsnittlige varighet av deltakingen i vårtorskefisket i Finnmark var 7,8 uker. Fiskere fra Møre og Romsdal hadde gjennomsnittlig flest uker på dette fisket, men en må ta hensyn til at tiden som gikk med for å komme til og fra fangstfeltet er regnet med i uketallet på fiske.

Av deltakerne i vårtorskefisket i Finnmark var 45 prosent eneyrkefiskere, 46 prosent hovedyrkefiskere og bare 9 prosent biyrkefiskere. I alt 88,6 prosent av alle deltakerne hørte hjemme i Nord-Norge, mens 8 prosent hørte hjemme i Møre og Romsdal.

I forhold til 1948 gikk deltakingen ned med vel 2 000 mann eller 24 prosent. Regnet i ukeverk utgjorde deltakingen i 1960 3,2 prosent av ukeverkene i alt, mot 4,1 prosent i 1948.

Omkring 40 prosent av alle deltakerne i vårtorskefisket i Finnmark brukte bare juksa, 22 prosent bare garn, 18 prosent bunntrål og 13 prosent bare liner. I 1948 brukte 40 prosent av deltakerne i dette fisket bare liner og 23 prosent brukte bare juksa. Både juksa og line ble brukt av 26 prosent av fiskerne i 1948, mens denne redskapskombinasjonen spilte en uvesentlig rolle i 1960. Trål ble ikke brukt i dette fisket i 1948.

Ukeverkene på de 3 store torskefiskeriene var 18,6 prosent av alle ukeverk på fiske i 1960, mot 21,3 prosent i 1948. For de tre nordligste fylkene var tilbakegangen naturligvis betydelig sterkere. Mens ukeverkene for de store torskefiskeriene i 1948 utgjorde 44,2 prosent av uketallet i alt på fiske i Nordland, 42 prosent for Troms og 41,1 prosent for Finnmark, var de tilsvarende prosenttall i 1960 henholdsvis 31,8, 28,5 og 37,4. På grunn av tilbakegangen i Lofotfisket har den relative betydning av de store torskefiskeriene blitt betydelig mer svekket i Nordland og Troms enn i Finnmark. Jamfør ellers tabell 17 side 33.

b. Sildefiskeriene.

Vintersildfisket (stor- og vårsildfisket) hadde, til tross for at utbyttet i de senere år har gått meget sterkt tilbake, også i 1960 betydelig større deltaking enn noen av våre andre sesongfiskerier. I alt deltok 16 506 mann eller 27,1 prosent av alle fiskerne.

Ifølge Fiskeridirektørens årsberetning om vintersildfisket 1962 var det innmeldt i alt 21 285 deltakere. Årsaken til at fiskeritellingen således viser nesten 4 800 færre deltakere er i første rekke at fisket slo dårlig til og at mange av de innmeldte ikke deltok. Etter at vintersildfisket hadde slått feil både i 1958 og 1959 var det mange fiskere som håpet på et godt resultat i 1960. Selve fisket kom imidlertid forholdsvis sent i gang, stimene var spredt, silda stod dypt og resultatene ble følgelig stort sett nedslående. Mange fiskere sluttet også tidlig av uten å ha fått fangst. En god del fiskere som var innmeldt til oppsynet for vintersildfisket fortsatte derfor med annet fiske, bl. a. seifiske, eller ble på land. En må også regne med at mange som bare ventet på sildeinnsigene uten å få del i noen fangst ikke er blitt telt, til tross for at ventetid skulle regnes med i varigheten på fisket.

Tabell 19. Deltakingen i de viktigste sildefiskeriene.

Fiske og fylker	Fiskere		Av disse med fiske som			Uker i gjennomsnitt
	I alt	Prosent	eneyrke	hovedyrke	biyrke	
Vintersildfiske						
Deltaking fra						
Rogaland	1 813	11,0	788	608	417	8,4
Hordaland	2 233	13,5	731	1 146	356	9,6
Sogn og Fjordane	1 433	8,7	475	731	227	8,8
Møre og Romsdal	6 302	38,2	2 985	2 206	1 111	8,8
Sør-Trøndelag	1 097	6,6	532	450	115	8,6
Nord-Trøndelag	95	0,6	36	34	25	8,1
Nordland	1 528	9,2	654	678	196	8,0
Troms	1 588	9,6	482	810	296	8,3
Finmark	174	1,1	98	59	17	8,7
Andre fylker	243	1,5	162	48	33	7,8
I alt	16 506	100,0	6 943	6 770	2 793	8,7
Feitsild- og småsildfiske						
Deltaking fra						
Rogaland	107	1,5	49	24	34	7,7
Hordaland	403	5,4	187	150	66	8,5
Sogn og Fjordane	511	6,9	153	239	119	11,0
Møre og Romsdal	1 264	17,1	578	445	241	12,8
Sør-Trøndelag	1 179	15,9	537	446	196	12,6
Nord-Trøndelag	365	4,9	109	134	122	12,2
Nordland	1 512	20,4	599	687	226	12,1
Troms	1 498	20,2	472	794	232	10,6
Finmark	460	6,2	239	194	27	11,6
Andre fylker	112	1,5	69	23	20	12,8
I alt	7 411	100,0	2 992	3 136	1 283	11,6
Sildefiske ved Island og i Norskehavet						
Deltaking fra						
Rogaland	363	15,4	138	154	71	10,0
Hordaland	665	28,2	204	372	89	11,2
Sogn og Fjordane	284	12,0	108	154	22	10,8
Møre og Romsdal	651	27,6	326	280	45	9,1
Nordland	115	4,9	78	31	6	8,4
Troms	149	6,3	79	60	10	8,8
Andre fylker	133	5,6	73	44	16	8,7
I alt	2 360	100,0	1 006	1 095	259	10,0
Brislingfiske						
Deltaking fra						
Østfold	151	7,7	107	18	26	14,5
Rogaland	518	26,5	230	181	107	10,3
Hordaland	947	48,5	407	402	138	12,6
Sogn og Fjordane	177	9,1	70	78	29	9,1
Andre fylker	160	8,2	104	33	23	11,6
I alt	1 953	100,0	918	712	323	11,7

Av deltakerne i vintersildfisket i 1960 var 42 prosent eneyrkefiskere, 41 prosent hovedyrkefiskere og 17 prosent biyrkefiskere. Forholdet i de enkelte fylker går fram av tabell 19. I 1948 var 25 prosent av deltakerne i dette fisket

eneyrkefiskere og 62 prosent hovedyrkefiskere. Den gjennomsnittlige varighet av deltakingen var 0,7 uker mer i 1960 enn i 1948.

I forhold til tallet på fiskere i alt i de enkelte grupper var det like mange eneyrkefiskere som deltok i vintersildfisket i 1960 som i 1948, og færre hoved- og biyrkefiskere. Til vintersildfisket i 1961 var bare innmeldt 13 263 mann. Størst var deltakingen i vintersildfisket i 1957, da det i alt var innmeldt 26 600 mann.

Som følge av forskyvningen i innsigene av vintersild, var deltakingen fra Møre og Romsdal i 1960 38,2 prosent av deltakingen i alt, mot 27,4 prosent i 1948. Deltakingen fra Sogn og Fjordane, Hordaland og Rogaland var derimot prosentvis bare vel halvparten så stor som ved forrige telling. På den annen side hadde Sør-Trøndelag, Nordland og Troms forholdsvis betydelig større deltaking i 1960 enn i 1948. Den økte deltaking fra Nordland og Troms henger trolig også sammen med tilbakegangen i Lofotfisket og økingen i tallet på større farkoster som er egnet for snurpenotfiske. Den geografiske forskyvning av deltakingen i vintersildfisket, og dets relative betydning regnet i timeverk, går ellers fram av tabell 20.

Tabell 20. Ukeverk på vintersildfisket i prosent av ukeverk i alt på fiske i de enkelte kyststrøk.

Fylker, landsdeler	Pst. av ukeverk på vintersildfiske		Ukeverk på vintersildfiske i pst. av ukeverk i alt på fiske	
	1948	1960	1948	1960
Møre og Romsdal	29,2	38,6	22,6	21,6
Vestlandet ellers	57,8	34,4	27,4	17,6
Trøndelag	3,5	7,1	3,4	7,3
Nordland og Troms	4,8	17,7	1,4	4,7
Andre fylker	4,7	2,2	2,6	1,4
I alt	100,0	100,0	10,6	9,9

I alt brukte 42 prosent av deltakerne i vintersildfisket bare drivgarn og 39 prosent bare snurpenot mot henholdsvis 28 og 30 prosent i 1948. Disse tallene gir imidlertid neppe et realistisk bilde av betydningen av snurpenota under mer «normale» forhold. Det delvis feilslåtte vintersildfisket i 1960 rammet nemlig i første rekke snurpenotflåten. Hvis forholdene under vintersildfisket hadde vært f. eks. som i 1948, kan en regne med at betydelig flere fiskere ville ha deltatt med snurpenot.

Av fiskere som brukte bare settegarn og bare landnot var det relativt betydelig færre i 1960 enn i 1948. Likeledes gikk deltakingen med redskapskombinasjonen drivgarn og settegarn sterkt tilbake, fra vel 13 prosent i 1948 til 4 prosent i 1960. Fiske med andre redskapskombinasjoner spilte en ubetydelig rolle.

Tallet på deltakere i vintersildfisket som bare drev hjelpervirksomhet ble oppgitt til 1 394.

Feitsild- og småsildfisket hadde i 1960 i alt 7 411 deltakere, med en gjennomsnittlig varighet av deltakingen på 11,6 uker.

Av alle som deltok i dette fisket var 42 prosent hovedyrkefiskere, 40 prosent eneyrkefiskere og 17 prosent biyrkefiskere. Fordelingen av fiskere på de

3 grupper var således omtrent den samme som for deltakerne i vintersildfisket.

Feitsild- og småsildfisket slo i 1960 best til i Nord-Norge. Nordland og Troms hadde flest deltakere, hver med ca. 20 prosent av deltakerne i alt.

Feitsild- og småsild blir i det alt vesentlige fisket med not (snurpenot og landnot). I 1960 brukte 85 prosent av deltakerne dette redskapet, mens rundt 14 prosent brukte garn og noen få fiskere brukte både not og garn.

Ved fiskeritellingen i 1948 ble forfangstsild, feitsild, fjordsild, småsild og mussa regnet som ett fiske, med en deltaking på i alt 13 891 mann. Tallet på deltakere i feitsild- og småsildfiske, fiske etter forfangstsild og sildefiske langs Skagerakkysten var i 1960 i alt 7 852, eller 43 prosent færre enn i 1948. Den gjennomsnittlige varighet av deltakingen var imidlertid betydelig høyere i 1960 enn ved forrige telling.

I sildefisket ved Island og i Norskehavet deltok i 1960 2 360 mann. 83 prosent av disse hørte hjemme på Vestlandet (medregnet Møre og Romsdal). Også i dette sildefisket deltok omtrent like mange eneyrkefiskere som hovedyrkefiskere. Av biyrkefiskere var det forholdsvis få deltakere (se tabell 19).

Nærmere to tredjedeler av alle som deltok i sildefisket ved Island og i Norskehavet brukte bare snurpenot, og rundt en tredjedel brukte bare drivgarn.

I 1948 deltok i alt 2 721 fiskere i sildefisket ved Island. (Fisket foregikk da til dels i områder som nå ligger innenfor Islands nye tolvmilsgrense. I dag foregår fisket over betydelig større områder.) 53 prosent av deltakerne i 1948 brukte bare drivgarn, og 45 prosent brukte bare snurpenot. At betydelig flere fiskere brukte snurpenot i 1960 henger sammen med tilbakegangen i vintersildfisket fra omkring 1957. Vi fikk det såkalte fabrikk-sildfisket, som har spilt en stadig større rolle.

Brislingfisket hadde en deltaking på 1 953 mann i 1960. Den gjennomsnittlige varighet av deltakingen var 11,7 uker. I alt 75 prosent av alle som deltok i dette fisket, hørte hjemme i Rogaland og Hordaland.

Av dem som deltok i brislingfisket var 47 prosent eneyrkefiskere, 36,5 prosent hovedyrkefiskere og 16,5 prosent biyrkefiskere.

Så godt som alt brislingfiske ble drevet med not. Noen få fiskere deltok i brislingfisket med bunntrål.

I forhold til 1948 gikk tallet på deltakere i brislingfisket ned med 35 prosent.

Av andre sildefiskerier enn de som er nevnt foran er sildefisket i Nordsjøen det viktigste. Dette fisket hadde i 1960 586 deltakere, som gjennomsnittlig fisket i 11,7 uker.

Til Nordsjø-sildfisket ble vesentlig brukt bunntrål. Et mindre antall fiskere brukte flytetrål.

I 1948 deltok i alt 661 mann i fiske etter Nordsjø-sild. I 1960 ble imidlertid «sildefisket langs Skagerakkysten» regnet som et særskilt fiske. Deltakingen var imidlertid bare 110 mann. (Fiskere som hadde fisket sild ved Skagerakkysten i 1948, er trolig kommet med under sildefisket i Nordsjøen.)

Interessen for sildetråling i Nordsjøen har vært stigende i de senere år. Fisket drives særlig i 3. kvartal, dvs. på en ellers rolig årstid for fiskerne.

Fiske etter forfangstsild hadde i 1960 en deltaking på 331 mann, med en gjennomsnittlig varighet av deltakingen på 7,2 uker.

Det totale ukeverk i alt sildefiske (medregnet brislingfiske) svarte til 19,7 prosent av ukeverkene i alt på fiske. Den tilsvarende prosent ved fiskeritellingen i 1948 var 21,0.

Fordelingen av ukeverkene på silde- og brislingfisket kvartalsvis viser at 21 prosent, eller forholdsvis like mange som i 1948, falt på 3. kvartal. I 1. og 4. kvartal økte prosenten fra henholdsvis 51 og 11 prosent i 1948 til 53 og 14 prosent i 1960, mens prosenten av ukeverkene i 2. kvartal viser tilsvarende tilbakegang i perioden.

c. Andre fiskerier.

Seifisket hadde i alt 9 520 deltakere i 1960. Av våre viktigere fiskerier var det således bare vintersildfisket og annet skrei- og vintertorskefiske enn Lofthfisket som hadde flere deltakere.

Av deltakerne i seifisket i 1960 var nesten halvparten eneyrkefiskere og bare omkring 10 prosent biyrkefiskere. Tabell 21 viser at det til dels er store variasjoner i sammensetningen av ene-, hoved- og biyrkefiskere i de 3 fylker. Seifisket drives året rundt, men mest i 3. og 4. kvartal.

Sammenliknet med forrige fiskeritelling var det en nedgang i deltakingen på 2 200 mann. På grunn av at den gjennomsnittlige varighet på fisket var gjennomsnittlig 2 uker lenger i 1960, var likevel deltakingen — regnet i uke-

Tabell 21. Deltakingen i seifisket og i makrellfisket, etter fylker.

Fiske og fylker	Fiskere		Av disse med fiske som			Uker i gjennomsnitt
	I alt	Prosent	eneyrke	hovedyrke	biyrke	
Seifiske						
Deltaking fra						
Rogaland	431	4,5	222	120	89	10,6
Hordaland	260	2,7	109	114	37	8,4
Sogn og Fjordane	637	6,7	238	313	86	6,1
Møre og Romsdal	1 641	17,2	880	548	213	9,2
Sør-Trøndelag	988	10,4	523	387	78	11,2
Nord-Trøndelag	139	1,5	63	46	30	10,0
Nordland	2 830	29,7	1 130	1 460	240	11,2
Troms	1 089	11,4	526	502	61	10,9
Finmark	1 214	12,8	787	371	56	11,2
Andre fylker	291	3,1	162	84	45	11,1
I alt	9 520	100,0	4 640	3 945	935	10,4
Makrellfiske						
Deltaking fra						
Østfold	216	5,6	114	39	63	10,2
Vestfold	130	3,4	70	14	46	8,8
Telemark	166	4,3	94	32	40	8,4
Aust-Agder	356	9,3	186	86	84	9,3
Vest-Agder	664	17,3	425	148	91	11,2
Rogaland	1 351	35,3	625	407	319	8,7
Hordaland	675	17,6	228	263	184	7,0
Sogn og Fjordane	106	2,8	26	51	29	5,6
Møre og Romsdal	124	3,2	64	38	22	6,9
Andre fylker	47	1,2	24	10	13	10,4
I alt	3 835	100,0	1 856	1 088	891	8,8

Tabell 22. Deltakingen i fiske med trål, etter fiskets art.

Fiske	Fiskere i alt ¹	Bunntrålfiske				Flytetrålfiske			
		I alt	Av disse			I alt	Av disse		
			eneyrkefiskere	hovedyrkefiskere	biyrkefiskere		eneyrkefiskere	hovedyrkefiskere	biyrkefiskere
Vårtorskefiske i Finnmark	1 421	1 421	763	589	69	—	—	—	—
Seifiske	57	57	31	19	7	—	—	—	—
Sildefiske i Nordsjøen..	596	517	321	172	24	79	51	20	8
Brislingfiske	38	31	12	18	1	7	5	1	1
Feitsild- og småsildfiske	119	—	—	—	—	119	47	59	13
Makrellfiske	79	—	—	—	—	79	36	30	13
Annet fiske med trål...	2 153	2 142	1 293	738	111	11	5	5	1
I alt	4 463	4 168	2 420	1 536	212	295	144	115	36

¹ Enkelte fiskere har deltatt i flere slags trålfiske.

verk— større i 1960 enn i 1948. Av alle ukeverk på fiske utgjorde ukeverkene på seifisken i 1960 6,8 prosent, mot 5,6 prosent i 1948.

Av seifiskerne i 1960 brukte 38 prosent bare snurpenot, 38 prosent bare garn, ca. 11 prosent bare juksa og 11 prosent bare dorg. Bruk av redskapskombinasjoner spilte en liten rolle i dette fisket.

Makrellfisket hadde i 1960 en deltaking på i alt 3 835 mann. Av disse var vel 48 prosent eneyrkefiskere, 28 prosent hovedyrkefiskere og 23 prosent biyrkefiskere. Deltakingen var som naturlig er, forholdsvis stor fra Østlandet, Sørlandet og Rogaland.

Den gjennomsnittlige driftstid på makrellfisket var 8,8 uker, men med til dels store variasjoner fra fylke til fylke. (Se tabell 21.)

I forhold til 1948 gikk tallet på makrellfiskere ned med 39 prosent. Regnet i ukeverk var nedgangen vel 32 prosent.

I alt 30 prosent av deltakerne i makrellfisket i 1960 brukte bare not, og ca. 29 prosent brukte bare dorg. Redskapskombinasjoner var ganske utbredt, idet omkring en fjerdedel av fiskerne oppgav å ha fisket med flere slags redskaper. Ellers brukte noen få fiskere flytetrål, bare drivgarn, eller bare settegarn.

Tabell 22 gir en oversikt over deltakingen i trålfiske.

Av i alt 3 389 fiskere som brukte bunntrål, deltok vel 1 400 i vårtorskefisket i Finnmark og vel 500 i sildefisket i Nordsjøen. Størst deltaking hadde «annet fiske med trål» med ca. 2 150 mann. (En del fiskere deltok i 2 eller flere forskjellige slags fiske med bunntrål.) Det dreier seg her i det vesentlige om fiske etter øyepål og tobis. Dette industrifisket kom først i gang for alvor omkring 1958, og har senere utviklet seg sterkt.

Fiske med flytetrål var i 1960 ennå på forsøksstadiet. I alt deltok 285 mann.

Av deltakerne i trålfiske var 56 prosent eneyrkefiskere, 38 prosent hovedyrkefiskere og 6 prosent biyrkefiskere.

I fiske med snurrevad (også kalt rundfisketrål) som brukes til fangst av torsk og hyse, deltok 1 222 mann i gjennomsnittlig 16,9 uker.

Deltakingen i alt i trål- og snurrevadfiske, regnet i ukeverk, var i 1960 5,7 prosent av ukeverkene i alt på fiske, mot 2,2 prosent i 1948.

Rekefisket er i de senere år blitt et av våre viktigste fiskerier. I 1960 deltok i alt 3 154 mann i dette fisket. Av disse var 66 prosent eneyrkefiskere, 28 prosent hovedyrkefiskere og 6 prosent biyrkefiskere.

I rekefiske deltok i 1960 vel 1 200 flere enn i 1948. Økingen i tallet på rekefiskere var særlig stor i Rogaland, Nordland, Troms og Finnmark.

Den gjennomsnittlige varighet av deltakingen i rekefiske var 24,1 uker, som er betydelig lengre enn i noe annet fiske. Rekefiske drives forholdsvis jamt året rundt.

Ukeverkene på rekefiske utgjorde 5,4 prosent av alle ukeverk på fiske i 1960, mot 2,4 prosent i 1948.

I linefiske i fjerne farvann deltok 2 548 mann gjennomsnittlig i 15,7 uker i 1960. Av disse var 56 prosent eneyrkefiskere, 39 prosent hovedyrkefiskere og 5 prosent biyrkefiskere. Fisket drives vesentlig i 2. og 3. kvartal.

Deltakingen i linefiske i fjerne farvann har økt sterkt sammenliknet med 1948, da det bare deltok omkring 600 mann. En må imidlertid ta hensyn til at det i visse tilfelle kan være vanskelig å skille mellom fiske som foregår på «fjerne farvann» og bankfiske ved norskekysten og i Nordsjøen. Med denne reservasjon utgjorde ukeverkene på linefiske i fjerne farvann 2,8 prosent av alle ukeverk på fiske i 1960, mot 0,3 prosent i 1948.

Bankfisket ved norskekysten og i Nordsjøen hadde en deltaking på 3 231 mann i 1960. Fordelingen på ene-, hoved- og biyrkefiskere var omtrent som for linefiskere på fjerne farvann.

Halvparten av alle deltakerne i bankfiske hørte hjemme i Møre og Romsdal. I 1948 deltok 5 610 mann i bankfiske. Fra Møre og Romsdal var det flere mann

Tabell 23. Deltakingen i enkelte fiskerier. Prosentvis endring i deltakingen 1948—1960.

Fiske	Fiskere i alt 1960	Pst. av disse med fiske som			Pst. øking(+) minking(—) i alt 1948—1960	Ukeverk i pst. av ukeverk i alt på fiske	
		eneyrke	hovedyrke	biyrke		1948	1960
Håbrannfiske	578	64,0	31,8	4,2	— 31,0	0,5	0,4
Pigghåfiske	845	54,5	38,2	7,3	— 8,0	0,5	0,7
Hummerfiske	5 298	36,7	35,5	27,8	— 39,1	3,5	2,9
Krabbefiske	1 870	43,5	43,2	13,3	— 66,5	2,3	1,0
Ålefiske	657	48,4	29,2	22,4	— 25,7	0,4	0,4
Laksefiske	5 473	20,3	31,6	48,1	— 13,3	3,5	3,7
Rusefiske	1 255	42,0	40,4	17,6	— 56,4	2,0	1,1
Hjemmefiske	17 294	33,3	41,1	25,6	— 36,8	20,0	17,6
Fjordtorskfiske	5 449	39,6	38,0	22,4	— 4,6	3,2	4,3
Kveitefiske	2 147	47,2	44,3	8,5	— 31,4	1,4	1,3
Håkjerringfiske	27	44,5	44,4	11,1	— 97,5	0,6	—
Størje- og brugdefiske	996	55,4	40,5	4,1	+ 27,2	0,4	0,6
Hysefiske	1 440	54,3	39,7	6,0	+ 200,0	0,2	1,1
Loddefiske	1 539	43,3	43,9	12,8	+ 1 351,9	—	0,6
Småhvalfangst	935	56,0	39,1	4,9	— 39,2	1,6	0,9
Fangst i Ishavet	862	29,9	45,4	24,7	+ 13,7	0,6	0,7
Tang- og taresanking	773	40,6	48,0	11,4	.	.	0,5
Skjellgraving	249	33,7	49,0	17,3	— 60,1	0,4	0,1

som deltok i dette fisket i 1960 enn i 1948, mens tallet på deltakere fra Nordland og Troms bare var omkring tredjeparten så stort som i 1960. Deltakingen fra andre fylker var forholdsvis beskjeden ved begge tellinger.

Deltakingen i de enkelte fiskerier som ikke er særskilt omtalt foran, og de endringer som har funnet sted siden 1948, går fram av tabell 23.

Fiskerier som viser forholdsvis sterk tilbakegang siden tellingen i 1948 er blant annet krabbefiske og rusefiske. En relativt sterk tilbakegang i deltakingen har også funnet sted når det gjelder hummerfiske og kveitefiske. Relativt sett er deltakingen i disse fiskerier dog fortsatt av et betydelig omfang. Også deltakingen i håbrannfiske og i småhvalfangst var betydelig mindre i 1960 enn i 1948. I størje- og brugdefangst og fangst i Ishavet var det derimot flere deltakere i 1960 enn ved forrige telling.

Tang- og taresanking er av nyere dato, idet industriell framstilling av tang- og taremjøl først kom i gang for alvor omkring 1955. I sammenheng med tilbakegangen i vintersildfiske, har enkelte sildoljefabrikker på Vestlandet tatt opp slik produksjon.

Forholdsvis størst øking i deltakingen sammenliknet med 1948 hadde lodde- og hysefisket. Loddefisket, som spilte en helt ubetydelig rolle i 1948, hadde i 1960 i alt 1 539 deltakere. Av disse hørte 41 prosent hjemme i Troms, 24 prosent i Nordland, 19 prosent i Finnmark og 10 prosent i Sør-Trøndelag. Så godt som alt loddefiske foregår med snurpenot.

Loddefisket er et av de mest usikre av våre fiskerier, og kan i enkelte år bli fullstendig mislykket.

I hysefisket deltok 1 440 mann eller 3 ganger så mange som i 1948. Av deltakerne hørte 31 prosent hjemme i Nordland, 23 prosent i Troms og 26 prosent i Finnmark. Interessen for dette fisket har vært økende i de senere år, særlig på grunn av stadig større etterspørsel etter hyse som råstoff til filet-fabrikkenes.

Pigghåfiske hadde litt færre deltakere i 1960 enn i 1948, men regnet i ukeverk spilte dette fisket forholdsvis større rolle i 1960.

Tre fiskerier som hadde forholdsvis stor deltaking både i 1948 og i 1960 og som — til tross for den økte deltaking i havfiske — i særlig grad bidrar til å gi fisket karakteren av kystfiske — er laksefiske, fjordtorskefiske og hjemmefiske. Av det totale ukeverk på fiske falt i alt 25,6 prosent på disse tre fiskerier i 1960, mot 26,7 prosent i 1948. Relativt sett var det både flere fiskere og flere ukeverk som falt på laksefiske og på fjordtorskefiske i 1960 enn i 1948. Deltakingen i hjemmefiske gikk prosentvis noe tilbake i perioden. Likevel var det 17 300 mann, eller flere enn i noe annet fiske, som deltok i hjemmefiske i 1960. Den gjennomsnittlige varighet av deltakingen i dette fisket var 14,8 uker, mot 13,0 uker i 1948.

Hjemmefiske omfatter foruten småfiske i nærheten av fiskerens bosted også en rekke mindre fiskerier som ikke var spesifisert i forbindelse med tellingen, f. eks. fiske etter lyr, uer, flyndre etc. Skillet mellom «hjemmefiske» og andre fiskerier kan derfor vanskelig bli eksakt. En må regne med at oppfatningen av dette begrepet er noe forskjellig fra landsdel til landsdel, og at det fiskeren oppgir ofte er nokså skjønnsmessig. Dette kan ha medført at bestemte slags fiske er blitt ført på hjemmefiske i større utstrekning i enkelte distrikter enn i andre. En sammenlikning mellom deltakingen i hjemmefiske i de enkelte fylker ved fiskeritellingen i 1948 og 1960 tyder imidlertid på at fiskerne har en bestemt oppfatning av hva som skal regnes til hjemmefiske. Karakteristisk både for hjemmefiske, fjordtorskefiske og laksefiske er at de

er relativt sterkt utbredt i alle landsdeler. Redskapene som brukes er enkle (håndsnøre, trollgarn, småliner etc.) og forholdsvis rimelige å anskaffe. Av laksefiskerne brukte således 85 prosent kilenot. Dette er et redskap som bare trenger tilsyn med visse mellomrom. Det er følgelig forholdsvis få eneyrkefiskere og mange biyrkefiskere både blant deltakerne i laksefiske, hjemmefiske og fjordtorskefiske.

Et annet forhold som særlig gjelder disse fiskeriene er at deltakingen for det meste bare varer noen timer av gangen, og at uketallene følgelig kan være noe usikre. Det er imidlertid ikke grunn til å tro at uketallene generelt sett ligger for høyt (jfr. ellers tellerinstruksen om oppgavene over varigheten av det enkelte fisket).

Det var 43 kvinner som var yrkesfiskere i 1960. Av disse oppgav 5 at de hadde fiske som eneste yrke, 4 at de hadde det som hovedyrke og 34 at de hadde det som biyrke.

Det mest alminnelige fisket som ble drevet av kvinner var laksefiske. Dette henger trolig for en stor del sammen med besittelse av grunneierrett, som gir adgang til å drive laksefiske på hjemstedet. De som var enker, har vel fortsatt dette fisket med farkost og redskap etter sine menn. I alt 29 av de kvinnelige fiskerne drev nemlig gårdsbruk, og de fleste av dem eide fiskefarkost og redskap alene. Ellers deltok de kvinnelige fiskerne bl. a. i hjemmefiske, fjordtorskefiske, hummerfiske, tang- og taresanking, makrell- og seifiske. En av dem hadde også vært på Islandsfiske og vintersildfiske.

De kvinnelige biyrkefiskerne deltok gjennomsnittlig 10,8 uker på fiske, eller 1,8 uker mindre enn de mannlige biyrkefiskerne.

På grunn av den spesialiseringstendens i fisket som har funnet sted i tiden etter 1948 har ukeverkene på fisket bare sunket med 17,8 prosent, mens tallet på fiskere som før nevnt sank med 28,9 prosent. Samtidig var det totale fangstkvantum i 1960 ca. 2 prosent høyere enn i 1948. Selve fisket drives således gjennomgående vesentlig mer effektivt enn tidligere. Den forholdsvis meget sterke nedgang i enkelte av de viktigste sesongfiskerier er således blitt mer enn oppveid av større fangstutbytte i andre og til dels «nye» fiskerier (linefiske i fjerne farvann, bunntålfiske, banktorskefiske og loddefiske m. m.). Denne utvikling har nøye sammenheng med bruk av mer effektive redskaper enn før, nye fangstmetoder og endringer i fiskeflåtens struktur etc.

3. Viktigste fiske

Ved fiskeritellingen i 1960 ble det spurt særskilt om hvilket fiske fiskerne selv regnet som det økonomisk viktigste for dem i tiden 1. oktober 1959 til 30. september 1960. Resultatene er trykt i tabell 6 og 7 i første hefte.

En regnet med at det ville være svært upraktisk for fiskerne å ta hensyn til redskapstap etc. i forbindelse med det enkelte fisket når spørsmålet om det økonomisk viktigste fisket skulle besvares.

Det ble derfor ikke nevnt i tellerinstruksen at en skulle ta spesielle hensyn til faktorer som hadde redusert det økonomiske utbyttet av fisket. En kan gå ut fra at som regel er bruttofortjenesten blitt lagt til grunn ved besvarelsen av spørsmålet.

I de tilfelle fiskeren bare hadde deltatt i ett slags fiske i perioden, ble dette regnet som det viktigste. Om kvaliteten av oppgavene viser en ellers til avsnitt 2, pkt. 4 i første hefte.

Tabell 24. Deltaking i viktigste fiske, andre fiskerier og annet arbeid for utvalgte fiskerier. Gjennomsnittlig varighet av deltakingen.

Fiske	Fiskere i alt	Med dette fiske som det viktigste			Av disse med deltaking i			
		Fiskere	Pst. av fiskere i alt	Uker	andre fiskerier ¹		annet arbeid ²	
					Pst. fiskere	Uker	Pst. fiskere	Uker
Skreifiske i Lofoten	8 574	5 875	68,5	10,7	81,6	13,8	92,8	18,9
Annet skreifiske og vintertorsk- fiske	12 090	6 150	50,9	12,8	86,8	16,6	91,6	16,7
Vårtorskfiske i Finnmark	6 464	1 809	28,0	8,8	88,4	16,8	86,3	16,5
Seifiske	9 465	2 558	27,0	14,9	84,2	17,1	80,7	14,9
Vintersildfiske	16 506	6 854	41,5	9,1	82,2	14,7	88,9	22,8
Feitsild- og småsildfiske	7 303	3 401	46,6	15,8	77,2	12,9	78,4	18,0
Brislingfiske	1 925	1 269	65,9	13,8	74,3	14,2	82,9	19,5
Sildefiske ved Island og i Norske- havet	2 360	1 322	56,0	10,8	87,1	15,9	77,2	18,5
Makrellfiske	3 763	1 524	40,5	11,3	82,4	16,8	90,9	20,0
Rekefiske	3 154	2 381	75,5	28,2	59,2	11,8	80,8	9,7
Hummerfiske	5 298	2 108	39,8	10,3	78,8	14,2	94,5	23,7
Laksefiske	5 473	3 689	67,4	10,2	69,8	10,4	96,2	28,4
Linefiske i fjerne farvann	2 548	1 558	61,1	18,8	92,9	15,7	73,1	12,5
Bankfiske ved norskekysten og i Nordsjøen	3 231	1 471	45,5	17,4	92,3	17,0	83,3	11,6
Hjemmefiske	17 294	8 060	46,6	19,8	41,3	9,7	90,4	20,1
Fjordtorskfiske	5 449	2 090	38,4	15,1	65,8	11,4	93,6	21,3
Kveitefiske	2 147	581	27,1	12,8	91,2	19,7	89,5	14,0
Småhvalfangst	935	579	61,9	16,3	91,4	15,8	80,7	12,2
Fangst i Ishavet	862	647	75,1	11,5	79,9	12,7	82,1	21,8
Bunntålfiske	3 389	2 085	61,5	21,8	76,6	14,4	65,2	12,8

¹ Omfatter også forberedelse og etterarbeid. ² Omfatter også vedlikehold etc.

Av deltakerne i rekefisket og i fangst i Ishavet oppgav 76 prosent dette fisket som det viktigste. Den tilsvarende prosent for andre fiskerier varierte stort sett fra omkring 40 til 70. Av seifiskerne og av kveitefiskerne regnet bare 27 prosent dette fisket som det viktigste.

I de fleste fiskerier hadde deltakerne gjennomgående lengre varighet i det fisket de regnet som det viktigste enn i andre fiskerier. Forholdsvis kort gjennomsnittlig varighet på viktigste fiske hadde vårtorskfiskerne, makrellfiskerne og kveitefiskerne.

Vel 67 prosent av deltakerne i laksefisket oppgav dette fiske som det viktigste. Laksefiskerne hadde som en kunne vente, forholdsvis kort varighet av deltakingen i andre fiskerier, og den lengste deltaking i annet arbeid enn fiske. Svært mange av deltakerne i laksefisket var byrkefiskere (se tabell 24).

Eneyrkefiskerne, og til dels også hovedyrkefiskerne, deltar for det meste i flere fiskerier som ofte kan være noenlunde likeverdige for dem i økonomisk henseende. Byrkefiskerne har derimot oftere deltaking i bare ett fiske i året, og i tilfelle de deltar i flere fiskerier er det sjelden tvil om hvilket fiske som skal regnes som det viktigste. Tallet på fiskere i alt med «dette fisket som det viktigste» er følgelig som regel større jo flere byrkefiskere, relativt sett, som deltar i vedkommende fiske.

I tabell 25 har en gitt prosenttall for deltaking i viktigste fiske særskilt for ene-, hoved- og byrkefiskere. I de aller fleste fiskerier var det forholdsvis

Tabell 25. Gjennomsnittlig varighet av deltakingen i viktigste fiske og i andre fiskerier.

Fiske	Med dette fiske som det viktigste i pst. av alle som deltok			Gjennomsnittlig varighet i uker av deltaking i					
				viktigste fiske			andre fiskerier		
	Ene-yrkefiskere	Hovedyrkefiskere	Byrkefiskere	Ene-yrkefiskere	Hovedyrkefiskere	Byrkefiskere	Ene-yrkefiskere	Hovedyrkefiskere	Byrkefiskere
Skreifiske i Lofoten	57,4	69,1	85,6	11,3	10,8	9,8	20,1	12,9	6,0
Annet skreifiske og vintertorskfiske	41,8	54,5	67,2	14,5	13,0	9,5	21,6	15,0	7,3
Vårtorskfiske i Finnmark	24,9	25,9	50,8	9,6	8,7	7,4	21,5	14,7	8,9
Seifiske	28,9	22,5	36,7	17,1	13,6	9,3	19,8	14,8	7,9
Vintersildfiske	24,6	44,1	77,4	9,4	9,2	8,6	23,1	13,8	6,2
Fiske etter forfangstsild	11,2	11,6	28,0	17,7	12,6	9,1	17,9	14,6	10,8
Feitsild- og småsildfiske	43,8	46,1	54,1	20,3	14,9	9,0	15,0	12,5	8,1
Sildefiske langs Skagerak-kysten	14,5	—	35,7	13,5	—	7,6	20,1	—	6,3
Sildefiske i Nordsjøen og Skagerak	25,0	50,0	—	22,0	16,0	—	27,0	16,0	—
Brislingfiske	61,0	68,6	73,9	15,9	13,7	9,1	17,8	11,6	7,7
Sildefiske ved Island og i Norskehavet	47,2	58,8	78,4	11,3	10,9	9,6	19,9	14,3	8,8
Snurrevadfiske	45,3	39,0	53,8	28,5	21,0	15,6	12,5	11,3	6,1
Makrellfiske	33,5	37,3	59,0	13,4	11,5	8,6	22,4	15,2	8,3
Rekefiske	77,1	70,6	80,2	31,7	22,8	14,3	12,7	9,6	8,9
Håbrannfiske	25,9	19,6	33,3	19,3	16,1	7,9	16,4	14,9	8,3
Pigghåfiske	37,2	34,4	43,5	20,3	14,7	10,8	16,8	14,0	7,9
Hummerfiske	29,7	32,9	62,0	14,3	11,4	7,1	20,0	14,1	8,8
Krabbefiske	18,8	28,6	40,7	11,5	9,4	8,5	25,5	18,2	9,0
Ålefiske	37,7	43,8	59,2	12,7	11,4	9,7	23,7	12,1	7,7
Laksefiske	42,6	53,4	87,1	11,7	11,4	9,4	20,0	14,0	4,9
Linefiske i fjerne farvann	63,0	59,7	52,4	20,8	16,7	10,9	16,7	14,6	9,7
Bankfiske ved norskekysten og i Nordsjøen	46,9	44,2	42,4	19,7	15,0	10,6	18,4	15,4	11,5
Rusefiske	35,1	42,2	52,5	20,0	17,2	12,8	16,6	12,8	8,6
Hjemmefiske	37,6	40,9	67,4	28,9	20,7	12,5	12,6	9,2	5,8
Fjordtorskfiske	24,0	37,9	64,3	20,3	16,3	10,6	16,7	11,3	5,7
Kveitefiske	26,2	24,6	44,8	14,3	12,6	8,9	22,7	18,8	8,9
Håkjerringfiske	16,7	—	33,3	28,0	—	12,0	13,0	—	26,0
Størje- og brugdefiske	29,9	40,0	39,0	12,3	12,2	9,2	23,9	16,1	7,3
Hysefiske	29,4	23,1	39,1	17,0	13,0	8,1	19,2	16,0	8,8
Loddefiske	12,0	20,6	38,6	7,2	6,5	6,5	20,8	14,3	9,3
Småhvalfangst	58,5	65,6	71,7	17,8	15,0	12,5	17,7	14,0	8,4
Fangst i Ishavet	63,2	73,4	92,5	12,4	11,3	11,1	17,5	12,2	7,6
Tang- og taresanking	16,6	18,1	44,3	15,6	14,3	9,6	24,0	14,3	9,6
Skjellgraving m.v.	6,0	3,3	25,6	17,4	8,8	6,3	22,3	17,8	13,5
Bunntrålfiske	62,6	60,0	60,7	25,3	17,6	13,4	15,4	13,2	9,6
Flytetrålfiske	24,8	29,5	50,0	17,0	14,5	12,8	16,5	13,2	11,0

færre eneyrkefiskere enn hovedyrkefiskere, og forholdsvis færre hovedyrkefiskere enn byrkefiskere med «dette fisket som det viktigste». Av byrkefiskere som deltok i vintersildfisket oppgav prosentvis tre ganger så mange som eneyrkefiskerne dette fisket som viktigst. Mer enn halvparten av både eneyrkefiskere, hovedyrkefiskere og byrkefiskere som deltok i følgende fiskerier regnet disse som de viktigste: Skreifisket i Lofoten, brislingfisket, rekefisket, linefisket i fjerne farvann, fangst i Ishavet og bunntrålfisket.

Det gjennomsnittlige uketall for varighet av deltakingen både i viktigste fiske og i «andre fiskerier» var størst for eneyrkefiskere og minst for byrkefiskere i alle de enkelte fiskerier. Det er imidlertid til dels stor spredning omkring de gjennomsnittlige uketall for viktigste fiske (jfr. tabell 6 i første hefte).

4. Deltakingen i flere fiskerier

Et av de hovedproblemer fiskerne står overfor er sysselsettingen utenom den tiden sesongfiskeriene varer.

I foregående avsnitt er det nevnt at tilbakegangen i vintersildfisket til dels er blitt kompensert ved større deltaking bl. a. i trålfiske og linefiske i fjerne farvann. Det har således funnet sted en viss omlegging i retning av mer industrielt preget havfiske. Samtidig spiller imidlertid en rekke av de større og typiske hjemmefiskerier relativt sett omtrent like stor rolle som før. Stort sett har det fiske som nordmenn driver, fortsatt karakteren av kystfiske. De aller fleste fiskere er derfor avhengig av innsigene av fisk til kysten, og de naturlige vilkår som kystfiskeriene til en hver tid gir.

For de fiskere som ikke deltar på fjerne farvann kan det å finne lønnsom sysselsetting utenom den tiden sesongfiskeriene varer, være et alvorlig pro-

Tabell 26. Deltakingen i enkelte fiskerier, etter deltaking i andre fiskerier.

Fiske	Fiskere i alt	Prosent av disse deltatt i							makrellfiske
		skreifiske i Lofoten	annet skreifiske	vårtorskefiske	seifiske	vintersildfiske	feit-sild- og småsildfiske	sildefiske ved Island og i Norskehavet	
Skreifiske i Lofoten ...	8 574	100,0	24,7	22,5	19,3	5,1	6,6	0,2	0,1
Vårtorskfiske i Finnmark	6 464	29,8	46,7	100,0	24,8	10,1	9,0	0,6	0,3
Seifiske	9 465	17,5	35,8	16,9	100,0	28,6	9,9	0,8	6,0
Feitsild- og småsildfiske	7 302	7,8	11,8	8,0	12,9	40,6	100,0	5,6	2,4
Brislingfiske	1 925	0,2	4,0	0,5	4,5	36,9	24,3	2,3	16,6
Sildefiske ved Island og i Norskehavet	2 360	0,8	2,8	1,8	3,3	75,9	17,2	100,0	4,8
Snurrevadfiske	1 222	24,1	37,4	10,2	11,9	21,6	5,2	0,9	5,7
Makrellfiske	3 763	0,2	2,7	0,5	15,2	31,8	4,7	3,0	100,0
Rekefiske	3 154	5,2	3,7	5,7	5,5	19,1	5,4	0,8	21,7
Pigghåfiske	845	0,4	16,2	0,5	30,2	43,3	3,8	6,3	7,7
Hummerfiske	5 298	0,2	9,6	0,4	14,1	27,5	3,6	2,7	29,2
Laksefiske	5 473	4,2	18,0	9,6	7,0	8,4	6,8	0,4	4,3
Linefiske i fjerne farvann	2 548	2,4	8,8	3,6	19,4	73,7	5,4	6,0	1,6
Bankfiske ved norske kysten og i Nordsjøen	3 231	11,9	31,1	7,2	21,5	58,4	6,0	2,0	1,6
Fjordtorskfiske	5 449	10,9	26,2	24,0	17,0	3,8	10,0	0,4	5,8
Kveitefiske	2 147	24,0	39,3	23,1	25,5	16,3	6,4	0,7	0,3
Hysefiske	1 440	25,1	49,0	35,8	21,5	7,8	4,0	0,5	2,2
Småhvalfangst	935	45,0	16,5	2,1	5,3	51,3	12,5	1,0	2,0
Fangst i Ishavet	862	1,2	5,3	0,6	2,4	49,8	15,2	9,6	0,6
Bunntrålfiske	3 389	4,2	11,0	3,5	7,2	55,3	9,1	8,1	4,5

Tabell 26 (forts.). Deltakingen i enkelte fiskerier, etter deltaking i andre fiskerier.

Fiske	Prosent av disse deltatt i								
	rekefiske	hummerfiske	laksefiske	linefiske i fjerne farvann	bankfiske	hjemmefiske	fjordtorskfiske	kveitefiske	bunntrålfiske
Skreifiske i Lofoten . . .	1,9	0,2	2,7	0,7	4,5	29,1	6,9	6,0	1,7
Vårtorskefiske i Finnmark	2,8	0,4	8,1	1,4	3,6	20,5	20,2	7,7	1,8
Seifiske	1,8	7,9	4,1	5,2	7,3	22,6	9,8	5,8	2,6
Feitsild- og småsildfiske	2,3	2,6	5,1	1,9	2,6	17,7	7,4	1,9	4,2
Brislingfiske	4,1	15,4	1,9	0,3	0,2	15,2	4,7	0,1	1,1
Sildefiske ved Island og i Norskehavet	1,0	6,0	0,8	6,4	2,8	7,8	1,0	0,6	11,6
Snurrevadfiske	5,7	8,3	4,7	2,0	5,2	8,9	5,9	1,3	2,6
Makrellfiske	18,2	41,1	6,2	1,1	1,4	25,7	8,4	0,2	4,1
Rekefiske	100,0	11,3	2,2	0,2	1,2	9,4	2,4	1,1	5,2
Pigghåfiske	1,8	13,7	4,3	26,7	10,4	13,6	2,8	0,9	2,2
Hummerfiske	6,7	100,0	9,8	1,9	1,5	33,4	7,4	0,7	1,5
Laksefiske	1,3	9,4	100,0	0,4	0,5	25,9	10,7	3,9	0,5
Linefiske i fjerne farvann	0,2	3,9	0,8	100,0	14,0	5,3	1,4	4,0	8,4
Bankfiske ved norskekysten og i Nordsjøen	1,2	2,4	0,8	11,0	100,0	12,2	2,3	7,7	9,8
Fjordtorskfiske	1,4	7,2	10,7	0,6	1,4	18,7	100,0	5,7	1,1
Kveitefiske	1,7	1,7	10,1	4,7	11,6	27,8	14,5	100,0	4,0
Hysefiske	1,0	5,4	3,4	1,1	6,6	18,5	13,7	10,1	1,5
Småhvalfangst	2,2	2,2	0,1	1,2	5,3	12,3	3,2	3,6	3,4
Fangst i Ishavet	0,7	0,7	0,7	10,4	7,4	5,5	0,7	1,2	8,9
Bunntrålfiske	4,9	2,4	0,7	6,3	9,3	6,6	1,8	2,5	100,0

blem. På grunn av de store avstander og risikoen for at utbyttet kan bli dårlig vil derfor fiskerne som regel i første rekke forsøke å kombinere sin deltaking i flere fiskerier og annet arbeid på eller i nærheten av hjemstedet.

Tabell 26 viser at deltakerne i skreifisken i Lofoten og vårtorskefisken i Finnmark ofte kombinerte deltakingen i disse fiskeriene. Av deltakerne i vårtorskefisken hadde nærmere halvparten også vært på annet skrei- og vintertorskfiske. Forholdsvis mange av deltakerne i disse to store sesongfiskerier deltar også i seifiske og i hjemmefiske, dvs. fiskerier som er meget alminnelige i landsdelen.

Omkring 29 prosent av deltakerne i seifiske var også på vintersildfiske og 23 prosent var på hjemmefiske. En betydelig prosent av seifiskerne deltok også i fjordtorskfiske, hummerfiske og makrellfiske. Disse fiskeriene er alminnelige både på Vest- og Sørlandet.

Forholdsvis mange fiskere kombinerte feitsild- og småsildfiske med vintersildfiske. Av deltakerne i sildefiske ved Island og i Norskehavet deltok tre fjerdedeler også i vintersildfiske. Brislingfiskerne kombinerte vesentlig deltaking med andre sildefiskerier, makrell-, hummer- og hjemmefiske.

Kombinasjonen makrellfiske, vintersildfiske og hummerfiske var også meget alminnelig. Av deltakerne i linefiske i fjerne farvann og bankfiske deltok forholdsvis mange i vintersildfiske. Kveitefiskerne kombinerer, som naturlig er, i første rekke deltakingen med de store skrei- og torskfiskeriene i Nord-Norge. Av de fiskere som deltok i småhvalfangst, fangst i Ishavet og i bunntrålfiske, deltok omkring halvparten i vintersildfiske.

Med unntak av det fiske som drives i fjerne farvann, var hjemmefiske et viktig supplement til alle de viktigere fiskeriene.

Tabell 27 viser — særskilt for ene-, hoved- og byrkefiskere — hvor mange av deltakerne i annet skreifiske og vintertorskfiske, i vintersildfiske og i hjemmefiske som deltok i hvert av alle de andre fiskerier.

Både ene-, hoved- og byrkefiskere som deltok i annet skrei- og vintertorske-

Tabell 27. Fiskere som deltok i skreifisket, vintersildfisket, hjemmefisket og i andre fiskerier. Prosent.

Fiske	Skrei- og vintertorskfiske (eksklusive Lofotfisket)			Vintersildfiske			Hjemmefiske		
	Eneyrkefiskere	Hovedyrkefiskere	Byrkefiskere	Eneyrkefiskere	Hovedyrkefiskere	Byrkefiskere	Eneyrkefiskere	Hovedyrkefiskere	Byrkefiskere
Skreifiske i Lofoten . . .	15,1	22,1	11,5	2,4	3,5	1,4	15,7	19,5	4,7
Annet skreifiske og vintertorskfiske	100,0	100,0	100,0	11,3	9,1	6,9	23,1	16,3	5,4
Vårtorskfiske i Finnmark	29,9	25,6	8,4	3,8	4,6	2,7	10,2	9,6	1,4
Seifiske	36,3	26,9	6,8	20,5	15,5	8,3	17,9	13,0	4,2
Vintersildfiske	15,0	12,1	10,9	100,0	100,0	100,0	15,8	13,2	4,3
Fiske etter forfangst	0,1	0,1	0,2	2,0	1,1	0,5	0,2	0,2	0,2
Feitsild- og småsildfiske	7,0	7,3	7,0	21,9	17,9	8,3	8,6	7,9	5,5
Sildefiske langs Skagerakkysten	0,1	0,1	0,1	0,1	0,0	—	0,2	0,1	0,1
Sildefiske i Nordsjøen og Skagerak	0,0	—	—	0,1	0,0	—	—	—	—
Brislingfiske	0,8	0,6	0,3	5,6	4,2	1,4	2,9	1,4	0,6
Sildefiske ved Island og i Norskehavet	0,6	0,7	0,1	11,9	12,6	4,0	1,5	1,1	0,3
Snurrevadfiske	5,2	3,4	0,7	2,5	1,0	0,8	1,0	0,7	0,1
Makrellfiske	0,8	0,8	1,0	10,2	6,0	2,9	8,2	4,2	4,4
Rekefiske	1,5	0,7	0,2	6,4	2,2	0,5	3,2	1,4	0,3
Håbrannfiske	1,2	0,6	0,1	4,0	1,9	0,5	0,6	0,3	0,0
Pigghåfiske	1,4	1,0	0,6	2,9	2,2	0,5	1,1	0,7	0,1
Hummerfiske	4,8	3,9	3,3	8,6	9,8	7,1	12,0	9,4	9,0
Krabbe- og taresfiske	5,2	3,4	1,2	3,2	3,0	0,7	7,1	4,8	1,5
Ålefiske	0,6	0,3	0,4	0,4	0,4	0,2	1,6	0,9	0,7
Laksefiske	8,0	8,5	7,4	1,6	3,5	4,0	7,3	8,8	8,4
Linefiske i fjerne farvann	2,3	1,9	0,3	15,5	10,8	2,6	1,2	0,9	0,1
Bankfiske ved norskekysten og i Nordsjøen	11,2	7,4	2,4	15,5	10,5	3,7	3,7	2,4	0,2
Rusefiske	2,4	2,1	1,0	1,1	0,8	0,3	3,0	2,8	1,0
Hjemmefiske	25,4	22,8	13,5	13,1	13,9	6,9	100,0	100,0	100,0
Fjordtorskfiske	16,3	9,8	4,2	1,4	1,4	0,5	6,7	6,2	4,4
Kveitefiske	9,0	7,0	0,7	3,1	1,8	0,6	4,3	4,1	1,3
Håkjerringfiske	—	—	—	0,2	0,1	—	—	0,0	—
Størje- og brugdefiske	1,5	0,8	0,2	6,0	4,3	0,5	2,0	1,0	0,2
Hysefiske	8,0	5,3	1,0	1,0	0,5	0,2	2,3	1,6	0,4
Loddefiske	0,6	0,5	0,2	6,4	6,1	3,4	1,3	0,9	0,3
Småhvalfangst	1,9	1,0	0,1	4,1	2,7	0,5	1,1	0,7	0,1
Fangst i Ishavet	0,4	0,3	0,3	2,0	3,1	2,9	0,3	0,3	0,1
Tang- og taresanking	1,9	1,7	0,8	1,5	1,7	0,3	2,4	2,1	0,7
Skjellgravning m.v.	0,6	0,8	0,2	0,1	0,1	0,1	0,3	0,5	0,3
Bunntrålfiske	4,3	2,7	0,5	15,3	10,5	3,5	2,2	1,2	0,3
Flytetrålfiske	0,1	0,1	—	0,9	0,8	0,4	0,2	0,2	0,1

fiske kombinerte i første rekke deltakingen med andre sesongfiskerier i Nord-Norge. Eneyrkefiskerne var dog som en kunne vente, forholdsvis sterkere fordelt på flere andre fiskerier enn hoved- og biyrkefiskerne.

Av deltakerne i vintersildfiske kombinerte flesteparten både av ene-, hoved- og biyrkefiskerne deltakingen med feitsild- og småsildfiske. Vintersildfiskerne hadde forholdsvis stor deltaking på en rekke andre fiskerier, noe som selvsagt henger sammen med den relativt korte tiden vintersildfisket varer. Så-

Tabell 28. Deltakingen i de enkelte fiskerier.

Fiske	Eneyrkefiskere		Hovedyrkefiskere		Biyrkefiskere		Prosent bare deltatt i dette fisket		
	I alt	Pst. ¹	I alt	Pst. ¹	I alt	Pst. ¹	Eneyrkefiskere	Hovedyrkefiskere	Biyrkefiskere
Skreifiske i Lofoten . . .	2 556	11,9	4 510	18,9	1 508	9,6	5,4	17,5	51,3
Annet skreifiske og vintertorskfiske	5 238	24,5	5 085	21,3	1 767	11,3	1,9	7,7	38,9
Vårtorskfiske i Finnmark	2 800	13,1	3 016	12,7	648	4,1	1,1	2,2	21,5
Seifiske	4 611	21,5	3 926	16,5	928	5,9	2,5	4,4	19,7
Vintersildfiske	6 943	32,4	6 770	28,4	2 793	17,8	1,3	9,8	45,9
Fiske etter forfangstsild	169	0,8	112	0,5	50	0,3	1,8	1,8	14,0
Feitsild- og småsildfiske	2 951	13,8	3 080	12,9	1 272	8,1	6,8	11,1	29,2
Sildefiske langs Skagerakkysten	76	0,4	20	0,1	14	0,1	—	—	21,4
Sildefiske i Nordsjøen og Skagerak	4	0,02	4	0,01	—	—	—	—	—
Brislingfiske	908	4,2	695	2,9	322	2,1	12,1	22,9	49,1
Sildefisket ved Island og i Norskehavet	1 006	4,7	1 095	4,6	259	1,7	3,3	10,0	45,2
Snurrevadfiske	713	3,3	431	1,8	78	0,5	10,8	10,9	28,2
Makrellfiske	1 822	8,5	1 063	4,5	878	5,6	1,6	4,6	24,9
Rekefiske	2 085	9,7	872	3,7	197	1,3	35,7	35,7	60,4
Håbrannfiske	370	1,7	184	0,8	24	0,2	1,6	3,3	16,7
Pigghåfiske	460	2,1	323	1,4	62	0,4	5,9	4,6	22,6
Hummerfiske	1 946	9,1	1 880	7,9	1 472	9,4	2,2	6,3	27,4
Krabbefiske	815	3,8	807	3,4	248	1,6	0,2	1,7	10,9
Ålefiske	318	1,5	192	0,8	147	0,9	2,8	11,5	27,9
Laksefiske	1 113	5,2	1 729	7,3	2 631	16,8	5,1	14,2	64,8
Linefiske i fjerne farvann	1 420	6,6	1 002	4,2	126	0,8	3,4	7,8	25,4
Bankfiske ved norskekysten og i Nordsjøen	1 739	8,1	1 289	5,4	203	1,3	2,7	4,9	15,3
Rusefiske	527	2,5	507	2,1	221	1,4	3,6	5,1	23,1
Hjemmefiske	5 752	26,9	7 110	29,8	4 432	28,3	20,1	25,5	56,5
Fjordtorskfiske	2 154	10,1	2 072	8,7	1 223	7,8	5,6	13,9	40,6
Kveitefiske	1 013	4,7	951	4,0	183	1,2	0,6	2,7	16,9
Håkjerringfiske	12	0,1	12	0,1	3	0,02	—	—	—
Størje- og brugdefiske	552	2,6	403	1,7	41	0,3	0,9	3,2	19,5
Hysefiske	781	3,6	572	2,4	87	0,6	1,5	3,8	20,7
Loddefiske	666	3,1	676	2,8	197	1,3	0,3	3,0	18,8
Småhvalfangst	523	2,4	366	1,5	46	0,3	2,7	10,7	34,8
Fangst i Ishavet	258	1,2	391	1,6	213	1,4	8,9	18,4	52,1
Tang- og taresanking	314	1,5	371	1,6	88	0,6	—	3,2	29,5
Skjellgravning m.v.	84	0,4	122	0,5	43	0,3	2,4	—	7,0
Bunntålfiske	1 921	9,0	1 277	5,4	191	1,2	17,6	16,4	33,0
Flytetålfiske	137	0,6	112	0,5	36	0,2	3,6	9,8	13,9

¹ Regnet av fiskere i alt i hver gruppe.

ledes kombinerte mange av hovedyrkefiskerne i vintersildfisket deltakingen med sildefiske ved Island, linefiske i fjerne farvann, bankfiske og bunnrålfiske. Forholdsvis mange av deltakerne i vintersildfisket deltar på farkoster som ellers brukes til havfiske (jamfør tabell 27). At f. eks. mange vintersildfiskere også deltok i loddefiske, skyldes at de deltar på snurpefarkoster som blir brukt til begge disse fiskerier. En legger ellers merke til at forholdsvis mange både av ene-, hoved- og byrkefiskerne i disse to største sesongfiskeriene også deltok i seifiske, fjordtorskefiske og hjemmefiske.

Deltakerne i hjemmefiske kombinerer også i det vesentlige deltakingen ved andre fiskerier som særlig drives i vedkommende distrikt. (Detaljerte oppgaver for de enkelte landsdeler foreligger i manuskript i Byrået.) Siden hjemmefisket var meget alminnelig langs hele kysten, var deltakerne i dette fisket stort sett jamt fordelt på de fleste kystfiskerier.

I 1948 deltok bare 8,2 prosent av Lofotfiskerne i annet skrei- og vintertorskfiske, 16,1 prosent i vårtorskfiske i Finnmark og 13,9 prosent i seifiske. At relativt vesentlig flere fiskere kombinerte deltakingen i disse fiskerier i 1960, må en se på bakgrunn av tilbakegangen i Lofotfisket i de senere år.

Også vintersildfiskerne kombinerte til dels deltakingen i sterkere grad med andre fiskerier i 1960 enn i 1948. Spesielt gjelder dette kombinasjonen vintersildfiske, linefiske i fjerne farvann og bunnrålfiske.

Av eneyrkefiskerne deltok flest — omtrent en tredjedel — i vintersildfisket. Forholdsvis mange av eneyrkefiskerne deltok også i hjemmefiske i annet skrei- og vintertorskfiske og i seifiske (se tabell 28).

Av hovedyrkefiskerne deltok 30 prosent i hjemmefiske og vel 28 prosent i vintersildfiske.

Av byrkefiskerne deltok 28 prosent i hjemmefiske, 18 prosent i vintersildfiske og 17 prosent i laksefiske.

Rekefiskerne hadde som foran nevnt gjennomsnittlig lengst varighet på fiske. Det var følgelig også forholdsvis flest av rekefiskerne som oppgav bare å ha deltatt i det ene fiske. Ellers var det forholdsvis mange av hjemmefiskerne og bunnrålfiskerne som bare hadde deltatt i det ene fiske i tellingsperioden. Av deltakerne i de typiske sesongfiskerier var det som en kunne vente forholdsvis få — spesielt av eneyrkefiskerne — som bare hadde deltatt i ett fiske.

5. Deltakingen i enkelte fiskerier og i annet arbeid

I hvilken grad hoved- og byrkefiskerne kombinerte deltakingen i de enkelte fiskerier med deltaking i andre næringer går fram av tabell 30. Oppgaver for fiskere i alt i riket og enkelte fylker og landsdeler finnes i tabell 11 i første hefte.

Av alle hovedyrkefiskere deltok 57 prosent i jordbruk og skogbruk, og av byrkefiskerne 60 prosent. Fiskernes deltaking i andre næringer spilte en betydelig mindre rolle. Jamfør tabell 29.

Fordelingen av hoved- og byrkefiskerne i alt etter de viktigste næringer var i hovedtrekkene den samme for deltakerne i alle de forskjellige fiskerier. En må imidlertid ta hensyn til at fiskerne for det meste deltar i to eller flere fiskerier, og at eventuell deltaking i annen næring her er regnet som kombinert med deltaking i hvert av disse fiskerier.

Regnet i ukeverk utgjorde fiskernes deltaking i jordbruk og skogbruk m.v. 51 prosent av alle uker på annet arbeid enn fiske. Fiskernes ukeverk

Tabell 29. Fiskernes deltaking i enkelte viktigere fiskerier og i annet arbeid, etter næring.

Fiske	Fiskere	Prosent av disse med deltaking i							
		Jordbruk og skogbruk m.v.	Annet fiske og fangst	Industri m.v.	Bygge- og anleggsvirksomhet	Forrettingsvirksomhet	Sjøtransport	Annen samferdsel	Diverse tjenesteyting
Hovedyrkefiskere									
Skreifiske i Lofoten ...	4 510	67,5	0,5	11,5	29,7	0,5	5,7	0,8	0,4
Annet skreifiske og vintertorskfiske	5 085	66,2	0,9	14,8	24,2	0,9	4,1	0,9	0,4
Vårtorskfiske i Finnmark	3 016	64,7	1,5	14,6	27,5	0,6	4,8	0,9	0,5
Seifiske	3 926	62,5	0,8	15,4	22,7	1,5	5,9	0,8	0,5
Vintersildfiske	6 770	52,4	0,5	15,7	28,2	1,6	13,5	0,7	0,5
Feitsild- og småsildfiske	3 080	60,4	0,2	15,7	20,3	1,5	11,2	0,8	0,6
Brislingfiske	695	51,2	0,6	16,4	22,6	2,6	12,4	1,0	0,3
Sildefiske ved Island og i Norskehavet	1 095	32,4	0,2	20,6	31,7	2,2	23,7	0,9	0,4
Snurrevadfiske	431	63,3	1,2	15,8	18,1	3,0	5,8	0,9	0,2
Makrellfiske	1 063	46,0	0,4	13,2	24,7	3,5	14,8	1,6	1,5
Rekefiske	872	58,6	0,6	13,4	15,7	1,9	12,8	0,5	1,3
Pigghåfiske	323	57,0	0,9	16,1	23,5	2,5	10,2	0,3	1,2
Hummerfiske	1 880	59,4	0,6	12,3	23,4	2,8	8,1	1,1	1,2
Krabbefiske	807	57,7	1,0	18,2	22,3	2,5	5,9	1,1	0,9
Laksefiske	1 729	74,1	0,7	11,0	21,6	1,1	3,8	1,1	0,7
Linefiske i fjerne farvann	1 002	50,0	0,5	19,6	21,4	2,3	8,5	0,7	0,5
Bankfiske ved norskekysten og i Nordsjøen	1 289	56,6	0,9	15,6	22,3	1,6	7,4	0,3	0,5
Rusefiske	507	65,5	1,0	12,6	17,2	1,4	4,3	1,0	1,0
Hjemmefiske	7 110	64,8	0,7	14,6	24,5	1,3	5,7	0,9	0,6
Fjordtorskfiske	2 072	63,1	0,8	14,2	25,0	1,1	4,7	1,0	1,0
Kveitefiske	951	70,8	0,6	10,3	20,6	1,2	5,4	0,4	0,7
Størje- og brugdefiske .	403	37,0	1,0	18,6	39,7	2,5	11,2	1,0	1,0
Hysefiske	572	58,2	1,0	17,0	24,5	1,0	4,5	0,3	0,3
Loddefiske	676	56,5	0,3	13,5	25,7	0,7	14,6	0,7	0,1
Småhvalfangst	366	49,7	1,4	14,5	27,6	1,6	11,5	0,3	0,5
Fangst i Ishavet	391	43,2	0,5	18,9	24,0	0,8	21,2	2,6	1,0
Tang- og taresanking ..	371	51,2	1,1	17,0	30,5	3,5	11,6	2,2	0,8
Bunntålfiske	1 277	46,9	0,2	18,5	23,3	1,5	12,4	0,8	0,3
Biyrkefiskere									
Skreifiske i Lofoten ...	1 508	69,8	0,1	9,4	32,7	1,1	4,8	1,4	0,9
Annet skreifiske og vintertorskfiske	1 767	64,7	0,2	11,5	25,2	2,1	5,6	1,8	1,0
Vårtorskfiske i Finnmark	648	55,9	0,9	12,3	36,1	1,1	5,7	2,5	1,7
Seifiske	928	57,0	0,6	13,3	19,2	3,2	11,0	2,9	2,2
Vintersildfiske	2 793	60,7	0,4	12,4	26,0	2,0	13,8	2,0	1,0
Feitsild- og småsildfiske	1 272	66,0	0,6	13,5	17,2	2,5	10,1	2,0	1,3
Brislingfiske	322	53,1	5,0	10,9	15,5	4,3	10,2	2,5	1,9
Sildefiske ved Island og i Norskehavet	259	18,9	1,5	17,0	18,1	2,3	47,1	1,9	1,5
Snurrevadfiske	78	62,8	1,3	12,8	28,2	1,3	6,4	2,6	1,3
Makrellfiske	878	46,5	4,4	11,2	15,3	3,2	11,7	1,8	1,8
Rekefiske	197	50,3	3,0	12,2	16,2	2,0	16,2	1,5	0,5
Pigghåfiske	62	69,4	1,6	11,3	24,2	1,6	9,7	1,6	—
Hummerfiske	1 472	55,6	1,5	8,6	13,6	2,7	7,6	2,8	1,8
Krabbefiske	248	61,7	0,4	11,3	15,7	2,0	8,1	0,4	0,8
Laksefiske	2 631	77,2	0,3	8,4	11,5	3,6	3,3	4,0	2,4

Tabell 29 (forts.). Fiskernes deltaking i enkelte viktigere fiskerier og i annet arbeid, etter næring.

Fiske	Fiskere	Prosent av disse med deltaking i							
		Jordbruk og skogbruk m.v.	Annet fiske og fangst	Industri m.v.	Bygge- og anleggsvirksomhet	Forrettingsvirksomhet	Sjøtransport	Annen samferdsel	Diverse tjenesteyting
Linefiske i fjerne farvann	126	51,6	—	16,7	16,7	1,6	23,8	1,6	2,4
Bankfiske ved norskekysten og i Nordsjøen	203	60,1	2,0	13,3	15,3	3,9	13,3	2,0	0,5
Rusefiske	221	53,8	2,3	5,4	10,4	0,5	7,2	3,6	1,4
Hjemmefiske	4 432	61,8	0,5	12,0	20,0	2,4	6,5	2,8	1,6
Fjordtorskefiske	1 223	62,1	0,7	12,1	21,8	1,6	4,3	3,0	2,2
Kveitefiske	183	62,8	1,1	10,4	18,0	1,1	12,6	1,6	2,2
Størje- og brugdefiske .	41	43,9	—	9,8	9,8	4,9	14,6	2,4	7,3
Hysefiske	87	47,1	2,3	18,4	21,8	4,6	6,9	3,4	2,3
Loddefiske	197	61,9	0,5	11,7	26,9	1,5	11,2	3,0	1,0
Småhvalfangst	46	39,1	4,3	19,6	19,6	2,2	15,2	6,5	4,3
Fangst i Ishavet	213	48,8	—	10,8	20,7	2,3	23,0	4,2	2,3
Tang- og taresanking ..	88	54,5	1,1	15,9	28,4	1,1	12,5	—	2,3
Bunntårfiske	191	41,4	1,6	14,1	16,2	3,1	23,6	2,6	2,1

på bygge- og anleggsvirksomhet utgjorde 17 prosent av uker i alt annet arbeid, ukeverk på industri m.v. 10 prosent og ukeverk på sjøtransport 8 prosent av uker i alt på annet arbeid enn fiske.

Jordbruk og skogbruk m.v. er altså betydelig viktigere for fiskerne enn andre næringer utenom fisket. I alle viktigere fiskerifylker unntatt Øst- og Sørlandsfylkene, Hordaland og Finnmark utgjorde ukeverkene i denne næring mer enn halvparten av alle ukeverk på annet arbeid enn fiske. Forholdsvis størst prosent av ukeverkene i jordbruk og skogbruk m.v. hadde fiskerne i Nord-Trøndelag og Sogn og Fjordane. Disse fylker hadde imidlertid forholdsvis mange biyrkefiskere som deltok i næringen.

Av biyrkefiskerne i Sogn og Fjordane og i Nord-Trøndelag oppgav vel 70 prosent at de hadde jordbruk og skogbruk m.v. som hovedyrke.

Den nest viktigste næring som fiskerne deltok i utenom fisket var bygge- og anleggsvirksomhet. Forholdsvis størst deltaking i denne næring hadde Finnmark og Hordaland, med henholdsvis 25,7 og 21,4 prosent av ukeverkene i alt på annet arbeid enn fiske i de respektive fylker. Nordland hadde også forholdsvis flere ukeverk på bygge- og anleggsvirksomhet enn totalt for riket. Forholdsvis minst deltaking i bygge- og anleggsvirksomhet hadde fiskerne i Nord-Trøndelag.

Deltakingen i industri m.v. — regnet i ukeverk — var forholdsvis størst i Finnmark og Møre og Romsdal, mens deltakingen i sjøtransport var forholdsvis størst i Hordaland. Også i Rogaland spilte sjøtransport en stor rolle.

Sammenliknet med fiskeritellingen i 1948 gikk tallet på fiskere som deltok i jordbruk og skogbruk m.v. og i bygge- og anleggsvirksomhet relativt sett tilbake. Forholdsvis størst var tilbakegangen i Hordaland og Møre og Romsdal, mens Sogn og Fjordane og Nord-Trøndelag hadde minst tilbakegang. I alt deltok 75,5 prosent av hoved- og biyrkefiskerne i jordbruk og skogbruk m.v. i 1948, mot 58,6 prosent i 1960.

I bygge- og anleggsvirksomhet deltok i 1960 vel 29 prosent av alle hoved- og byrkefiskerne i Finnmark, mot 49 prosent i 1948. Også Troms og Finnmark hadde forholdsvis større deltaking i denne næring i 1948 enn i 1960. Forholdet må en selvsagt se på bakgrunn av de store gjenreisingsarbeider som ennå pågikk i landsdelen i 1948. I Hordaland var det derimot forholdsvis flere fiskere som deltok i bygge- og anleggsvirksomhet i 1960 enn i 1948. I alt deltok 26,3 prosent i denne næring i 1948, mot 23,4 prosent i 1960.

Deltakingen i industri m.v. viste for de fleste viktigere fiskerifylker en viss prosentvis øking siden 1948. I alt deltok 14,2 prosent av alle hoved- og byrkefiskere i industri m. v. i 1960, mot 12,2 prosent i 1948.

Ellers var det relativt flere fiskere som deltok i forretningsvirksomhet i 1960 enn i 1948. Tallet på fiskere som deltok i føring av fersk fisk og fisketilvirking viser derimot en forholdsvis sterk tilbakegang i perioden.

Legger en derimot tallet på ukeverk til grunn ved sammenlikningen, blir bildet til dels et annet. I 1948 falt 59,5 prosent av alle ukeverkene på annet arbeid enn fiske, på jordbruk og skogbruk m.v., 9,8 prosent på industri m. v. og 15,7 prosent på bygge- og anleggsvirksomhet. De tilsvarende prosenttall i 1960 var henholdsvis 54,2, 11,2 og 18,5. Totalt sett brukte således fiskerne forholdsvis lengre tid til arbeid i industri m.v. og i bygge- og anleggsvirksomhet i 1960 enn i 1948.

6. Deltakingen i annet arbeid enn fiske, etter næring, sosial status og stilling

Tabell 30 viser fiskernes deltaking i annet arbeid enn fiske, fordelt på viktigere næringer og næringsgrener. Ukeverkene er fordelt kvartalsvis med oppgaver særskilt for hovedyrkefiskere og biyrkefiskere.

Av fiskere som deltok i annet arbeid enn fiske var det i de aller fleste næringer og næringsgrener forholdsvis få som var selvstendig næringsdrivende. Unntak var vesentlig jordbruks- og skogsarbeid, byggevirksomhet og innenriks sjøfart. At forholdsvis få hoved- og byrkefiskere med deltaking i byggevirksomhet var ansatt, henger delvis sammen med at også arbeid på eget hus er regnet med (jæmfør tellerinstruksen).

Av hovedyrkefiskerne var 28,3 prosent ansatt og av biyrkefiskerne 10,6 prosent. Tallet på fiskere som deltok i jordbruksarbeid o.l. som selvstendige ligger lavere enn tallet på bruk som ble drevet av fiskere — jfr. tabell 39 — vesentlig fordi enkelte fiskere som drev bruk, ikke selv deltok i jordbruksarbeid.

Ved folketellingen i 1960 oppgav 27,0 prosent av alle med gårdsdrift som hovedyrke at de var ansatt. Da gårdsdrift i folketellingen i prinsippet svarer til jordbruksarbeid i fiskeritellingen, viser således tellingene bra overensstemmelse på dette punkt. Etter jordbrukstillingen 20. juni 1959 var prosenten for «ansatte» når det gjelder den mannlige befolkning i jordbruket noe høyere. Dette er også rimelig fordi alle gårdbrukersønner som deltok i gårdsbruk, ble regnet som fast eller tilfeldig familiehjelp i jordbrukstillingen. I fiskeritellingen kom derimot bare de med som ansatt som både hadde deltaking i fiske og jordbruksarbeid i tellingsåret.

Oppgavene over selvstendige i jordbruksarbeid kan en gå ut fra er korrekte, idet en under revisjonen kontrollerte at det i slike tilfelle også

Tabell 30. Hoved- og byrkefiskernes deltaking i andre næringer. Kvartalsvis fordeling av ukeverkene i vedkommende næringsgren.

Næring og næringsgren	Deltaking		Av disse i tje- neste hos andre	Pst. av ukeverk i alt			
	Fisk- ere	Pst.		4. kv. 1959	1. kv. 1960	2. kv. 1960	3. kv. 1960
Hovedyrkefiskere							
Jordbruksarbeid o.l.	13 515	56,7	3 822	19,2	9,3	27,7	43,8
Skogsarbeid	116	0,5	94	29,7	48,7	13,3	8,3
Hjelpevirksomhet for fiske	137	0,6	129	26,5	23,6	16,4	33,5
Bergverksdrift m.v.	105	0,4	98	19,5	18,8	22,3	39,4
Fisketilvirking	1 850	7,8	1 822	22,7	24,1	25,8	27,4
Annen næringsmiddelindustri	213	0,9	207	33,0	17,4	22,4	27,2
Reipslagerier, fiskegarnfabrikker o.l. ...	426	1,8	397	32,8	30,3	20,6	16,3
Treindustri	112	0,5	95	32,9	13,5	23,1	30,5
Sildolje- og fiskemjølfabrikker	155	0,7	153	25,6	27,7	19,5	27,2
Jern- og metallvareindustri	111	0,5	99	38,1	14,1	20,3	27,5
Bygging og reparasjon av båter	663	2,8	599	37,9	12,3	25,2	24,6
Byggevirksomhet	2 909	12,2	1 689	29,5	7,6	23,0	39,9
Anleggsvirksomhet	3 187	13,4	3 119	38,7	15,2	22,4	23,7
Kraft- og vannforsyning m.v.	177	0,7	177	24,9	14,4	19,3	41,4
Ising og pakking av fisk	106	0,4	106	29,9	28,1	19,7	22,3
Annen forretningsvirksomhet	279	1,2	230	28,8	21,8	22,5	26,9
Utenriks sjøfart	310	1,3	310	29,8	23,7	23,2	23,3
Føring av fersk fisk	289	1,2	225	24,0	20,8	24,2	31,0
Annen innenriks sjøfart	1 464	6,1	1 313	29,6	16,4	24,9	29,1
Tjenester i tilknytting til sjøfart	180	0,8	176	24,5	19,0	24,7	31,8
Landtransport	107	0,4	93	27,1	17,1	24,1	31,7
Annen virksomhet innen samferdsel ..	109	0,5	106	29,5	15,3	20,4	34,8
Offentlig og privat tjenesteyting	166	0,7	159	25,1	27,4	21,8	25,7
Byrkefiskere							
Jordbruksarbeid o.l.	9 169	58,8	974	25,6	17,1	25,3	32,0
Skogsarbeid	141	0,9	65	25,3	47,5	13,6	13,6
Hjelpevirksomhet for fiske	26	0,2	26	28,4	30,9	20,1	20,6
Bergverksdrift m.v.	81	0,5	75	22,2	18,3	25,1	34,4
Fisketilvirking	613	3,9	594	23,7	27,0	25,6	23,7
Annen næringsmiddelindustri	162	1,0	145	26,1	20,8	23,9	29,2
Reipslagerier, fiskegarnfabrikker o.l. ...	113	0,7	105	27,6	31,0	22,3	19,1
Treindustri	147	0,9	111	29,4	21,8	23,0	25,8
Sildolje- og fiskemjølfabrikker	117	0,7	117	26,4	29,2	22,4	22,0
Jern- og metallvareindustri	116	0,7	97	26,8	19,4	24,5	29,3
Bygging og reparasjon av båter	237	1,5	202	29,7	16,9	26,2	27,2
Byggevirksomhet	1 740	11,1	1 139	29,3	12,6	25,6	32,5
Anleggsvirksomhet	1 635	10,5	1 607	30,4	19,1	23,6	26,9
Kraft- og vannforsyning m.v.	105	0,7	103	30,8	18,8	20,2	30,2
Ising og pakking av fisk	27	0,2	24	25,7	28,9	23,9	21,5
Annen forretningsvirksomhet	373	2,4	218	28,2	25,3	22,0	24,5
Utenriks sjøfart	366	2,3	366	25,5	21,6	26,1	26,8
Føring av fersk fisk	47	0,3	35	27,6	30,5	19,0	22,9
Annen innenriks sjøfart	777	5,0	658	27,2	20,9	25,6	26,3
Tjenester i tilknytting til sjøfart	181	1,2	177	27,2	24,5	22,6	25,7
Landtransport	198	1,3	137	30,0	20,7	22,3	27,0
Annen virksomhet innen samferdsel ..	210	1,3	208	27,6	24,9	21,4	26,1
Offentlig og privat tjenesteyting	261	1,7	252	28,4	25,9	23,0	22,7

var gitt opplysninger om gårdsbruk. For de andre næringsgrener hadde en ingen tilsvarende kontrollmulighet, og opplysningene om sosial status kan følgelig være noe usikre.

Tabell 31. Fiskernes deltaking i annet arbeid, etter stilling.
Kvartalsvis fordeling av ukeverkene.

Stilling	Deltaking			Pst. av ukeverk i alt			
	Fisk- ere	Pst.	Uker i gj.sn.	4. kv. 1959	1. kv. 1960	2. kv. 1960	3. kv. 1960
Hoved- og byrkefiskere							
Teknisk, naturvitenskapelig, humanistisk og kunstnerisk ar- beid i alt	92	0,2	22,0	31,5	29,4	21,1	18,0
Administrativt arbeid i alt	95	0,2	23,7	27,9	24,7	24,0	23,4
Kontorarbeid i alt.....	154	0,4	19,3	25,1	27,0	23,4	24,5
Salgsarbeid i alt	444	1,1	23,8	28,2	24,7	22,1	25,0
Jordbruks-, skogbruks- og fiske- riarbeid:							
Gårdbrukere m.v.	17 905	45,4	18,0	23,3	14,6	25,9	36,2
Andre selvstendige ved jord- og skog- bruk	292	0,7	17,9	27,3	26,3	22,5	23,9
Hjemmeværende sønner og andre ved jordbruk	3 632	9,2	14,3	23,3	11,8	27,3	37,6
Lineegnere	49	0,1	10,3	37,8	31,1	19,8	11,3
Andre jordbruks-, skogbruks- og fisk- eriarbeidere	11 463	3,7	12,3	20,9	14,3	25,8	39,0
Gruve- og steinbrytingsarbeid i alt.....	135	0,3	16,5	20,6	17,3	24,0	38,1
Transport- og kommunikasjons- arbeid:							
Skipsførere, styrmenn, loser	1 013	2,6	17,5	28,2	20,1	24,7	27,0
Skipsmaskinister	168	0,4	18,3	31,8	19,9	23,2	25,1
Dekksmannskap	1 484	3,8	17,6	26,8	20,4	24,8	28,0
Maskinmannskap	383	1,0	18,8	29,1	22,6	24,2	24,1
Sjåfører	318	0,8	22,2	29,4	18,8	22,7	29,1
Post- og telegraf funksjonærer	275	0,7	19,0	27,6	23,2	21,2	28,0
Andre transport- og kommunikasjons- arbeidere.....	270	0,7	19,0	29,6	24,7	21,1	24,6
Tilvirkingsarbeid m.v.:							
Not- og garbotere	523	1,3	12,1	31,2	31,0	21,0	16,8
Skomakere	23	0,1	18,9	30,3	23,2	22,8	23,7
Jern- og metallarbeidere	318	0,8	20,6	29,2	18,1	25,6	27,1
Elektrikere m.v.	164	0,4	17,2	31,3	15,0	20,8	32,9
Båtbyggere.....	261	0,7	18,9	30,7	18,0	23,2	28,1
Andre trearbeidere	173	0,4	17,4	30,6	17,9	22,2	29,3
Malere	374	0,9	14,0	22,8	10,7	30,1	36,4
Murere	229	0,6	17,1	30,5	7,2	27,8	34,5
Andre håndverkere	2 253	5,7	17,0	31,0	11,9	23,1	34,0
Andre bygg- og anleggsarbeidere ...	6 545	16,6	13,4	32,8	14,9	23,4	28,9
Næringsmiddelarbeidere.....	12 933	7,4	12,9	23,8	25,0	25,1	26,1
Andre arbeidere.....	2 197	5,6	14,6	29,8	19,0	23,9	27,3
Servicearbeid:							
Politi- brannmenn, tollfunksjonærer	17	0,04	26,2	23,5	29,8	24,7	22,0
Andre i service-yrker	386	1,0	18,7	26,4	25,0	24,8	23,8
Uppgitt eller ufullstendig opp- gitt	927	2,4	12,9	30,9	16,0	22,0	31,1

¹ Tallet er rettet.

I alt oppgav 77,4 prosent av fiskerne som deltok i jordbruksarbeid, seg som gårdsbrukere m.v., mens 15,7 prosent var hjemmeværende sønner og andre ved jordbruk. (Til gruppen gårdbrukere m.v. er også regnet forpaktere og leilendinger.)

For gruppene gårdbrukere m.v. og hjemmeværende sønner og andre har en noenlunde sammenliknbare tall fra tellingen i 1948. Av disse deltok da henholdsvis 65 og 28 prosent i jordbruksarbeid, og den gjennomsnittlige varighet av deltakingen var omtrent den samme i 1960 som i 1948. Relativt sett utførte således hoved- og biyrkefiskere som drev gårdsbruk selv, en betydelig større del av arbeidet på brukene i 1960, mens hjemmeværende sønner og andre (f. eks. brødre av brukerne) som drev fiske, utførte en forholdsvis betydelig mindre del av ukeverkene i jordbruket.

Under transport- og kommunikasjonsarbeid hadde gruppen dekksmannskap forholdsvis størst deltaking, med nærmere 1 500 mann eller omtrent like mange som skipsførere, styrmenn, losere, skipsmaskinister og maskinmannskap i alt. En viser ellers til tabell 31.

7. Deltakingen i viktigere næringer, fylkes- og kvartalsvis

Tabell 32 viser fiskernes deltaking i andre viktigere næringer, fylkesvis. Mer detaljerte oppgaver (kvartalsvis) er gitt i tabell 10 i første hefte og foreligger ellers i manuskript i Byrået.

I Rogaland var den gjennomsnittlige varighet av deltakingen på jordbruksarbeid, som naturlig er, noe høyere i de enkelte kvartaler både for hoved- og biyrkefiskere enn i de andre fylker. Det var derimot prosentvis til dels betydelig flere som deltok i denne næring i andre fylker, særlig i Sogn og Fjordane, Nord-Trøndelag og Troms. En bør imidlertid neppe regne med at oppgavene over ukeverkene i jordbruk og skogbruk m.v. er helt realistiske, idet en del fiskere nok har regnet tiden til «jordbruksarbeid» også visse perioder da det var lite eller ikke noe egentlig arbeid på gårdsbruket.

Etter jord- og skogbruksarbeid m.v. hadde bygge- og anleggsvirksomhet forholdsvis størst deltaking i de enkelte kvartaler i alle fylker unntatt i Møre og Romsdal. Både av hoved- og biyrkefiskere deltok forholdsvis flest i denne næring i Hordaland og Finnmark.

Industri m.v. hadde forholdsvis stor deltaking i de enkelte kvartaler i Møre og Romsdal og i Finnmark og forholdsvis liten deltaking i Nordland og Troms.

Sjøtransport hadde stort sett mindre deltaking i de enkelte kvartaler og fylker enn industri m.v. I Rogaland og Hordaland var imidlertid forholdet omvendt både når det gjelder hoved- og biyrkefiskere. Forholdsvis minst deltaking i sjøtransport hadde Sogn og Fjordane og Nord-Trøndelag.

Den gjennomsnittlige varighet av deltakingen var som regel lengst i 4. kvartal og kortest i 1. kvartal. I Finnmark var dog deltakingen i alle næringer gjennomgående kortest i 3. kvartal både for hoved- og biyrkefiskere.

Biyrkefiskernes deltaking i annet arbeid enn fiske i de enkelte kvartaler hadde stort sett samme fordeling i de enkelte fylker og kvartaler som hovedyrkefiskerne. Den gjennomsnittlige varighet av deltakingen i de enkelte kvartaler var jamt over 2-3 uker mer for biyrkefiskere enn for hovedyrkefiskere.

Tabell 32. Fiskere som deltok i andre viktigere næringer enn fiske, etter fylker. Gjennomsnittlig varighet av deltakingen.

Fylker	Deltaking i alt i annet arbeid		Av disse deltatt i							
			jordbruk og skogbruk m.v.		industri m.v.		bygge- og anleggsvirksomhet		sjøtransport	
	Fiskere	Uker i gj.-snitt	Fiskere. Pst.	Uker i gj.-snitt	Fiskere. Pst.	Uker i gj.-snitt	Fiskere. Pst.	Uker i gj.-snitt	Fiskere. Pst.	Uker i gj.-snitt
Hovedyrkefiskere										
Aust-Agder . . .	133	19,7	30,8	11,5	14,3	13,2	15,8	14,2	16,5	13,4
Vest-Agder . . .	290	16,4	47,6	9,3	14,8	14,0	20,3	12,3	11,0	10,6
Rogaland	1 220	19,0	37,3	15,5	15,2	14,1	23,4	14,8	22,2	15,9
Hordaland . . .	1 985	17,8	45,8	11,7	15,2	13,3	32,9	12,0	20,2	14,3
Sogn og Fjord. Møre og Romsdal	1 510	16,9	63,9	11,6	15,2	9,5	26,7	11,3	7,9	14,0
Sør-Trøndelag .	3 387	16,4	48,2	13,1	21,9	12,2	19,3	11,9	9,3	13,9
Nord-Trøndelag	1 458	14,3	43,4	9,8	20,9	9,2	27,3	11,5	12,1	13,4
Nordland	519	17,6	70,1	13,4	15,4	9,4	20,6	10,3	5,0	11,8
Troms	6 368	16,0	66,6	10,5	12,1	9,7	25,9	10,7	6,6	13,4
Finnmark	4 658	15,1	68,7	10,7	13,8	9,9	22,7	10,3	5,4	11,8
Andre fylker . .	2 030	15,6	53,3	9,4	18,0	11,4	29,0	11,9	5,1	14,1
	250	17,8	14,8	14,7	13,6	12,7	20,0	14,3	14,0	14,5
I alt	23 808	16,3	57,5	11,1	15,6	11,0	24,9	11,4	9,1	13,9
Biyrkefiskere										
Aust-Agder . . .	173	31,0	20,2	22,1	15,0	26,8	16,2	23,0	8,1	21,1
Vest-Agder . . .	342	32,5	35,7	24,6	11,1	31,9	18,7	29,8	13,5	28,7
Rogaland	1 419	34,4	56,4	33,1	10,7	28,0	14,0	25,9	14,9	26,2
Hordaland . . .	1 311	31,5	47,7	24,8	13,3	23,8	24,3	22,7	17,5	24,8
Sogn og Fjord. Møre og Romsdal	1 181	32,8	78,7	27,0	10,8	16,9	19,3	18,5	5,3	20,4
Sør-Trøndelag .	2 683	33,3	59,7	28,7	15,5	25,0	19,5	24,4	8,0	24,3
Nord-Trøndelag	1 120	32,1	65,8	27,9	11,1	20,9	14,7	21,5	8,7	22,7
Nordland	741	33,2	76,0	28,7	11,2	19,8	15,2	19,1	3,9	22,8
Troms	3 222	29,8	66,1	23,4	10,5	19,4	25,8	18,4	6,9	22,3
Finnmark	2 180	27,6	69,3	23,1	9,8	17,0	26,1	16,8	5,5	21,6
Andre fylker . .	851	29,5	40,4	21,8	17,0	23,2	30,3	22,6	5,8	22,6
	379	30,8	9,0	28,9	11,1	30,0	7,9	30,0	15,3	24,5
I alt	15 602	31,3	60,5	26,2	12,0	22,3	21,3	20,8	8,7	23,9

8. Deltakingen i fiske i de forskjellige kyststrøk

Tabell 33 viser at den gjennomsnittlige varighet av deltakingen i fiske for fiskere i alt var omtrent den samme for Vestlandet som for Nord-Norge. I Møre og Romsdal, Sør-Trøndelag og Finnmark hadde fiskerne gjennomsnittlig lengre tid på fiske enn i de andre viktigere fiskerifylkene. En må imidlertid her være oppmerksom på at det tallmessige forhold mellom ene-, hoved- og biyrkefiskere i de enkelte fylker og landsdeler spiller en rolle. En vesentlig grunn til at fiskerne på Øst- og Sørlandet hadde gjennomsnittlig lengst varighet på fiske er således at landsdelen hadde forholdsvis mange eneyrkefiskere (se tabell 1; jmfør også tabell 12).

Fordelingen av uketallene på fiske viser at totalt sett hadde flest fiskere 10—19 ukers deltaking. I alle landsdeler deltok femteparten eller mer av

Tabell 33. Fiskerne i de forskjellige fylker og landsdeler, etter varigheten av deltaking i fiske.

Fylker, landsdeler	Fiskere i alt	Uker i gj.-snitt	Uker på fiske. Prosent				
			0—9	10—19	20—29	30—39	40—52
Riket	60 897	23,8	13,0	24,3	20,4	19,3	23,0
Øst- og Sørlandet	3 273	28,3	12,7	17,3	14,2	15,1	40,7
Østfold	666	30,1	9,2	16,4	13,2	14,3	46,9
Aust-Agder	557	25,2	15,9	21,3	16,7	15,4	30,7
Vest-Agder	1 289	29,4	13,1	15,9	12,8	14,1	44,1
Andre fylker	761	27,3	12,1	17,6	15,8	17,3	37,2
Vestlandet	23 049	23,3	14,5	24,1	18,7	19,0	23,7
Rogaland	4 312	23,2	18,4	22,9	16,0	15,5	27,2
Hordaland med Bergen	4 680	21,3	14,4	28,3	24,8	17,8	14,7
Sogn og Fjordane	3 707	22,1	15,2	27,2	20,3	19,6	17,7
Møre og Romsdal	10 350	24,8	12,7	21,7	16,5	20,9	28,2
Trøndelag	5 757	24,3	15,5	23,0	18,0	19,5	24,0
Sør-Trøndelag	4 031	25,5	13,9	20,9	17,6	20,6	27,0
Nord-Trøndelag	1 726	21,4	19,0	27,8	19,1	16,7	17,4
Nord-Norge	28 818	23,7	11,5	25,4	22,8	19,9	20,4
Nordland	13 672	23,6	10,4	27,8	22,1	19,5	20,2
Troms	9 740	22,7	13,9	25,0	24,5	20,5	16,1
Finmark	5 406	25,6	9,8	20,3	21,7	19,7	28,5

Tabell 34. Fiskerne i de forskjellige fylker og landsdeler etter varigheten av deltaking i annet arbeid enn fiske.

Fylker, landsdeler	Fiskere i alt	Uker i gj.-snitt	Uker på annet arbeid. Prosent				
			0—9	10—19	20—29	30—39	40—52
Riket	39 492	12,9	14,7	28,2	22,7	20,5	13,9
Øst- og Sørlandet	1 554	11,1	12,2	20,3	23,1	22,5	21,9
Østfold	271	9,0	12,9	17,3	34,0	21,0	14,8
Aust-Agder	309	13,3	10,7	18,8	23,9	23,9	22,7
Vest-Agder	634	11,4	14,1	22,7	18,1	20,8	24,3
Andre fylker	340	10,8	9,4	19,4	22,9	25,6	22,7
Vestlandet	14 757	14,3	11,7	24,0	22,1	24,5	17,7
Rogaland	2 652	15,8	9,2	19,6	20,0	26,0	25,2
Hordaland med Bergen	3 331	15,2	13,3	25,5	23,3	23,0	14,9
Sogn og Fjordane	2 693	15,5	10,7	25,9	23,6	23,7	16,1
Møre og Romsdal	6 081	12,8	12,6	24,1	21,6	24,9	16,8
Trøndelag	3 842	14,3	13,6	25,9	21,1	21,2	18,2
Sør-Trøndelag	2 581	12,8	16,5	27,9	21,4	18,9	15,3
Nord-Trøndelag	1 261	17,8	8,0	21,9	20,4	25,8	23,9
Nord-Norge	19 339	11,7	17,2	32,6	23,5	17,2	9,5
Nordland	9 601	12,5	15,5	31,6	24,9	18,5	9,5
Troms	6 853	11,9	18,8	34,1	22,1	15,7	9,3
Finmark	2 885	9,3	19,1	32,5	22,3	16,5	9,6

fiskerne minst 40 uker på fiske. Vesentlig mer detaljerte oppgaver er gitt i tabell 3 i første hefte.

Fiskerne på Vestlandet og i Trøndelag deltok gjennomsnittlig 2,6 uker lengre på annet arbeid enn fiskerne i Nord-Norge. At fiskerne i Finnmark hadde forholdsvis kort gjennomsnittlig varighet på annet arbeid henger sammen med at det var relativt få biyrkefiskere i fylket.

Fordelingen av uketallene på annet arbeid viser at det i alt var flest som deltok 10—19 uker. I Nord-Norge deltok tredjeparten av fiskerne 10—19 uker og ca. 27 prosent 30 uker eller mer på annet arbeid. På Vestlandet (medregnet Møre og Romsdal) deltok bare 24 prosent av fiskerne 10—19 uker på annet arbeid, mens vel 42 prosent deltok 30 uker eller mer (se tabell 34).

Tabell 35. Gjennomsnittlig varighet i uker av deltakingen i fiske i de enkelte kvartaler.

Fylker, landsdeler	4. kvartal 1959	1. kvartal 1960	2. kvartal 1960	3. kvartal 1960
Eneyrkefiskere i alt	9,0	10,3	9,5	9,6
Hovedyrkefiskere i alt	7,6	9,7	7,6	7,2
Biyrkefiskere i alt	5,4	7,8	5,5	5,1
Fiskere i alt:	7,9	9,5	7,9	7,9
Øst- og Sørlandet	8,9	9,3	8,5	8,9
Østfold	9,8	10,1	8,4	9,7
Akershus	9,8	9,6	8,8	10,7
Oslo	7,5	6,3	5,6	9,4
Buskerud	11,1	10,9	9,5	10,7
Vestfold	8,7	8,7	8,0	7,4
Telemark	8,7	8,5	7,4	8,4
Aust-Agder	8,5	8,3	7,8	7,7
Vest-Agder	8,5	9,5	9,2	9,3
Vestlandet	7,1	9,7	8,2	8,5
Rogaland	6,7	9,1	8,3	9,1
Hordaland	6,9	9,4	7,1	8,6
Bergen	7,0	10,2	6,9	9,6
Sogn og Fjordane	6,9	9,3	7,8	7,5
Møre og Romsdal	7,4	10,1	8,8	8,7
Trøndelag	8,3	9,1	8,1	7,5
Sør-Trøndelag	8,6	9,5	8,4	7,9
Nord-Trøndelag	7,5	8,3	7,3	6,6
Nord-Norge	8,3	9,5	7,6	7,2
Nordland	8,1	10,0	7,0	7,1
Troms	8,3	9,2	7,7	6,8
Finnmark	8,8	8,9	8,9	7,9

Gjennomsnittstallene i tabell 35 er regnet pr. fisker som faktisk hadde deltaking i fiske i de respektive kvartaler, og ligger følgelig jamt over noe høyere enn de tilsvarende gjennomsnittstall for fiskere i alt. En viser ellers til tabell 8 i første hefte.

9. Forberedelse og etterarbeid, vedlikehold m. v.

Tabell 36. Varighet av forberedelse og etterarbeid, vedlikehold etc., sykdom og militærtjeneste etc.

	Uker i gjennomsnitt				Sykdom, militærtj. etc.
	til forberedelse og etterarbeid	til vedlikehold etc.			
		Farkost	Redskap	Sjøhus, rorbuer	
Eneyrkefiskere.....	1,1	1,3	2,0	0,1	1,9
Hovedyrkefiskere	0,9	0,9	1,9	0,1	1,8
Byrkefiskere	0,5	0,4	1,0	0,1	0,9
I alt	0,9	0,9	1,7	0,1	1,6

Både til forberedelse og etterarbeid, (klargjøring av farkost og redskap etc.) og til reparasjon og vedlikehold av farkost og redskap m.v. brukte eneyrkefiskerne som en kunne vente, gjennomgående flest ukeverk, og byrkefiskerne færrest ukeverk (se tabell 36). Dette forholdet var det samme også i de enkelte landsdeler.

Regnet i ukeverk var tiden som ble brukt til forberedelse og etterarbeid forholdsvis størst for hovedyrkefiskerne. På Vestlandet brukte både ene-, hoved- og byrkefiskerne forholdsvis lengst tid til forberedelse og etterarbeid, noe som er rimelig fordi fiskerne fra denne landsdelen har forholdsvis størst deltaking i bankfiske, linefiske i fjerne farvann m.v. som krever forholdsvis mye arbeid av denne art. I alt brukte hoved- og byrkefiskerne flest uker til forberedelse og etterarbeid i 1. kvartal, mens eneyrkefiskerne brukte flest uker i 4. kvartal.

Alle grupper av fiskere i de enkelte landsdeler brukte gjennomgående lengre tid til reparasjon og vedlikehold av redskap enn av farkost. For hovedyrkefiskere utgjorde tiden til reparasjon og vedlikehold av egen farkost, redskap m.v. i alt ca. 21 prosent og for byrkefiskere 5 prosent av tiden i alt på «annet arbeid» enn fiske. For hver av de to grupper var det liten forskjell mellom prosenttallene for de enkelte landsdeler.

Den gjennomsnittlige varighet av sykdom og militærtjeneste m.v. utgjorde for hovedyrkefiskerne ca. 14 prosent og for byrkefiskerne vel 3 prosent av tiden i alt på annet arbeid enn fiske. Av ukeverkene i alt i gruppen sykdom, militærtjeneste m.v. falt ca. 60 prosent på sykdom, ca. 25 prosent på militærtjeneste og ca. 15 prosent på annen utdanning.

10. Om spesialiseringen i fisket

Det er foran pekt på (avsnitt 4) at de norske fiskerier — som følge av de spesielle naturgitte forhold — i det vesentlige fortsatt har karakteren av kystfiske. Selv om det i de senere år har funnet sted en relativt sterk øking i tallet på eneyrkefiskere, var likevel 65 prosent av fiskerne i 1960 hoved- eller byrkefiskere med deltaking i ett eller flere andre yrker i tellingsperioden. Ved fiskeritellingen i 1948 var den tilsvarende prosent 80.

Samtidig som det fant sted en sterk tallmessig forskyvning mellom de tre grupper av fiskere, økte den gjennomsnittlige varighet av deltakingen i tiden etter 1948 både for ene-, hoved- og byrkefiskere. Tabell 37 viser dette for de enkelte fylker og landsdeler.

Tabell 37. Gjennomsnittlig varighet i uker av deltaking i fiske og i annet arbeid i 1948 og i 1960.

Fylker, landsdeler	Deltaking i fiske ¹						Deltaking i annet arbeid ²			
	1948			1960			1948		1960	
	Ene- yrke- fiskere	Ho- ved- yrke- fiskere	Bi- yrke- fiskere	Ene- yrke- fiskere	Ho- ved- yrke- fiskere	Bi- yrke- fiskere	Ho- ved- yrke- fiskere	Bi- yrke- fiskere	Ho- ved- yrke- fiskere	Bi- yrke- fiskere
Riket	31,2	20,4	11,4	32,7	23,3	12,6	17,5	30,8	13,4	29,8
Øst- og Sør- landet	35,9	26,6	13,6	37,3	24,6	13,9	13,7	27,0	14,7	30,0
Østfold	36,9	26,3	13,7	37,8	25,2	13,9	14,8	28,6	14,0	28,5
Akershus	38,8	22,7	26,1	36,8	25,0	15,9	17,3	11,8	17,4	26,1
Oslo	26,6	18,7	10,3	14,2	30,8
Buskerud	38,2	26,0	23,0	39,6	28,0	13,8	16,7	9,1	19,2	34,0
Vestfold	31,6	24,9	17,1	33,8	23,8	16,1	15,9	20,3	16,4	27,8
Telemark	36,2	25,4	14,6	33,9	21,7	13,7	15,6	20,8	14,9	31,6
Aust-Agder	37,0	26,7	15,0	35,1	22,7	13,2	13,2	24,6	16,8	29,5
Vest-Agder	35,8	27,3	11,5	39,3	26,0	13,6	12,8	30,8	13,5	31,2
Vestlandet ...	31,1	21,0	11,2	33,0	22,9	11,9	18,3	32,4	14,6	31,6
Rogaland	30,7	19,1	10,1	34,5	21,6	11,5	17,8	33,3	16,8	33,3
Hordaland ³	29,1	20,0	11,1	29,5	21,6	12,2	19,4	32,1	15,3	30,3
Bergen ³	35,8	20,3	10,5	15,0	31,4
Sogn og Fjord- Møre og Roms- dal	30,5	21,8	11,4	32,5	23,0	12,1	17,9	32,2	13,8	31,0
Trøndelag	32,2	22,5	12,1	33,5	24,0	11,8	17,9	32,1	13,8	31,7
Trøndelag	33,3	22,4	13,1	35,2	24,6	12,5	16,6	28,9	12,5	30,9
Sør-Trøndelag	32,8	22,2	13,5	35,7	25,2	12,5	16,1	28,5	11,9	30,5
Nord-Trøndelag	35,0	22,7	12,6	33,4	23,1	12,5	17,6	29,6	14,3	31,4
Nord-Norge ..	28,8	19,4	10,7	31,2	23,2	13,1	17,5	29,4	12,6	27,5
Nordland	28,2	20,0	10,8	32,0	23,4	13,4	17,2	29,6	12,7	28,0
Troms	26,2	18,9	11,2	29,4	22,9	13,0	18,2	29,6	12,5	26,4
Finnmark	31,6	18,5	8,3	31,9	23,5	12,1	17,1	27,4	12,8	28,2

¹ Omfatter ikke forberedelse og etterarbeid. ² Omfatter ikke vedlikehold etc. ³ For 1948 er tallene for Hordaland og Bergen slått sammen.

De enkelte grupper av fiskere hadde gjennomgående lengre varighet på fiske i 1960 enn i 1948 i alle landsdeler unntatt for hovedyrkefiskere på Øst- og Sørlandet og biyrkefiskere i Trøndelag. Tendensen til mer spesialisering i fiske har således gjort seg gjeldende langs hele kysten. Den har vært noe sterkere i Nord-Norge enn ellers i landet, noe som sannsynligvis henger sammen med gjenreisningsarbeidet i landsdelen i årene like etter siste krig. I så godt som alle viktigere fiskerfylker sank det gjennomsnittlige uketall på annet arbeid noenlunde i takt med stigningen i det gjennomsnittlige uketall på fiske.

I alt hadde hovedyrkefiskerne gjennomsnittlig 4,1 uker og biyrkefiskerne 1,0 uker mindre på annet arbeid enn fiske i 1960 sammenliknet med forrige telling. For Vestlandet var nedgangen i det gjennomsnittlige uketall på annet arbeid henholdsvis 3,7 og 0,8 uker og for Nord-Norge henholdsvis 4,9 og 1,9 uker. Utviklingen har således stort sett vært temmelig lik på Vestlandet og i Nord-Norge.

På Øst- og Sørlandet hadde både hoved- og biyrkefiskerne noe lengre tid på annet arbeid enn fiske, og følgelig gjennomgående flere arbeids- uker i alt i 1960 enn i 1948. Det samme var tilfelle for biyrkefiskere i Trøndelag.

V. Gårdsbruk som ble drevet av fiskere

1. Størrelsen av brukene m. v.

I kystdistriktene har fiske og jordbruk i lange tider vært den mest alminnelige yrkeskombinasjonen. Gårdsbrukene er her ofte så små at avkastningen blir for liten til å kunne underholde eieren og hans familie. Kystfisket alene gir i mange tilfelle heller ikke rimelig underhold til en familie. En kombinasjon av de to yrker kan derimot gi større muligheter for sysselsetting året rundt og derved bedre inntektsforhold. Den bosetting som har funnet sted langs kysten er derfor i ganske stor utstrekning basert på kombinert drift av jordbruk og fiske.

Som ved fiskeritellingen i 1948 ble det ved tellingen i 1960 spurt om det totale jordbruksareal, hvor meget som var dyrket og tallet på husdyr av forskjellig slag på de bruk som fiskerne drev. Som nevnt i tellerinstruksen skulle alle bruk som fiskerne eide, bygset eller forpaktet, regnes med. Fiskerne skulle gi oppgaver over brukene selv om de ikke personlig hadde deltatt i gårdsdriften. Husdyrhold, f. eks. av sauer eller pelsdyr, ble regnet som gårdsbruk selv om bruket ikke hadde jordbruksareal.

Oppgaver over gårdsbruk som drives av fiskere, gruppert etter fylker og fiskeridistrikter, er gitt i tabell 23 og 24 i første hefte.

Tabell 38. Bruk som ble drevet av fiskere. Jordbruksarealet i alt og gjennomsnittsstørrelse pr. bruk.

Fylker	Bruk med oppgitt jordbruksareal		Jordbruksareal i dekar			Gjennomsnittlig jordbruksareal i dekar	
	I alt	5 dekar og over	I alt	Bruk på 5 dekar og over	Dyrket i alt	Alle bruk	Bruk på 5 dekar og over
I alt ¹/₁₀ 1948	34 970	30 831	732 267	726 548	..	20,9	23,6
» ¹/₁₁ 1960	22 044	20 839	568 524	565 381	372 872	24,8	27,1
Østlandet	111	90	2 829	2 770	2 440	24,4	30,8
Aust-Agder.....	71	62	1 081	1 056	911	15,2	17,0
Vest-Agder.....	375	334	5 968	5 836	4 251	15,6	17,5
Rogaland	1 158	1 067	31 978	31 756	21 994	27,0	29,8
Hordaland	1 633	1 500	30 820	30 496	20 302	18,4	20,3
Sogn og Fjordane	1 548	1 465	43 972	43 766	22 725	27,7	29,9
Møre og Romsdal	2 983	2 807	83 772	83 347	53 627	27,6	29,7
Sør-Trøndelag	1 326	1 213	39 938	39 651	30 831	29,2	32,7
Nord-Trøndelag	766	736	24 733	24 664	103 002	31,6	33,5
Nordland	6 227	5 954	160 607	159 888	21 388	24,6	26,9
Troms	4 180	4 038	99 772	99 360	70 736	22,9	24,6
Finnmark	1 666	1 573	43 054	42 791	20 665	23,6	27,2

Pr. 1. november 1960 var det i alt 22 894 bruk som ble drevet av fiskere. Av disse var 22 044 eller 96,3 prosent med oppgitt jordbruksareal og 850 uten jordbruksareal. Av bruk med jordbruksareal lå 28,2 prosent i Nordland, 19,0 prosent i Troms og 13,5 prosent i Møre og Romsdal. I alt 94,5 prosent av brukene med jordbruksareal var på 5 dekar eller mer. Tabell 38 viser forholdet i de enkelte kyststrøk.

Det dyrkede areal ved de bruk som fiskerne drev, var i alt 372 872 dekar, eller to tredjedeler av det totale jordbruksarealet ved disse bruk. For landet som helhet utgjorde fulldyrket jordbruksareal 81,5 prosent av totalarealet. Stort sett skulle dyrket areal ved fiskeritellingen svare til fulldyrkingsareal ved Jordbrukstelingen, men da dyrkingens art ikke var nærmere presisert i tellerinstruksen for fiskeritellingen, må en regne med at en også har fått med en del overflatedyrket jordbruksareal. Ved de bruk som fiskerne drev, ble således en vesentlig mindre del av jordbruksarealet dyrket enn for riket. Det er også rimelig at en forholdsvis stor del av arealet ved fiskernes bruk består av naturlig eng og utslåtter, da relativt lite av jordbruksarealet i de typiske fiskeridistrikter på Vestlandet og i Nord-Norge er fulldyrket.

Tallet på bruk som fiskere drev, svarte til 5,3 prosent av alle bruk etter Jordbrukstelingen 20. juni 1959.

Sammenliknet med fiskeritellingen i 1948 gikk tallet på bruk tilbake med i alt 35,6 prosent, mens bruk uten jordbruksareal gikk tilbake med vel 63 prosent. Denne utvikling må en se i sammenheng med nedgangen i tallet på hoved- og biyrkefiskere.

Nedgangen i tallet på bruk var stort sett like sterk i alle fylker unntatt Møre og Romsdal hvor nedgangen var vesentlig mindre. Som vist foran

Tabell 39. Bruk som ble drevet av fiskere, etter fylker og jordbruksarealets størrelse.

Fylker	Bruk i alt	Prosent av disse							
		med husdyrhold, uten jordbruksareal	med jordbruksareal i dekar						
			Under 5	5—10	11—20	21—35	36—50	51—75	Over 75
1948 i alt	35 567	6,5	5,1	21,7	29,0	20,6	10,1	3,8	1,5
1960 i alt	22 894	3,7	5,3	18,6	30,8	22,3	11,8	4,6	2,9
Østlandet	116	4,3	18,1	28,4	23,3	7,8	5,2	5,2	7,7
Aust-Agder	71	—	12,7	26,8	42,2	15,5	1,4	—	1,4
Vest-Agder	383	2,1	10,7	39,9	31,1	8,9	4,2	1,3	1,8
Rogaland	1 183	2,1	7,7	16,8	27,1	22,5	12,9	7,1	3,8
Hordaland	1 671	2,3	8,0	24,8	34,9	21,5	6,0	2,0	0,5
Sogn og Fjordane	1 585	2,3	5,2	12,8	29,5	25,5	17,7	5,6	1,4
Møre og Romsdal	3 037	1,8	5,8	14,5	25,7	26,9	16,0	6,3	3,0
Sør-Trøndelag	1 369	3,1	8,3	20,4	26,1	17,7	11,0	6,5	6,9
Nord-Trøndelag	782	2,1	3,8	12,0	22,5	26,3	17,9	11,4	4,0
Nordland	6 524	4,5	4,2	18,9	32,6	21,4	11,2	4,3	2,9
Troms	4 351	3,9	3,3	17,9	36,0	24,0	10,7	2,4	1,8
Finmark	1 822	8,6	5,1	22,4	27,7	17,6	9,4	4,5	4,7

hadde dette fylket også forholdsvis minst nedgang i tallet på hoved- og biyrkefiskere.

Gjennomsnittsarealet pr. bruk som fiskere drev, var i alt 24,8 dekar, og for bruk på 5 dekar og over 27,3. De tilsvarende tall etter fiskeritellingen i 1948 var henholdsvis 20,9 og 23,6 dekar.

I alle fylker var gjennomsnittsarealet pr. bruk større enn ved forrige fiskeritelling. Som i 1948 var brukene gjennomgående størst i Nord-Trøndelag, nemlig snaut 32 dekar, eller dobbelt så store som i Agderfylkene.

Størrelsesfordelingen av brukene viser at omtrent halvparten var i gruppene 5—20 dekar, mens 22 prosent var 21—35 dekar og 12 prosent 36—50 dekar. Omkring 9 prosent av brukene var 75 dekar eller mer. Forholdet i de viktigere kystfylkene går fram av tabell 39.

Sammenliknet med 1948-tellingen var endringen størst i bruksgruppen 5—10 dekar, hvor det var relativt færre bruk i 1960 enn i 1948. Ellers hadde alle bruksgrupper forholdsvis flere bruk i 1960 enn i 1948.

Tallet på bruk som fiskere drev, utgjorde omkring 7 prosent av alle bruk i landet. I gruppen 5—10 dekar var den tilsvarende prosent 27, og synker deretter forholdsvis raskt med stigende bruksstørrelse til omkring 3 prosent for bruk på 75 dekar og over. I 1948 ble omkring 12 prosent av alle bruk i landet drevet av fiskere.

Tabell 40. Bruk som ble drevet av fiskere i prosent av bruk i alt i ytre kyststrøk.

Landsdeler	Bruk i alt på 5 dekar og mer	Brukenes størrelse i dekar					
		5—10	11—20	21—35	36—50	51—75	76 og over
Agder							
Kystbygder	7,0	16,5	7,9	3,2	2,4	1,2	4,5
Vestlandet							
Skiferlandskap ved Boknfjorden	22,5	38,2	31,5	23,7	17,5	8,4	8,4
Andre ytre bygder							
Trøndelag							
Kystbygder	29,9	54,9	36,5	31,4	26,7	16,7	15,8
Ytre fjordbygder							
Nord-Norge							
Øyer	48,9	75,1	54,1	42,2	43,2	23,7	36,7
Kystbygder							
I alt	31,5	51,3	39,2	29,7	25,0	12,8	16,6

I de ytre kyststrøk, hvor flestparten av fiskerne bor, er imidlertid størrelsesstrukturen av brukene en annen enn lenger inne i landet. Det kan derfor være av interesse å vise hvor stor del av brukene som fiskerne drev i de enkelte størrelsesklasser i de mest typiske fiskeridistrikter. Dette er gjort i tabell 40, idet en har lagt Jordbruksstillingens inndeling av de

naturlige jordbruksområder til grunn ved beregningen. Selv om enkelte fiskere også driver gårdsbruk i andre distrikter enn de som er spesifisert i tabellen, gir dette likevel et bedre sammenlikningsgrunnlag enn det en får ved å regne med alle bruk i fylkene.

Brukene som fiskerne drev utgjorde i alt omkring 33 prosent av alle bruk på 5 dekar og mer i de «ytre kyststrøk». De tilsvarende prosenttall for Nord-Norge var 49, for Trøndelag 30 og for Vestlandet 22. (P.g.a. at Jordbrukstillingen har med svært mange bruk under 5 dekar, frukthager o.l., har en her ikke regnet med denne størrelsesgruppen.)

I alt 52 prosent av alle som drev bruk på 5—10 dekar i de ytre kyststrøk, var fiskere. Prosenten synker deretter stort sett med stigende bruksstørrelse. I Nord-Norge var 75 prosent av brukerne på bruk med 5—10 dekar fiskere, i Trøndelag 55 og på Vestlandet 38 prosent. I kystbygdene i Agder var forholdsvis få av brukerne fiskere.

Som for alle de ytre kyststrøk under ett sank prosenten av brukere som var fiskere, forholdsvis raskt med stigende bruksstørrelse også i de enkelte landsdeler. På øyer og i kystbygder i Nord-Norge var det dog relativt betydelig flere fiskere som drev bruk på 76 dekar og over enn på 51—75 dekar.

Tabell 41 viser tallet på ene-, hoved- og biyrkefiskere som drev gårdsbruk, etter størrelsen på brukene. Som i 1948 er det bare regnet 1 fisker som eier av bruket også når to eller flere fiskere hadde drevet bruket i fellesskap. Det var således noen flere fiskere som drev gårdsbruk i 1960 enn det tabellen viser, men totalt sett er forskjellen mellom tallet på fiskere som drev gårdsbruk, og tallet på bruk ubetydelig.

Av de bruk fiskerne drev, ble 11,5 prosent drevet av eneyrkefiskere, dvs. fiskere som oppgav at de ikke hadde andre yrker. Disse fiskere hadde således også andre kilder til livsopphold, men de er gruppert som eneyrkefiskere i fiskeritellingen, fordi de ikke hadde deltatt i annet arbeid i tellingsperioden. Flestparten av de bruk eneyrkefiskerne drev, var under 10 dekar. Det er trolig i første rekke familiearbeidskraften som gjør det mulig for eneyrkefiskere å drive gårdsbruk.

Tabell 41. Bruk som ble drevet av fiskere, etter jordbruksarealets størrelse. Ene-, hoved- og biyrkefiskere.

Størrelse	Bruk i alt drevet av fiskere		Prosent av disse drevet av					
			eneyrkefiskere		hovedyrkefiskere		biyrkefiskere	
	1948	1960	1948	1960	1948	1960	1948	1960
Uten jordbruksareal	2 315	850	18,7	35,6	70,2	46,4	11,1	18,0
Under 5 dekar	1 824	1 205	11,8	35,4	76,3	47,2	11,9	17,4
5—10 »	7 721	4 255	5,4	18,7	80,0	61,9	14,6	19,4
11—20 »	10 315	7 061	2,4	9,4	72,7	59,2	24,9	31,4
21—35 »	7 327	5 108	1,4	5,4	60,0	41,7	38,6	52,9
36—50 »	3 587	2 700	1,0	3,2	46,8	27,2	52,2	69,6
51—75 »	1 361	1 053	0,4	3,7	39,4	20,8	60,2	75,5
76—100 »	410	384	0,5	5,5	29,3	22,9	70,2	71,6
Over 100 »	110	278	0,9	3,6	25,5	32,4	73,6	64,0
Uoppgift	597	—	3,3	—	73,9	—	22,8	—
I alt	35 567	22 894	4,1	11,5	67,2	48,2	28,7	40,3

Vel 48 prosent av brukene ble drevet av hovedyrkefiskere og vel 40 prosent av biyrkefiskere. På bruk under 36 dekar var flesteparten av brukerne hovedyrkefiskere. På de større brukene var brukerne for det meste biyrkefiskere. Særlig i de øverste størrelsesgrupper var forholdsvis mange av brukerne biyrkefiskere.

Forholdsvis mange eneyrkefiskere i Vestlands- og Agderfylkene og i Finnmark hadde gårdsbruk. I Nordland, Troms og Finnmark drev hovedyrkefiskerne mer enn halvparten av alle bruk som ble drevet av fiskere, i Møre og Romsdal, Sogn og Fjordane og Hordaland 39—48 prosent og i Nord-Trøndelag og Rogaland omkring 27 prosent. Biyrkefiskerne drev forholdsvis flest gårdsbruk i Nord-Trøndelag og i Møre og Romsdal (61 prosent). Se ellers tabell 42.

Tabell 42. Bruk som ble drevet av fiskere, etter fylker.
Ene-, hoved- og biyrkefiskere.

Fylker	Bruk i alt drevet av fiskere		Prosent av disse drevet av					
			eneyrke- fiskere		hovedyrke- fiskere		biyrke- fiskere	
	1948	1960	1948	1960	1948	1960	1948	1960
Østlandfylkene	237	116	17,7	33,6	63,3	29,3	19,0	37,1
Agderfylkene	833	454	6,4	20,5	60,0	37,9	33,6	41,6
Rogaland	1 967	1 183	3,9	11,5	46,6	27,6	49,5	60,9
Hordaland	2 847	1 671	4,5	11,4	60,0	47,9	35,5	40,7
Sogn og Fjordane	2 232	1 585	3,2	6,5	57,2	40,6	39,6	52,9
Møre og Romsdal	3 901	3 037	4,2	11,6	54,3	38,9	41,5	49,5
Sør-Trøndelag	2 151	1 369	5,9	10,6	54,9	37,7	39,2	51,7
Nord-Trøndelag	1 279	782	3,5	9,0	51,8	27,0	44,7	64,0
Nordland	10 553	6 524	3,5	10,5	75,2	55,9	21,3	33,6
Troms	6 559	4 351	2,5	10,4	76,6	56,4	20,9	33,2
Finnmark	3 008	1 822	7,9	19,4	80,6	58,2	11,5	22,4
I alt	35 567	22 894	4,1	11,5	67,2	48,2	28,7	40,3

Tallet på gårdsbruk i gjennomsnitt pr. fisker sank fra 0,42 i 1948 til 0,38 i 1960. For hovedyrkefiskere var de tilsvarende gjennomsnittstall det samme ved begge tellinger, mens det for biyrkefiskere var litt lavere — og for eneyrkefiskere litt høyere i 1960 enn i 1948. For de enkelte fylker viste gjennomsnittstallene stort sett små endringer fra 1948 til 1960.

Gjennomsnittsalderen for fiskere som driver gårdsbruk, er betydelig høyere enn for fiskere i alt. Da fiskeritellingen ikke har aldersfordelingen særskilt for fiskere som drev gårdsbruk, har en på grunnlag av et utvalg fra Jordbrukstelingen 1959 av brukere som hadde fiske som bi- eller hovedyrke, grovt beregnet aldersfordelingen for alle med kombinasjonsyrket jordbruk og fiske. Det viste seg at av både hoved- og biyrkefiskere som drev gårdsbruk, var omkring 60 prosent i alderen 40—59 år og 25 prosent 60 år og over. Som det går fram av tabell 6 var 45 prosent av alle hovedyrkefiskerne 40—59 år og 15 prosent 60 år og over. De tilsvarende prosent-tall for biyrkefiskerne var henholdsvis 47 og 25.

2. Husdyrholdet

Som ved forrige fiskeritelling spurte en bare om bruket hadde hest alene eller sammen med andre, og ikke om tallet på hester.

I alt 4 930 bruk, eller 21,5 prosent av de bruk som fiskerne drev, hadde hest alene eller sammen med andre. Den tilsvarende prosent for bruk med jordbruksareal på 5 dekar og mer var 23,7. I Rogaland og Sør-Trøndelag drev fiskere forholdsvis flest bruk som holdt hest, nemlig henholdsvis 41,3 og 31,5 prosent. Den tilsvarende prosent for Finnmark og Agderfylkene var omkring 10.

Siden 1948 har hesteholdet gått noe sterkere tilbake på de bruk som fiskere drev, enn for alle bruk under ett.

Tallet på kyr gikk tilbake med 40 prosent i forhold til 1948-tellingen, slik at det gjennomgående var litt færre kyr pr. bruk i 1960. Av ungfø var det absolutt sett flere på de bruk som fiskerne drev i 1960 enn i 1948.

Etter Jordbrukstelingen i 1959 var det gjennomgående færre kyr og ungfø pr. bruk i alt enn det fiskeritellingen viser, for bruk som ble drevet av fiskere. Dette skyldes at jordbrukstelingen omfatter relativt mange bruk under 1 dekar som i alminnelighet ikke har denne slags husdyr, og som derfor trekker gjennomsnittstallene for riket ned.

Tallet på sauer og lam på bruk som fiskere drev, gikk ned med 31 prosent og tallet på geiter og kje med 20 prosent fra 1948 til 1960. Regnet i gjennomsnitt pr. bruk var det således noe mer husdyr av dette slag ved den siste fiskeritellingen.

Når det gjelder minkbestanden, har økingen siden 1948 vært vesentlig sterkere på de bruk som fiskere drev, enn på bruk i alt. Utviklingen har sammenheng med at fisk og fiskeavfall blir meget brukt som fôr til minkoppdrett. Tallet på mink på de bruk fiskerne drev, utgjorde 5,4 prosent av alle mink i landet etter Jordbrukstelingen. Den tilsvarende prosent for Nordland var 26,8 prosent, for Hordaland 18,4 prosent og for Sør- og Østlandet 0,3 prosent.

VI. Sjøhus og rorbuer m. v.

Ved forrige fiskeritelling ble det bare spurt om sjøhus og rorbuer som fiskerne eide selv. Forholdsvis mange — særlig av rorbuene — eies imidlertid av andre enn fiskere. Ved denne tellingen tok en derfor sikte på å få en oversikt over den totale *kapasitet* både når det gjelder sjøhus og rorbuer m.v. For alle sjøhus, rorbuer eller -rom, egne- eller bøterom spurte en derfor om grunnflatens størrelse.

I tellerinstruksen var det presisert at alle brukbare sjøhus og rorbuer m.v. skulle telles, uansett hvem som eide dem. Det ble ellers spurt om pantegjeld, påkostninger og reparasjoner etc., og til bruk for verdiberegninger innhentet en opplysninger om byggemateriale og -år for de enkelte sjøhus og rorbuer m.v. Som nevnt i innledningen til første hefte var det i mange tilfelle vanskelig å få fullstendige svar på disse spørsmål, slik at en ofte måtte bruke skjønn under revisjonen. Kvaliteten av denne statistikken er derfor ikke så god som en kunne ønske.

Som ved Fiskeritellingen i 1948 har en til sjøhus regnet naust, nothus o.l. som blir brukt til oppbevaring av redskaper og/eller båter.

Tabell 43. Sjøhus. Gulvareal, beregnet verdi, gjeld og påkostninger.

	Sjøhus		Gjennomsnittlig gulvareal i m ²	Beregnet verdi 1 000 kr.		Pantegjeld	Påkostninger etc.
	I alt	Pst.		I alt	Gj.sn. pr. sjøhus		
Østlandet	449	2,2	30,3	2 240	5,0	6	27
Sørlandet	882	4,4	33,3	3 624	4,1	—	35
Rogaland	1 27	6,1	52,3	7 475	6,0	196	68
Hordaland ¹	2 012	10,0	53,2	11 874	5,9	442	266
Sogn og Fjordane	1 839	9,1	56,9	9 288	5,1	468	104
Møre og Romsdal	2 824	14,0	53,0	15 846	5,6	466	303
Sør-Trøndelag	1 769	8,8	46,5	8 690	4,9	73	166
Nord-Trøndelag	971	4,8	40,3	4 797	4,9	32	56
Nordland	4 172	20,7	39,1	22 249	5,3	684	595
Troms	2 812	14,0	39,2	17 343	6,2	501	255
Finnmark	1 189	5,9	34,9	9 982	8,4	399	156
I alt	20 156	100,0	44,9	113 408	5,6	3 267	2 031

¹ Omfatter 1 sjøhus i Bergen.

Tallet på *sjøhus* var i alt 20 156, med et gjennomsnittlig gulvareal på 45 m². Nordland hadde 21 prosent av alle sjøhusene, Møre og Romsdal og Troms 14 prosent hver. Om lag 41 prosent av alle sjøhusene ligger i Nord-Norge og 39 prosent på Vestlandet.

Størst gjennomsnittlig gulvareal hadde sjøhusene på Vestlandet (54 m²) og minst på Øst- og Sørlandet (32 m²).

Verdien av sjøhusene er beregnet til i alt 113,4 mill. kroner, som svarer til 5 600 kroner i gjennomsnitt pr. sjøhus. Så godt som alle sjøhus i Finn-

Tabell 44. Fiskere som eide eller hadde part i sjøhus.

Fylker	Fiskere som eide sjøhus	Prosent av disse som eide sjøhus			Fiskere som eide sjøhus i pst. av fiskere i alt	
		alene	sammen med andre	alene og sammen med andre	1/10 1948	1/11 1960
Østlandet	453	67,3	32,0	0,7	127,5	31,7
Sørlandet	784	82,4	16,2	1,4	41,1	42,5
Rogaland	1 137	66,1	31,8	2,1	23,2	26,4
Hordaland	1 759	68,2	29,2	2,6	37,0	37,6
Sogn og Fjordane	1 446	72,9	21,8	5,3	40,9	39,0
Møre og Romsdal	2 569	69,1	28,1	2,8	33,2	24,8
Sør-Trøndelag	1 569	78,9	19,1	2,0	35,4	38,9
Nord-Trøndelag	785	85,0	12,6	2,4	43,3	45,5
Nordland	3 721	81,3	17,6	1,1	26,9	27,2
Troms	2 719	84,6	14,4	1,0	25,5	27,9
Finnmark	1 150	81,7	16,8	1,5	11,7	21,3
I alt	18 092	76,9	21,1	2,0	29,4	29,7

¹ Eksklusive Oslo.

mark er bygd etter 1945, og gjennomsnittsverdien av disse ligger derfor betydelig høyere enn gjennomsnittet for hele landet.

Pantegjelden på sjøhusene var i alt 3,3 mill. kroner eller om lag 3 prosent av den beregnede verdi. Forholdsvis størst var pantegjelden på sjøhusene i Sogn og Fjordane og i Finnmark.

Påkostningene ble oppgitt til i alt vel 2 mill. kroner. I dette beløpet er ikke medregnet godtgjørelse for vedlikehold og reparasjonsarbeid som fiskerne selv utførte på sine egne sjøhus, i alt omkring 4 000 ukeverk.

I alt 18 092 eller 30 prosent av fiskerne eide eller hadde part i sjøhus. Forholdet i de enkelte fylker er vist i tabell 44. I alt 77 prosent av fiskerne eide sjøhus alene, 21 prosent eide sammen med andre (fiskere og/eller ikke-fiskere) og 2 prosent eide sjøhus både alene og sammen med andre.

På grunn av nedgangen i tallet på fiskere var det forholdsvis flere fiskere som eide sjøhus i de fleste fylker i 1960 enn i 1948. I Møre og Romsdal, hvor tallet på fiskere gikk relativt lite tilbake, var det derimot prosentvis betydelig færre fiskere som eide sjøhus i 1960 enn ved forrige telling. I 1948 var det 23 500 sjøhus som eides av fiskerne selv. Det tilsvarende tall i 1960 lå sannsynligvis på 17 000—18 000 (oppgaver over felleseide sjøhus er ikke bearbeidd etter eierkategorier).

Rorbuene ble tidligere meget brukt som soverom, kokerom, spise- og oppholdsrom for fiskere som «rodde fiske». På grunn av den forholdsvis store deltakingen i Lofotfisket, var behovet for slike hus særlig stort der når uværet satte inn. I dag består en større del av fiskeflåten av så store farkoster at de også kan brukes som overnattingssted. Dertil kommer at den sterke nedgang i tallet på fiskere som deltar i Lofotfisket, også har medført at behovet for rorbuer generelt sett er blitt mindre enn før.

Rorbuene blir nå i stor utstrekning brukt av lineegnere og andre som i det vesentlige har sitt arbeid på land. Mange fiskere leier rorbuer både for seg og sine familier mens sesongfisket pågår.

Tallet på rorbuer eller rorburom var i alt 1 620, med 14 155 soveplasser. To tredjedeler av alle rorbuene lå i Lofoten fiskeridistrikt.

Rorbuene hadde en gjennomsnittlig romkapasitet på 8,7 soveplasser. I

Tabell 45. Rorbuer. Soveplasser, beregnet verdi, gjeld og påkostninger.

	Rorbuer eller rom i alt	Soveplasser i alt	Prosent av disse i		Beregnet verdi 1 000 kr.		Gjeld 1 000 kr.	Påkostninger
			særskilte rorbuer	tilvirker-anlegg etc.	I alt	Gj.sn. pr. soveplass		
Øst- og Sørlandet	16	88	100,0	—	63	0,7	2	2
Vestlandet	35	266	96,2	3,8	279	1,0	63	12
Trøndelag	82	403	84,6	15,4	257	0,6	11	12
Nordland	1 264	10 608	69,2	30,8	12 739	1,2	1 745	757
Av disse i Lofoten	1 084	8 763	70,8	29,2	10 153	1,2	1 213	549
Troms	61	555	45,2	54,8	864	1,6	298	104
Finnmark	162	2 235	83,4	16,6	4 619	2,1	877	172
I alt	1 620	14 155	71,6	28,4	18 821	1,3	2 996	1 059

Finnmark var det gjennomsnittlig om lag tre ganger så mange soveplasser pr. rorbu som i Trøndelagsfylkene (se tabell 45).

Om lag 72 prosent av soveplassene hørte til særskilte rorbuer. I Troms var mer enn halvparten av rorbuplassene i rom som var bygd i direkte tilknytning til tilvirkeranlegg m.v.

Verdien av rorbuene er beregnet til i alt 18,8 millioner kroner. Av dette utgjorde verdien av rorbuene i Lofoten 54 prosent. Rorbuene i Finnmark, som i stor utstrekning blir brukt av fiskeriarbeidere utenom de typiske fiskerisesonger, er for det meste solide og velutstyrte. Beregnet verdi pr. soveplass av rorbuene i Finnmark er derfor gjennomgående vesentlig høyere enn ellers langs kysten.

De fleste rorbuene eies av tilvirkeranlegg, samvirkelag m.v. Tallet på fiskere som eide rorbu — helt eller delvis — var 480 i 1960 mot 512 ved forrige fiskeritelling, men det var flere fiskere som eide rorbu alene i 1960 enn i 1948.

Pantegjelden på rorbuene ble oppgitt til i alt 3 millioner kroner eller 16 prosent av den beregnede verdi.

Tabell 46. Egne- og bøterom. Gulvareal, verdi, gjeld og påkostninger.

Fylker, landsdeler	Gulvareal i alt i m ²	Verdi	Gjeld	Påkost- ninger
Øst- og Sørlandet	1 440	475	95	5
Vestlandet	5 112	1 278	140	9
Trøndelag	831	356	—	3
Nordland	7 855	2 589	58	77
Troms	1 940	704	84	2
Finnmark	10 303	4 720	437	47
I alt	27 481	10 122	814	143

De egne- og bøterom en fikk opplysninger om, hadde et samlet gulvareal på 27 500 m². Av dette var størstedelen i Finnmark (37 prosent) og i Nordland (29 prosent). Se ellers tabell 46.

Mer detaljerte oppgaver over sjøhus og rorbuer m.v. er gitt i tabell 20—21 i første hefte.

VII. Fiskeredskaper

1. Redskaper i alt i de forskjellige deler av landet

Som følge av at fiskerne driver mange forskjellige fiskerier langs vår lange kyst mesteparten av året, trenger de en rekke ulike redskapstyper. På grunn av at redskapene til dels blir forholdsvis raskt slitt eller lett går tapt, har de som driver fiske av noen varighet behov for en viss reserve av redskaper. Dertil kommer at fiskerne ved en rekke av de store sesongfiskeriene bruker ulike slags redskaper, og det kan da være hen-

siktsmessig å ha flere typer til disposisjon. Slik som fiske blir drevet i vårt land, er det derfor å vente at redskapsbeholdningene er forholdsvis store.

I følge instruksen skulle tellerne føre opp alle brukbare redskaper som fiskerne eide alene eller sammen med andre. For felleseide redskaper skulle de oppgi hvor mange eiere som var fiskere og hvor mange som ikke var fiskere. Dessuten skulle de oppgi tallet på redskaper som bare ble eid av andre enn fiskere.

Eiere av fiskeredskaper ble også spurt om hvor mange av redskapene som var brukt og hvor mange som gikk tapt i tellingsperioden, og om utgifter til nyanskaffelser, reparasjoner o.l. Oppgaven skulle gis særskilt for redskaper av bomull og hamp og for redskaper av syntetiske fibre (nylon, terylene etc.).

I første hefte gir tabell 1, kommunevise oppgaver over enkelte viktigere fiskeredskaper, tabell 17 gir fylkesvise oppgaver over alle redskaper etter materialets art, og i tabell 18—19 finnes opplysninger om eierforholdet og bruken av redskapene m.v.

Som nevnt i innledningen til første hefte, skulle beholdningsoppgavene totalt sett være relativt pålitelige, mens oppgavene over eierforhold, påkostninger o.l. var mer usikre. En har ikke innhentet oppgaver over mindre viktige krokredskaper (juksa, dorg etc.).

Ved tellingen i 1960 ble det telt 7 517 snurpenøter. Av disse var 2 071 eller 28 prosent snurpenøter for vintersild. Møre og Romsdal hadde 30 prosent av snurpenøtene for vintersild og de andre Vestlandsfylkene 45 prosent av disse nøtene. Ved fiskeritellingen i 1948 var det 827 snurpenøter for vintersild. Møre og Romsdal hadde forholdsvis færre og Vestlandsfylkene ellers forholdsvis betydelig flere enn i 1960, noe som henger sammen med at hovedtyngden av sildeinnsiget har forskjøvet seg lengre nordover.

Av snurpenøter for sei og torsk var det i alt vel 2 000, eller om lag 3 ganger så mange som i 1948. Flesteparten av disse befant seg i Nord-Norge.

Redskaper som bare brukes til bestemte fiskerier som foregår i et mer begrenset kyststrøk, finner en i det alt vesentlige også i disse strøk. Av i alt 814 snurpenøter for makrell og 777 for brisling var det således meget få lenger nord enn Sogn og Fjordane. Økingen i tallet på disse typer av nøter siden 1948 var forholdsvis moderat.

På grunn av at redskapsoppgavene neppe var av samme kvalitet ved tellingen i 1948 som i 1960, bør en ikke uten videre sammenlikne tallene på garn, liner m.v. fra de to tellinger. Oppgavene tyder dog på at det har vært en vesentlig øking i tallet på seigarn i denne perioden, mens tallet på Nordsjø- og feitsildgarn gikk meget sterkt tilbake.

Tallet på reke-tråler var 5 740, mot 2 469 i 1948. Vestlandsfylkene (eksklusive Møre og Romsdal) og Nord-Norge hadde forholdsvis flere av reke-trålerne i 1960 enn ved forrige telling.

Av bunntråler var det 2 209, eller om lag fem ganger så mange som i 1948. Nord-Norge og Møre og Romsdal hadde forholdsvis flere av bunntrålerne i 1960 enn i 1948, mens Vestlandsfylkene ellers hadde forholdsvis langt færre.

Tallet på flytetråler, en forholdsvis ny redskapstype, var 272.

Tallet på snurrevad var 1 900, eller noe lavere enn i 1948. Den geografiske

fordeling av denne redskapstypen var stort sett den samme ved begge tellingene.

Når det ellers gjelder liner, er det foretatt en annen gruppering i 1960 enn ved forrige telling. Slår en imidlertid sammen tallet på torskeliner og bankliner, får en at særlig Møre og Romsdal — men også Vestlandfylkene ellers — hadde forholdsvis langt flere av disse redskapslag i 1960 enn i 1948. Denne utvikling skyldes blant annet den sterke øking i deltakingen i linefiske i fjerne farvann fra disse fylker.

Stort sett var tallet på de forskjellige redskapslag noe høyere i 1960 enn ved 1948-tellingen, spesielt for snurpenøter og tråler. Dertil kommer at redskapene p.g.a. overgangen til mer slitesterkt materiale er blitt mer effektive enn før. Tar en dessuten hensyn til nedgangen i tallet på fiskere, får en at de i 1960 gjennomgående var vesentlig bedre utstyrt når det gjelder redskaper enn i 1948.

2. Redskapene etter materiale og bruk. Redskapstap

Fiskeredskaper av nylon og terylene m.v. ble for alvor tatt i bruk her i landet i 1952—1953. Etter hvert er materialer av syntetiske fibre blitt stadig mer brukt. På tellingstidspunktet var redskaper av bomull og hamp likevel det mest alminnelige, unntatt for torskegarn, seigarn, hysegarn, laksegarn, sjørretgarn og «andre garn». Særlig når det gjelder torskegarn er materiale av bomull og hamp så godt som gått ut av bruk. Av andre viktige garntyper, som storsildgarn og feitsildgarn, har derimot nylongarn ikke vært egnet, fordi slike garn medførte at kvaliteten av fangsten ble redusert.

Av alle garn var 60 prosent av syntetiske fibre. Det forholdsvis store tallet på torskegarn trakk dette prosenttallet sterkt opp.

Av snurpenøtene var i alt 11 prosent av syntetiske fibre. At det så sent som i 1960 var forholdsvis få snurpenøter av nylon m.v. skyldes blant annet at denne slags redskaper er meget kostbare og derfor ikke så raskt blir skiftet ut som f. eks. garn om de begynner å bli ukurante. Dertil kommer at tilbakegangen i vintersildfisket etter 1957 også medførte mindre etterspørsel etter snurpenøter for dette fiske.

Om lag 13 prosent av linene var av terylene. På grunn av at den tekniske «levealder» for disse redskaper er forholdsvis kort ($1\frac{1}{2}$ à 2 år), kan det virke overraskende at så stor del av dem ble laget av bomull og hamp. Imidlertid var produsentene i 1960 ennå ikke kommet fram til en tilfredsstillende løsning m.h.t. bruken av syntetiske fibre til liner.

Opgavene over bruken av redskapene, gruppert etter materialets art, viser at redskaper av syntetiske fibre jamt over ble mer brukt enn redskaper av bomull og hamp. En vesentlig årsak til dette er at det stort sett er de mest aktive fiskere som skaffer seg de mest moderne redskaper. (Se tabell 47.)

Av snurpenøtene av syntetiske fibre ble 73 prosent brukt i tiden 1. oktober 1959 — 30. september 1960 og av snurpenøtene av bomull og hamp 60 prosent. De tilsvarende prosenttall for garn var henholdsvis 87 og 62 prosent. Av stengenøtene ble om lag halvparten brukt.

Om lag 83 prosent av alle tråler (medregnet snurrevad) av syntetiske fibre og 81 prosent av alle tråler av bomull og hamp ble brukt i tellings-

Tabell 47. Redskapene etter materialets art. Bruk og tap av redskaper 1/10 1959—30/9 1960.

Redskapsslag	Redskaper av bomull/hamp				Redskaper av syntetiske fibre			
	I alt	Pst. av disse brukt	Tapt		I alt	Pst. av disse brukt	Tapt	
			I alt	I pst. av redskaper brukt			I alt	I pst. av redskaper brukt
Snurpenøter for vintersild .	1 752	52,2	36	3,9	319	71,8	4	1,7
» » islandssild .	55	65,5	1	2,8	13	69,2	2	2,2
» » feitsild og småsild ..	939	66,8	14	2,2	73	72,6	1	1,9
» » brisling ..	753	72,4	5	0,9	24	66,7	1	6,3
» » sei	1 293	63,6	19	2,3	211	68,7	—	—
» » torsk	500	39,0	7	3,6	43	79,1	—	—
» » makrell...	741	69,0	3	0,6	73	80,8	—	—
» » lodde	219	65,8	2	1,4	40	95,0	—	—
» » størje	439	47,4	5	2,4	30	56,7	—	—
Stengenøter (landnøter) for vintersild	721	29,8	21	9,8	272	80,1	36	16,5
Stengenøter (landnøter) for feitsild	2 034	58,4	18	1,5	67	74,6	3	6,0
Andre stengenøter (landnøter)	4 752	46,8	44	2,0	173	75,7	4	3,1
Låsnøter	3 237	67,3	10	0,5	167	67,7	4	3,5
Slepenøter	273	64,1	3	1,7	33	93,9	1	3,2
Synkenøter	49	67,3	—	—	47	97,9	3	6,5
Storsildgarn	95 418	77,3	3 596	4,9	2 197	73,6	119	7,4
Islandssildgarn	12 971	69,2	1 531	17,0	1 445	68,3	162	16,4
Vårsildgarn	25 261	60,4	903	5,9	1 020	71,1	54	7,4
Nordsjøisildgarn	456	26,3	3	2,5	33	24,2	—	—
Feitsildgarn	32 336	47,3	404	2,6	1 250	75,4	34	3,6
Torskegarn	51 352	35,6	1 095	6,0	388 684	88,2	17 948	5,2
Makrellgarn	23 123	70,1	689	4,2	1 795	78,2	58	4,1
Seigarn	37 878	67,6	1 476	5,8	50 044	81,7	2 183	5,3
Kveitegarn	13 343	76,7	685	6,7	7 054	84,9	174	2,9
Flyndregarn	12 007	50,2	231	3,8	1 858	69,1	29	2,3
Hysegarn	1 672	58,0	27	2,8	2 546	76,4	25	1,3
Trollgarn	5 234	58,0	112	3,7	2 982	72,8	64	2,9
Bunngarn (ikke vårsildgarn)	2 003	59,9	58	4,8	1 081	72,0	40	5,1
Laksegarn	469	67,4	31	9,8	2 681	79,7	124	5,8
Sjørøretgarn	1 070	77,6	44	5,3	1 395	74,0	14	1,4
Andre garn	9 192	66,1	520	8,6	17 826	84,0	374	2,5
Reketråler	5 366	88,0	747	15,8	374	72,5	28	10,3
Bunntråler	1 160	69,6	121	15,0	1 049	87,9	88	9,5
Flytetråler	176	58,0	12	11,8	96	54,2	1	1,9
Snurrevad	1 314	67,4	46	5,2	589	84,7	28	5,6
Kilenøter	7 845	83,1	234	3,6	2 582	89,2	110	4,8
Lakseverp	348	91,4	1	0,3	48	77,1	1	2,7
Hummerteiner	272 484	86,8	19 673	8,3	9 920	91,7	925	10,2
Krabbeteiner	67 835	72,6	2 882	5,8	1 390	84,0	68	5,8
Åleteiner	26 122	71,2	901	4,8	355	87,6	—	—
Torskeruser	73 107	75,6	2 869	5,2	1 996	82,8	81	4,9
Åleruser	13 401	73,9	545	5,5	872	95,3	43	5,2
Torskelineer 1 000 angler	31 381	60,7	2 174	11,4	9 118	85,9	800	10,2
Bankliner 1 000 »	28 380	73,4	3 755	18,0	1 561	68,3	118	11,1
Håkjerringliner 100 »	284	52,5	16	10,7	—	—	—	—
Håbrannliner 100 »	2 932	73,6	491	22,8	88	86,4	10	13,2
Kveiteliner 100 »	17 979	64,9	619	5,3	2 109	36,8	56	7,2
Pigghåliner 1 000 »	5 635	73,7	793	19,1	973	98,3	27	2,8
Andre liner 1 000 »	28 300	66,9	4 379	23,1	3 578	79,5	564	19,8

perioden. Regner en alle liner under ett, blir de tilsvarende prosenttall 78 og 67.

Tap av redskaper spiller ofte en stor rolle for den enkelte fisker eller det enkelte båtlag etc., særlig når det er kostbare nøter og liknende som går tapt.

I alt 100 snurpenøter eller 8,7 prosent av alle som ble brukt i tellingsperioden, gikk tapt. Den tilsvarende tapsprosent for alle garn var 5,3. Størst tapsprosent når det gjelder garn, var det for islandssildgarn, vår-sildgarn, torskegarn og seigarn.

Tapet av rekestråler og bunnestråler var som en kunne vente, forholdsvis stort. Av alle liner som ble brukt, gikk 15,2 prosent tapt.

Tapsprosenten var for det meste større for redskaper av bomull og hamp enn for redskaper av syntetiske fibre. En må imidlertid ta hensyn til at tallet på tapte redskaper i mange tilfelle var svært lite, slik at tilfeldige faktorer kan spille en rolle.

Ved fiskeritellingen i 1948 ble det ikke innhentet opplysninger særskilt om brukte og tapte redskaper (det ble derimot spurt om tapte og kasserte redskaper i alt).

3. Eierforholdet

Som ved forrige fiskeritelling var med enkelte unntak mesteparten av de redskaper som det koster mest å anskaffe, i første rekke nøter, felleseide. Av snurpenøter for vintersild eide fiskerne alene således bare 15 prosent og av snurpenøter for feitsild og småsild, torsk og sei 33—42 prosent. De tilsvarende prosenttall for snurpenøter for brisling var 22 og for snurpenøter for makrell 60. Av stengenøtene eide fiskerne alene i alt om lag halvparten. Av bunnestråler eides også de fleste sammen med ikke fiskere, mens rekestråler og snurrevad for det meste ble eid av fiskerne alene. Av garnredskapen (unntatt islandssildgarn), teiner, ruser og de fleste slags liner eide fiskerne det alt vesentlige alene.

Ikke aktive fiskere alene eide 16—18 prosent av snurpenøtene for vintersild og islandssildgarn, men eide ellers ikke over 5 prosent av noe enkelt redskapsslag.

Når det gjelder eierforholdet til redskapene etter materialets art viste det seg at fiskerne alene eide forholdsvis flere redskaper av syntetiske

Tabell 48. Fiskere som eide eller hadde part i redskaper i 1948 og 1960.

Fylker, landsdeler	1948		1960	
	Fiskere	Prosent av fiskere i alt	Fiskere	Prosent av fiskere i alt
Øst- og Sørlandet	4 329	84,2	2 759	84,2
Vestlandet	14 529	72,0	9 258	72,9
Møre og Romsdal	7 866	72,9	6 539	63,2
Trøndelag	7 020	81,5	4 620	80,3
Nordland	16 485	79,5	10 530	77,0
Troms	10 230	77,9	6 572	67,5
Finmark	5 688	82,1	4 283	79,2
I alt	66 147	77,3	44 561	73,2

fibre enn av naturfibre. Av alle snurpenøter av syntetiske fibre eide de 48 prosent, og av alle garn av syntetiske fibre 87 prosent, mot henholdsvis 30 og 78 prosent av bomull/hamp-redskapene.

En sammenlikning med forrige fiskeritelling viser at aktive fiskere alene eide forholdsvis flere notredskaper i 1960 enn i 1948, mens forholdet var omvendt for garn, liner og andre redskapsslag.

I alt 73 prosent av alle fiskere eide eller hadde part i fiskeredskaper mot 77 prosent i 1948. Forholdet i de enkelte fylker og landsdeler går fram av tabell 48.

4. Beregnet verdi av redskapsmassen

Fiskeredskapenes faktiske «levetid» avhenger foruten av redskapets art og materiale også av hvor intensivt det blir brukt og hvor godt det blir vedlikeholdt osv. I praksis vil det derfor til dels avhenge av skjønn hvor meget en skal skrive ned nyverdien av de ulike redskapsslag.

Det verdibegrep som er lagt til grunn i denne forbindelse har en for enkelthets skyld nedskrevet gjenanskaffelsesverdi. Denne verdien er imidlertid ikke identisk med «aktuell omsetningsverdi». Dette skyldes at brukte fiskeredskaper er vanskelig å få omsatt, selv om de er relativt lite slitt. En har funnet det hensiktsmessig å beregne en slags bruksverdi for redskapsbeholdningen, og denne verdien ligger vesentlig høyere enn «salgsverdien» av redskapene av fiskernes hånd.

Ved nedskrivning av nyverdien har en gått ut fra at redskapene stort sett slites eller verdiforringes noenlunde jamt i løpet av brukstiden, og at fiskerne anskaffer nye redskaper etter hvert for å erstatte dem som går ut. Siden Byrået imidlertid ikke har oppgaver over den faktiske fordeling av redskapene etter alder, er den totale nedskrivingsprosent for de enkelte redskapsslag fastsatt under hensyn til bl.a. opplysninger som er innhentet fra fagfolk på området om redskapenes tekniske levealder, endringer i produksjon og omsatte mengder de senere år m.v. Således er nyverdien av bomull/hamp-redskaper for det meste nedskrevet med en betydelig større prosent enn tilsvarende redskaper av syntetiske fibre.

Ved beregning av nyverdien av fiskeredskapene har en nyttet forbrukerpriser (dvs. detaljpriser) på ferdig monterte redskaper. Slike oppgaver er innhentet — særskilt for redskaper av bomull/hamp og for redskaper av syntetiske fibre — fra 5—6 av våre største redskapsfabrikanter. Som regel måtte en også innhente en rekke tilleggsopplysninger fra produsenter og andre fagkyndige om redskapenes beskaffenhet, hvor de ble mest brukt, produserte mengder etc. For enkelte bestemte redskapsslag kunne den forbrukerpris en fikk oppgitt fra fabrikk i Nord-Norge, likevel være ikke lite forskjellig fra det en fabrikk på Vest- eller Sørlandet oppgav. I slike tilfelle har en forsøkt å ta særlig hensyn til prisen på redskaper i det distrikt hvor de ble mest brukt.

Enkelte redskaper, som stengenøter, bunngarn, lakseverp og liner, monterer fiskerne helt eller delvis selv. Det er derfor vanskelig å kontrollere nøyaktigheten av de opplysninger en har mottatt om disse. En har ellers lagt mest vekt på å få så sikre oppgaver som mulig når det gjelder nøter og andre redskapsslag som betyr forholdsvis meget verdimeessig sett.

Tabell 49. Beregnet verdi av redskaper i alt og redskaper som ble brukt. I 000 kroner.

Redskapsslag	Beregnet nyverdi i alt	Nedskrevet gjenanskaffelsesverdi for redskaper			Nedskrevet gjenanskaffelsesverdi for redskaper brukt i tellingsperioden			Nyan-skaffel-ser og rep. m.v. i pst. av nedskrevet gjenanskaff.-verdi av brukte redskaper
		I alt	Av bomull/hamp	Av syntetiske fibre	I alt	Av bomull/hamp	Av syntetiske fibre	
Snurpenøter .	418 050	170 922	137 420	33 502	108 364	84 172	24 192	29,2
Andre nøter . . .	192 290	77 007	61 990	15 017	46 011	33 344	12 667	14,0
Garn	138 481	53 024	21 035	31 989	42 175	14 538	27 637	82,4
Tråler	14 634	7 861	4 591	3 270	6 315	3 690	2 625	131,7
Liner	48 729	16 033	12 719	3 314	11 360	8 809	2 551	87,4
Andre redskapsslag..	25 798	11 077	9 977	1 100	8 754	7 809	945	51,2
I alt	837 982	1335 924	247 732	88 192	222 979	152 362	70 617	42,9

¹ Tallet er rettet.

Ved å multiplisere forbrukerprisene med tallet på de respektive redskaper, får en den beregnede nyverdi eller gjenanskaffelsesverdi av de tilsvarende nye redskaper. Denne verdien utgjorde i alt om lag 838 mill. kroner. Av dette beløpet falt 642 mill. eller 77 prosent på redskaper av bomull og hamp.

Den beregnede nyverdi for redskaper som ble brukt i tellingsperioden, var 550 mill.

Den nedskrevne gjenanskaffelsesverdi som en er kommet fram til, utgjorde for hele redskapsmassen 336 mill. kr. Av dette beløpet falt 51 prosent på snurpenøter, 23 prosent på stengenøter og andre nøter (medregnet lakse- eller filenøter), 16 prosent på garn, 5 prosent på liner, 2,7 prosent på tråler (medregnet snurrevad) og om lag 3 prosent på andre redskapsslag.

Verdimessig sett ble en stor del av redskapsmassen ikke brukt i tellingsperioden, nemlig 38 prosent av bomull/hamp-redskapene og 20 prosent av redskapene av syntetiske fibre. Nedskrevet gjenanskaffelsesverdi av redskaper som ikke ble brukt, utgjorde i alt 113 mill. kr. Av dette beløpet falt mer enn halvparten på snurpenøter — i det alt vesentlige nøter av bomull og hamp.

For de enkelte redskapsslag eller grupper av redskaper varierte verdiandelen til dels betydelig etter redskapenes materiale. Således utgjorde den nedskrevne gjenanskaffelsesverdi for snurpenøter av bomull/hamp 56 prosent og for garn av bomull/hamp 8 prosent av verdien for alle redskaper av dette materialet. For snurpenøter og garn av syntetiske fibre var de tilsvarende prosenttall henholdsvis 38 og 36. Dette forholdet henger både sammen med tilbakegangen i enkelte viktige fiskerier (særlig vintersildfiske) og den raske overgang til nye redskaps- og materialtyper.

Den beregnede nyverdi av redskaper som ble brukt, var som tidligere nevnt 550 mill. kr. På grunnlag av opplysninger fra Fiskeridirektoratet har

en dessuten beregnet verdien av *tilleggsutstyr* for redskaper som ble brukt til i alt 120—130 mill. kr. Etter dette koster det i alt 650—700 mill. kr. å gjenanskaffe det redskapsutstyret som fiskerne brukte i tiden 1. oktober 1959—30. september 1960 etter prisene ved utgangen av 1960.

Utgiftene til nyanskaffelser, påkostninger og vedlikehold av fiskeredskapene i tellingsperioden var i alt 96 mill. kr. I tillegg kommer selvinnnsatsen, dvs. den tiden som fiskerne brukte til reparasjoner og vedlikehold av sine egne redskaper. Denne tiden utgjorde i alt 103 400 uker. Tar en hensyn til dette, blir utgiftene til nyanskaffelser, reparasjoner m.v. av redskapene i alt omkring 130 mill. kr. En får således at den gjennomsnittlige varighet av alle redskapene under ett blir om lag 5 år.

Nyverdien av redskaper som ble totalskadd eller mistet i tiden 1. oktober 1959—30. september 1960, er beregnet til i alt 9,4 mill. kroner.

VIII. Fiskefarkoster

1. Lovbestemmelser om registrering og merking av fiskefarkoster

Tellerne skulle fylle ut et skjema for hver fiskefarkost som var registrert i kommunen 1. november 1960, og for andre båter som ble brukt til ervervsmessig fiske i tellingsperioden.

Bestemmelsene om registreringsplikt er gitt i Lov om registrering og merking av fiskefartøyer av 5. desember 1917, med lovendring av 29. oktober 1948 og 26. juni 1953. Det heter her blant annet:

§ 1. Fartøyer og båter som brukes til fiske eller fangst, skal innføres i et register over merkepliktige norske fiskefarkoster

Merkeplikten omfatter også de til farkostene hørende fangst- og fiskebåter.

§ 2. Registeret og merkeplikten skal omfatte følgende fartøyer og båter som brukes til ervervsmessig fiske eller fangst ved norskekysten og i nordlige farvann:

1. Alle dekkede fartøyer.

2. Alle åpne båter med mekanisk framdriftsmiddel.

3. Andre åpne båter — seksårede og mindre båter unntatt — som deltar i fiske hvor det er opprettet ekstraordinært politioppsyn.

Med ervervsmessig fiske forstås at vedkommende bruker av fartøy eller båt har fiske til levevei alene eller sammen med annen næring.

§ 3. Registeret over merkepliktige norske fiskefarkoster føres for hele riket av Fiskeridirektøren på grunnlag av distriktsregisteret.

Distriktsregistrene føres for hvert merkedistrikt av tilsynsmenn, som tilsettes av vedkommende regjeringsdepartement. Hver by- eller herredskommune utgjør et merkedistrikt.

§ 4. Farkosten anmeldes til tilsynsmannen på hjemstedet.

En farkosts hjemsted etter denne lov er den anmeldelsespliktiges bosted eller, hvis der er flere anmeldelsespliktige, bostedet for en av disse etter deres valg. Anmeldelsen kan skje muntlig eller skriftlig og skal inneholde de opplysninger som er nødvendige for registrering og utferdigelsen av merkebrevet.

- § 5. Anmeldelsesplikten påhviler farkostens eier, ved partsrederi den bestyrende reder, eller — om farkosten tilhører annet selskap — selskapets bestyrelse. Anmeldelsesplikten omfatter den første anmeldelse samt enhver forandring med hensyn til farkosten ved salg, flytning fra distriktet, større ombygging, forlis eller lignende.
- Ved farkostens flytning fra distriktet utgår den av registeret i dette distrikt, og innføres i det nye distrikts register.
- § 6. Når en farkost er innført i distriktsregisteret, blir den av tilsynsmannen tildelt et merke som består av hjemstedets distriktsmerke og farkostens løpenummer. Fangst- og fiskebåter får samme distriktsmerke og løpenummer som hovedfarkosten.
- § 7. Ved anmeldelse av farkostens flytning til annet merkedistrikt, skal den anmeldelsespliktige innsende merkebrevet til tilsynsmannen på dens tidligere hjemsted, ledsaget av opplysninger om flytningen.

Som hovedfarkoster har en regnet alle registreringspliktige farkoster som etter § 6 skal ha selvstendig registreringsnummer.

Til gruppen hjelpebåter m.v. har en foruten de egentlige hjelpebåter, dvs. båter som har samme registreringsnummer som hovedfarkostene de hører til, også regnet andre småbåter som ble brukt til ervervsmessig sjøfiske, men som ikke var registreringspliktige. En viser ellers til tellerinstruksen.

Dette prinsipielle skille mellom hovedfarkoster og hjelpebåter m.v. har det neppe vært mulig å praktisere fullt ut. En vesentlig grunn til dette var at Merkeregisteret, som ble lagt til grunn ved oppgaveinnhenting, var dårlig å jour både med hensyn til utgatte farkoster og overføringer mellom merkedistriktene (kommunene). Den kontroll en ellers kunne fått, ved Merkeregisteret på dette punkt gikk en derfor i enkelte tilfelle glipp av.

Ved fiskeritellingen i 1948 hadde loven om registrering og merking av fiskefarkoster et betydelig mindre virkeområde. Av åpne motorfarkoster var nemlig bare de farkoster registreringspliktige som var brukt i fiskerier hvor det var ekstraordinært politioppsyn, og dessuten de farkoster som drev med not eller vad. Tellingen kunne av den grunn ikke knyttes til registreringsplikten, og det ble i stedet satt en nedre grense på 20 fot for de farkoster som skulle tas med i tellingen.

Hjelpebåter m.v. ble også gruppert ulikt ved de to tellinger, og tallene er derfor ikke sammenliknbare.

2. Sammenlikning med Merkeregisteret

Før tellingen ble skjemaer for alle registrerte hovedfarkoster i henhold til Merkeregisteret sendt til kommunene. For å få med alle hjelpebåter m.v. og eventuelle registreringspliktige hovedfarkoster som manglet i Merke-registeret, skulle tellerne ved oppgaveinnhenting blant annet gjøre bruk av sitt lokalkjennskap i vedkommende tellingskrets. Videre skulle de gi opplysninger om hovedfarkoster og hjelpebåter som i tellingsperioden midlertidig hadde vært ute av drift. De skulle også notere på skjemaene om hovedfarkosten varig var tatt ut av fiske, om den var forlist, kondemnert eller liknende.

Merkeregisteret og fiskeritellingen viser følgende tall for hovedfarkostene:

Tabell 50. Jamføring mellom Merkeregisterets og fiskeritellingens tall for hovedfarkoster.

	Dekte		Åpne		I alt
	Av stål	Av tre	Med motor	Uten motor	
Merkeregisteret pr. 1/7 1960	426	12 135	28 872	203	41 636
Fiskeritellingen pr. 1/11 1960	415	11 561	24 218	122	36 316

Etter fiskeritellingens oppgaver var det i alt 5 320 farkoster (12,8 prosent) færre enn det Merkeregisteret viste. Som en ser, er differansen relativt sett størst for åpne farkoster, dvs. at Merkeregisteret vesentlig inneholdt for mange små farkoster.

Årsakene til at fiskeritellingens oppgaver viser betydelig lavere totaltall er at omkring 3 800 registrerte farkoster, etter de meldinger en fikk til tellingen, var kondemnert, opphøgd, forlist etc., og at vel 3 000 farkoster aldri var brukt eller mer ville bli brukt til ervervsmessig sjøfiske. På grunnlag av disse oppgaver har en anslått tallet på registreringspliktige hovedfarkoster (nybygginger i 1960 og tidligere) som manglet i Merkeregisteret på tellingstidspunktet til omkring 1 500.

Av kondemnerte m.v. hovedfarkoster som fantes i Merkeregisteret pr. 1. juli 1960 var det forholdsvis flest i Nordland og Sogn og Fjordane. Registrerte hovedfarkoster som egentlig ikke var fiskefarkoster, var det forholdsvis mange av i Vestfold, Hordaland og Vest-Agder.

I prinsippet har en i fiskeritellingen bare unnlatt å ta med registrerte hovedfarkoster når en fikk positivt oppgitt at de ikke mer ville bli brukt til fiske. Av denne grunn fikk en med mange farkoster som ikke hadde deltatt i fiske i tellingsperioden (jfr. avsnitt X), og en må vel regne med at en stor del av disse heller ikke vil bli mer brukt til fiske.

3. Hovedfarkoster og hjelpebåter pr. 1. november 1960

Hovedfarkostene er delt etter art i følgende grupper: a) dekte farkoster av stål, b) dekte farkoster av tre, c) åpne farkoster med motor, d) åpne farkoster uten motor.

Hjelpebåter m.v. er delt i følgende grupper: 1) snurpenotbåter med motor, 2) basbåter med motor, 3) fangstbåter med motor, 4) andre hjelpebåter m.v. med motor, 5) hjelpebåter m.v. uten motor.

Tabell 1 i første hefte av Fiskeritellingen inneholder bl.a. tall for de enkelte grupper av hovedfarkoster og for hjelpebåter m.v. i alt i hver kommune. Farkostoppgavene er ellers trykt i annet hefte, hvor det også er gitt enkelte opplysninger om kvaliteten av oppgavene.

Pr. 1. november 1960 var tallet på hovedfarkoster som nevnt 36 316. Av hjelpebåter m.v. var det i alt 5 816.

Av hovedfarkostene var i alt 66,7 prosent åpne med motor, 31,8 prosent var dekte farkoster av tre, 1,2 prosent var dekte farkoster av stål og 0,3 prosent var åpne hovedfarkoster uten motor.

En fylkesvis fordeling av farkostene etter art, tabell 51, viser til dels store ulikheter mellom fylkene.

Tabell 51. Farkostene etter art og fylker.

Fylker	Farkoster i alt	Hovedfarkoster				Hjelpebåter m.v.				
		Dekte		Åpne		Snurpenotbåter med motor	Basbåter med motor	Fangstbåter med motor	Andre med motor	Uten motor
		Av stål	Av tre	Med motor	Uten motor					
Østfold	667	—	225	378	1	6	13	3	18	23
Akershus	106	—	41	53	—	1	1	1	4	5
Oslo	64	—	7	35	—	—	3	—	2	17
Buskerud	81	1	20	45	—	6	4	2	2	1
Vestfold	402	—	48	332	1	—	—	1	8	12
Telemark	371	—	56	308	—	—	—	1	3	3
Aust-Agder	651	1	70	567	—	—	—	—	6	7
Vest-Agder	1 420	1	223	1 118	1	2	1	—	12	62
Rogaland	3 691	78	826	2 088	7	116	77	7	63	429
Hordaland	3 969	55	895	2 311	7	127	132	17	90	335
Bergen	86	13	29	4	—	24	12	—	4	—
Sogn og Fjordane	2 867	22	620	1 699	23	72	102	10	63	256
Møre og Romsdal	5 748	152	1 488	3 007	17	388	242	33	97	324
Sør-Trøndelag ..	3 137	17	595	1 688	16	105	100	10	82	524
Nord-Trøndelag.	1 575	7	328	967	4	5	28	11	65	160
Nordland	9 536	23	3 080	5 679	24	138	113	14	104	361
Troms	4 435	36	1 623	2 304	9	112	66	45	46	194
Finnmark	3 326	9	1 387	1 635	12	42	32	4	68	137
I alt	42 132	415	11 561	24 218	122	1 144	926	159	737	2 850

Møre og Romsdal hadde 37 prosent av de dekte stålfarkostene. Kommuner med forholdsvis mange dekte stålfarkoster er Ålesund, Hareid og Haram. At stålfarkostene er relativt sterkt konsentrert til disse distrikter henger blant annet sammen med arten av de fiskerier som sunnmøringene driver. Rogaland hadde 19 prosent av de dekte stålfarkostene (en vesentlig del av dem var registrert i Åkra).

Av de dekte trefarkostene hadde Nordland 27 prosent, mens hvert av fylkene Finnmark, Møre og Romsdal og Troms hadde fra 12—14 prosent av denne farkostart. Tredjeparten av alle dekte trefarkoster i Nordland hørte til Lofoten fiskeridistrikt. Hvert av fylkene Hordaland og Rogaland hadde vel 7 prosent av de dekte trefarkostene. En merker seg ellers at Østfold hadde like mange farkoster av denne art som Vest-Agder.

I alt hadde Nord-Norge 53 prosent og Vestlandet (medregnet Møre og Romsdal) 33 prosent av de dekte trefarkostene. En må imidlertid være oppmerksom på at Nordland, Troms og Finnmark hadde forholdsvis mange dekte trefarkoster i de minste størrelsesgrupper. I Møre og Romsdal og ellers på Vestlandet var de gjennomgående større.

Nordland hadde også flest åpne hovedfarkoster med motor, nemlig vel 23 prosent. En vesentlig del av de åpne hovedfarkostene i Nordland var registrert i Sør- og Nord-Helgeland.

På Vestlandet (medregnet Møre og Romsdal) var det i alt nesten like mange åpne hovedfarkoster som i Nord-Norge. På Øst- og Sørlandet var det i alt flere åpne hovedfarkoster enn i Trøndelagsfylkene.

I Vestfold, Telemark og Aust-Agder var det færre fiskere enn åpne hovedfarkoster. Dette tyder på at tellingen omfatter en del farkoster av denne art som neppe burde vært regnet som fiskefarkoster. Jamfør ellers avsnitt X om bruken av farkostene.

Av hjelpebåtene blir snurpenotbåter og basbåter for en stor del brukt til notfiske. Det var følgelig forholdsvis mange av disse hjelpebåtene i Møre og Romsdal. Nordland og Hordaland hadde også forholdsvis mange snurpenot- og basbåter. Av fangstbåtene var det som en kunne vente, forholdsvis flest i Troms og i Møre og Romsdal. Fordelingen av «Andre hjelpebåter med motor» etter fylke viser stort sett de samme hovedtrekk som for åpne hovedfarkoster.

4. Farkostene etter størrelse

Et særtrekk ved den norske fiskeflåte er den sterke tallmessige overvekt av forholdsvis små farkoster. Til å karakterisere farkostenes størrelse har en i likhet med forrige fiskeritelling brukt lengden målt i fot. Se tabell 52.

Tabell 52. Farkostene etter art og lengde.

Farkostenes art	Hovedfarkoster			Hjelpe- båter m.v. i alt	Prosent			
	Dekte		Åpne i alt		Hovedfarkoster			Hjelpe- båter m.v. i alt
	Av stål	Av tre			Dekte		Åpne i alt	
					Av stål	Av tre		
Under 20 fot	—	39	9 439	3 803	—	0,3	38,8	65,4
20—24 »	2	1 867	11 788	682	0,5	16,2	48,4	11,7
25—29 »	1	1 786	2 393	134	0,3	15,4	9,8	2,3
30—34 »	7	1 521	577	1 176	1,7	13,2	2,4	20,2
35—39 »	3	1 724	98	10	0,7	14,9	0,4	0,2
40—44 »	4	1 225	30	9	1,0	10,6	0,1	0,2
45—49 »	3	1 170	15	1	0,7	10,1	0,1	0,0
50—54 »	1	667	—	1	0,3	5,8	—	0,0
55—59 »	6	428	—	—	1,4	3,7	—	—
60—69 »	16	587	—	—	3,9	5,1	—	—
70—79 »	20	234	—	—	4,8	2,0	—	—
80—89 »	32	108	—	—	7,7	0,9	—	—
90—99 »	44	93	—	—	10,6	0,8	—	—
100—109 »	72	61	—	—	17,3	0,5	—	—
110—119 »	83	38	—	—	20,0	0,3	—	—
120—129 »	49	6	—	—	11,8	0,1	—	—
130—139 »	33	7	—	—	8,0	0,1	—	—
140—149 »	17	—	—	—	4,1	—	—	—
150—159 »	10	—	—	—	2,4	—	—	—
160—169 »	6	—	—	—	1,4	—	—	—
170 fot og over	6	—	—	—	1,4	—	—	—
I alt	415	11 561	24 340	5 816	100,0	100,0	100,0	100,0

(I tabell 2 i annet hefte er også de enkelte kategorier av hjelpebåter m.v. gruppert etter lengde.)

I alt 26 prosent av alle hovedfarkoster var under 20 fot, og 37,5 prosent var 20—24 fot. Som tabellen viser, er det i første rekke de mange åpne motorfarkoster som setter sitt preg på disse tallene. Gruppene 30—49 fot hadde 17,6 prosent av alle hovedfarkoster og gruppene 50—99 fot

hadde 6,2 prosent, mens bare 1,1 prosent av hovedfarkostene var 100 fot og over.

Av de dekte stålfarkostene var nesten halvparten i gruppen fra 100 til 129 fot, og vel 17 prosent var 130 fot og over.

Dekte trefarkoster hadde en størrelsesfordeling som var vesentlig forskjellig fra stålfarkostene. Det var relativt flest i gruppen 20—30 fot (31,6 prosent), mens bare 19,3 prosent var 60 fot og over. Av åpne hovedfarkoster var vel 87 prosent under 25 fot.

Hjelpebåtene er gjennomgående små. Vel 65 prosent av dem var under 20 fot. Det var imidlertid en god del hjelpebåter over 30 fot. Dette skyldes i det vesentlige at over 90 prosent av snurpebåtene var av denne størrelsesorden.

Gjennomsnittslengden for dekte farkoster av stål var 106,3 fot og for dekte farkoster av tre 39,2 fot. (De 22 dekte stålfarkostene med dampmaskin hadde en gjennomsnittslengde på vel 137 fot.) For de åpne hovedfarkostene med motor var gjennomsnittslengden 21,5 fot.

Tabell 53. Dekte hovedfarkoster 20 fot og over i 1948 og 1960 etter lengde, fylker og landsdeler.

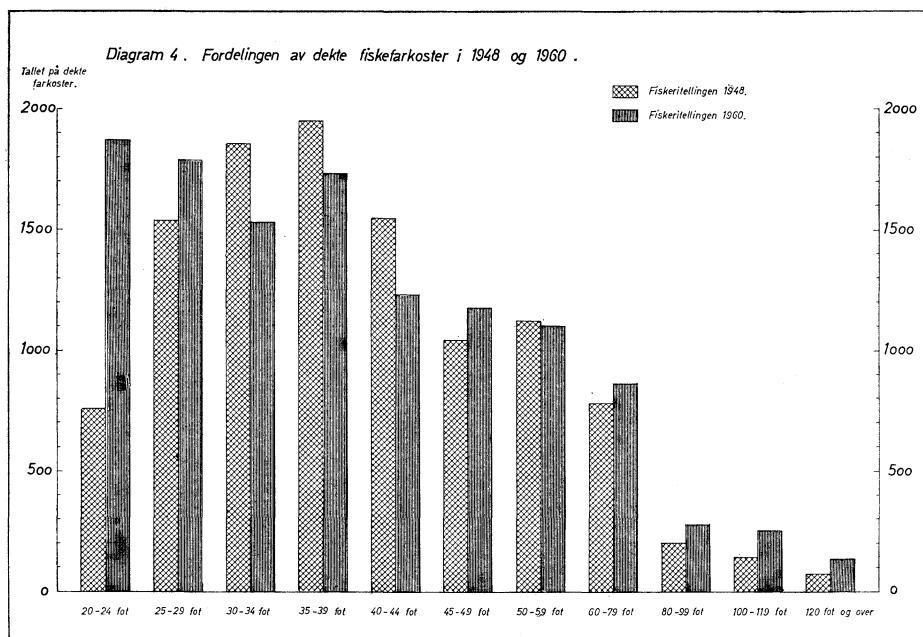
Fylker	Fiskeritellingen	Farkoster i alt	Prosent av disse etter lengde i fot						Gjennomsnittslengde i fot
			20—29	30—39	40—49	50—69	70—99	100 og over	
Øst- og Sørlandet	1948	713	12,2	57,9	24,0	4,1	1,5	0,3	38,2
	1960	693	17,0	48,2	29,7	4,1	0,7	0,3	37,6
Rogaland	1948	927	2,0	23,3	45,9	16,5	5,6	6,7	51,4
	1960	904	2,2	22,2	44,8	18,8	4,2	7,8	51,9
Hordaland med Bergen	1948	1 140	11,8	26,2	24,2	25,1	8,8	3,9	49,8
	1960	991	19,7	19,9	21,5	23,8	7,4	7,7	50,8
Sogn og Fjordane	1948	511	12,3	29,5	30,2	23,7	3,5	0,8	44,6
	1960	642	17,1	29,0	22,9	22,8	5,6	2,6	45,3
Møre og Romsdal	1948	1 387	15,7	29,9	15,4	26,7	6,3	6,0	49,4
	1960	1 640	22,4	24,1	11,8	23,1	9,8	8,8	45,3
Sør-Trøndelag	1948	622	16,7	44,5	19,9	13,5	4,8	0,6	41,1
	1960	612	28,1	28,8	17,3	17,3	6,0	2,5	42,4
Nord-Trøndelag	1948	289	40,5	39,1	15,6	3,8	1,0	—	34,5
	1960	334	34,1	43,4	15,3	4,2	2,7	0,3	35,4
Nordland	1948	3 143	26,5	43,7	21,5	6,4	1,7	0,2	36,7
	1960	3 087	37,1	30,6	19,4	10,0	2,1	0,8	36,2
Troms	1948	1 308	21,9	20,5	28,2	25,0	4,0	0,4	43,7
	1960	1 655	38,6	21,2	19,5	13,2	5,7	1,8	39,9
Finnmark	1948	951	45,1	28,8	14,0	11,7	0,3	0,1	34,7
	1960	1 379	56,1	23,6	11,5	7,1	1,0	0,7	32,6
Riket	1948	10 991	20,8	34,7	23,5	15,4	3,7	1,9	42,2
	1960	11 937	30,6	27,3	20,1	14,3	4,4	3,3	41,5

En fylkesvis fordeling viser at dekte stålfarkoster gjennomgående var størst i Finnmark og i Bergen med henholdsvis 130,1 og 127,9 fot. Av dekte trefarkoster var gjennomsnittslengden for Bergen vesentlig høyere enn i de andre fylker. En må imidlertid ta hensyn til at det her var meget få farkoster av denne art. Gjennomsnittslengden av de dekte trefarkostene var ellers størst i Rogaland og Hordaland, og minst i Finnmark og enkelte av Østlands-fylkene. Når det gjelder de åpne hovedfarkostene, var forskjellen i gjennomsnittslengde mellom de enkelte fylker liten. Finnmark var det eneste fylke hvor disse farkostene gjennomgående var under 20 fot.

Sammenliknet med fiskeritellingen i 1948 har det funnet sted en øking i tallet på dekte stålfarkoster fra 180 til 415. I samme periode økte tallet på dekte trefarkoster og åpne hovedfarkoster med motor på 20 fot og over med henholdsvis 6,6 og 62,8 prosent.

Størst øking i tallet på dekte farkoster fra 1948 til 1960 hadde Finnmark med omkring 45 prosent, Troms 26,5 prosent og Møre og Romsdal med vel 18 prosent. I Hordaland med Bergen var det derimot en tilbakegang i tallet på dekte farkoster med omkring 13 prosent. En svak tilbakegang i tallet på dekte farkoster var det også for Nordland, Sør-Trøndelag, Rogaland og Øst- og Sørlandsfylkene (se tabell 53).

Gjennomsnittslengden for alle dekte farkoster i 1960 var 41,5 fot, mot 42,2 fot i 1948. Gjennomsnittslengden for de dekte farkostene etter fylker og landsdeler var også omtrent den samme ved de to tellinger. (Fordi farkosttellingen i 1960 ble knyttet til registreringsplikten, ble det spurt om kjenningslengde, mens det i 1948 ble spurt om største lengde. For enkelte trefarkoster (f. eks. kuttere) er det her en viss forskjell, men totalt sett vil det neppe spille noen nevneverdig rolle for gjennomsnittslengden.)

Som det går fram av tabell 53 fant det sted en strukturell endring siden 1948 når det gjelder de dekte farkostenes lengdefordeling. Denne endring er illustrert i diagram 4. Tallet på farkoster under 30 fot, særlig i gruppen 20—24 fot, økte meget sterkt i perioden. I alle lengdegruppene over 45 fot — unntatt gruppen 50—54 fot — var det også flere dekte farkoster i 1960 enn i 1948. Denne forskjellen er relativt størst i de øverste fotgrupper. I gruppen 30—34 fot var det derimot betydelig færre dekte farkoster i 1960 enn i 1948. Mens det i 1948 var flest dekte farkoster i fotgruppen 30—39, var det i 1960 flest i gruppen 20—29 fot. Forholdet var stort sett det samme også i de enkelte fylker og landsdeler.

Åpne hovedfarkoster med motor over 20 fot gruppert etter lengde viser at det relativt sett var flere farkoster av denne art i gruppen 20—24 fot i 1960 enn i 1948.

5. Farkostene etter alder

En relativ fordeling av hovedfarkostene i de ulike byggeårsgrupper, og etter lengde er vist i tabell 54. Mer detaljerte oppgaver finnes i tabell 8 i annet hefte.

Av de dekte stålfarkostene var en femtedel bygd før 1910. Prosenten viser nedgang i de etterfølgende 10-årsperioder, for så å stige igjen i perioden 1930—39. I 1950-årene er det blitt bygd relativt mange nye farkoster av denne art, spesielt i årene 1955—60. Vel 26 prosent av alle de dekte stålfarkostene ble bygd i disse årene. I perioden 1950—54 ble det bygd forholdsvis mange mindre dekte stålfarkoster, og relativt få i størrelsen 100 fot og over. En merker seg ellers at det i 1940-årene ble bygd nesten halvparten av stålfarkostene på 140 fot og over.

Aldersfordelingen for de dekte trefarkostene viser til dels et annet bilde enn for de dekte stålfarkostene. I alt vel 6 prosent av de dekte trefarkostene var bygd før 1910, mens 43,5 prosent av dem var bygd i årene 1930—49. Også av disse farkostene var det relativt færre som var bygd i perioden 1920—29 enn i ti-årsperioden før og etter. Sammenliknet med stålfarkostene var det relativt få, nemlig 11,2 prosent, av dekte trefarkoster som var bygd i perioden 1955—60. En forholdsvis stor del av de dekte trefarkostene i alle fotgrupper ble bygd i perioden 1940—49, i gruppene 100 fot og over endog omkring halvparten. Av de største dekte trefarkostene var det også forholdsvis mange som var bygd i perioden før 1910. At de større farkostene har en annen aldersfordeling enn de mindre, henger selvsagt sammen med at de har en gjennomgående lengre levetid, bl.a. fordi de oftere blir bygd om etc.

Av de åpne hovedfarkostene med motor var 46,6 prosent bygd etter 1950. I størrelsen 25 fot og over var omkring halvparten av disse farkostene bygd før siste verdenskrig.

Den faktiske gjennomsnittsalder for dekte farkoster av stål var 27,6 år, for dekte farkoster av tre 24,6 og for åpne hovedfarkoster med motor 13,4 år. Gjennomsnittsalderen for de dekte stålfarkostene var størst i Rogaland (omkring 40 år), og minst i Troms og Finnmark (vel 10 år). Gjennomsnittsalderen for de dekte trefarkostene var også størst i Vestlandsfylkene, og minst i de nordligste fylker. En vesentlig grunn til at Finnmark gjennomgående hadde nyere dekte fiskefarkoster enn ellers i landet, er fornyelsene etter 1945 på grunn av krigsødeleggelser.

Gjennomsnittsalderen for de åpne hovedfarkostene uten motor var 21,8

Tabell 54. Farkostene etter byggeår og lengde.

Farkostenes art og lengde	Farkoster		Prosent av disse bygd i tiden							U-opp-gitt
	I alt	Pst.	Før 1910	1910-1919	1920-1929	1930-1939	1940-1949	1950-1954	1955-1960	
Hovedfarkoster i alt	36 316	100,0	2,6	6,1	6,3	18,7	22,4	18,1	20,3	5,5
Dekte farkoster av stål i alt	415	100,0	20,0	14,2	8,7	12,0	9,2	8,9	26,3	0,7
Under 60 fot	27	6,5	7,4	11,1	—	11,1	14,8	29,7	22,2	3,7
60—79 »	36	8,7	22,2	2,8	—	—	—	30,6	44,4	—
80—99 »	76	18,3	22,4	19,7	—	5,3	5,3	11,8	35,5	—
100—109 »	72	17,3	38,9	11,1	6,9	4,2	1,4	2,8	34,7	—
110—119 »	83	20,0	15,7	20,5	18,1	14,4	1,2	2,4	26,5	1,2
120—139 »	82	19,8	17,1	17,1	15,8	23,2	12,2	1,2	12,2	1,2
140 fot og over	39	9,4	2,6	2,6	7,7	23,1	46,1	10,2	7,7	—
Dekte farkoster av tre i alt	11 561	100,0	6,1	15,5	10,7	22,5	21,0	10,3	11,2	2,7
Under 30 fot	3 692	31,9	0,5	1,5	4,5	19,0	27,5	19,7	24,9	2,4
30—39 »	3 245	28,1	6,3	18,2	18,3	30,4	16,2	3,9	3,0	3,7
40—59 »	3 490	30,2	9,7	28,6	11,8	22,6	14,8	5,5	4,5	2,5
60—79 »	821	7,1	12,2	13,6	6,1	12,8	27,8	14,1	11,6	1,8
80—99 »	201	1,7	14,9	9,9	2,0	8,0	40,3	13,9	10,0	1,0
100—119 »	99	0,9	10,1	14,1	8,1	5,0	50,5	6,1	6,1	—
120 fot og over	13	0,1	15,4	30,8	7,7	—	46,1	—	—	—
Åpne hovedfarkoster med motor i alt	24 218	100,0	0,6	1,5	4,1	17,0	23,5	22,0	24,6	6,7
Under 20 fot	9 362	38,7	0,3	0,9	2,7	12,2	21,8	25,3	29,5	7,3
20—24 »	11 774	48,6	0,5	1,5	4,2	18,1	24,2	21,7	23,4	6,4
25—29 »	2 370	9,8	1,4	2,0	7,4	27,5	26,9	13,7	15,1	6,0
30 fot og over	712	2,9	3,1	7,7	10,4	27,1	21,8	11,9	9,7	8,3
Åpne farkoster uten motor i alt	122	100,0	4,9	5,7	8,2	15,6	15,6	8,2	14,8	27,0
Hjelpebåter m.v. i alt	5 816	100,0	0,8	1,5	2,7	8,8	13,1	18,8	27,8	26,5
Snurpe-notbåter med motor i alt	1 144	100,0	0,3	0,2	0,1	1,5	6,3	28,7	50,0	12,9
Basbåter med motor i alt	926	100,0	0,1	0,1	0,1	0,5	6,7	28,5	48,8	15,2
Fangstbåter med motor i alt	159	100,0	0,6	0,6	1,3	5,7	14,5	29,5	27,7	20,1
Andre hjelpebåter med motor i alt	737	100,0	0,5	1,2	1,8	6,1	11,8	24,0	33,0	21,6
Andre hjelpebåter m.v. uten motor i alt	2 850	100,0	1,3	2,6	4,9	15,4	18,0	9,8	10,7	37,3

år. Av hjelpebåtene hadde basbåter en gjennomsnittsalder på 5,6 år, snurpe-notbåtene 6,2 og fangstbåtene 9,7 år.

Vestlandet hadde forholdsvis mange stålfarkoster som var bygd i perioden før 1910. Også i byggeårsperiodene 1910—40 var det relativt betydelig flere dekte stålfarkoster på Vestlandet enn i de andre landsdelene. Både for

Tabell 55. Farkoster etter byggeår og landsdeler.

	Far- koster i alt	Prosent av disse bygd i tiden							U- opp- gitt
		Før 1910	1910- 1919	1920- 1929	1930- 1939	1940- 1949	1950- 1954	1955- 1960	
Hovedfarkoster									
Dekte farkoster av stål									
Øst- og Sørlandet	3	—	33,3	—	—	33,3	33,4	—	—
Vestlandet	168	28,6	18,5	10,7	13,7	6,5	7,1	13,7	1,2
Møre og Romsdal	152	20,4	14,5	9,2	12,5	8,5	11,8	22,4	0,7
Trøndelag	24	8,3	8,3	4,2	8,3	8,3	8,4	54,2	—
Nord-Norge	68	2,9	4,4	4,4	8,8	16,2	5,9	57,4	—
I alt	415	20,0	14,2	8,7	12,0	9,2	8,9	26,3	0,7
Dekte farkoster av tre									
Øst- og Sørlandet	690	10,7	9,6	17,1	23,5	20,4	7,8	8,4	2,5
Vestlandet	2 370	10,3	18,9	8,5	22,6	22,7	7,0	4,5	5,5
Møre og Romsdal	1 488	7,4	22,6	11,8	17,7	19,4	10,2	7,9	3,0
Trøndelag	923	4,4	16,4	11,7	23,9	20,5	9,1	10,6	3,4
Nord-Norge	6 090	3,8	13,0	10,4	23,4	20,8	12,1	15,0	1,5
I alt	11 561	6,1	15,5	10,7	22,5	21,0	10,3	11,2	2,7
Åpne hovedfarkoster med motor									
Øst- og Sørlandet	2 836	0,5	2,8	7,4	27,8	26,3	16,6	14,5	4,1
Vestlandet	6 102	1,2	2,2	5,1	20,9	24,4	18,5	17,9	9,8
Møre og Romsdal	3 007	0,7	2,0	5,6	12,9	21,0	21,4	28,4	8,0
Trøndelag	2 655	0,4	1,2	2,8	11,5	21,8	22,8	32,2	7,3
Nord-Norge	9 618	0,2	0,7	2,4	14,1	23,2	25,8	28,5	5,1
I alt	24 218	0,6	1,5	4,1	17,0	23,5	22,0	24,6	6,7

Nord-Norge og Trøndelag var mer enn halvparten av denne farkostart bygd i årene 1955—60. Også av dekte trefarkoster var det forholdsvis få i Nord-Norge som var bygd før 1910. For de enkelte byggeperioder fra 1910 til 1954 var det en forholdsvis jamn prosentvis fordeling av dekte farkoster på de enkelte landsdeler. For perioden 1955—60 var det derimot blitt bygd vesentlig flere dekte trefarkoster i Nord-Norge enn i de andre landsdelene.

For de åpne hovedfarkostene og de enkelte kategorier av hjelpebåter m.v. var det stort sett forholdsvis små ulikheter mellom landsdelene når det gjelder fordelingen av farkostene på de enkelte byggeårsperioder (se tabell 55).

Farkostenes aldersfordeling gir totalt sett et ugunstigere bilde enn ved fiskeritellingen i 1948. Mens gjennomsnittsalderen for alle dekte farkoster i 1948 ble beregnet til 20,2 år, var den tilsvarende gjennomsnittsalder i 1960 24,8 år. En må imidlertid være oppmerksom på at det er opprinnelige byggeår som her er lagt til grunn, og at ombygginger etc. kan spille en vesentlig rolle for farkostenes effektivitet. Selv med denne reservasjon, tyder imidlertid tallene på at det sannsynligvis var relativt flere kondemnabile dekte fiskefarkoster i 1960 enn i 1948. (Jfr. neste avsnitt.)

De åpne hovedfarkostene på 20 fot og over hadde i 1948 en gjennomsnittsalder på 12,8 år, mot 14,6 år i 1960.

6. Ombygginger

I tellerinstruksen var nevnt at forlengelse av skroget, og som regel også omfattende utskifting av maskineri etc., skulle regnes som ombygging. En hovedreparasjon skulle således ikke karakteriseres som ombygging med mindre den hadde medført vesentlige forandringer og forbedringer av farkosten.

Oppgavene over ombygging var dessverre temmelig mangelfulle. Ved en nærmere kontroll som ble foretatt etter at statistikken var bearbeidd, viste det seg nemlig at forholdsvis mange dekte farkoster som var ført opp med ombyggingsår i Merkeregisteret, ikke var kommet med som ombygd i tellingen. Tallene for ombygginger ligger følgelig for lavt.

Tabell 56. Ombygde hovedfarkoster etter opprinnelig byggeår og ombyggingsår.

Farkostenes art og byggeår	Farkoster i alt	Av disse ombygd		Pst. ombygd i tiden					
		I alt	Pst.	Før 1930	1930-1939	1940-1944	1945-1949	1950-1954	1955-1960
Dekte farkoster av stål									
Bygd før 1910	83	42	50,6	—	1,2	1,2	13,3	24,1	10,8
1910—1919	59	26	44,1	—	1,7	—	6,8	15,3	20,3
1920—1929	36	20	55,6	—	—	—	11,1	11,1	33,4
1930—1939	50	26	52,0	—	—	—	6,0	8,0	38,0
1940—1949	38	11	28,9	—	—	—	7,9	5,3	15,7
1950—1960	146	14	9,6	—	—	—	—	0,7	8,9
Byggeår uoppgitt	3	—	—	—	—	—	—	—	—
I alt	415	139	33,5	—	0,5	0,2	6,0	9,6	17,2
Dekte farkoster av tre									
Bygd før 1910	703	252	35,8	1,0	5,8	4,1	10,4	8,7	5,8
1910—1919	1 791	609	34,0	0,7	5,4	3,6	9,1	9,0	6,2
1920—1929	1 234	295	23,9	0,2	2,1	1,4	7,0	7,8	5,4
1930—1939	2 607	420	16,1	—	0,8	0,8	3,8	5,1	5,6
1940—1949	2 422	275	11,4	—	—	0,5	1,7	3,1	6,1
1950—1960	2 489	134	5,4	—	—	—	—	0,9	4,5
Byggeår uoppgitt	315	82	26,0	—	2,2	2,5	7,0	6,4	7,9
I alt	11 561	2 067	17,9	0,2	1,7	1,3	4,2	4,9	5,6
Åpne hovedfarkoster i alt.	24 340	779	3,2	—	0,1	0,1	0,3	0,5	2,2

Etter de oppgaver en har mottatt var 139 eller tredjeparten av de dekte stålfarkostene ombygd. Så godt som alle var ombygd etter siste krig, og vel halvparten av disse i perioden 1955—1960. Omkring halvparten av stålfarkostene med opprinnelig byggeår før 1940 var ombygd.

Av de dekte trefarkostene var 2 067 eller 18 prosent ombygd. Ombyggingsprosentene viser en sterkt stigende tendens med stigende farkostalder. Således var 35,8 prosent av de dekte trefarkostene bygd før 1910 ombygd, mot 5,4 prosent av dem som var bygd i tiden 1950—1960. Denne tendensen gjør seg også gjeldende for de enkelte ombyggingsperioder, unntatt for perioden 1955—1960. I disse årene ble det stort sett bygd om like mange yngre som eldre dekte farkoster. En må imidlertid her være oppmerksom

på at det er siste ombyggingsår som er brukt. Av de eldste farkostene har en del vært ombygd to eller flere ganger.

Av de åpne hovedfarkostene var 779 eller 3,2 prosent ombygd. De aller fleste av disse ombyggingene hadde funnet sted etter 1955. (Se ellers tabell 56.)

En fylkesvis fordeling av ombygde farkoster viser at Rogaland hadde relativt flest dekte stålfarkoster (55 prosent). Av dekte trefarkoster hadde — bortsett fra Bergen hvor det var meget få farkoster — Møre og Romsdal størst ombyggingshyppighet (25 prosent). På Vestlandet var det relativt sett betydelig flere ombygde dekte farkoster både av stål og av tre enn i andre landsdeler. Da ombygginger medfører vesentlige fornyelser av farkostene, er det også rimelig at gjennomsnittsalderen for de dekte farkostene var størst i fylkene på Vestlandet (jamfør pkt. 5).

Fiskeritellingen i 1948 viser betydelig større ombyggingshyppighet for de enkelte farkostarter enn tellingen i 1960. Dette henger til dels sammen med ulike definisjoner av begrepet ombygging, idet en ved 1948-tellingen regnet som ombygginger også alle hovedreparasjoner av farkostene. Ved fiskeritellingen i 1960 ble det som nevnt gitt en snevrere definisjon av ombyggingsbegrepet.

En har beregnet gjennomsnittsalderen for alle dekte farkoster ved å bruke det siste ombyggingsåret for de ombygde farkostene. Gjennomsnittsalderen for dekte farkoster ble da redusert med 0,2 år sammenliknet med resultatene en fikk ved å gå ut fra opprinnelig byggeår.

Av foregående avsnitt går det fram at gjennomsnittsalderen for dekte farkoster i 1960 var 4,6 år høyere enn i 1948. Oppgavene over ombygginger viser — selv om en tar hensyn til at de er mangelfulle — at forholdet ikke blir nevneverdig gunstigere om gjennomsnittlig alder beregnes på grunnlag av ombyggingsår istedenfor opprinnelig byggeår. Dekte farkoster hadde således en markert høyere gjennomsnittsalder ved denne tellingen enn i 1948.

7. Farkostene etter byggemateriale

Tallmessig sett bestod fiskeflåten pr. 1. november 1960 praktisk talt bare av trefarkoster. Av alle hovedfarkoster og hjelpebåter m.v. var 98,1 prosent bygd av tre, 1,6 prosent av stål og 0,3 prosent av andre materialer.

Av åpne hovedfarkoster var, som tabell 57 viser, 35 bygd av stål, 21 av aluminium, 11 av plast og 2 av «annet materiale» (kompositt). (1 liten dekt aluminiumsbåt ble regnet til gruppen stålfarkoster.)

Av hjelpebåter m.v. var i alt 3,7 prosent bygd av stål. Flesteparten av disse var snurpenotbåter.

Aluminium og plast er for det meste blitt brukt til bygging av basbåter (lettbåter), selv om slikt materiale — i alle fall inntil tellingstidspunktet — heller ikke i den forbindelse kunne sies å ha fått noen særlig utbredelse. I alt var 5,1 prosent av basbåtene bygd av aluminium og 3,3 prosent av plast. Noen få snurpenotbåter og andre hjelpebåter var også bygd av aluminium eller plast. Mye tyder på at en befinner seg på eksperimentstadiet når det gjelder disse materialtyper.

Tabell 57. Farkostene etter art og byggemateriale.

Farkostenes art	Farkoster i alt	Byggemateriale				
		Stål	Tre	Aluminium	Plast	Annet materiale
Hovedfarkoster						
Dekte av stål	415	414	—	1	—	—
Dekte av tre	11 561	—	11 561	—	—	—
Åpne med motor	24 218	35	24 149	21	11	2
Åpne uten motor.....	122	—	122	—	—	—
I alt	36 316	449	35 832	22	11	2
Hjelpebåter m.v.						
Snurpenotbåter med motor...	1 144	162	967	12	3	—
Basbåter med motor.....	926	35	812	47	31	1
Fangstbåter med motor	159	7	152	—	—	—
Andre hjelpebåter med motor.	737	11	715	5	6	—
Andre hjelpebåter m.v. uten motor	2 850	2	2 841	5	2	—
I alt	5 816	217	5 487	69	42	1
Hele fiskeflåten.....	42 132	666	41 319	91	53	3

IX. Maskiner og teknisk utstyr

1. Maskinene etter art, hk og alder

Maskinstyrken er som ved forrige fiskeritelling regnet i hestekrefter (hk).

For å få samsvar med Merkeregisteret ba en om å få oppgitt motorens størrelse i effektive hk, eventuelt bremse-hk for dieselmotorer og indikerte hk for dampmaskiner. I de tilfelle det var oppgitt indikerte hk for dampmaskiner ble disse regnet om til effektive hk. Da bremse-hk stort sett svarer til effektive hk for dieselmotorer av den størrelse som er mest vanlig i fiskeflåten, skulle oppgavene over maskinstyrken på det nærmeste svare til effektive hk.

Oppgaver over maskindrevne farkoster etter maskinens størrelse, art og alder m.v. er gitt i tabellene 4—7 og 10 i annet hefte. I disse tabellene er farkoster med dampmaskin regnet med blant motorfarkostene. Tellingen viser nemlig at det bare var 22 farkoster som hadde dampmaskin, og en fant derfor ikke grunn til å behandle disse særskilt.

Pr. 1. november 1960 var det i alt 39 160 maskindrevne fiskefarkoster (se tabell 58). Av disse hadde 18 046 eller 46 prosent bensinmotor og 17 536 eller 44,8 prosent glødehodemotor (semidiesel). Ellers var det vel 2 700 farkoster med dieselmotor og 833 med uoppgitt maskinart.

Alle dampmaskinene var på mer enn 100 hk, og 16 av dem var på 400 hk og mer. Av dieselmotorene var det relativt sett mange på mindre enn 10 hk. (Produksjonen av slike små dieselmotorer tok til her i landet i 1950-årene.) Vel 17 prosent av dieselmotorene var på 200 hk eller mer.

Farkoster med glødehodemotor hadde stort sett liten maskinstyrke, idet 53 prosent av dem var på under 10 hk, og bare 4,9 prosent på 100 hk og mer.

Tabell 58. Maskindrevne farkoster etter maskinens art og størrelse.

Maskinstyrke	Diesel- motorer		Glødehode- motorer		Bensin- motorer		Uoppgitt		I alt ¹	Pst.
	i alt	pst.	i alt	pst.	i alt	pst.	i alt	pst.		
Under 5 hk ...	126	1,1	3 089	26,1	8 309	70,2	308	2,6	11 832	100,0
5— 9 » ...	1 142	7,6	6 133	40,8	7 411	49,3	353	2,3	15 039	100,0
10— 14 » ...	205	8,5	1 660	69,2	470	19,6	64	2,7	2 399	100,0
15— 19 » ...	211	12,7	968	58,3	459	27,7	21	1,3	1 659	100,0
20— 24 » ...	100	4,0	1 494	59,2	912	36,1	19	0,7	2 525	100,0
25— 29 » ...	26	4,7	512	91,6	12	2,1	9	1,6	559	100,0
30— 39 » ...	66	5,8	819	72,4	238	21,0	9	0,8	1 132	100,0
40— 49 » ...	41	4,8	801	94,1	4	0,5	5	0,6	851	100,0
50— 59 » ...	39	4,8	759	94,1	3	0,4	6	0,7	807	100,0
60— 79 » ...	40	11,6	300	87,5	—	—	3	0,9	343	100,0
80— 99 » ...	42	22,8	139	75,6	—	—	3	1,6	184	100,0
100—149 » ...	117	17,9	532	81,5	—	—	4	0,6	653	100,0
150—199 » ...	92	42,0	126	57,5	—	—	1	0,5	219	100,0
200—299 » ...	204	58,3	146	41,7	—	—	—	—	350	100,0
300—399 » ...	113	89,7	12	9,5	—	—	1	0,8	126	100,0
400—499 » ...	63	95,5	3	4,5	—	—	—	—	66	100,0
500—599 » ...	39	100,0	—	—	—	—	—	—	39	100,0
600 hk og over..	48	96,0	1	2,0	—	—	1	2,0	50	100,0
Uoppgitt	9	2,9	42	13,8	228	74,8	26	8,5	305	100,0
I alt	2 723	7,0	17 536	44,8	18 046	46,1	833	2,1	39 138	100,0

¹ Eksklusive 22 dampmaskiner.

Av farkostene med bensinmotor var 46 prosent på mindre enn 5 hk og 87 prosent på mindre enn 10 hk. Enkelte av bensinmotorene på 30 hk og mer var bilmotorer.

Tabell 59. Maskindrevne hovedfarkoster etter maskinens art og etter fylke.

Fylker	Dekte stål- og trefarkoster					Åpne hovedfarkoster				
	I alt ¹	Prosent av disse med				I alt	Prosent av disse med			
		diesel- motor	gløde- hode- motor	ben- sin- motor	motor- ens art uopp- gitt		diesel- motor	gløde- hode- motor	ben- sin- motor	motor- ens art uopp- gitt
Vest-Agder	224	10,7	87,1	2,2	—	1 118	5,5	10,1	82,6	1,8
Rogaland	904	13,1	85,2	0,9	0,8	2 088	4,1	18,6	74,0	3,3
Hordaland	949	11,6	86,9	0,6	0,9	2 311	7,3	48,1	40,1	4,5
Sogn og Fjordane	641	8,1	89,4	0,9	1,6	1 699	5,4	58,9	26,5	9,2
Møre og Romsdal	1 627	17,7	80,1	1,4	0,8	3 007	6,8	23,9	66,5	2,8
Sør-Trøndelag ..	612	11,2	87,1	0,9	0,8	1 688	7,6	46,4	45,0	1,0
Nord-Trøndelag.	335	8,1	89,2	2,1	0,6	967	6,5	39,2	53,0	1,3
Nordland	3 103	8,0	85,3	6,0	0,7	5 679	3,8	25,2	68,4	2,6
Troms	1 656	10,8	86,4	1,9	0,9	2 304	3,0	31,3	64,7	1,0
Finnmark	1 392	9,0	86,6	4,0	0,4	1 635	4,5	25,5	68,5	1,5
Andre fylker ...	511	17,4	71,2	10,4	1,0	1 722	8,4	6,1	82,9	2,6
I alt	11 954	11,1	84,9	3,2	0,8	24 218	5,4	29,6	62,1	2,9

¹ Eksklusive 22 med dampmaskin.

De fleste farkoster med dampmaskin var registrert i Møre og Romsdal. At Møre og Romsdal også har forholdsvis flest farkoster med dieselmotor henger sammen med at en stor del av de største farkostene hører hjemme i dette fylket.

Farkoster med glødehodemotor brukes både i dekte og åpne farkoster. Nordland hadde vel 23 prosent av glødehodemotorene, mens hvert av fylkene Troms, Møre og Romsdal og Hordaland hadde 11—12 prosent. I forhold til alle maskindrevne farkoster i de enkelte fylker hadde Sogn og Fjordane og Hordaland flest med glødehodemotor.

Bensinmotorer brukes hovedsakelig i åpne farkoster. Nordland hadde følgelig flest av disse, nemlig vel 24 prosent eller omtrent like stor andel som av de åpne hovedfarkostene. Øst- og Sørlandsfylkene hadde i alt 11,7 prosent av de åpne farkostene, og 23,7 prosent av farkostene med bensinmotor. De andre kystfylkene hadde relativt færre farkoster med bensinmotor. (Se tabell 59.)

Tabell 60. Maskindrevne farkoster etter maskinens art og farkostens lengde.

Lengde	Dieselmotorer		Glødehodemotorer		Bensinmotorer		Uoppgitt		I alt	Pst.
	i alt	pst.	i alt	pst.	i alt	pst.	i alt	pst.		
Under 20 fot ...	224	8,2	1 189	6,8	8 974	49,7	196	23,5	10 583	27,1
20—24 » ...	1 024	37,6	5 830	33,2	6 914	38,3	394	47,3	14 162	36,2
25—29 » ...	427	15,7	2 872	16,4	835	4,6	121	14,5	4 255	10,9
30—34 » ...	157	5,8	1 736	9,9	1 295	7,2	56	6,7	3 244	8,3
35—39 » ...	74	2,7	1 712	9,8	16	0,1	30	3,6	1 832	4,7
40—44 » ...	69	2,5	1 181	6,7	8	0,1	11	1,3	1 269	3,2
45—49 » ...	56	2,0	1 118	6,4	1	0,0	14	1,7	1 189	3,0
50—59 » ...	100	3,7	996	5,7	3	0,0	5	0,6	1 104	2,8
60—79 » ...	141	5,2	712	4,1	—	—	5	0,6	858	2,2
80—99 » ...	148	5,4	128	0,7	—	—	1	0,2	277	0,7
100—119 » ...	195	7,2	54	0,3	—	—	—	—	249	0,6
120—139 » ...	79	2,9	8	0,0	—	—	—	—	87	0,2
140 fot og over .	29	1,1	—	—	—	—	—	—	29	0,1
I alt	2 723	100,0	17 536	100,0	18 046	100,0	833	100,0	39 138	100,0

I alle lengdegrupper på 80 fot og over var det flest farkoster med dieselmotor. De små dieselmotorene ble hovedsakelig brukt i farkoster på 20—24 fot. Halvparten av alle farkoster med glødehodemotor var på 20—29 fot. Glødehodemotorer er ellers mest vanlig i farkoster i størrelsen 25—80 fot. Likevel hadde 62 farkoster på 100 fot og mer maskin av denne art.

Av farkoster med bensinmotor var halvparten under 20 fot og vel 38 prosent var 20—24 fot. Det var betydelig flere bensinmotorer i farkoster på 30—34 fot enn i farkoster på 25—29 fot (se tabell 60).

Ved fiskeritellingen i 1948 var det 89 dampmaskiner, men bare 173 farkoster (20 fot og over) med dieselmotor. Tallet på farkoster på 20 fot og over med glødehodemotor var ikke vesentlig høyere i 1960 enn i 1948, mens tallet på farkoster av denne størrelse med bensinmotor økte med 69 prosent. Denne endringen henger sammen med økingen i tallet på farkoster på 20—29 fot. Jamfør tabell 53.

Tabell 61. Maskindrevne farkoster etter skrogets og maskinens byggeår.

Farkostenes art og byggeår	Farkoster i alt	Pst. av maskiner bygd i tiden										Uopp-gitt
		Før 1920	1920-1924	1925-1929	1930-1934	1935-1939	1940-1944	1945-1949	1950-1954	1955-1960		
Hovedfarkoster												
Dekte farkoster av stål												
Før 1910.....	83	3,6	—	1,2	—	10,9	8,4	30,1	33,8	9,6	2,4	
1910—1914.....	28	7,1	—	—	3,6	10,7	10,7	28,6	21,4	14,3	3,6	
1915—1919.....	31	9,6	3,2	—	—	6,5	16,1	12,9	32,3	12,9	6,5	
1920—1924.....	17	—	—	—	—	5,8	—	41,2	35,3	17,7	—	
1925—1929.....	19	—	—	10,5	5,3	—	21,1	10,5	26,3	26,3	—	
1930—1934.....	23	—	—	—	21,7	—	13,1	8,7	30,4	26,1	—	
1935—1939.....	27	—	—	—	—	55,6	11,1	7,4	7,4	18,5	—	
1940—1944.....	15	—	—	—	—	—	26,7	13,3	26,7	26,7	6,6	
1945—1949.....	23	—	—	—	—	—	—	87,0	4,3	8,7	—	
1950—1954.....	37	—	—	—	2,7	—	—	2,7	86,5	8,1	—	
1955—1960.....	109	—	—	—	—	—	—	—	2,8	97,2	—	
Byggeår uopp-gitt.	3	—	—	—	—	—	33,3	33,3	—	—	33,4	
I alt	415	1,9	0,3	0,7	1,9	7,2	7,2	17,8	25,1	36,2	1,7	
Dekte farkoster v tre												
Før 1910	703	11,8	5,3	9,5	12,7	16,9	8,8	10,8	10,3	5,1	8,8	
1910—1914.....	725	9,7	5,1	9,1	14,1	17,8	10,4	12,1	7,6	5,5	8,6	
1915—1919.....	1 066	9,2	2,4	9,9	12,6	20,4	8,1	12,1	11,0	6,7	7,6	
1920—1924.....	425	3,8	12,7	8,5	12,0	17,4	8,5	12,7	10,4	7,5	6,5	
1925—1929.....	809	2,8	2,6	24,4	13,2	18,4	9,2	7,5	8,8	6,3	6,8	
1930—1934.....	1 044	2,4	2,4	4,1	38,8	13,7	7,1	9,1	8,4	8,0	6,0	
1935—1939.....	1 563	2,6	1,8	4,9	7,5	43,4	8,8	9,9	8,4	6,9	5,8	
1940—1944.....	910	1,2	0,6	3,1	4,4	8,2	40,6	15,2	9,5	11,4	5,8	
1945—1949.....	1 512	0,7	0,5	1,7	4,5	6,5	7,4	48,5	11,6	14,0	4,6	
1950—1954.....	1 194	0,8	0,3	1,5	3,6	5,0	3,8	8,6	55,7	16,6	4,1	
1955—1960.....	1 295	0,3	0,2	0,8	1,2	4,3	2,5	5,6	8,9	74,0	2,2	
Byggeår uopp-gitt.	315	4,8	1,9	6,3	8,9	10,8	7,0	12,7	11,7	7,0	28,9	
I alt	11 561	3,5	2,2	6,0	10,4	15,9	9,7	15,1	14,3	16,6	6,3	
Åpne farkoster med motor												
Før 1910.....	144	13,9	6,2	3,4	9,7	16,7	5,6	8,3	6,3	14,6	15,3	
1910—1914.....	141	14,9	7,1	5,0	12,0	7,1	8,5	5,0	9,9	15,6	14,9	
1915—1919.....	228	18,4	7,9	5,7	8,3	14,9	5,3	7,5	11,0	10,5	10,5	
1920—1924.....	371	3,2	21,8	7,5	9,7	11,1	5,7	10,2	9,2	10,5	11,1	
1925—1929.....	624	2,7	2,1	30,8	10,7	12,3	6,7	6,1	9,5	11,1	8,0	
1930—1934.....	1 384	1,5	2,3	3,6	37,7	13,2	8,5	7,7	8,0	10,2	7,3	
1935—1939.....	2 734	1,2	0,8	2,5	5,4	41,6	8,5	8,6	9,8	13,4	8,2	
1940—1944.....	2 045	1,0	1,1	2,1	3,3	9,7	38,1	12,5	10,9	13,3	8,0	
1945—1949.....	3 632	0,5	0,4	1,3	2,0	5,1	7,3	48,7	12,3	15,6	6,8	
1950—1954.....	5 330	0,1	0,2	0,4	1,4	3,4	3,0	7,2	64,6	15,8	3,9	
1955—1960.....	5 951	0,1	0,0	0,2	0,7	2,2	2,5	4,1	9,2	77,7	3,3	
Byggeår uopp-gitt.	1 634	0,9	1,5	2,6	3,9	7,7	7,7	11,3	16,9	20,2	27,3	
I alt	24 218	1,0	1,1	2,2	4,7	9,6	7,9	13,6	22,5	30,2	7,2	
I alt	36 194	1,8	1,4	3,4	6,5	11,6	8,5	14,1	19,9	25,9	6,9	
Hjelpebåter i alt	2 966	0,2	0,1	0,3	0,8	1,2	1,4	5,3	26,0	46,4	18,3	

Av hovedfarkostene hadde 26 prosent maskin som var bygd i perioden 1955—60. Den tilsvarende prosent for hjelpebåter var vel 46 prosent. Dekte stålfarkoster hadde maskiner med betydelig lavere gjennomsnittsalder (10,2 år) enn dekte trefarkoster (17,3 år). De 22 stålfarkostene med dampmaskin hadde en gjennomsnittsalder på 28 år. I alt 79 prosent av maskinene i de dekte stålfarkostene og 46 prosent av maskinene i de dekte trefarkostene var bygd etter 1945.

Maskinene i de åpne hovedfarkostene hadde en gjennomsnittsalder på 11,7 år. Vel 76 prosent av dem var bygd etter 1945.

Snurpenotbåter og basbåter hadde maskiner med lavere gjennomsnittsalder enn fangstbåter og andre hjelpebåter. Oppgavene over maskinens alder for hjelpebåtene er ellers noe mangelfulle.

En kryssgruppering av de maskindrevne farkostene etter art, skrogets og maskinens byggeår er gitt i tabell 61. Av de dekte stålfarkostene hadde flesteparten som var bygd i de enkelte byggeårsperioder før 1935 maskiner som var bygd etter 1945. Eldre maskiner er sannsynligvis som regel blitt skiftet ut i forbindelse med større reparasjoner o.l. Svært få dekte stålfarkoster bygd etter 1945 hadde maskiner som ikke var bygd i samme periode. Både av dekte stålfarkoster og av dekte trefarkoster bygd under siste krig, hadde relativt flere nyere maskin enn farkoster bygd i perioden 1935—1939. Maskiner i dekte trefarkoster bygd før omkring 1930 viser en forholdsvis jamn aldersfordeling. Av dem som var bygd i tiden 1930—1934 hadde 39 prosent maskin som var bygd i samme periode. Den tilsvarende prosent økte stort sett med synkende farkostalder.

For åpne hovedfarkoster var maskinens aldersfordeling i hovedtrekkene den samme for dekte trefarkoster.

Stort sett viser tabellen at det er relativt få farkoster med maskin som er eldre enn skroget, mens det er relativt mange med nyere maskin.

Tabell 62. Skrogets og maskinens gjennomsnittsalder etter farkostens art og fylker.

Fylker	Skrog			Maskin		
	Dekte farkoster		Åpne hovedfarkoster med motor	Dekte farkoster		Åpne hovedfarkoster med motor
	Av stål	Av tre		Av stål	Av tre	
Rogaland	40,1	31,7	16,6	13,0	21,0	15,2
Hordaland	37,5	27,0	14,2	8,8	19,3	12,4
Bergen	24,8	32,1	15,3	11,7	19,9	12,8
Sogn og Fjordane	24,4	27,8	17,3	10,1	19,5	14,5
Møre og Romsdal	27,8	27,8	13,1	10,9	16,3	10,1
Sør-Trøndelag	17,0	25,2	10,5	5,9	17,0	9,5
Nord-Trøndelag	11,8	24,0	12,7	4,8	18,6	12,4
Nordland	14,9	22,7	11,9	6,2	17,1	11,3
Troms	10,1	24,0	11,9	8,0	16,3	8,9
Finnmark	10,6	18,3	9,0	9,4	14,6	7,0
Andre fylker	21,3	27,0	17,5	14,5	18,9	15,4
I alt	27,6	24,6	13,4	10,2	17,3	11,7

Dekte stålfarkoster hadde betydelig høyere gjennomsnittsalder enn de tilhørende maskiner i alle fylker unntatt i Troms og Finnmark, hvor for-

skjellen var liten (se tabell 62). Maskinens gjennomsnittsalder i de dekte trefarkostene var også lavere enn skrogets, men forskjellen var betydelig mindre enn for stålfarkostene. Forholdet mellom gjennomsnittsalderen for skrog og maskin var 2,7 for dekte stålfarkoster og 1,4 for dekte trefarkoster.

Disse forholdstall ble imidlertid ikke uvesentlig redusert da en ved beregningen av skrogets alder la ombyggingsåret istedenfor opprinnelige byggeår til grunn. For åpne hovedfarkoster var det en forskjell i gjennomsnittsalderen for skrog og maskin på 1,7 år.

Både av dekte og åpne hovedfarkoster hadde Rogaland høyere gjennomsnittsalder for maskinen enn de andre fylker. Lavest gjennomsnittlig maskinalder i dekte stålfarkoster hadde Trøndelag og Nordland. Maskiner i dekte trefarkoster hadde den laveste gjennomsnittsalder i Finnmark. En fylkesvis gruppering av dekte farkoster i alt etter maskinens byggeår er gitt i tabell 63.

Tabell 63. Dekte farkoster etter maskinens byggeår og fylker.

Fylker	Dekte hovedfarkoster i alt	Pst. av maskiner bygd i tiden								Byggeår uoppgitt
		Før 1920	1920—1929	1930—1934	1935—1939	1940—1944	1945—1949	1950—1954	1955—1960	
Rogaland	904	8,2	6,6	13,1	17,2	9,6	14,9	11,8	9,2	9,4
Hordaland	950	3,7	8,9	9,4	16,9	13,5	15,5	12,6	10,4	9,1
Sogn og Fjordane	642	5,0	8,3	12,6	17,4	10,3	16,0	15,3	9,0	6,1
Møre og Romsdal	1 640	3,8	6,4	7,2	12,9	9,3	16,6	18,4	18,2	7,2
Sør-Trøndelag . .	612	3,1	7,5	10,8	15,0	10,8	13,4	13,1	20,3	6,0
Nord-Trøndelag .	335	2,7	9,6	13,7	16,7	9,6	15,2	8,9	16,1	7,5
Nordland	3 103	3,0	9,3	11,2	15,0	9,7	12,3	14,8	19,2	5,5
Troms	1 659	2,4	8,4	8,2	17,7	8,4	13,0	17,1	20,4	4,4
Finnmark	1 396	2,1	4,9	6,0	15,0	7,7	22,6	14,8	21,9	5,0
Andre fylker . . .	735	2,9	10,1	16,3	14,7	10,5	15,6	10,5	14,8	4,6
I alt	11 976	3,5	7,9	10,1	15,6	9,6	15,2	14,7	17,2	6,2

En sammenlikning med forrige fiskeritelling viser at gjennomsnittsalderen for maskiner i dekte farkoster i alt økte med 1,5 år, mens den for åpne hovedfarkoster uten motor gikk tilbake med 0,6 år. Økingen i gjennomsnittsalder for maskiner i dekte farkoster var størst i Rogaland og Hordaland.

Forholdet mellom gjennomsnittsalderen for skrog (opprinnelig byggeår) og maskin for dekte farkoster i alt var praktisk talt den samme i 1960 som i 1948.

2. Maskinstyrken kombinert med farkostenes art, lengde og alder

Maskinstyrken for hovedfarkoster og hjelpebåter var oppgitt til i alt 740 400 hk. For 305 farkoster — i det vesentlige hjelpebåter — manglet oppgaver over hk. En har beregnet maskinstyrken for disse til i alt 4 700 hk. Den totale maskinstyrke i fiskeflåten pr. 1. november 1960 var således 745 000 effektive hk.

Av tabell 64 går det fram at dekte trefarkoster hadde mer enn halvparten av den totale maskinstyrke i fiskeflåten, mens 415 stålfarkoster

Tabell 64. Maskinstyrken i hk, etter farkostenes art.

Farkostenes art	Maskin- drevne farkoster i alt	Av disse med oppgitt maskin- styrke	Gjennom- snittlig maskin- styrke i hk
Dekte stålfarkoster	415	415	351,9
Dekte trefarkoster	11 561	11 553	36,7
Åpne hovedfarkoster med motor	24 218	24 170	5,3
Hjelpebåter i alt	2 966	2 717	15,8
I alt	39 160	38 855	19,1

hadde større maskinstyrke enn alle de åpne hovedfarkoster. Den gjennomsnittlige maskinstyrke for dekte stålfarkoster var 351,9 hk, for dekte trefarkoster 36,7 hk og for åpne hovedfarkoster 5,3 hk. De 22 farkostene med dampmaskin, som er regnet til dekte stålfarkoster, hadde en gjennomsnittlig maskinstyrke på 606 hk.

Hjelpebåtene hadde snaut 6 prosent av den totale maskinstyrke. I gjennomsnitt hadde motorene i hjelpebåtene nesten 3 ganger så mange hk som i de åpne hovedfarkostene.

Tabell 65. Gjennomsnittlig maskinstyrke etter farkostenes art og lengde.

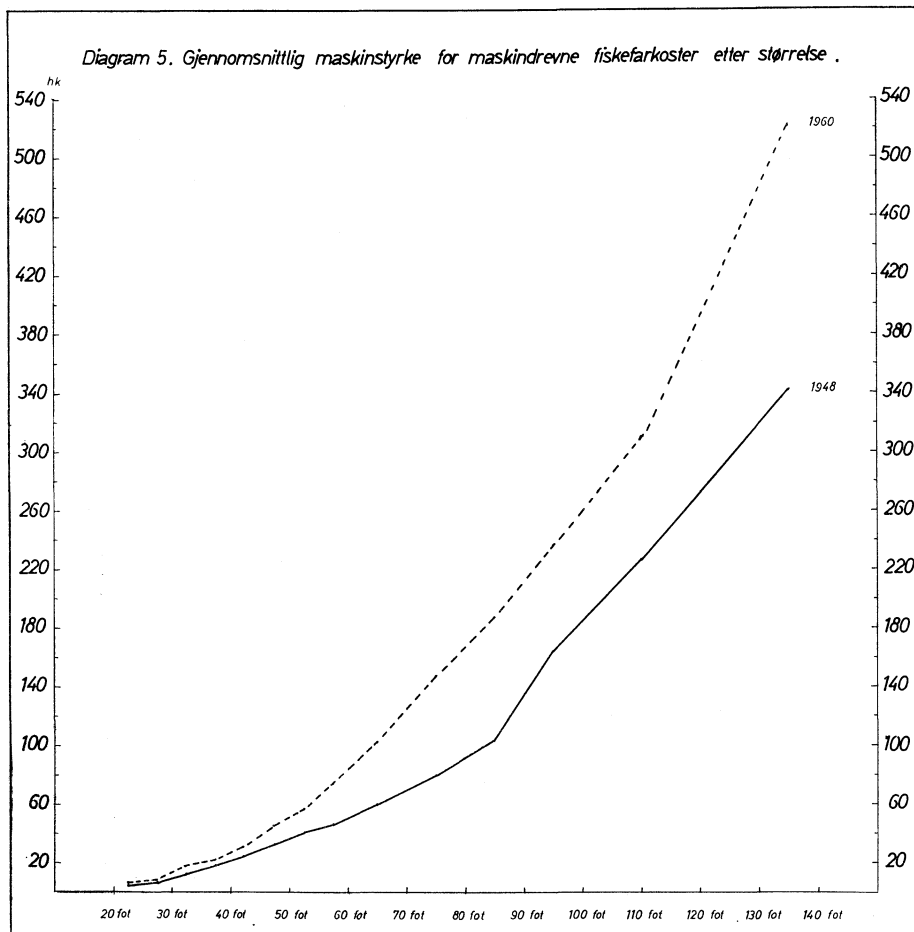
Farkostenes lengde	1/10 1948		1/11 1960					
	Maskinstyrke i hk		Far- koster i alt med oppgitt maskin- styrke	Maskinstyrke i hk				Hjel- pe- båter
	Dekte far- koster i alt	Åpne hoved- far- koster		Dekte farkoster			Åpne hoved- far- koster	
				Av stål	Av tre	I alt		
Under 20 fot	10 507	—	5,0	5,0	4,0	10,1
20—24 »	5,4	4,6	14 018	12,0	5,9	5,9	5,2	10,8
25—29 »	8,0	6,5	4 241	11,0	9,1	9,1	7,6	15,5
30—34 »	13,2	9,9	3 181	14,4	15,9	15,9	13,7	23,1
35—39 »	18,8	14,5	1 830	63,7	22,5	22,6	18,7	19,4
40—44 »	25,4	17,0	1 268	35,8	31,8	31,8	20,9	55,1
45—49 »	33,8	—	1 188	75,0	45,8	45,9	29,1	42,0
50—54 »	41,1	—	668	60,0	57,7	57,7	—	60,0
55—59 »	47,0	—	434	118,3	74,4	75,0	—	—
60—69 »	59,8	—	602	149,4	101,4	102,7	—	—
70—79 »	80,7	—	254	171,0	145,8	147,8	—	—
80—89 »	104,3	—	140	189,7	187,2	187,8	—	—
90—99 »	165,0	—	136	241,0	234,9	236,9	—	—
100—119 »	226,6	—	254	321,3	296,2	311,5	—	—
120—149 »	341,5	—	112	525,6	481,1	520,4	—	—
150 fot og over	657,1	—	22	899,4	—	899,4	—	—
I alt	30,7	5,3	38 855	350,6	36,7	47,6	5,3	15,8

Den gjennomsnittlige maskinstyrke for dekte stålfarkoster over 50 fot økte stort sett relativt sterkt med lengden (se tabell 65).

Den gjennomsnittlige maskinstyrke for dekte trefarkoster økte fra 5 hk for de minste til nesten 500 hk for de største på over 120 fot. I lengdegruppene 55—80 fot var maskinstyrken gjennomgående markert høyere for

dekte stålfarkoster enn for dekte trefarkoster. I de høyere fotgrupper hadde trefarkostene til dels større gjennomsnittlig maskinstyrke enn stålfarkostene.

Maskinstyrken i åpne hovedfarkoster under 35 fot lå på samme nivå som for dekte trefarkoster. Hjelpebåtene i disse størrelsesgrupper hadde omkring dobbelt så stor gjennomsnittlig maskinstyrke.

I forhold til fiskeritellingen i 1948 har den totale maskinstyrke i fiskeflåten (ikke medregnet farkoster under 20 fot) økt med omkring 292 000 hk eller 73 prosent. I samme periode økte tallet på maskindrevne farkoster på 20 fot og mer med 33 prosent. Det har således funnet sted en overgang til utstrakt mekanisering av flåten i de senere år, som særmerker seg ved at farkostene gjennomgående har vesentlig sterkere maskiner enn for omkring 12 år siden. Diagram 5 viser for maskindrevne farkoster i alt sammenhengen mellom gjennomsnittlig maskinstyrke og farkostenes lengde. I diagrammet er det også tegnet inn den tilsvarende kurve etter resultatene av 1948-tellingen. Den vertikale avstand mellom kurvene viser hvor mye større maskinstyrke farkostene gjennomgående hadde i 1960 enn i 1948 i de forskjellige lengdegrupper.

Den gjennomsnittlige maskinstyrke økte forholdsvis sterkt med farkostens størrelse både i 1948 og i 1960, men økingen var størst i 1960. For farkoster under 40 fot var forskjellen liten. For farkoster 40—75 fot økte den gjennomsnittlige maskinstyrke med farkostlengden sterkere i 1960 enn i 1948. I gruppene 75—110 fot var forholdet noenlunde likt ved de to tellinger, og i de høyere fotgrupper økte igjen gjennomsnittlig maskinstyrke med farkoststørrelsen vesentlig sterkere i 1960 enn i 1948.

Økingen i tallet på gjennomsnittlig hk i alt for dekte farkoster i tiden mellom de to tellinger var vel 55 prosent, og for åpne hovedfarkoster 15 prosent. Disse prosenter, som er beregnet på grunnlag av summariske gjennomsnittstall, er imidlertid påvirket av forskjellig størrelsesfordeling av farkostene i 1960 og 1948. Under forutsetning av like mange farkoster i de enkelte lengdegrupper på de to tellingstidspunkter, blir økingen i gjennomsnittlig maskinstyrke vel 46 prosent for dekte farkoster og 26 prosent for åpne hovedfarkoster.

En fylkesvis sammenlikning mellom gjennomsnittlig maskinstyrke i 1960 og 1948 for dekte farkoster viser stort sett samme tendens som for riket når det gjelder lengdegruppene under 60 fot. I gruppen 60—79 fot var derimot det gjennomsnittlige tallet på hk omkring dobbelt så stort i 1960 som i 1948 både i Sogn og Fjordane, Møre og Romsdal, Trøndelagsfylkene, Nordland og Troms. I Rogaland og Hordaland, hvor det også er forholdsvis mange farkoster av denne art og størrelse, økte maskinstyrken gjennomgående betydelig svakere. I gruppen 80—99 fot hadde Trøndelag, Nordland og Troms gjennomgående størst øking i maskinstyrken. For Rogaland og Hordaland var den gjennomsnittlige endring i denne gruppen ikke vesentlig forskjellig fra de andre Vestlandsfylker. I Møre og Romsdal, hvor mer enn tredjeparten av alle farkoster på 100 fot og mer var registrert, økte gjennomsnittstallet på hk i denne lengdegruppe med vel 61 prosent, mot 42 prosent for riket.

Standardberegnete gjennomsnittstall for dekte farkoster i alt i de enkelte fylker og landsdeler viser relativt sterkest øking i hk for Nord-Trøndelag og Finnmark. Også for Sør-Trøndelag, Sør- og Østlandet og Møre og Romsdal økte maskinstyrken gjennomgående mer enn for riket. Relativt minst var økingen i Nordland, hvor de dekte farkoster hadde maskiner med gjennomgående vel 15 prosent sterkere maskiner i 1960 enn i 1948.

Den sterke øking i maskinstyrken siden 1948 kan en se som et ledd i spesialiseringen i fisket. Overgangen til forholdsvis mer bank- og trålfiske, fiske i fjerne farvann etc., samtidig som det er blitt stadig vanskeligere å få nok mannskaper til fiskeflåten, gjør at det bl.a. er hensiktsmessig å bruke sterke maskiner for at farkostene kan komme så raskt som mulig til feltet.

Dekte farkoster bygd før 1910 hadde gjennomgående sterkere maskiner enn de som var bygd i de etterfølgende ti-årsperioder. Totalt sett var maskinstyrken gjennomgående lavest for dekte farkoster bygd i perioden 1930—1939. For farkoster bygd etter 1940 viser den igjen stigning. (Se tabell 66.)

Stort sett økte den gjennomsnittlige maskinstyrke med farkostlengden i de enkelte byggeårsperioder. Enkelte unntak forekommer for de øverste fotgrupper, noe som skyldes at det er relativt få farkoster i hver gruppe slik at tilfeldig avvik slår sterkt ut i gjennomsnittstallene.

Tabell 66. Gjennomsnittlig maskinstyrke for dekte farkoster i alt etter art, byggeår og lengde.

Farkostenes lengde	Farkoster med oppgitt maskinstyrke	Maskinstyrke i hk for farkoster bygd						Uppgitt
		for 1910	1910—1919	1920—1929	1930—1939	1940—1949	1950—1960	
Dekte farkoster av stål og av tre								
Under 20 fot	39	—	4,0	—	5,0	5,0	5,2	3,0
20—24 »	1 869	5,4	5,2	6,9	5,5	5,5	6,2	6,4
25—29 »	1 787	8,1	8,2	9,0	8,8	8,6	9,9	8,9
30—34 »	1 525	14,4	15,6	15,5	15,5	16,6	18,1	18,0
35—39 »	1 726	18,8	22,9	22,9	21,9	23,9	25,5	19,8
40—44 »	1 229	29,9	30,0	29,7	32,0	35,3	42,0	28,9
45—49 »	1 172	40,0	41,9	44,1	41,9	49,5	68,6	37,0
50—54 »	667	47,1	53,2	59,3	53,0	58,8	82,5	50,1
55—59 »	434	68,7	70,4	66,1	72,9	76,0	96,0	66,6
60—69 »	602	72,2	82,2	80,4	101,2	104,9	134,4	80,6
70—79 »	254	102,8	97,6	124,5	133,1	146,5	188,7	128,0
80—89 »	140	128,5	184,6	233,3	151,3	205,1	214,0	60,0
90—99 »	136	211,8	209,2	375,0	212,9	239,5	258,4	240,0
100—109 »	133	234,7	290,7	262,7	300,0	287,4	303,7	—
110—119 »	121	300,8	294,2	425,3	407,1	279,4	430,2	250,0
120—129 »	55	344,5	426,2	429,4	481,5	675,8	617,1	—
130—139 »	40	440,0	552,0	487,7	560,6	544,5	530,0	500,0
140—149 »	17	450,0	—	625,0	746,7	717,4	1 500,0	—
150—159 »	10	—	840,0	—	881,5	864,7	600,0	—
160—169 »	6	—	—	—	848,3	850,0	515,0	—
170 fot og over	6	—	—	—	750,0	925,0	1 261,7	—
I alt	11 968	68,5	50,6	42,7	36,5	52,5	50,9	27,8

Tabell 67. Beregnet gjennomsnittlig maskinstyrke for dekte hovedfarkoster, etter farkostenes byggeår.

	Maskinstyrke i hk for farkoster bygd					
	for 1910	1910—1919	1920—1929	1930—1939	1940—1949	1950—1960
Dekte farkoster av stål og av tre:						
Under 49 fot	17,5	18,6	19,4	18,8	20,7	24,9
50 fot og over	111,4	124,5	143,2	145,4	151,2	183,3
I alt	38,0	41,6	46,4	46,5	49,3	59,6

I de enkelte lengdegrupper var det stort sett liten forskjell i gjennomsnittlig maskinstyrke for farkoster som var bygd i de ulike perioder. Ulikhetene i den totale gjennomsnittlige maskinstyrke skyldes derfor at farkostene har forskjellig størrelsesfordeling i de enkelte byggeårsperioder. For å eliminere virkningen av den ulike lengdefordeling har en veid den gjennomsnittlige maskinstyrke i hver lengdegruppe for de ulike byggeperioder med tallet på dekte farkoster i alt i de respektive lengdegrupper. Se tabell 67.

Etter denne beregningen økte gjennomsnittstallet på hk for dekte farkoster i alt fra 38 for farkoster bygd før 1910 til 59,6 for farkoster bygd i perioden 1950—60, dvs. en stigning på vel 57 prosent. Den tilsvarende stigning i denne periode for dekte farkoster under 50 fot var 42 prosent og for farkoster på 50 fot og over 65 prosent. Dekte farkoster bygd i tiden 1920 til 1949 viser liten endring i gjennomsnittlig maskinstyrke. Etter 1950 har det derimot vært en tendens til å sette betydelig sterkere maskiner i de nye farkostene. Dette gjelder både mindre farkoster under 50 fot og de større.

3. Teknisk utstyr

Ved fiskeritellingen i 1948 ble det innhentet opplysninger om elektrisk lysanlegg, radiotelefon og ekkolodd. I løpet av 1950-årene ble radiopeileapparat, asdic og radar tatt i bruk i stadig større utstrekning, og ved denne tellingen ble det derfor også spurt om dette utstyret. Spørsmålet om elektrisk lysanlegg ble dessuten utvidd slik at en fikk vite om lysanlegget var tilkoblet hovedmotoren eller særskilt hjelpemotor.

Tabell 68. Maskindrevne hovedfarkoster etter arten av elektroteknisk utstyr i de enkelte fylker.

Fylker	Maskindrevne hovedfarkoster i alt	Av disse med					lysanlegg tilkoblet	
		ekkolodd	radiotelefon	radiopeileapparat	radar	asdic	hovedmotor	hjelpemotor
Østfold	603	123	48	4	—	—	151	29
Akershus	94	8	5	—	—	—	18	8
Oslo	42	4	2	—	—	—	12	1
Buskerud	66	6	5	1	—	—	17	1
Vestfold	380	18	6	1	—	1	41	2
Telemark	364	25	13	1	—	—	56	4
Aust-Agder	638	31	14	6	—	—	70	12
Vest-Agder	1 342	157	130	36	1	3	220	49
Rogaland	2 992	511	549	117	21	21	683	278
Hordaland	3 261	457	414	98	24	45	591	258
Bergen	46	25	30	22	10	9	12	26
Sogn og Fjordane	2 341	345	258	64	13	14	620	135
Møre og Romsdal	4 648	1 046	811	402	148	56	1 207	508
Sør-Trøndelag	2 300	258	188	25	16	16	369	142
Nord-Trøndelag	1 302	107	55	5	4	1	241	51
Nordland	8 782	1 295	995	78	26	34	2 576	706
Troms	3 963	839	563	94	52	22	1 284	370
Finnmark	3 030	469	326	33	15	11	806	180
I alt	36 194	5 724	4 412	987	330	233	8 974	2 760

Tabell 68 viser tallet på hovedfarkoster med ulike slags teknisk utstyr i de enkelte fylker. I alt 5 724 hovedfarkoster, eller 15,8 prosent, hadde ekkolodd og 4 412, eller vel 12 prosent radiotelefon. Av de viktigere fiskerifylker hadde Møre og Romsdal og Troms forholdsvis flest ekkolodd i

fiskeflåten, mens radiotelefon var relativt mest utbredt i Rogaland. Da elektroteknisk utstyr særlig er brukt i større farkoster, spiller imidlertid farkostenes størrelsefordeling i de enkelte fylker en stor rolle.

I alt 987 hovedfarkoster, eller 2,7 prosent, hadde radiopileutstyr, 330 (0,9 prosent) radar-anlegg og 233 (0,6 prosent) asdic-anlegg. Disse typer av utstyr var særlig brukt i farkoster i Bergen og Møre og Romsdal. Disse fylker har også mange av de største farkostene som brukes til havfiske, og som derfor har størst behov for slike hjelpemidler.

I alt 8 974 hovedfarkoster, eller 24,8 prosent, hadde lysanlegg tilkoblet hovedmotor, mens 7,6 prosent hadde lysanlegg tilkoblet hjelpemotor. I Nord-Norge var det forholdsvis flere hovedfarkoster med elektrisk lysanlegg enn i andre landsdeler.

Tabell 69. Hjelpebåter med motor som hadde ekkolodd, etter båtenes art og lengde.

Båtenes art	Hjelpebåter med motor i alt	Av disse med ekkolodd							
		I alt	Pst.	Lengde i fot					
				Under 20	20—24	25—29	30—34	35—39	40—49
Snurpenotbåter	1 144	48	4,2	6	3	7	31	—	1
Basbåter	926	585	63,2	426	144	4	11	—	—
Fangstbåter	159	2	1,3	1	—	1	—	—	—
Andre hjelpebåter	737	44	6,0	20	16	4	3	—	1
I alt	2 966	679	22,9	453	163	16	45	—	2

For hjelpebåtene er det spesielt bearbeidd opplysninger om ekkolodd. (Se tabell 69.) I alt hadde 679, eller 22,9 prosent av hjelpebåtene ekkolodd. De fleste av dem, nemlig 585 eller vel 86 prosent, var basbåter. Av maskindrevne hovedfarkoster og hjelpebåter i alt hadde 16,4 prosent ekkolodd.

Tabell 70. Dekte farkoster med flere slags elektroteknisk utstyr, etter art og farkostens lengde.

	Farkoster i alt	Prosent av disse med						
		radio-telefon	ekko-lodd	asdic	radio-peile-apparat	radar	elektrisk lysanlegg tilkoblet	
							hjelpe-motor	hoved-motor
Dekte stålfarkoster								
Under 100 fot	139	85,6	84,2	11,5	58,3	23,0	67,6	30,2
100 fot og over	276	99,3	98,9	33,7	88,4	59,8	92,8	5,1
I alt	415	94,7	94,0	26,3	78,3	47,5	84,3	13,5
Dekte trefarkoster								
Under 60 fot	10 427	27,9	38,6	0,2	1,6	0,2	13,8	61,3
60 fot og over	1 134	95,8	88,7	7,8	43,4	9,6	57,5	40,4
I alt	11 561	34,5	43,5	1,0	5,7	1,1	18,1	59,3

Tabell 70 viser bruken av elektrotekniske hjelpemidler etter størrelsen av farkostene. Nesten alle stålfarkostene på 100 fot og over hadde radiotelefon, ekkolodd og lysanlegg. (Enkelte av de største farkostene med relativt lite elektroteknisk utstyr hadde ligget i opplag i tellingsperioden.) Radiopeileapparat og radar var også forholdsvis mye brukt på de største stålfarkostene, mens derimot asdic var mindre vanlig. I Møre og Romsdal hadde således bare fjerdeparten av stålfarkostene på 100 fot og over asdic, til tross for at de ellers hadde mye elektroteknisk utstyr. Som en kunne vente, hadde praktisk talt alle de største stålfarkostene lysanlegg tilkoblet hjelpemotor.

Dekte stålfarkoster under 100 fot hadde jamt over mindre elektroteknisk utstyr av de forskjellige slag. Likevel hadde omkring 85 prosent radiotelefon og ekkolodd. Ved bruk av prosenttallene for de enkelte fylker, må det tas hensyn til at tallet på farkoster i mange tilfelle var svært lite.

Av tallet på dekte trefarkoster i alt hadde en vesentlig mindre prosent elektroteknisk utstyr. Dette henger sammen med at denne farkostart omfatter mange småfarkoster som for det meste brukes i andre fiskerier enn stålfarkostene.

I alt 34,5 prosent av de dekte trefarkostene hadde radiotelefon og 43,5 prosent ekkolodd. De tilsvarende prosenttall for farkoster av denne art på 60 fot og over var henholdsvis 95,8 og 88,7. Nærmere halvparten av de dekte trefarkostene på 60 fot og over hadde også radiopeileutstyr. Ellers var elektronisk utstyr forholdsvis sjelden i de dekte trefarkoster.

Lysanlegget i de dekte trefarkostene over 60 fot var for det meste tilkoblet hjelpemotor. I størrelsen under 60 fot har relativt sett vesentlig flere lysanlegget koblet til hovedmotor enn til hjelpemotor. Av alle de dekte trefarkostene var det nesten 23 prosent som ikke hadde lysanlegg. Mer detaljerte oppgaver finnes i tabell 11 i annet hefte.

Både i gruppen 60—99 fot og 100 fot og over var elektroteknisk utstyr mer alminnelig i stålfarkoster enn i trefarkoster. Dog hadde forholdsvis omtrent like mange trefarkoster som stålfarkoster av denne størrelse elektrisk lysanlegg. Forskjellen mellom stål- og trefarkoster var relativt størst når det gjelder radar (begge størrelsesgrupper), asdic og radiopeileapparat

Tabell 71. Hovedfarkoster med flere slags elektroteknisk utstyr.

	Farkoster i alt	Av disse med						
		radiotelefon	ekkolodd	asdic	radiopeileapparat	radar	elektrisk lysanlegg tilkoblet	
							hjelpemotor	hovedmotor
Hovedfarkoster i alt								
Radiotelefon	4 412	4 412	4 021	204	957	313	1 582	2 740
Ekkolodd	5 724	4 021	5 724	210	952	313	1 748	3 739
Asdic	233	204	210	233	168	127	199	31
Radiopeileapparat.....	987	957	952	168	987	293	705	270
Radar	330	313	313	127	293	330	294	30
Elektrisk lysanlegg								
Tilkoblet hjelpemotor.....	2 760	1 582	1 748	199	705	294	2 760	—
Tilkoblet hovedmotor.....	8 973	2 740	3 739	31	270	30	—	8 973

(gruppen 60—99 fot). I gruppen 60—99 fot hadde prosentvis omtrent like mange trefarkoster som stålfarkoster radiotelefon og ekkolodd.

Av de åpne hovedfarkostene hadde snaut 10 prosent lysanlegg, mens annet slags elektroteknisk utstyr spilte en ubetydelig rolle for denne farkostart.

Tabell 71 viser at det er en sterk sammenheng mellom bruken av de enkelte slags elektrotekniske hjelpemidler. Stort sett er disse konsentrert til en bestemt del av fiskeflåten. Fordi det her vesentlig dreier seg om de største farkostene som driver fiske til havs, på bankene og på relativt store kystområder, er det heller ingen nevneverdig forskjell mellom de ulike landsdeler.

De 22 stålfarkostene med dampmaskiner hadde så godt som alle slags elektroteknisk utstyr unntatt asdic, som bare var installert i 2 av dem.

Tabell 72. Dekte farkoster med ekkolodd og med radiotelefon i 1948 og i 1960.

Fylker	Dekte farkoster i alt 1/10 1948	Pst. av disse med		Dekte farkoster i alt 1/11 1960	Pst. av disse med	
		ekko- lodd	radio- telefon		ekko- lodd	radio- telefon
Rogaland	927	7,6	22,8	904	55,2	60,6
Hordaland med Bergen	1 140	9,3	17,2	992	44,0	44,2
Sogn og Fjordane	511	4,7	14,5	642	48,0	39,6
Møre og Romsdal	1 387	12,0	27,5	1 640	60,0	49,4
Sør-Trøndelag	622	1,8	8,7	612	38,7	30,6
Nordland	3 143	0,9	4,1	3 103	40,3	31,8
Troms	1 308	3,2	12,5	1 659	49,2	33,8
Finnmark	951	0,2	8,3	1 396	33,1	23,3
Andre fylker	1 002	0,6	4,2	1 028	41,5	26,8
I alt	10 991	4,1	12,1	11 976	45,3	36,6

I alle kyststrøk hadde en vesentlig større del av de dekte farkostene radiotelefon og ekkolodd i 1960 enn ved forrige fiskeritelling. Særlig har bruken av ekkolodd økt meget sterkt i Trøndelag og i Nord-Norge. Møre og Romsdal og Rogaland hadde forholdsvis flest dekte farkoster med ekkolodd og Rogaland flest med radiotelefon i 1960. I 1948 hadde Møre og Romsdal forholdsvis flest dekte farkoster både med ekkolodd og med radiotelefon.

En stor prosent av de mindre, dekte trefarkostene har som før ikke lysanlegg. I 1960 hadde 78 prosent av alle de dekte farkostene lysanlegg mot 67 prosent i 1948.

X. Bruken av fiskefarkostene

1. Fiske og annen fart

Av alle hovedfarkoster og hjelpebåter m.v. pr. 1. november 1960 ble tre fjerdedeler brukt bare til fiske, mens femteparten ikke var i bruk i tellingsperioden. Ca. 6 prosent av alle farkostene ble brukt både til fiske og annen fart eller bare til annen fart. «Annen fart» omfatter føring av fersk fisk, annen fraktfart og passasjerfart. Detaljerte oppgaver over bruken av fiskefarkostene er gitt i tabell 12—18 i annet hefte.

Tabell 73. Farkostene etter art og bruk.

Farkostenes art	Farkoster i alt	Prosent av disse brukt			Ikke brukt i tellings- perioden
		bare til fiske	til fiske og annen fart	bare til annen fart	
Hovedfarkoster					
Dekte av stål	415	72,8	17,3	7,7	2,2
Dekte av tre	11 561	76,2	7,6	4,8	11,4
Åpne med motor	24 218	71,0	2,5	1,4	25,1
Åpne uten motor.....	122	61,5	0,8	—	37,7
I alt	36 316	72,6	4,3	2,6	20,5
Hjelpebåter m.v.					
Snurpenotbåter med motor .	1 144	83,6	0,2	—	16,2
Basbåter med motor.....	926	84,8	0,4	0,1	14,7
Fangstbåter med motor ...	159	88,7	1,9	0,6	8,8
Andre hjelpebåter med motor	737	84,9	2,3	0,6	12,2
Andre hjelpebåter m.v. uten motor	2 850	87,2	0,3	0,1	12,4
I alt	5 816	85,9	0,6	0,1	13,4
Hele fiskeflåten.....	42 132	74,5	3,7	2,2	19,6

I 1960 ble 73 prosent av alle hovedfarkostene på 20 fot og over brukt bare til fiske, 5,2 prosent ble brukt både til fiske og annen fart og 3,1 prosent bare til annen fart. De tilsvarende prosenttall ved fiskeritellingen i 1948 var henholdsvis 80, 11 og 3,8. I 1948 var det mer enn fire ganger så mange fiskere som hovedfarkoster på 20 fot og over, mot bare vel dobbelt så mange i 1960.

I alt 11,4 prosent av de dekte trefarkostene og 2,2 prosent av stålfarkostene hadde ikke vært i bruk i tellingsperioden. Av åpne hovedfarkoster med motor hadde fjerdeparten vært ute av drift og av åpne hovedfarkoster uten motor mer enn tredjeparten.

Hovedfarkostenes gjennomsnittlige driftstid på fiske var om lag 22 uker, 31 uker for dekte stålfarkoster, 26 uker for dekte trefarkoster og 19,5 uker for åpne hovedfarkoster med motor. For hver av disse farkostgrupper var den gjennomsnittlige driftstid kortere for de farkoster som bare ble brukt til fiske enn de som ble brukt til kombinert fiske og annen fart. Av dekte trefarkoster og stålfarkoster hadde de som bare ble brukt til annen fart lengst gjennomsnittlig driftstid.

Årsakene til at fiskefarkostene stort sett hadde relativt kort driftstid er flere: For det første er en viss tid pr. år nødvendig til vedlikehold (oppussing o.l.) og eventuelle reparasjoner. Dessuten vil mange fiskefarkoster bare bli brukt en viss tid av året fordi forholdsvis mange fiskere selv eier farkoster (jamfør avsnitt XIV) og gjerne kombinerer fiske med deltaking i annen virksomhet. Kommunikasjonsforholdene langs store deler av kysten er ellers slik at det er naturlig at eiere av fiskefarkoster leilighetsvis bruker disse også til transport- og skyssvirksomhet. (Som nevnt i tellerinstruksen skulle privat bruk av fiskefarkoster til småturer etc. ikke regnes med til den tiden farkosten var brukt.) Tilbakegang i ett eller flere viktigere fiskerier vil generelt medføre nedgang i bruken av de farkoster som normalt brukes i disse fiskerier. Således må en se den store

prosent av snurpenotbåter og basbåter med motor som ikke ble brukt i tellingsperioden i sammenheng med tilbakegangen i vintersildfisket. Endelig kan nevnes at Merkeregisteret, som ble lagt til grunn ved utsending av farkostskjemaer fra Byrået, omfattet et betydelig antall åpne hovedfarkoster som burde vært ført ut av registeret. Som nevnt i avsnitt I, pkt. 1 a i annet hefte, ble enkelte fiskefarkoster som det ikke var mulig å få fullstendige opplysninger om, også regnet med. Dette er delvis årsaken til at omkring 6 000 farkoster av denne art ikke var brukt i tellingsperioden.

Av de dekte stålfarkoster ble forholdsvis betydelig færre brukt bare til fiske i Rogaland og Hordaland enn i andre viktigere fiskerifylker. I Hordaland ble forholdsvis mange av de dekte stålfarkostene brukt til kombinert fiske og annen fart. I Rogaland ble en stor del av stålfarkostene bare brukt til annen fart. Hordaland hadde også forholdsvis mange dekte trefarkoster, som ble brukt både til fiske og annen fart eller bare til annen fart. Av de viktigere fiskerifylker hadde Sogn og Fjordane og Hordaland forholdsvis flest dekte trefarkoster som ikke var brukt i tellingsperioden. Av de åpne hovedfarkostene med motor var mer enn tredjeparten ikke brukt til fiske verken i Hordaland eller Sogn og Fjordane. At forholdsvis mange registrerte fiskefarkoster ikke ble brukt til fiske i Hordaland må en bl.a. se på bakgrunn av at nedgangen i tallet på fiskere var størst i dette fylket (jamfør tabell 2).

Av farkoster og hjelpebåter i alt som ble brukt til fiske, var det forholdsvis få som ble brukt til føring av fisk og til annen fart, nemlig henholdsvis 1,4 og 3,7 prosent.

2. Bruken av farkostene i de enkelte kvartaler

I alt ble flest farkoster brukt i 2. kvartal. Se tabell 74. (Vesentlig mer detaljerte oppgaver over bruken av farkostene i de enkelte kvartaler finnes i tabell 17 i annet hefte.)

Som følge av tilbakegangen i vintersildfisket og Lofotfisket og den økte deltaking i andre, mindre sesongpregede fiskerier, ble forholdsvis færre farkoster brukt til fiske i 1. kvartal og flere i 3. og 4. kvartal i 1960 enn

Tabell 74. Bruken av hovedfarkostene i fiske og annen fart i de enkelte kvartaler.

Farkostenes art	4. kvartal 1959		1. kvartal 1960		2. kvartal 1960		3. kvartal 1960	
	Far- koster	Uker i gj.sn.	Far- koster	Uker i gj.sn.	Far- koster	Uker i gj.sn.	Far- koster	Uker i gj.sn.
Hovedfarkoster								
Dekte farkoster av stål	247	7,9	356	10,3	354	9,5	350	10,2
Dekte farkoster av tre	6 331	8,4	8 140	9,5	8 712	8,2	7 337	8,4
Åpne med motor	11 074	7,5	10 137	7,9	14 251	7,0	13 163	6,8
Åpne uten motor	43	7,6	41	7,8	58	7,6	50	7,4
Hovedfarkoster i alt								
Brukt til fiske	17 237	7,8	18 425	8,6	23 036	7,4	20 403	7,3
Brukt til føring av fisk	162	5,0	153	4,8	236	4,6	235	4,5
Brukt til annen fart	617	5,4	419	5,0	713	4,7	800	4,9
I alt	17 695	7,8	18 674	8,7	23 375	7,5	20 900	7,4

i 1948. Bruken av fiskefarkostene til føring av fersk fisk var som en kunne vente forholdsvis betydelig mindre i 1. kvartal 1960 enn i 1. kvartal 1948.

Tabell 75. Driftstid i uker i fiske. Kvartalsvise oppgaver.

Farkostenes art	Uker i alt	Prosent			
		4. kvartal 1959	1. kvartal 1960	2. kvartal 1960	3. kvartal 1960
Hovedfarkoster					
Dekte av stål	12 537	15,5	29,3	26,8	28,4
Dekte av tre	263 517	20,2	29,5	27,0	23,3
Åpne med motor	352 231	23,7	22,8	28,3	25,2
Åpne uten motor	1 455	22,5	21,9	30,1	25,5
I alt	629 740	22,0	25,7	27,8	24,5
Hjelpebåter m.v.					
Snurpenotbåter med motor .	17 860	18,2	45,2	16,9	19,7
Basbåter med motor	15 365	19,3	28,9	23,7	28,1
Fangstbåter med motor ...	2 170	16,1	24,8	36,4	22,7
Andre hjelpebåter med motor	10 733	19,6	20,2	31,0	29,2
Andre hjelpebåter m.v. uten motor	34 972	21,7	20,2	31,5	26,6
I alt	81 100	20,0	27,5	26,9	25,6
Hele fiskeflåten	710 840	21,8	25,9	27,7	24,6

Den totale driftstid for alle hovedfarkoster og hjelpebåter som ble brukt i fisket, var lengst i 2. kvartal med 27,7 prosent av ukeverkene i alt, og kortest i 4. kvartal med 21,8 prosent av ukeverkene, se tabell 75. Dekte stål-farkoster hadde lengst driftstid i 1. og i 3. kvartal og relativt meget kort driftstid i 4. kvartal. Dekte trefarkoster hadde også lengst driftstid i 1. kvar-

Tabell 76. Hovedfarkoster brukt til fiske i de enkelte kvartaler og fylker.

Fylker	Dekte hovedfarkoster				Åpne hovedfarkoster					
	Far- koster brukt til fiske	Prosent				Far- koster brukt til fiske	Prosent			
		4. kv. 1959	1. kv. 1960	2. kv. 1960	3. kv. 1960		4. kv. 1959	1. kv. 1960	2. kv. 1960	3. kv. 1960
Vest-Agder	200	78,5	92,5	93,5	92,5	885	85,2	53,2	72,5	71,8
Rogaland	748	66,8	83,4	90,4	90,0	1 577	69,9	50,0	77,0	75,1
Hordaland	694	58,8	62,7	83,3	87,0	1 471	62,6	45,5	77,1	76,1
Sogn og Fjordane	475	61,5	76,2	83,8	83,2	1 081	59,4	46,6	81,5	71,0
Møre og Romsdal	1 382	62,8	88,6	87,3	81,3	2 059	53,1	58,9	73,9	66,9
Sør-Trøndelag ..	496	68,3	77,2	86,5	87,5	1 357	64,6	65,4	83,1	82,5
Nord-Trøndelag.	262	66,4	84,0	88,5	74,8	752	54,9	66,9	83,8	77,7
Nordland	2 681	63,4	92,7	91,1	65,6	4 310	62,3	67,8	82,3	70,1
Troms	1 459	68,3	90,5	92,7	64,6	1 732	60,7	57,4	78,3	69,7
Finmark	1 218	65,1	73,8	94,2	80,5	1 289	42,8	43,3	88,4	78,7
Andre fylker ...	448	78,3	79,9	93,1	88,4	1 357	75,8	49,2	82,0	87,0
I alt	10 063	65,4	84,4	90,1	76,4	17 870	62,2	57,0	80,1	73,9

tal. De åpne hovedfarkostene hadde lengst driftstid i 2. kvartal og ellers forholdsvis jamn fordeling av driftstiden på de andre kvartaler i tellingsperioden. Snurpenotbåter og basbåter med motor hadde lengst driftstid i 1. kvartal, mens driftstiden for fangstbåter med motor og «andre hjelpebåter» var lengst i 2. kvartal.

Av dekte farkoster i alt ble det brukt flest i fisket i 2. kvartal 1960 og færrest i 4. kvartal 1959 i alle fylker. I Finnmark ble over 94 prosent av alle de dekte farkoster brukt i 2. kvartal (vårtorskfisket). Av de viktigere fiskerifylker ble det i Møre og Romsdal, Nordland og Troms brukt forholdsvis mange dekkfarkoster også i 1. kvartal (vintersildfisket, Lofotfisket og annet skreifiske), mens det ble brukt forholdsvis få i Hordaland og Finnmark i dette kvartalet. I 4. kvartal ble en betydelig større prosent av dekkfarkostene brukt i fisket på Vestlandet enn i Nord-Norge.

Åpne hovedfarkoster hadde stort sett forholdsvis størst deltaking i 2. kvartal. I Finnmark ble mindre enn halvparten av de åpne hovedfarkostene brukt i 4. kvartal 1959 og 1. kvartal 1960. Se ellers tabell 76.

3. De enkelte fiskerier

Ved utfyllingen av farkostskjemaene skulle tellerne bruke samme kodeliste for fiskeriene m.v. som ved utfyllingen av skjemaet for fiskeren. Spesifikasjonen på de ulike fiskerier og redskapsslag er derfor i prinsippet den samme for bruken av farkostene som for fiskernes deltaking. Det viste seg imidlertid at farkostskjemaene stort sett var noe dårligere utfyllt enn fiskernes skjema på dette punkt. En må regne med at særlig deltakingen på de mindre fiskerier, som ofte var av forholdsvis kort varighet, kan være usikker. Jamfør ellers avsnitt II pkt. 9 a i annet hefte.

Skreifiske i Lofoten

I 1960 deltok i alt 2 950 hovedfarkoster med motor og 32 hjelpebåter i skreifisket i Lofoten. Av disse hørte i alt 79 prosent hjemme i Nordland og 19 prosent i Troms. Den gjennomsnittlige varighet av deltakingen var i alt om lag 10 uker. Tabell 77 viser forholdet for enkelte viktigere fiskerifylker.

Etter Lofotberetningen var største tallet på opptelte båter som deltok 2 822, dvs. 160 færre enn fiskeritellingen viser. Differansen må skyldes at ikke alle farkoster var til stede ved hovedopptellingen under Lofotfisket.

Av farkostene som var på Lofotfisket var 70 prosent dekte trefarkoster. Om lag 44 prosent av alle farkostene brukte bare garn, 19 prosent bare liner og vel 31 prosent bare juksa. Av redskapskombinasjoner var juksa og liner mest vanlig, men totalt sett spilte redskapskombinasjonene en mindre rolle. Av de åpne hovedfarkostene med motor ble vel halvparten brukt bare til juksafiske.

Sammenliknet med fiskeritellingen i 1948 gikk deltakingen med dekkfarkoster i Lofotfisket tilbake med 36 prosent, mens deltakingen med åpne hovedfarkoster med motor økte med 18 prosent. Som før nevnt var det mindre enn halvparten så mange fiskere som deltok i Lofotfisket i 1960 som i 1948.

Gjennomsnittslengden på dekte farkoster som ble brukt i Lofotfisket i 1960, var 35,2 fot, mot 37,8 fot i 1948.

Tabell 77. Farkoster brukt til enkelte viktigere fiskerier, etter fylker.

Fiske Fylker	Far-koster i alt	Hovedfarkoster						Hjelpébåter m.v.	
		Dekte av stål		Dekte av tre		Åpne med motor		Far-koster	Uker i gj.-snitt
		Far-koster	Uker i gj.-snitt	Far-koster	Uker i gj.-snitt	Far-koster	Uker i gj.-snitt		
Skreifiske i Lofoten									
Møre og Romsdal ...	20	—	—	11	7,5	9	8,3	—	—
Sør-Trøndelag	15	—	—	10	7,5	3	11,7	2	10,0
Nord-Trøndelag	7	—	—	6	7,7	1	12,0	—	—
Nordland	2 346	1	8,0	1 561	10,5	765	10,4	19	8,5
Troms	555	—	—	458	8,1	87	8,1	10	7,5
Finnmark	29	—	—	23	8,3	6	8,2	—	—
Andre fylker	10	1	3,0	1	4,0	7	7,1	1	6,0
I alt	2 982	2	5,5	2 070	9,9	878	10,1	32	8,2
Annet skrei- og vintertorskefiske									
Sogn og Fjordane ...	215	—	—	85	7,8	110	8,0	20	7,8
Møre og Romsdal ...	896	9	9,3	412	7,7	440	8,3	35	8,7
Sør-Trøndelag	354	1	16,0	106	10,1	225	11,0	22	8,0
Nord-Trøndelag	305	1	10,0	115	9,5	173	9,8	16	10,9
Nordland	1 207	—	—	752	10,9	440	10,9	15	13,8
Troms	524	6	14,7	337	11,6	166	13,3	15	8,3
Finnmark	917	1	9,0	610	12,5	272	12,9	34	8,9
Andre fylker	121	—	—	20	8,7	93	9,3	8	8,8
I alt	4 539	18	11,5	2 437	10,6	1 919	10,5	165	9,2
Vårtorskefiske i Finnmark									
Møre og Romsdal ...	86	29	13,1	37	9,6	20	7,3	—	—
Sør-Trøndelag	39	4	10,3	14	6,3	7	7,4	14	7,4
Nord-Trøndelag	12	1	10,0	4	13,5	7	5,4	—	—
Nordland	361	4	9,0	289	6,9	59	7,9	9	7,4
Troms	736	14	9,8	603	7,5	97	8,4	22	7,4
Finnmark	1 256	5	13,6	760	8,2	453	7,5	38	8,1
Andre fylker	44	3	14,7	20	10,3	21	7,5	—	—
I alt	2 534	60	12,0	1 727	7,8	664	7,6	83	7,7

Av alle farkoster som var på Lofotfisket i 1948 ble omkring 36 prosent brukt bare til linefiske, 24 prosent bare til garnfiske og 24 prosent bare til juksafiske. Det har således funnet sted en ganske betydelig omlegging i bruken av de enkelte redskapsslag fra 1948 til 1960.

Halvparten av alle dekkfarkostene i Nordland og 28 prosent av alle dekkfarkostene i Troms var på Lofotfisket i 1960, mot henholdsvis 73 og 51 prosent i 1948.

Annet skrei- og vintertorskefiske

I dette fisket deltok i tellingsåret i alt 4 374 hovedfarkoster med motor og 165 hjelpébåter m.v., dvs. flere enn i noe annet fiske unntatt hjemme-fiske. Når det bare gjelder dekte trefarkoster, hadde ikke noe annet fiske så stor deltaking som annet skrei- og vintertorskefiske.

Av farkostene som ble brukt i «annet skrei- og vintertorskefiske» var forholdsvis flest fra Nordland, men også Finnmark og Møre og Romsdal hadde forholdsvis stor deltaking i dette fisket. Tabell 77 viser den fylkesvise fordeling av deltakingen etter farkostenes art. I alt hørte 69 prosent av de dekte farkostene og 46 prosent av de åpne hovedfarkostene med motor som deltok i dette fiske, hjemme i Nord-Norge.

Den gjennomsnittlige varighet av deltakingen i skrei- og vintertorskefiske var omkring 10,5 uker både for dekte og åpne hovedfarkoster. Farkoster som hørte hjemme i de tre nordligste fylker hadde gjennomsnittlig lengre deltaking enn gjennomsnittlig for riket. Dette henger sammen med at farkoster fra Vestlandet i større utstrekning ble brukt i andre fiskerier som stort sett foregår på samme tid (særlig vintersildfisket).

Tabell 78. Dekte farkoster brukt til annet skrei- og vintertorskefiske, etter fylker og fangstområder.

Fangstområder	Farkoster i alt	Prosent av disse fra							
		Sogn og Fjordane	Møre og Romsdal	Sør-Trøndelag	Nord-Trøndelag	Nordland	Troms	Finnmark	Andre fylker
Finnmark	768	—	0,5	0,5	—	5,1	14,7	79,2	—
Troms	254	—	0,4	—	—	6,3	92,9	0,4	—
Vesterålen	227	—	—	—	0,4	99,2	0,4	—	—
Lofotens ytterside	352	—	—	—	0,6	96,8	2,0	0,6	—
Helgeland	139	—	—	1,4	0,7	96,5	1,4	—	—
Trøndelag	217	—	1,8	46,1	51,6	—	—	0,5	—
Møre	424	6,8	90,8	0,7	—	0,3	—	—	1,4
Andre områder	121	49,6	21,5	—	—	15,7	0,8	—	12,4

Tabell 78 viser at dekte farkoster i det alt vesentlige ble brukt til skrei- og vintertorskefiske i de kyststrøk hvor de hørte hjemme.

I 1960 deltok 900 flere dekte farkoster og tre ganger så mange åpne hovedfarkoster med motor (20 fot og over) som i 1948. Økingen i tallet både på dekte og åpne hovedfarkoster som deltok var størst fra Nordland, Møre og Romsdal og Finnmark. Det var imidlertid betydelig flere farkoster som ble brukt i dette fisket også fra Sogn og Fjordane, Trøndelagsfylkene og Troms i 1960 enn i 1948. I alt deltok 20,5 prosent av de dekte farkostene og 5,2 prosent av de åpne hovedfarkostene på 20 fot og over i annet skrei- og vintertorskefiske enn Lofotfisket i 1960. De tilsvarende prosenttall i 1948 var henholdsvis 14,1 og 4,8.

Gjennomsnittslengden av dekte farkoster som ble brukt i skrei- og vintertorskefiske i 1960 var 36,6 fot, mot 38,5 fot i 1948. Den gjennomsnittlige varighet av deltakingen var omtrent den samme ved begge tellinger både når det gjelder dekte og åpne hovedfarkoster.

At de dekte farkoster som ble brukt i Lofotfisket og i annet skrei- og vintertorskefiske gjennomgående var mindre i 1960 enn i 1948 må en se i sammenheng med endringen i fiskeflåtens størrelse (avsnitt VIII). Fordi det er forholdsvis meget få av de større farkoster som ble brukt i disse fiskerier, er gjennomsnittsstørrelsen av de farkoster som deltok, blitt mindre som følge av den «skjeve» utvikling i farkostenes størrelsesfordeling. I 1960 var således ca. 34 prosent av alle dekte farkoster som deltok i annet skrei- og vintertorskefiske under 30 fot, mot snaut 21 prosent i 1948.

Vårtorskefiske i Finnmark

I vårtorskefisket i Finnmark deltok i 1960 i alt 2 451 hovedfarkoster med motor og 83 hjelpebåter. Det går fram av tabell 77 at forholdsvis betydelig flere av hovedfarkostene som deltok i dette fisket var dekte enn i de andre store torskefiskeriene. Omkring halvparten av alle farkoster og hjelpebåter som deltok var fra Finnmark, 29 prosent fra Troms, vel 14 prosent fra Nordland og i alt 7 prosent fra andre fylker. Fra Finnmark deltok 55 prosent av alle de dekte og 28 prosent av alle åpne hovedfarkoster med motor i vårtorskefisket.

I 1960 ble det brukt om lag 15 prosent flere dekkfarkoster og 1½ gang så mange åpne hovedfarkoster med motor over 20 fot i vårtorskefisket som i 1948. Tallet på fiskere som deltok gikk som før nevnt ned med 8 prosent i perioden. Den gjennomsnittlige varighet av fiskernes deltaking var omtrent den samme ved begge tellinger. Dette kan tyde på at bemanningen på de farkoster som ble brukt i vårtorskefisket i Finnmark i 1960 gjennomgående var noe mindre enn i 1948, noe som synes å ha en viss sammenheng med redskapsbruken. I 1960 ble således 53 prosent av de dekte motorfarkostene brukt bare til juksafiske, mot 25 prosent i 1948. Videre drev 4 prosent av dekkfarkostene bare garnfiske i 1960, mens dette redskapet nesten ikke ble brukt i vårtorskefisket i 1948. På den annen side drev ca. 45 prosent av dekkfarkostene som deltok i vårtorskefisket bare linefiske i 1948, mot bare 15 prosent i 1960.

Av 60 dekte stålfarkoster som deltok i vårtorskefisket i Finnmark i 1960 drev 52 bare trålfiske.

Vintersildfiske

I alt deltok 2 060 hovedfarkoster og 1 194 hjelpebåter i vintersildfisket i 1964. Av hovedfarkostene var det vesentlig dekte farkoster som ble brukt. Vel 10 prosent av hovedfarkostene var åpne. Mer enn 2/3 av alle dekte stålfarkoster som ble brukt i fisket i tellingsperioden, deltok i vintersildfisket. Av hjelpebåter m.v. som ble brukt i dette fisket, var 61 prosent snurpe-notbåter og 30 prosent basbåter.

Av alle farkoster og hjelpebåter m.v. som deltok i vintersildfisket var 35 prosent fra Møre og Romsdal, 14 prosent fra hvert av fylkene Rogaland og Hordaland, 10 prosent fra Nordland og ca. 7,5 prosent fra hvert av fylkene Sogn og Fjordane og Sør-Trøndelag. Av alle dekte stålfarkoster som ble brukt i vintersildfisket, var 44 prosent fra Møre og Romsdal. Se tabell 79.

Den gjennomsnittlige driftstid var 9,5 uker for de dekte stålfarkoster og 8,4 uker for hovedfarkoster ellers. Driftstiden varierte stort sett lite fra fylke til fylke for de enkelte farkostarter.

I alt 48 prosent av alle hovedfarkostene som deltok i vintersildfisket drev bare med drivgarn, ca. 25 prosent drev bare med snurpenot og ca. 12 prosent bare med settegarn. Ca. 10,5 prosent både av hovedfarkostene og hjelpebåtene m.v. som deltok i vintersildfisket ble bare brukt til hjelpevirksomhet. Av hjelpebåtene m.v. deltok 79 prosent sammen med snurperne.

Den gjennomsnittlige driftstid var om lag 9,5 uker for hovedfarkoster i alt som brukte snurpenot, mens hovedfarkoster som brukte settegarn, hadde bare vel halvparten så lang driftstid. Se tabell 80.

Tabell 79. Farkoster brukt til vintersildfiske, feitsild- og småsildfiske og islandssildfiske, etter art og fylker.

Fiske Fylker	Far- koster i alt	Hovedfarkoster						Hjelpebåter m.v.	
		Dekte av stål		Dekte av tre		Åpne med motor		I alt	Uker i gj.- snitt
		Far- koster	Uker i gj.- snitt	Far- koster	Uker i gj.- snitt	Far- koster	Uker i gj.- snitt		
Vintersildfiske									
Rogaland	456	34	9,6	289	8,0	26	6,9	107	8,7
Hordaland	457	40	9,9	201	9,4	49	9,5	167	9,9
Sogn og Fjordane ...	245	19	10,5	131	8,1	16	8,8	79	9,8
Møre og Romsdal ...	1 149	114	9,8	545	8,5	34	8,9	456	9,9
Sør-Trøndelag	255	15	8,9	93	8,8	26	8,8	121	9,9
Nordland	324	15	7,3	148	7,8	20	8,3	141	7,9
Troms	187	13	7,2	102	8,3	5	9,4	67	7,0
Andre fylker	180	10	8,7	82	8,4	32	7,0	56	8,8
I alt	3 253	260	9,5	1 591	8,4	208	8,4	1 194	9,3
Feitsild- og småsild- fiske									
Rogaland	76	4	7,3	20	10,5	24	6,7	28	13,4
Hordaland	273	4	8,3	96	9,6	87	7,5	86	9,3
Sogn og Fjordane ...	322	—	—	113	12,9	123	9,3	86	12,3
Møre og Romsdal ...	502	12	12,3	152	14,2	147	10,6	191	16,7
Sør-Trøndelag	617	13	17,8	159	12,7	217	8,3	228	15,5
Nord-Trøndelag ...	281	1	25,0	87	15,3	109	12,0	84	13,8
Nordland	644	13	15,2	208	11,8	214	8,7	209	17,1
Troms	362	12	10,8	168	11,3	38	7,2	144	16,2
Finnmark	141	2	9,5	70	11,9	13	12,1	56	15,1
Andre fylker	94	1	6,0	20	13,7	58	9,6	15	17,6
I alt	3 312	62	13,2	1 093	12,4	1 030	9,2	1 127	15,2
Sildfiske ved Island og i Norskehavet									
Vest-Agder	3	1	13,0	2	10,0	—	—	—	—
Rogaland	62	33	11,3	12	10,3	—	—	17	11,6
Hordaland	115	29	13,4	29	12,0	11	10,0	46	11,6
Sogn og Fjordane ...	42	9	14,4	4	11,5	1	8,0	28	8,5
Møre og Romsdal ...	112	26	11,0	25	10,3	5	12,0	56	7,9
Sør-Trøndelag	24	5	8,4	5	9,8	—	—	14	7,1
Nordland	33	6	8,0	2	9,5	2	6,0	23	7,6
Troms	25	5	7,8	3	11,3	—	—	17	8,6
Finnmark	5	1	8,0	1	9,0	1	8,0	2	8,0
Andre fylker	24	4	12,3	5	14,0	—	—	15	13,8
I alt	445	119	11,6	88	11,1	20	10,0	218	9,4

Dekte farkoster som ble brukt i vintersildfisket i 1960 var forholdsvis store, idet bare 2,8 prosent var under 40 fot og 24 prosent var 80 fot og mer. Gjennomsnittslengden i alt for dekte farkoster var 68,4 fot. Farkoster som drev snurpenotfiske var gjennomgående betydelig lengre og farkoster som drev med settegarn gjennomgående mindre enn gjennomsnittet for riket.

I 1960 deltok vel 19 prosent færre hovedfarkoster over 20 fot i vintersildfisket enn i 1948. Den prosentvise nedgang i tallet på fiskere som deltok i vintersildfisket var av samme størrelsesorden. Dekksfarkostene

Tabell 80. Dekte hovedfarkoster brukt til vintersildfiske, etter de viktigste redskapsslag og fylker.

Fylker	Snurpenot		Drivgarn		Settegarn		Hjelpevirksomhet	
	Far-koster	Uker i gj.-snitt	Far-koster	Uker i gj.-snitt	Far-koster	Uker i gj.-snitt	Far-koster	Uker i gj.-snitt
Rogaland	44	9,3	86	6,8	151	4,6	29	6,8
Hordaland	81	10,2	87	8,2	28	3,8	33	9,9
Sogn og Fjordane	28	9,6	101	8,1	9	4,6	2	7,0
Møre og Romsdal	157	10,0	432	8,1	4	7,3	40	9,2
Sør-Trøndelag	37	9,8	44	8,3	—	—	22	7,5
Nordland	55	8,2	59	7,2	4	7,5	36	7,9
Troms	39	6,9	51	9,1	2	5,0	20	8,1
Andre fylker	25	8,7	28	7,0	19	4,7	8	7,9
I alt	466	9,4	888	8,0	217	4,6	190	8,3

som ble brukt, var imidlertid i gjennomsnitt 15 fot kortere i 1948 enn i 1960.

I perioden mellom de to tellinger fant det videre sted en endring i omfanget av bruken av de ulike redskapsslag. Således brukte vel 18 prosent av dekkfarkostene snurpenot i 1948, mens 35 prosent brukte bare drivgarn og 27 prosent bare settegarn.

Den gjennomsnittlige driftstid på vintersildfisket var for dekte snurpefarkoster omkring 2 uker mindre i 1960 enn i 1948. Farkostenes deltaking viser betydelige geografiske forskyvninger fra forrige fiskeritelling. På samme måte som når det gjelder fiskernes deltaking, var det i perioden 1948 til 1960 en relativt sterk øking i deltakingen av dekte farkoster fra Nordland, Troms og Sør-Trøndelag, mens deltakingen fra Vestlandet ellers gikk sterkt tilbake. Følgende oversikt viser dette:

	Dekte farkoster som ble brukt til vintersildfiske.	
	Prosent.	
	1948	1960
Vest-Agder	70,2	18,8
Rogaland	69,9	35,7
Hordaland m/Bergen	43,8	26,1
Sogn og Fjordane	54,2	23,4
Møre og Romsdal	39,9	40,2
Sør-Trøndelag	11,4	17,6
Nordland	0,7	5,3
Troms	1,8	6,9
Riket	20,9	15,5

Feitsild- og småsildfiske

Deltakingen i dette fisket var i alt 2 185 hovedfarkoster med motor og 1 127 hjelpebåter. Bruken av farkostene etter art og fylker går fram av tabell 79. Det var omtrent like mange åpne som dekte hovedfarkoster som

deltok fra de enkelte fylker, unntatt Troms og Finnmark som hadde stor overvekt av dekte farkoster. Av hjelpebåtene var 65 prosent snurpenotbåter og basbåter.

Tallet på dekkسفarkoster som ble brukt i feitsild- og vintersildfisket og i fisket etter forfangstsild m.v. var 17 prosent lavere enn i 1948, mens tallet på åpne hovedfarkoster med motor var noe høyere. Tallet på fiskere som deltok i disse fiskerier var som før nevnt 47 prosent lavere i 1960 enn ved forrige fiskeritelling. Imidlertid var den gjennomsnittlige driftstid for dekte farkoster vel 2 uker mer i 1960.

Tallet på dekte farkoster som deltok i feitsild- og småsildfisket i Hordaland gikk sterkt tilbake sammenliknet med 1948, mens en tilsvarende sterk øking fant sted i Finnmark og Troms.

Dekksfarkostene som deltok i feitsild- og småsildfisket i 1960 hadde en gjennomsnittslengde på 48,3 fot, mot 44,5 fot i 1948.

Sildefiske ved Island og i Norskehavet

I dette sildefisket deltok i alt 227 hovedfarkoster og 218 hjelpebåter. Tabell 79 viser hvilke fylker farkostene var fra.

I 1948 deltok i alt 257 dekte farkoster i sildefisket ved Island. Den gjennomsnittlige driftstid på fiske for dekkسفarkostene var en uke mer i 1960 enn i 1948. I 1960 brukte omtrent like mange av de dekte farkostene som deltok i sildefisket ved Island og i Norskehavet snurpenot som drivgarn, mens betydelig flere av dekkسفarkostene brukte drivgarn enn snurpenot i dette fisket i 1948.

Sildefisket ved Island og i Norskehavet var i 1960 det eneste fisket som hadde deltaking med flere stålfarkoster enn dekte trefarkoster. Som følge av dette var gjennomsnittslengden av dekkسفarkostene som deltok i dette fisket, hele 111 fot.

Brislingfiske

Det deltok i alt 785 hovedfarkoster (hvorav 479 dekte) og 348 hjelpebåter m.v. i brislingfisket. 13 prosent av hovedfarkostene var fra Østlandet og vel 82 prosent fra Vestlandet.

I 1960 deltok omtrent like mange dekte og åpne hovedfarkoster på 20 fot og over i brislingfisket som i 1948, mens tallet på fiskere gikk tilbake med vel 1000. Dette kan til dels forklares ved at den gjennomsnittlige driftstid for dekte farkoster økte med 2,5 uker i perioden. Oppgavene tyder likevel på at farkoster som drev brislingfiske gjennomgående var mindre bemannet i 1960 enn ved forrige fiskeritelling.

Andre fiskerier

I seifiske deltok i alt 3 925 hovedfarkoster med motor og 275 hjelpebåter m.v. I alt 32 prosent av alle farkoster m.v. var fra Nordland. Ellers hadde så godt som alle viktigere fiskerifylker forholdsvis mange farkoster som deltok i seifiske (jamfør tabell 81).

Av dekkسفarkostene som deltok i seifiske brukte 39 prosent bare garn, 38 prosent bare snurpenot og om lag 17 prosent juksa eller kombinasjoner av juksa og andre redskaper. Av de åpne hovedfarkostene brukte ca. halvparten dorg.

Tabell 81. Farkoster brukt til seifiske og makrellfiske, etter art og fylker.

Fiske Fylker	Far- koster i alt	Hovedfarkoster						Hjelpébåter m.v.	
		Dekte av stål		Dekte av tre		Åpne med motor		I alt	Uker i gj.- snitt
		Far- koster	Uker i gj.- snitt	Far- koster	Uker i gj.- snitt	Far- koster	Uker i gj.- snitt		
Seifiske									
Aust-Agder.....	71	—	—	3	14,7	67	12,8	1	22,0
Vest-Agder	148	—	—	1	15,0	146	9,8	1	4,0
Rogaland	345	—	—	63	8,6	246	12,5	36	8,3
Hordaland	153	—	—	51	10,1	94	8,5	8	8,0
Sogn og Fjordane ...	232	4	3,8	74	5,6	141	9,7	13	5,8
Møre og Romsdal ...	572	11	9,3	249	10,5	268	8,9	44	10,1
Sør-Trøndelag	507	2	3,0	157	12,2	291	10,8	57	11,4
Nord-Trøndelag	92	1	1,0	16	13,1	61	8,2	14	11,7
Nordland	1 332	1	8,0	570	11,2	692	8,9	69	9,8
Troms	295	—	—	187	12,6	99	8,6	9	13,3
Finnmark	409	1	18,0	266	11,9	119	9,5	23	10,6
Andre fylker	44	—	—	7	5,7	37	8,4	—	—
I alt	4 200	20	7,5	1 644	11,1	2 261	9,7	275	10,0
Makrellfiske									
Østfold	204	—	—	60	9,6	141	10,7	3	9,0
Vestfold	136	—	—	7	6,3	129	8,8	—	—
Telemark	168	—	—	8	5,1	157	8,8	3	6,0
Aust-Agder.....	324	1	1,0	26	10,9	289	8,5	8	9,3
Vest-Agder	456	1	3,0	104	10,6	344	10,2	7	4,4
Rogaland	819	2	2,5	205	8,6	477	8,7	135	8,8
Hordaland	430	—	—	84	6,3	256	8,0	90	6,3
Sogn og Fjordane ...	57	—	—	28	7,8	22	5,1	7	5,1
Møre og Romsdal ...	37	1	9,0	25	6,8	7	7,4	4	6,0
Andre fylker	53	—	—	7	8,6	36	10,1	10	8,8
I alt	2 684	5	3,6	554	8,6	1 858	9,0	267	7,7

I alt 23 prosent flere dekkfarkoster og 47 prosent flere åpne hovedfarkoster med motor på 20 fot og over deltok i seifiske i 1960 enn i 1948. Den gjennomsnittlige driftstid økte med henholdvis 1,8 og 1,3 uker. Tallet på seifiskere gikk tilbake med 2 200 i perioden. Dette tyder på at farkoster som deltok i seifiske, gjennomgående var mindre bemannet i 1960 enn i 1948. Det er imidlertid også mulig at forholdsvis flere fiskere deltok på farkoster under 20 fot i 1948 (som det ikke ble innhentet oppgaver over) enn i 1960.

Av dekkfarkostene som deltok i seifiske brukte relativt omtrent like mange snurpenot ved begge tellingar.

I makrellfiske deltok i 1960 i alt 2 417 hovedfarkoster med motor og 267 hjelpébåter m.v. Av hovedfarkostene var 77 prosent åpne med motor. Delta-kingen fra de enkelte fylker går fram av tabell 81.

Tallet på dekte farkoster som deltok i makrellfiske, var litt lavere i 1960 enn i 1948, mens det var omtrent like mange åpne hovedfarkoster med motor på 20 fot og over. Tallet på fiskere som deltok i makrellfiske, gikk som før nevnt tilbake med nærmere 2 500. Dekkfarkostene hadde derfor trolig gjennomgående mindre bemanning i 1960 enn ved forrige fiskeritelling.

Av dekkfarkostene som deltok i makrellfiske i 1960 var 37 prosent fra Rogaland og 11 prosent fra Østfold, mot henholdsvis 28 og 20 prosent i 1948. Også deltakingen i makrellfiske med åpne hovedfarkoster på 20 fot og over var betydelig større fra Rogaland — og tilsvarende mindre fra Østlandsfylkene — i 1960 enn i 1948.

Tabell 82. Farkoster brukt til rekefiske og laksefiske, etter fylker.

Fylker	Rekefiske				Hjemmefiske			
	Dekte hovedfarkoster		Åpne hovedfarkoster med motor		Dekte hovedfarkoster		Åpne hovedfarkoster med motor	
	Far-koster	Uker i gj.-snitt	Far-koster	Uker i gj.-snitt	Far-koster	Uker i gj.-snitt	Far-koster	Uker i gj.-snitt
Østfold	105	35,5	5	24,2	8	12,6	48	14,5
Akershus	30	38,4	2	22,0	1	51,0	11	22,8
Vestfold	31	26,5	9	17,6	1	10,0	68	14,8
Telemark	47	33,3	11	14,5	3	26,7	71	13,7
Aust-Agder	46	30,5	16	16,9	1	10,0	180	12,6
Vest-Agder	163	28,6	10	18,9	2	13,5	496	13,8
Rogaland	326	28,3	4	23,5	21	13,6	757	15,3
Hordaland	34	20,3	1	13,0	120	14,8	859	13,2
Møre og Romsdal	88	29,2	4	28,3	214	14,1	998	11,8
Sør-Trøndelag	48	30,8	—	—	124	15,4	770	17,3
Nord-Trøndelag	39	26,0	1	35,0	71	11,8	428	15,6
Nordland	214	27,4	7	19,4	777	15,9	2 867	16,8
Troms	235	24,3	7	13,3	480	16,6	1 331	15,7
Finnmark	53	19,4	2	12,5	209	15,2	501	14,6
Andre fylker	34	33,4	2	16,0	71	10,4	500	9,5
I alt	1 493	28,2	81	18,3	2 103	15,4	9 885	15,0

I *rekefiske* deltok i alt 1 493 dekte og 81 åpne hovedfarkoster. Bare 5 av de dekte farkostene som ble brukt til dette fisket, var av stål. Fordelingen av farkostene etter fylker og gjennomsnittlig driftstid er vist i tabell 82.

Den gjennomsnittlige driftstid i rekefiske både totalt og for de fleste fylker var betydelig lenger enn i noe annet fiske.

I 1960 deltok i alt 670 eller 81 prosent flere dekkfarkoster i rekefiske enn i 1948. Så godt som hele denne økingen falt på Rogaland, Nordland og Troms. Av alle dekkfarkostene som deltok i rekefiske i 1960 var 34 prosent fra Nord-Norge, mot bare 10 prosent i 1948.

Den gjennomsnittlige driftstid for dekte farkoster på rekefiske i 1960 var 2 uker mer enn ved forrige fiskeritelling.

I *hjemmefiske* deltok betydelig flere farkoster enn i noe annet fiske. I alt deltok i dette fisket 2 103 eller 20,9 prosent av alle dekte og 9 885 eller 55,6 prosent av alle åpne hovedfarkoster med motor. Videre ble vel femteparten av alle hjelpebåter m.v. brukt i hjemmefiske. Av de viktigere fiskerifylker hadde Troms og Nordland forholdsvis størst deltaking. Av alle dekte farkoster som ble brukt til fiske i Troms deltok nemlig 33 prosent i hjemmefiske og av alle åpne hovedfarkoster med motor 71 prosent. De tilsvarende prosenttall for Nordland, var henholdsvis 29 og 67. Ellers ble åpne hovedfarkoster jamt over brukt betydelig mer til hjemmefiske i de enkelte fylker enn i noe annet fiske, se tabell 82.

Sammenliknet med fiskeritellingen i 1948 deltok i 1960 454 flere dekte og 955 flere åpne hovedfarkoster på 20 fot og over i hjemmefiske. Gjennomsnittlig driftstid var vel 2 uker mer for dekkfarkostene i 1960 enn i 1948, mens gjennomsnittlig driftstid for åpne hovedfarkoster gikk litt ned i perioden. Tallet på fiskere som oppgav at de hadde deltatt i hjemmefiske var 35 prosent mindre i 1960 enn i 1948. En må imidlertid ta hensyn til at forholdsvis mange farkoster som blir brukt i hjemmefiske, er på under 20 fot, og at det derfor er vanskelig å si noe bestemt om hvor stor prosent av fiskerne i 1948 som hadde deltatt på slike mindre farkoster som ikke ble regnet med i fiskeritellingen. Dertil kommer at grupperingen på hjemmefiske som før nevnt sannsynligvis er noe svakere enn for de andre fiskerier både når det gjelder fiskernes deltaking og bruken av farkostene.

I *hysefiske* deltok i 1960 378 dekte og 144 åpne hovedfarkoster på 20 fot og over, mot henholdsvis 107 og 51 i 1948. Økingen i tallet på hovedfarkoster som deltok i hysefiske, svarer omtrent til den prosentvise øking i tallet på hysefiskere i perioden. Dekkfarkostene hadde gjennomsnittlig 2,3 uker lengre driftstid på dette fisket i 1960 enn i 1948.

Tabell 83. Farkoster brukt til ulike slags trålfiske.

	Dekte stålfarkoster				Dekte trefarkoster	
	300 br.t. og over		Under 300 br.t.		Under 300 br.t.	
	Far-koster	Uker i gj.snitt	Far-koster	Uker i gj.snitt	Far-koster	Uker i gj.snitt
Bunntrålere						
Vårtorskfiske i Finnmark	13	13,4	39	12,4	86	11,4
Seifiske	2	7,0	2	6,5	1	6,0
Sildefiske i Nordsjøen	4	22,8	27	15,0	73	12,9
Brislingfiske	1	12,0	—	—	4	10,5
Annet fiske ved norskekysten og i fjerne farvann	30	25,1	54	17,1	204	17,8
	Dekte stålfarkoster		Dekte trefarkoster			
	Farkoster	Uker i gj.snitt	Farkoster	Uker i gj.snitt		
Flytetrålere						
Sildefiske i Nordsjøen	10	13,2	9	11,8		
Silde- og brislingfiske i Nordsjøen	2	8,0	4	12,0		
Feitsild- og småsildfiske	3	13,3	19	9,3		
Makrellfiske	—	—	16	4,8		
Annet fiske	1	22,0	1	24,0		
Trålfiske i alt¹						
Bunntrålere	118	24,3	304	18,4		
Flytetrålere	14	15,0	47	9,1		

¹ Enkelte trålere ble brukt i to eller flere fiskerier.

Tabell 83 viser bruken av farkostene i *trålfiske*. I alt deltok 132 stålfarkoster og 351 dekte trefarkoster i trålfiske, eller henholdsvis 35 og 3,6 prosent av alle farkoster som ble brukt i fiske i perioden. Stålfarkostene hadde en gjennomsnittlig driftstid i trålfiske på 23,3 uker og dekte trefarkoster 17,2 uker. Dette er nøyaktig 10 uker mindre enn gjennomsnittlig driftstid på

fiske i alt for de respektive farkostarter. Totalt sett spilte således det egentlige trålfiske en relativt liten rolle.

Av alle farkoster som brukte trål, drev 432 med bunntrål. Av disse var 32 prosent fra Møre og Romsdal og 31 prosent fra Vestlandet ellers. Av bunntrålerne drev 68 prosent ved norskekysten og i fjerne farvann, mens vel 23 prosent deltok i vårtorskefiske i Finnmark og 18 prosent i sildefiske i Nordsjøen med trål. Deltakingen med bunntrål i andre fiskerier spilte en ubetydelig rolle.

I alt 35 av de dekte stålfarkostene som drev bunntrålfiske oppgav at de var på 300 br. tonn (stortrålere). En har imidlertid ikke hatt mulighet for å foreta en fullstendig kontroll av oppgavene over farkostenes størrelse i br.tonn.

Trålerne på 300 br. tonn og over hadde gjennomsnittlig betydelig lengre driftstid enn trålere på under 300 br. tonn (småtrålere).

Det var i alt 61 farkoster som drev fiske med flytetrål i 1960. Av disse deltok 22 i feitsild- og småsildfiske og 19 i sildefiske i Nordsjøen. En viser ellers til tabellen.

Trålere på 300 br.tonn og over hadde gjennomsnittlig betydelig lengre driftstid enn trålere på under 300 br. tonn (småtrålere).

Gjennomsnittslengden for stålfarkoster som drev bunntrålfiske var 115,6 fot og trefarkoster 63,8 fot. For flytetrålerne var gjennomsnittslengden henholdsvis 103,8 og 57,8 fot.

Det kan nevnes at ved utgangen av 1960 hadde 31 farkoster på 300 br.tonn og mer, og 524 farkoster under 300 br. tonn, tillatelse til å drive trålfiske. En del farkoster under 300 br. tonn med tråltillatelse har imidlertid aldri vært benyttet til trålfiske.

4. Bruken av farkostene i flere fiskerier

Et viktig trekk ved norsk fiske er de store sesongmessige innsig av fisk og sild til kysten, samtidig som en har de mer stabile, om enn økonomisk mindre viktige kystfiskerier som blir drevet året rundt. På denne bakgrunn er det naturlig at fiskefarkostene i stor utstrekning blir brukt i flere ulike fiskerier i løpet av året.

Som nevnt under punkt 3 ble hovedfarkostene i første rekke brukt i de samme fylker som de var registrert. En spesiell grunn for dette er selvsagt også at storparten av farkostene er relativt små, og derfor ikke egnet for drift over store avstander. Hvor meget hovedfarkostene blir brukt til deltaking i flere fiskerier henger også sammen med hvor lang gjennomsnittlig driftstid de har på det enkelte fiske. Således har farkoster som ble brukt i rekefiske, hvor den gjennomsnittlige driftstid var lengst, forholdsvis liten deltaking i andre fiskerier.

Av tabell 84 går det fram at hovedfarkostene som deltok i det enkelte fiske som regel kombinerte deltakingen med andre fiskerier som i det vesentlige ble drevet i samme distrikt. Kombinert deltaking i de store torskefiskerier, i hjemmefiske og seifiske var f.eks. meget alminnelig, mens meget få farkoster som deltok i de store torskefiskeriene, ble brukt i fiskerier som er vanlige på Vestlandet.

Av hovedfarkoster som ble brukt i makrellfiske, deltok hele 40 prosent i hummerfiske, og ellers forholdsvis mange i andre fiskerier på Sør- og Vestlandet. Av hovedfarkoster som drev bunntrålfiske deltok 61 prosent også i

vintersildfiske, men ellers hadde disse trålfarkostene forholdsvis liten deltaking i andre fiskerier.

Hovedfarkoster som ble brukt i alle de enkelte fiskerier av noe omfang hadde som regel forholdsvis stor deltaking også i seifiske, hjemmefiske og fjordtorskefiske.

Av hovedfarkostene som ble brukt i rekefiske ble bare 44 prosent brukt i to eller flere fiskerier. Av de hovedfarkoster som ble brukt i hjemmefiske ble 47 prosent brukt i to eller flere fiskerier. Som regel deltok prosentvis betydelig flere farkoster i mer enn ett fiske. Av farkostene som fisket med bunntål, hadde f. eks. 85,5 prosent deltaking i mer enn dette fiske.

Den kombinerte bruken av farkostene i de ulike fiskerier viser i hovedtrekkene stor likhet med fiskernes kombinerte deltaking i de ulike fiskerier. Dette henger selvsagt også sammen med at fiskerne ofte selv eier de farkostene som de bruker i fisket.

Hovedfarkostenes kombinerte deltaking i flere fiskerier i samme distrikt kommer enda tydeligere fram når vi ser på oppgavene for de enkelte landsdeler (tabell 15 i annet hefte). Av 929 hovedfarkoster som deltok i makrellfiske på Skagerakkysten ble f. eks. vel 49 prosent også brukt i hummerfiske. For Østlandet og Vestlandet (unntatt Møre og Romsdal) var de tilsvarende procenter henholdsvis 44 og 31.

Tabell 84. Bruken av farkostene i flere viktigere fiskerier.

Fiske	Hovedfarkoster brukt i alt	Prosent av disse brukt også i							
		skreifiske i Lofoten	annet skreifiske	vårtorskefiske	seifiske	vintersildfiske	feit-sild- og småsildfiske	sildefiske ved Island og i Norskehavet	makrellfiske
Skreifiske i Lofoten . . .	2 950	100,0	21,6	20,0	18,5	2,2	5,4	—	0,0
Annet skreifiske og vintertorskefiske	4 385	14,5	100,0	22,2	25,6	4,9	7,2	0,1	1,3
Vårtorskefiske i Finnmark	2 320	25,5	41,9	100,0	20,1	3,8	5,8	0,1	0,5
Seifiske	3 924	13,9	28,6	11,9	100,0	10,2	7,2	0,1	9,3
Vintersildfiske	2 060	3,2	10,4	4,3	19,5	100,0	17,7	9,1	12,4
Feitsild- og småsildfiske	2 179	7,3	14,5	6,2	12,9	16,8	100,0	1,6	4,9
Brislingfiske	781	—	3,7	0,1	4,5	18,2	27,7	—	17,5
Sildefiske ved Island og i Norskehavet	230	—	1,3	1,3	1,3	82,8	15,0	100,0	1,8
Snurrevadfiske	402	24,3	31,9	12,5	10,5	11,8	5,1	—	6,5
Makrellfiske	2 397	0,0	2,4	0,5	15,3	10,7	4,4	0,2	100,0
Rekefiske	1 574	4,3	3,0	4,6	3,4	11,9	4,4	—	15,6
Pigghåfiske	175	0,4	19,9	0,4	30,3	23,6	5,5	0,4	14,0
Hummerfiske	3 404	0,2	7,6	0,4	13,4	2,3	2,8	0,1	28,0
Linefiske i fjerne farvann	221	1,4	4,5	3,6	21,7	86,0	7,2	8,6	0,5
Bankfiske ved norskekysten og i Nordsjøen	559	14,0	40,4	7,0	24,9	48,8	7,3	0,2	3,0
Hjemmefiske	12 021	7,9	8,3	3,7	8,1	0,9	3,3	0,0	5,1
Fjordtorskefiske	3 275	9,2	19,1	18,6	16,2	0,8	7,9	—	7,8
Kveitefiske	788	22,5	31,1	19,9	26,4	4,6	8,5	0,4	0,3
Hysefiske	583	19,7	39,1	32,4	23,3	1,2	4,8	—	3,6
Bunntålfiske	422	2,8	11,0	2,3	5,9	60,8	7,8	6,1	7,5

Tabell 84 (forts.). Bruken av farkostene i flere viktigere fiskerier.

	Prosent av disse brukt i								
	reke- fiske	hum- mer- fiske	line- fiske i fjerne far- vann	bank- fiske	hjem- me- fiske	fjord- torske- fiske	kveite- fiske	bunn- trål- fiske	bare det ene fiske
Skreifiske i Lofoten ...	2,3	0,2	0,1	2,6	32,3	10,2	6,1	0,4	19,5
Annet skreifiske og vin- tertorskfiske	1,1	5,9	0,2	5,2	22,7	14,3	5,6	1,1	13,8
Vårtorskfiske i Finn- mark	3,1	0,6	0,3	1,7	19,3	26,2	6,8	0,4	5,9
Seifiske	1,4	11,6	1,2	3,5	24,7	13,6	5,3	3,5	12,3
Vintersildfiske	9,1	3,8	9,2	13,3	5,4	1,3	1,7	12,6	7,2
Feitsild- og småsildfiske	3,2	4,3	0,7	1,9	18,2	11,8	3,1	1,5	21,8
Brislingfiske	4,7	7,7	—	0,1	9,6	4,1	—	0,4	31,8
Sildefiske ved Island og i Norskehavet	—	1,8	8,4	0,4	0,9	—	1,3	11,5	10,1
Snurrevadfiske	5,4	6,0	—	4,0	6,7	4,5	1,3	1,1	20,1
Makrellfiske	10,3	39,8	0,0	0,7	25,4	10,7	0,1	1,3	16,1
Rekefiske	100,0	3,3	0,1	0,7	2,4	1,3	1,1	3,1	55,7
Pigghåfiske	1,8	17,0	7,7	9,6	12,9	6,3	1,1	1,1	10,0
Hummerfiske	1,5	100,0	—	0,3	37,6	9,1	0,4	—	16,3
Linefiske i fjerne farvann	0,5	—	100,0	14,5	0,9	—	4,1	12,7	0,9
Bankfiske ved norske- kysten og i Nordsjøen	2,0	2,0	5,7	100,0	6,8	2,3	7,3	6,4	5,4
Hjemmefiske	0,3	10,6	0,0	0,3	100,0	5,1	2,1	0,1	53,1
Fjordtorskfiske	0,6	9,4	—	0,4	18,7	100,0	0,0	0,2	22,3
Kveitefiske	2,2	1,6	1,1	5,2	32,0	23,5	100,0	0,6	4,6
Hysefiske	1,0	8,4	—	2,7	18,5	17,0	8,6	—	6,7
Bunntrålfiske	11,5	—	6,6	8,5	1,9	1,2	1,2	100,0	15,6

Av 693 hovedfarkoster som deltok i vintersildfiske fra Møre og Romsdal, ble 27 prosent også brukt til bankfiske, vel 23 prosent til seifiske, 21 prosent i annet skrei- og vintertorskfiske enn Lofotfisket, 17 prosent til linefiske i fjerne farvann og 16 prosent til bunntrålfiske.

Fra Nordland deltok i alt 12 063 hovedfarkoster i seifiske. Omkring 35 prosent av disse deltok også i skreifisket i Lofoten og 36 prosent i annet skrei- og vintertorskfiske.

Av 673 hovedfarkoster som deltok i vårtorskfisket i Finnmark, ble mer enn halvparten brukt i «annet skrei- og vintertorskfiske». I alle landsdeler og viktigere fiskerier spilte kombinasjonen hjemmefiske og andre fiskerier som var blant de viktigste i vedkommende distrikt, en stor rolle.

5. Kombinering av bruken av farkostene i fiske og i annen fart

I tabell 85 er stilt sammen tall som viser den kombinerte bruken av farkostene i fiske, føring av fisk og annen fart — fylkesvis for dekte og åpne hovedfarkoster. I alt ble 19,3 prosent av stålfarkostene, 9,9 prosent av dekte hovedfarkoster og 3,4 prosent av åpne hovedfarkoster med motor brukt både til fiske og annen fart. Av de dekte farkostene i alt ble 9,4 prosent brukt både til fiske og annen fart. Den tilsvarende prosent var forholdsvis størst

Tabell 85. Hovedfarkoster som ble brukt både til fiske og annen fart.

Farkostenes art Fylker	Farkoster brukt både til fiske og annen fart		Av disse brukt til		
	I alt	I pst. av alle far- koster brukt til fiske	fiske og føring av fersk fisk	fiske og annen fart	både fiske, føring av fersk fisk og annen fart
Hovedfarkoster:					
Dekte av stål	72	19,3	6	62	4
Dekte av tre	875	9,0	222	589	64
Dekte av stål og av tre					
Rogaland	101	13,5	26	68	7
Hordaland	148	21,3	45	84	19
Sogn og Fjordane	72	15,2	27	41	4
Møre og Romsdal	85	6,2	20	61	4
Sør-Trøndelag	79	15,9	23	46	10
Nord-Trøndelag	34	13,0	10	24	—
Nordland	235	8,8	25	193	17
Troms	102	7,0	22	76	4
Finnmark	57	4,7	18	36	3
Andre fylker	34	5,2	12	22	—
I alt	947	9,4	228	651	68
Åpne med motor					
Østfold	11	3,9	2	9	—
Telemark	12	5,0	10	2	—
Aust-Agder	18	3,7	2	15	1
Vest-Agder	16	1,8	8	7	1
Rogaland	32	2,0	7	24	1
Hordaland	62	4,2	4	56	2
Sogn og Fjordane	70	6,5	16	50	4
Møre og Romsdal	57	2,8	12	43	2
Sør-Trøndelag	41	3,0	10	30	1
Nord-Trøndelag	31	4,1	6	24	1
Nordland	186	4,3	48	128	10
Troms	37	2,1	3	33	1
Finnmark	22	1,7	4	17	1
Andre fylker	8	2,3	1	7	—
I alt	603	3,4	133	445	25

i Hordaland med 21,3, og minst i Finnmark med 4,7. For åpne hovedfarkoster med motor varierte prosenten fra 1,4 i Finnmark til 6,5 i Sogn og Fjordane.

Av de dekte stålfarkostene som ble brukt til kombinert fiske og annen fart, ble bare 14 prosent brukt til føring av fersk fisk. Den tilsvarende prosent for dekte trefarkoster var 33 og for åpne hovedfarkoster med motor 26.

Den gjennomsnittlige driftstid for hovedfarkoster i alt som deltok i fiske og føring av fersk fisk var 1,5 uker lengre enn for hovedfarkoster som deltok i fiske og «annen fart». Dekte stålfarkoster hadde lengst gjennomsnittlig driftstid, og åpne hovedfarkoster kortest gjennomsnittlig driftstid når det gjelder deltakingen i fiske og annen fart (dvs. ekskl. farkoster som deltok i føring av fersk fisk). Mer detaljerte oppgaver er gitt i tabell 16, annet hefte.

Eiere av registrerte fiskefarkoster oppgav i en del tilfelle at farkostene ikke hadde vært brukt til fiske, men bare til annen fart, i tellingsperioden.

Tabell 86. Hovedfarkoster som bare ble brukt til annen fart, og gjennomsnittlig driftstid etter farkostenes art og fylker.

Farkostenes art Fylker	Farkoster brukt bare til annen fart		Føring av fersk fisk		Fraktfart		Passasjerfart		Forskjellig fart	
	I alt	I pst. av hoved- far- koster i alt	Far- koster	Uker	Far- koster	Uker	Far- koster	Uker	Far- koster	Uker
Dekte far- koster av stål i alt	32	7,7	6	23,7	27	40,9	1	50,0	2	29,0
Dekte far- koster av tre i alt	557	4,8	173	21,0	345	27,0	61	24,0	49	32,1
Dekte farkos- ter av stål og av tre										
Vest-Agder...	14	6,3	4	48,3	10	37,5	—	—	—	—
Rogaland	79	8,7	15	28,3	66	32,6	1	50,0	2	19,5
Hordaland ...	107	11,3	43	22,8	62	24,8	12	34,8	6	33,7
Bergen	14	33,3	8	31,9	6	41,5	1	5,0	1	28,0
Sogn og Fjor- dane	55	8,6	14	14,5	30	21,9	10	17,5	11	33,3
Møre og Roms- dal	57	3,5	15	18,0	36	30,6	5	20,8	6	31,2
Sør-Trøndelag.	47	7,7	20	24,4	29	29,7	3	22,7	2	8,0
Nord-Trøndelag	28	8,4	3	26,0	16	33,5	3	19,3	6	21,5
Nordland	108	3,5	38	14,6	65	23,6	14	22,4	10	42,1
Troms	42	2,5	13	12,6	28	25,6	8	22,1	4	35,3
Finmark ...	28	2,0	2	9,5	20	30,7	4	26,5	2	26,0
Andre fylker..	10	2,1	4	38,0	4	19,8	1	40,0	1	52,0
I alt	589	4,9	179	21,1	372	28,0	62	24,4	51	32,0
Åpne farkos- ter med motor										
Vest-Agder ..	10	0,9	5	22,4	2	23,0	3	27,3	—	—
Rogaland	34	1,6	3	40,0	16	17,8	13	13,5	5	5,4
Hordaland ...	41	1,8	5	20,6	13	26,3	16	19,7	8	18,1
Sogn og Fjor- dane	41	2,4	10	10,9	10	20,4	15	16,1	9	23,4
Møre og Roms- dal	45	1,5	5	13,2	17	12,5	16	18,1	10	13,0
Sør-Trøndelag.	24	1,4	5	9,6	5	11,6	7	4,0	11	10,6
Nord-Trøndelag	22	2,3	1	14,0	4	6,5	6	22,8	11	13,1
Nordland	78	1,4	23	18,4	12	20,3	30	15,6	15	16,6
Troms	17	0,7	7	16,1	2	41,0	2	5,5	6	16,2
Finmark ...	11	0,7	2	7,0	2	5,0	4	13,5	3	36,0
Andre fylker..	11	0,6	2	38,0	4	8,5	4	23,8	—	—
I alt	334	1,4	68	17,6	87	17,7	116	16,4	78	15,7

Årsaken kan ha vært at eieren selv ikke lenger drev fiske og at det tar en tid før farkosten blir utmeldt av Merkereregisteret. Videre kan årsaken ha vært generell tilbakegang i fisket i vedkommende distrikt m.v. eller andre mer tilfeldige årsaker.

Dekte stålfarkoster som bare ble brukt til annen fart i tellingsperioden utgjorde 7,7 prosent av alle stålfarkoster. Av dekte trefarkoster ble 4,8 prosent bare brukt til annen fart, og av åpne hovedfarkoster med motor 1,4 prosent. Se tabell 86.

Av alle hovedfarkoster som ikke ble brukt til fiske deltok 27 prosent i føring av fersk fisk, 50 prosent i fraktfart, 20 prosent i passasjerfart og 14 prosent i forskjellig fart. Sør-Trøndelag og Hordaland hadde forholdsvis flest farkoster som ble brukt til føring av fersk fisk (ekskl. farkoster som også ble brukt til fiske). Når det gjelder deltakingen i fraktfart med farkoster som ikke ble brukt i fiske, var forholdet ikke nevneverdig forskjellig i de enkelte landsdeler. Av åpne hovedfarkoster med motor ble, som det er rimelig å vente, flere brukt til passasjerfart enn til annen slags fart.

Dekte stålfarkoster som ble brukt i fraktfart (men ikke kombinert med deltaking i fiske) hadde en gjennomsnittlig fartstid på hele 41 uker, mot 27 uker for dekte trefarkoster.

6. Bruken av farkostene etter alder

Tabell 87. Hovedfarkoster brukt til fiske og annen fart i de enkelte aldersgrupper.

Farkostenes byggeår	Dekte farkoster				Åpne hovedfarkoster med motor		Farkoster brukt både til fiske og annen fart i pst. av farkoster brukt til fiske		
	Av stål		Av tre		Pst. av farkoster i alt	Uker i gj.-snitt	Dekte		Åpne med motor
	Pst. av farkoster i alt	Uker i gj.-snitt	Pst. av farkoster i alt	Uker i gj.-snitt			Av stål	Av tre	
Før 1910	83,1	27,7	72,5	24,6	56,3	16,0	40,6	43,3	6,2
1910—1914.....	82,1	24,7	79,6	25,4	64,5	17,5	60,9	23,4	9,9
1915—1919.....	80,6	24,8	82,0	26,1	63,2	18,1	52,0	24,3	5,6
1920—1924.....	94,1	32,8	80,5	26,0	59,6	16,5	18,8	21,1	5,0
1925—1929.....	100,0	30,4	82,0	26,0	66,0	17,7	36,8	17,0	5,8
1930—1934.....	100,0	26,3	86,0	25,7	63,2	18,9	43,5	10,4	8,5
1935—1939.....	85,2	31,0	84,6	26,0	68,0	19,0	21,7	13,2	5,1
1940—1944.....	73,3	29,1	82,2	25,0	69,5	18,8	63,6	21,9	6,5
1945—1949.....	91,3	32,2	86,4	26,6	72,3	19,8	14,3	13,9	6,4
1950—1954.....	100,0	34,8	88,9	27,3	77,0	19,8	5,4	9,1	5,8
1955—1960.....	97,2	34,8	90,2	28,1	82,1	20,3	16,0	6,3	4,3
Uoppgitt	33,3	10,0	69,5	21,9	65,9	17,6	100,0	27,9	7,0
I alt	90,1	30,8	83,8	26,2	73,5	19,5	29,9	16,5	5,7

Av alle dekte stålfarkoster deltok 90,1 prosent i fiske i tellingsperioden. Tilsvarende prosenter for dekte trefarkoster var 83,8 og for åpne hovedfarkoster med motor 73,5. Se tabell 87.

Forholdsvis størst deltaking i fiske og annen fart hadde dekte stålfarkoster bygd i perioden 1920—1935 og etter 1950. Den gjennomsnittlige varighet av deltakingen var størst for farkoster bygd etter 1950.

Av dekte trefarkoster ble forholdsvis flest brukt i fiske av dem som var bygd etter 1945, men også dekte trefarkoster bygd i tiden 1930—1939 ble

forholdsvis meget brukt i fiske. Det deltok relativt færre av de dekte trefarkostene som var bygd i perioden 1940—1944 enn i 1930-årene. Den gjennomsnittlige driftstid for dekte trefarkoster bygd etter 1945 og som ble brukt i fiske var også noe høyere enn for eldre farkoster av samme art, selv om forskjellen ikke var stor.

Av åpne hovedfarkoster med motor som deltok i fiske var det også en prosentvis øking med synkende alder. Som for de dekte farkostene viste den gjennomsnittlige driftstid for de åpne hovedfarkostene også en svak synkende tendens med stigende alder.

Hovedfarkoster som ikke ble brukt i fiske (dvs. som ble brukt bare i annen fart, eller ikke benyttet i tellingsperioden) var således gjennomgående eldre enn farkoster som ble brukt i fiske.

Av stålfarkostene som ble brukt i fiske, deltok 29,9 prosent også i annen fart. Av de dekte trefarkostene deltok 16,5 prosent og av åpne hovedfarkoster med motor 5,7 prosent både i fiske og annen fart. Stort sett ble de eldste farkostene brukt forholdsvis mest — og de nyeste farkostene forholdsvis minst til både fiske og annen fart. Av dekkfarkostene som ble bygd i perioden 1940—1944 ble dog forholdsvis mange, særlig av stålfarkostene, også brukt til kombinert fiske og annen fart.

Gjennomsnittsalderen for de enkelte farkostarter etter deltaking i de ulike fiskerier viser til dels store variasjoner. Således var stålfarkostene som deltok i vintersildfisket og sildefisket ved Island, gjennomsnittlig 28—29 år, mens stålfarkostene som deltok i linefiske og bunntrålfiske var gjennomsnittlig 23 år. Stålfarkoster som deltok i loddefiske og fangst i Ishavet hadde en gjennomsnittsalder på 13—14 år.

Dekte trefarkoster som deltok i de store torskefiskeriene og i seifiske var gjennomsnittlig 22—24 år. Høyest gjennomsnittsalder av de dekte trefarkostene hadde de som deltok i fangst i Ishavet (33,2 år) og i rekefiske og snurrevadfiske (ca. 31 år). Dekte trefarkoster som deltok i vintersildfiske og feitsild- og småsildfiske var gjennomsnittlig 26—28 år, og de som deltok i hjemmefiske gjennomsnittlig 18 år.

For åpne hovedfarkoster som deltok i de enkelte fiskerier varierte gjennomsnittsalderen stort sett fra 10—13 år. I to av fiskeriene hvor det ble brukt forholdsvis mange åpne hovedfarkoster, nemlig makrellfiske og hummerfiske, hadde farkoster av denne art en gjennomsnittsalder på vel 15 år.

XI. Påkostninger og vedlikehold av farkostene

Oppgavene over de totale påkostninger omfatter foruten alle reparasjoner og vedlikeholdskostnader også utgifter til ombygging av skrog og installering av nytt teknisk utstyr i tiden 1. oktober 1959 — 30. september 1960. Til alminnelig vedlikehold er regnet såkalt «daglig stell og pass», dvs. pussing, maling, utskifting av mindre motordeler o.l.

Som nevnt under avsnitt II, pkt. 7 i annet hefte fikk en i mange tilfelle ikke oppgaver over påkostninger m.v., og spesielt var det vanskelig å få fullstendige opplysninger om vedlikehold av farkosten. Det er likevel grunn til å tro at påkostningene i alt er noenlunde fullstendige for de farkoster som de var oppgitt for, mens vedlikeholdsoppgavene derimot er mer usikre.

Påkostninger m.v. var oppgitt for i alt to tredjedeler av alle hovedfarkoster, nemlig for 88 prosent av stålfarkoster, 81 prosent av dekte trefarkoster og 59 prosent av åpne hovedfarkoster med motor. En må imidlertid ta hensyn til at henholdsvis 2,2 prosent, 11,4 prosent, og 25,1 prosent av farkostene i disse grupper ikke ble brukt verken til fiske eller annen fart i tellingsperioden. For farkoster som ikke ble brukt ble det nemlig som regel heller ikke oppgitt utgifter til påkostninger eller vedlikehold (en del slike farkoster var til større reparasjoner eller ombygginger, slik at påkostninger etc. ennå ikke var kjent på tellingstidspunktet).

Tabell 88. Påkostninger og vedlikehold etter farkostenes art.

Farkostenes art	Farkoster		Påkostninger		Av dette alm. vedlikehold	
	i alt	med påkostninger etc.	i alt 1 000 kr.	pst.	i alt 1 000 kr.	pst.
Hovedfarkoster						
Dekte av stål	415	365	19 516	22,0	5 311	16,4
Dekte av tre	11 561	9 403	60 132	67,6	22 285	68,8
Åpne med motor	24 218	14 379	7 367	8,3	3 484	10,8
Åpne uten motor.....	122	25	7	0,0	3	0,0
I alt	36 316	24 172	87 022	97,9	31 083	96,0
Hjelpebåter m. v.						
Snurpenotbåter med motor ..	1 144	668	915	1,0	672	2,1
Basbåter med motor.....	926	515	545	0,6	342	1,1
Fangstbåter med motor	159	75	39	0,1	32	0,1
Andre hjelpebåter med motor.	737	383	263	0,3	144	0,4
Andre hjelpebåter m.v. uten motor	2 850	654	133	0,1	100	0,3
I alt	5 816	2 295	1 895	2,1	1 290	4,0
Hele fiskeflåten.....	42 132	26 467	88 917	100,0	32 373	100,0

De oppgitte påkostninger m.v. i tellingsperioden utgjorde i alt 88,9 mill. kroner. Av dette falt 87,0 mill. på hovedfarkoster og 1,9 mill. på hjelpebåter m.v. (Se tabell 88.) Dekte stålfarkoster, som hadde 1,4 prosent av alle farkoster med påkostninger etc., hadde 22 prosent av de totale påkostninger. Dekte trefarkoster hadde 35,5 prosent av farkostene med oppgitte påkostninger, og 67,6 prosent av de totale påkostningene, mens åpne motorfarkoster hadde 54,3 prosent av farkostene og bare 8,3 prosent av påkostningene. At påkostningen etc. er relativt mye høyere for stålfarkostene enn for andre farkostarter, skyldes både at de gjennomgående er mye større, som regel blir utstyrt med kostbart teknisk utstyr etc. og dessuten brukes gjennomgående lengre på fiske enn noen av de andre farkostkategorier.

Utgifter til alminnelig vedlikehold utgjorde 32,4 mill. kroner, eller 36,4 prosent av de totale påkostninger. Dekte stålfarkoster hadde prosentvis mindre av de totale vedlikeholdsutgifter enn av påkostningene i alt, mens hver av de andre farkostarter hadde forholdsvis mer.

Tabell 89. Gjennomsnittlige påkostninger etc., etter farkostenes art, lengde og byggeår. 1 000 kroner.

Farkostenes art og lengde	I alt		Byggeår				
	På- kost- ninger etc.	Av dette alm. ved- like- hold	Før 1930	1930— 1939	1940— 1949	1950— 1960	Uopp- gitt
			Påkostninger etc. i alt				
Hovedfarkoster							
Dekte av stål							
Under 60 fot	9,4	3,1	5,0	11,0	2,3	12,7	—
60— 79 »	33,7	9,2	25,9	—	—	35,9	—
80— 99 »	40,2	8,9	23,0	41,3	167,3	44,2	—
100—109 »	31,1	8,3	27,6	30,5	100,0	33,3	—
110—119 »	53,0	13,4	60,6	48,4	13,0	44,5	—
120—139 »	73,8	27,9	63,6	91,4	67,9	90,0	—
140 fot og over	119,7	21,9	80,8	87,1	155,4	88,1	—
I alt	53,5	14,6	44,6	67,7	109,6	43,9	—
Dekte av tre							
Under 25 fot	1,1	0,5	0,5	0,8	1,2	1,1	0,9
25— 29 »	1,6	0,6	1,7	1,7	1,4	1,7	1,1
30— 34 »	2,5	1,1	2,2	2,8	2,9	2,7	1,6
35— 39 »	3,6	1,6	3,3	3,7	4,4	3,9	3,6
40— 49 »	5,8	2,6	5,6	6,0	6,4	6,3	2,9
50— 59 »	10,3	4,3	9,9	8,8	12,2	12,3	5,3
60— 69 »	19,0	6,5	14,6	20,8	22,5	21,3	6,0
70— 79 »	30,4	9,3	19,5	21,5	34,6	40,2	13,0
80— 99 »	34,5	8,1	35,4	33,7	33,3	36,2	20,0
100 fot og over	48,3	12,3	47,4	34,8	51,4	42,7	—
I alt	6,4	2,4	6,8	4,8	8,2	6,0	3,1
Åpne med motor							
Under 20 fot	0,4	0,2	0,3	0,3	0,4	0,4	0,4
20— 24 »	0,5	0,2	0,4	0,4	0,5	0,6	0,4
25— 29 »	0,7	0,3	0,5	0,6	0,8	0,8	0,8
30— 34 »	1,1	0,5	0,4	0,9	1,2	1,4	0,8
35 fot og over	2,3	1,1	1,8	2,0	3,8	3,3	1,0
I alt	0,5	0,2	0,4	0,5	0,5	0,6	0,4
Åpne uten motor	0,3	0,1	0,1	0,2	0,3	0,2	0,1
I alt	3,6	1,3	7,0	3,2	4,0	2,4	1,0
Hjelpebåter m.v.							
Snurpebåter med motor	1,4	1,0	2,0	0,6	0,8	1,4	1,1
Basbåter med motor	1,1	0,7	1,0	0,0	0,5	1,1	1,1
Fangstbåter med motor	0,5	0,4	2,7	0,6	0,5	0,4	0,2
Andre hjelpebåter med motor..	0,7	0,4	0,6	0,3	0,4	0,8	0,7
Andre hjelpebåter m.v. uten motor	0,2	0,2	0,3	0,2	0,2	0,3	0,2
I alt	0,8	0,6	0,5	0,2	0,3	1,1	0,5
Hele fiskeflåten.....	3,4	1,2	6,8	3,1	3,9	2,2	0,9

De gjennomsnittlige påkostninger for alle hovedfarkoster og hjelpebåter var 3 400 kroner, for hovedfarkostene 3 600 kroner og for hjelpebåter m.v. 800 kroner. (Se tabell 89.)

Dekte stålfarkoster hadde gjennomsnittlig 53 500 kroner i påkostninger. I gruppen under 60 fot var påkostningene for denne farkostart 9 400 og for gruppen 140 fot og over 119 700 kroner. Stort sett økte de gjennomsnittlige påkostninger med lengden, men i enkelte aldersgrupper var det til dels sterke avvik fra denne generelle tendensen. Dette skyldes til dels at det er relativt få dekte stålfarkoster i de enkelte størrelsesgrupper, slik at tilfeldige avvik kan forårsake betydelige variasjoner i gjennomsnittstallene.

For de dekte trefarkostene var påkostningene gjennomsnittlig 6 400 kroner eller 12 prosent av de tilsvarende kostnader for dekte stålfarkoster. I de samme lengde-grupper var gjennomsnittspåkostningene imidlertid ikke vesentlig forskjellig for dekte stål- og trefarkoster. Fordi dekte trefarkoster tallmessig sett er en langt større gruppe, viser de gjennomsnittlige påkostninger en forholdsvis jamn tendens til øking med økende farkoststørrelse. At gjennomsnittspåkostningene for dekte trefarkoster i de enkelte størrelsesgrupper lå på samme nivå uansett byggeår henger bl.a. sammen med at farkostenes opprinnelige byggeår er lagt til grunn. Det er imidlertid også mulig at en del eldre dekte trefarkoster har hatt beskjedne påkostninger fordi eierne regnet med at de forholdsvis snart vil bli kondemnert.

Åpne motorfarkoster hadde vesentlig lavere gjennomsnittlige påkostninger enn dekte farkoster. De gjennomsnittlige påkostninger m.v. for denne farkostgruppe sank noe med farkostenes alder. Dette skyldes trolig til dels at de eldste farkostene hadde gjennomgående kortere brukstid på fiske (tabell 14 i annet hefte). Oppgavene i tabell 13 i annet hefte tyder dessuten på at de åpne motorfarkostene i de eldre aldersgrupper ble relativt mer brukt til hjemmefiske, laksefiske etc., mens de nyere farkostene ble forholdsvis mer brukt til slike fiskerier som normalt medfører stor slitasje på motor etc. Fordi vedlikeholdskostnadene spiller en forholdsvis stor rolle for de åpne farkostene, kan dette være årsak til at også de totale påkostninger er blitt relativt høye for de nyere farkostene.

Påkostninger m.v. for hjelpebåtene lå gjennomgående noe høyere enn for åpne hovedfarkoster.

De gjennomsnittlige vedlikeholdskostnader økte stort sett med farkostens størrelse for de enkelte farkostarter. I forhold til de totale påkostninger sank prosentdelen for alminnelig vedlikehold med farkostenes størrelse, særlig for dekte farkoster. For de større farkostene spiller alminnelig vedlikeholdskostnader en relativt mindre rolle.

I 1948 ble det bare innhentet oppgaver over vedlikeholdskostnadene. Disse skulle i prinsippet svare til det som i 1960-tellingen ble regnet som alminnelig vedlikehold, men tallene er likevel neppe sammenliknbare. Fordi en ved denne tellingen også spurte om påkostninger m.v., hadde en lettere for å kontrollere at ikke større reparasjonskostnader etc. kom med blant vedlikeholdsoppgavene. På den annen side hadde en i mange tilfelle liten mulighet for å kontrollere om alt som egentlig var vedlikehold var tatt med. Vedlikeholdskostnadene etter 1960-tellingen ligger derfor trolig noe i underkant, mens det motsatte var tilfelle i 1948. Sammenlikner en de gjennomsnittlige vedlikeholdskostnader i de enkelte størrelsesgrupper for dekte og åpne motorfarkoster viser det seg også at de ligger på samme nivå — regnet i nominelle

kroner, og for de øverste størrelsesgrupper var de endog noe høyere i 1948 enn i 1960.

For de hovedfarkoster og hjelpebåter som det manglet oppgaver over påkostninger m.v. for, men som hadde vært brukt til fiske eller annen fart i tellingsperioden, har en — på grunnlag av de oppgaver som foreligger — beregnet de totale påkostninger m.v. til 10,8 mill. kroner, og av dette 4,5 mill. i vedlikehold. Dertil kommer at fiskerne selv brukte i alt omkring 55 000 ukeverk til vedlikehold på egne farkoster (jfr. tabell 9 i første hefte). Med en rimelig godtgjørelse for den tiden fiskerne brukte til vedlikehold av farkostene får en likevel at de totale påkostninger m.v. for alle farkoster som hadde vært i bruk i tellingsperioden, lå godt over 100 mill. kroner. Av dette utgjorde vedlikeholdskostnadene i alt omkring 40—45 mill.

XII. Forbruket av drivstoff

Under planleggingen av fiskeritellingen tok en sikte på å innhente oppgaver både over det totale drivstoff-forbruket i fiskeflåten og forbruket særskilt til fiske. Etter den erfaring en gjorde under den prøveintervjuing som Byrået foretok nærmere tellingstidspunktet, er det imidlertid trolig at slike oppgaver ville blitt svært skjønsmessige og derfor av liten verdi. En mente da det ville være bedre å legge større vekt på å få så fullstendige oppgaver som mulig over forbruket av alt drivstoff, og siden beregne andelen av dette til fiske.

Det er grunn til å tro at det totalt sett er lyktes å få relativt fullstendige drivstoff-oppgaver. Når det gjelder forbruket av solar- og dieselolje, bør en imidlertid helst se oppgavene under ett. Som nevnt under avsnitt II pkt. 5 i annet hefte er oppgavene for solarolje trolig noe for lave, og for dieselolje tilsvarende for høye. Prinsipielt er det heller ingen forskjell på disse to drivstoff-typer, idet alle motorer som bruker solarolje også kan bruke dieselolje eller omvendt. Solar- eller gassolje er en lettere dieselolje, som er hensiktsmessig for de mest alminnelige fiskebåtmotorer (p.g.a. turtall m.v.). Til mange av de større motorer vil eierne av økonomiske grunner gjerne bruke tyngre oljer.

Forbruket i alt av de forskjellige typer drivstoff, etter farkostenes art, i tiden 1. oktober 1959 til 30. september 1960 går fram av tabell 90. Mer detaljerte oppgaver finnes i tabell 19 i annet hefte.

Den dominerende drivstoff-type i fiskeflåten er fortsatt solarolje. Kvantumsmessig utgjorde hver av de andre drivstoff-typer mindre enn 10 prosent av solarolje-forbruket.

Kull som drivstoff for fiskefarkoster forekommer ikke lenger, idet dampmaskinene nå drives enten med dieselolje eller — og det er mest vanlig — en tyngre fyringsolje. Parafin blir bare brukt til lys, oppvarming eller koking. At parafin ikke er aktuelt som drivstoff for fiskere henger sammen med den adgang de har til å få kjøpt såkalt avgiftsfri bensin, som ikke koster nevneverdig mer enn parafin.

Av det totale forbruk av diesel- og solarolje, regnet i liter, brukte dekte trefarkoster i alt omkring 70 prosent og dekte stålfarkoster 27 prosent. Åpne hovedfarkoster brukte et større kvantum av bensin enn av diesel- og solarolje. I alt 68 prosent av det totale bensinforbruket i fiskeflåten ble brukt til far-

Tabell 90. Forbruket av ulike typer drivstoff, etter farkostenes art.

Farkostenes art	Farkoster brukt i fiske og annen fart	Mengde 1 000 liter				Be-regnet utgift i alt 1 000 kr.
		Tyngre fyrings-olje	Diesel-olje	Solar-olje	Bensin	
Hovedfarkoster						
Dekte av stål	406	16 610	9 970	43 910	—	18 572
Dekte av tre	10 246	—	6 804	134 221	467	39 922
Åpne med motor	18 128	—	482	6 915	9 890	7 525
I alt	28 780	16 610	17 256	185 046	10 357	66 019
Hjelpebåter						
Snurpenotbåter med motor...	959	—	22	140	2 278	1 300
Basbåter med motor.....	790	—	5	18	1 453	807
Fangstbåter med motor	145	—	3	21	79	50
Andre hjelpebåter med motor.	647	—	16	107	410	260
I alt	2 541	—	46	286	4 220	2 417
Hele fiskeflåten.....	31 321	16 610	17 302	185 332	14 577	68 436

koster av denne art. Til hjelpebåtene ble det brukt relativt lite diesel- og solarolje, med i alt nesten halvparten så mye bensin som til de åpne hovedfarkostene.

For 15 dampmaskiner ble det oppgitt et forbruk på i alt 16,6 mill. liter tyngre fyringsolje. Dette svarer til et gjennomsnittlig ukeforbruk på fiske av denne drivstofftype på 31 300 liter pr. farkost. Dekte stålfarkoster ellers hadde et gjennomsnittlig ukeforbruk av diesel- og solarolje på 4 300 liter.

Dekte trefarkoster med diesel- og glødehodemotor (semi-diesel) hadde et gjennomsnittlig forbruk *pr. farkost* av diesel og solarolje på 12 700 liter. Åpne hovedfarkoster med diesel- og glødehodemotor brukte gjennomgående 870 liter diesel- og solarolje, og åpne hovedfarkoster med bensinmotor gjennomgående 660 liter pr. farkost i tellingsperioden.

Sammenliknet med forrige fiskeritelling økte forbruket av diesel- og solarolje for farkoster på 20 fot og over med i alt 42 prosent, og bensinforbruket med 97 prosent. I samme periode økte tallet på farkoster (20 fot og over) med diesel og glødehodemotorer med 20,8 prosent og farkoster med bensinmotorer med 114 prosent. Dekte farkoster i alt, som ble brukt til fiske og/eller annen fart, hadde i 1960 et gjennomsnittlig forbruk på 18 300 liter diesel- og solarolje, mot 13 000 liter i 1948. Som tidligere vist hadde imidlertid dekte farkoster i alt 12,5 prosent flere ukeverk, og vesentlig større maskinkapasitet i 1960 enn i 1948.

På grunnlag av de priser fiskere og fiskebåtrederne betalte i 1960 (eksklusive oms.avgift for fyringsoljer og eksklusive veiavgift for bensin), er drivstoffutgiftene i tellingsperioden beregnet til i alt 68,4 mill. kroner. Av dette falt 39,9 mill. eller 58,3 prosent på dekte trefarkoster, 18,6 mill. (27,2 prosent) på dekte stålfarkoster og 7,5 mill. (11,0 prosent) på åpne hovedfarkoster. Driftsutgiftene for hjelpebåtene utgjorde i alt 3,5 prosent av de totale driftsutgifter. Hjelpebåtene hadde gjennomgående betydelig høyere

Tabell 91. Drivstofforbruk og -utgifter, etter farkostenes art.

Farkostenes art, fylker	Farkoster deltatt i fiske og annen fart	Mengde. 1 000 liter			Drivstoffutgifter i alt 1 000 kroner	Gjennomsnittlig drivstoffutgift pr. farkost Kroner
		Tyngre fyringsoljer	Diesel- og solarolje	Bensin		
Dekte farkoster av stål						
Rogaland	78	—	7 164	—	1 985	25 449
Hordaland	53	—	5 759	—	1 615	30 472
Bergen	12	—	2 972	—	829	69 083
Sogn og Fjordane	21	—	1 863	—	525	25 000
Møre og Romsdal	149	6 200	23 301	—	7 807	52 396
Sør-Trøndelag	17	—	1 474	—	416	24 471
Nordland	22	—	3 841	—	1 074	48 818
Troms	36	4 600	5 982	—	2 663	73 972
Finnmark	9	5 810	1 200	—	1 567	174 111
Andre fylker	9	—	324	—	91	10 121
I alt	406	16 610	53 880	—	18 572	45 744
Dekte farkoster av tre						
Østfold	206	—	1 740	47	516	2 505
Vest-Agder	213	—	3 482	6	980	4 601
Rogaland	749	—	13 483	4	3 793	5 064
Hordaland	748	—	12 112	6	3 410	4 559
Bergen	27	—	1 737	—	484	17 926
Sogn og Fjordane	509	—	7 231	11	2 043	4 014
Møre og Romsdal	1 290	—	29 152	17	8 205	6 360
Sør-Trøndelag	526	—	6 688	3	1 884	3 582
Nord-Trøndelag	284	—	2 062	9	582	2 049
Nordland	2 767	—	27 251	244	7 804	2 820
Troms	1 465	—	23 736	53	6 708	4 579
Finnmark	1 237	—	10 869	56	3 092	2 500
Andre fylker	225	—	1 482	11	421	1 905
I alt	10 246	—	141 025	467	39 922	3 896
Åpne hovedfarkoster						
Østfold	286	—	108	251	168	587
Vest-Agder	894	—	202	669	425	475
Rogaland	1 604	—	405	1 024	678	423
Hordaland	1 509	—	903	580	574	380
Bergen	2	—	1	—	—	—
Sogn og Fjordane	1 116	—	838	234	365	327
Møre og Romsdal	2 098	—	745	1 079	803	383
Sør-Trøndelag	1 369	—	904	574	570	416
Nord-Trøndelag	771	—	365	367	305	396
Nordland	4 369	—	1 596	2 705	1 939	444
Troms	1 743	—	750	859	684	392
Finnmark	1 289	—	414	657	478	371
Andre fylker	1 078	—	166	891	536	497
I alt	18 128	—	7 397	9 890	7 525	415
Hjelpebåter i alt	2 541	—	332	4 220	2 417	951
Hele fiskeflåten.....	31 321	16 610	202 634	14 577	68 436	2 185

driftsutgifter enn åpne hovedfarkoster. Dette henger sammen med at den gjennomsnittlige maskinstyrke i hk var 3 ganger så stor for hjelpebåtene, mens den gjennomsnittlige driftstid ikke var vesentlig forskjellig. Se ellers tabell 91.

Dekte stålarkoster hadde gjennomsnittlig omkring 45 700 kroner i driftsutgifter. Gjennomsnittlig driftstid på fiske m.v. var stort sett den samme i alle størrelsesgrupper, og de gjennomsnittlige driftsutgifter viste en sterk tendens til øking med økende farkostlengde. De gjennomsnittlige driftsutgifter for de 15 dampmaskinene som brukte fyringsolje, og som for det meste hadde vært brukt til trålfiske, var 236 000 kroner.

Tabell 92. Drivstoffutgifter for dekte farkoster, etter farkostenes lengde.

Farkostenes lengde	Dekte stålarkoster		Farkostenes lengde	Dekte trefarkoster	
	Drivstoffutgifter i alt 1 000 kr.	Gjennomsnittlig drivstoffgift pr. farkost Kroner		Drivstoffutgifter i alt 1 000 kr.	Gjennomsnittlig drivstoffgift pr. farkost Kroner
Under 60 fot	133	5 115	Under 30 fot	2 019	653
60—79 »	659	18 829	30—39 »	5 114	1 819
80—99 »	1 859	24 787	40—49 »	8 734	3 943
100—109 »	2 013	28 757	50—59 »	6 832	6 582
110—119 »	3 119	38 988	60—79 »	9 670	12 287
120—139 »	5 134	62 610	80—99 »	4 359	22 015
140 fot og over	5 655	148 816	100—119 »	2 763	29 084
			120 fot og over	431	35 917
I alt	18 572	45 744	I alt	39 922	3 896

De gjennomsnittlige drivstoffutgifter for dekte trefarkoster var 3 900 kroner, og de økte forholdsvis sterkt med lengden. I gruppene mellom 80 og 120 fot lå de gjennomsnittlige drivstoffutgifter for dekte trefarkoster — når en tar hensyn til at de gjennomgående hadde noe kortere driftstid — på omtrent samme nivå som dekte stålarkoster. Se tabell 92.

Under forutsetning av at de enkelte farkostararter brukte like mye drivstoff av de forskjellige typer pr. uke enten de ble brukt til fiske eller til annen fart, har en beregnet drivstoffutgiftene særskilt til fiske. Beregningen viser at drivstoffutgiftene i forbindelse med selve fisket utgjorde i alt 61,8 mill. kroner. For dekte stålarkoster utgjorde drivstoffutgiftene til fiske 85 prosent av alle drivstoffutgiftene, for dekte trefarkoster 91 prosent og for alle åpne hovedfarkoster og hjelpebåter 97,6 prosent.

De totale drivstoffutgifter til fiske utgjorde 9,3 prosent av brutto fangstverdien i fisket i 1960, mot 6,5 prosent i 1948.

Drivstoffutgiftene omfatter ikke smøreoljer etc. Etter opplysninger Byrået har innhentet utgjør disse gjennomgående 10—12 prosent av drivstoffutgiftene. En får da at de totale utgifter til drivstoff, medregnet smøreoljer etc. i tellingsperioden utgjorde omkring 76 mill. kroner.

XIII. Beregnet verdi av fiskeflåten. Pantegjeld

1. Grunnlaget for verdiberegningen

Ved forrige fiskeritelling ble alle farkosteiere bedt om å oppgi assurance-takst, eller eventuelt bank- eller pristakst på farkosten. Hvis slik takst ikke forelå, skulle farkosteierne gi opp verdien etter beste skjønn.

En annen måte å anslå fiskeflåtens verdi på ville vært å spørre den enkelte farkosteier om gjenanskaffelses- eller salgsverdien på tellingstidspunktet. De oppgaver en derved ville fått måtte en regne med var sterkt påvirket av den enkelte farkosteiers subjektive skjønn, og derfor dårlig egnet til statistisk bearbeiding. For farkoster av samme art, størrelse og alder måtte en regnet med til dels betydelige variasjoner i verdiansettelse.

For å få verdioppgaver etter et noenlunde ensartet prinsipp, og samtidig uavhengig av den enkelte farkosteiers personlige vurdering, valgte Byrået ved denne telling å spørre om omsetningsverdi for farkosten som nylig var omsatt. Alle som eide farkost anskaffet senere enn 1. januar 1958 ble bedt om å oppgi farkostens kjøpe- eller byggesum. Dette beløp skulle også omfatte verdien av maskin, elektroteknisk utstyr etc. En fikk således oppgaver over fiskefarkoster som var omsatt eller bygd nye i tiden 1. januar 1958 til 31. oktober 1960. Samtidig fikk en oppgitt de faktiske markedspriser. Formålet med disse oppgaver var at de skulle gi grunnlag for en beregning av hele fiskeflåtens verdi pr. 1. november 1960. Måten en valgte å foreta denne beregningen på var i korthet følgende:

Etter opplysninger som ble innhentet fra Fiskeridirektoratet om tallet på nybygginger og omsatte brukte fiskefarkoster pr. år, kunne en på forhånd anslå utvalgets størrelse for en bestemt «omsetningsperiode». En tok sikte på å få et utvalg som var noenlunde representativt for de enkelte farkostarter når det gjelder de faktorer som generelt har størst betydning for omsetningsverdien, nemlig størrelsen og alderen. Et større utvalg kunne en selvsagt i og for seg fått ved å spørre om kjøpe- eller byggesum for farkoster anskaffet i løpet av en lengre periode, f.eks. fem år eller mer før tellingen. For så lang brukstid måtte en imidlertid ha tatt hensyn til kapitalslitet, og følgelig også innhentet opplysninger om bygge- og omsetningsdatoen. Da dette blant annet ville forsinke oppgaveinnhenting, valgte en av praktiske grunner «observasjons»-perioden fra 1. januar 1958 til tellingstidspunktet. Det primærmateriale en således fikk, ble brukt til å konstruere priskurver som viser hvordan markedsprisene varierer med farkostenes art, størrelse og alder. Under beregningen av fiskeflåtens verdi har en i prinsippet forutsatt at gjennomsnittsverdien av alle farkoster i en bestemt arts-, lengde- og aldersgruppe er den samme som gjennomsnittsverdien av de tilsvarende farkoster i utvalget.

I noen få av lengde- og aldersgruppene hadde det ikke vært noen omsetning etter 1. januar 1958. Gjennomsnittsprisene for de farkoster dette gjaldt ble derfor anslått ved ekstrapolasjon av priskurver. Tallet på farkoster som hørte til disse grupper var imidlertid lite, og spiller ikke nevneverdig rolle for totalresultatet.

Det forekom at enkelte av priskurvene for dekte trefarkoster skar hverandre. En forsøkte i slike tilfelle å få brakt på det rene om det kunne være spesielle årsaker som lå til grunn for dette. Hvis det ikke var mulig å konstatere særskilte prismotiverende faktorer for farkoster i de lengde- og aldersgrupper hvor markedsverdien virket unormal høy eller lav, gikk en ut

fra at årsaken var visse svakheter ved utvalget. Kurvene ble da til dels korrigert slik at de kom til å ligge i et rimeligere forhold til hverandre. Uregelmessigheter i forløpet av de enkelte priskurver ellers antas dels å skyldes ombygginger (montering av kostbare maskiner etc.) og dels at farkoster av bestemt art og størrelse synes å være mer lønnsomme enn andre. For dekte trefarkoster på 60—79 fot varierte f.eks. de observerte omsetningsverdier forholdsvis meget med farkostenes alder, noe som trolig henger sammen med at farkoster i denne størrelsesgruppe har vist seg å gi relativt bra gjennomsnittlig driftsresultatet i de senere år.

Tabell 93. Farkoster anskaffet i tiden 1/1 1958—31/10 1960 etter art.

Farkostenes art	Farkoster i alt	Av disse anskaffet 1/1 1958—31/10 1960	
		I alt	Pst.
Hovedfarkoster			
Dekte av stål	415	51	12,3
Dekte av tre	11 561	1 811	15,7
Åpne med motor	24 218	3 924	16,2
Åpne uten motor	122	16	13,1
I alt	36 316	5 802	16,0
Hjelpebåter m.v.			
Snurpenotbåter med motor	1 144	57	5,0
Basbåter med motor	926	80	8,6
Fangstbåter med motor	159	23	14,5
Andre hjelpebåter med motor	737	91	12,3
Andre hjelpebåter m.v. uten motor	2 850	59	2,1
I alt	5 816	310	5,3
Hele fiskeflåten.....	42 132	6 112	14,5

Utvalget av hovedfarkoster som skulle danne grunnlag for verdiberegningene, dvs. farkoster som ble bygd eller som skiftet eier i perioden 1. januar 1958 til 31. oktober 1960, var 5 800 eller 16 prosent av alle hovedfarkoster. Det tilsvarende prosenttall for dekte farkoster var noe lavere, for åpne hovedfarkoster litt høyere. Av hjelpebåter ble det bare omsatt eller bygd vel 300, eller vel 5 prosent av alle hjelpebåtene. Se ellers tabell 93.

For dekte stålfarkoster varierte utvalgsprosenten fra 7,4 for farkoster under 60 fot til 15,4 for farkoster på 140 fot og over. Halvparten av de dekte stålfarkostene i utvalget var bygd i perioden 1950—60. For dekte trefarkoster var utvalget i de enkelte lengde- og byggeårsgrupper som vist i tabell 94. Størst omsetning av denne farkostart var det i størrelsen under 25 fot, 25—29 og 80—99 fot. At det var forholdsvis liten omsetning av dekte trefarkoster i gruppen 60—79 fot skyldes trolig at disse som nevnt var relativt godt lønnsomme, og at eierne derfor i større grad beholder disse selv, enn når det gjelder farkoster av en annen størrelse. — For åpne hovedfarkoster med motor var utvalget 19 prosent for farkoster under 20 fot, 15 prosent i gruppen 20—24 fot og 11 prosent i gruppen 25 fot og over.

Tabell 94. Nybygde og omsatte dekte trefarkoster i prosent av dekte trefarkoster i alt, etter lengde og byggeår.

Farkostenes lengde	Byggeår								I alt
	For 1910	1910—1919	1920—1929	1930—1939	1940—1944	1945—1949	1950—1954	1955—1960	
Under 25 fot	—	27,3	22,5	13,1	12,6	14,0	15,1	44,5	24,0
25— 29 »	14,3	—	17,3	11,9	14,1	14,4	16,5	49,2	20,5
30— 39 »	10,3	10,7	10,8	12,3	11,3	12,5	15,0	49,5	12,8
40— 49 »	9,6	12,2	13,8	10,7	10,0	8,1	9,3	50,5	12,9
50— 59 »	9,3	10,2	10,5	8,1	11,6	13,1	7,1	35,1	11,6
60— 79 »	8,0	7,1	20,0	8,6	8,6	7,0	8,6	31,6	11,4
80— 99 »	3,3	25,0	25,0	12,5	13,9	22,2	7,1	25,0	15,9
100 fot og over	8,3	—	—	—	10,0	12,5	33,3	33,3	9,8
I alt	9,2	10,8	12,9	11,5	11,8	12,5	13,6	44,9	15,7

Fordi utvalget av farkoster bygd i tiden 1955—60 i prinsippet omfatter alle nybygde farkoster i tiden 1. januar 1958 til 31. oktober 1960, var prosentene for denne periode for alle farkostarter vesentlig høyere enn for tidligere byggeperioder.

Stort sett skulle det utvalg en har fått av farkoster i de enkelte lengde- og byggeårsgrupper være tilfredsstillende som grunnlag for totalberegninger av fiskeflåtens markedsverdi.

2. Fiskeflåtens beregnede totalverdi

Tabell 95. Beregnet verdi av farkostene, etter fylker. 1 000 kroner.

Fylker	Hovedfarkoster				Hjelpebåter m.v.				
	Dekte		Åpne		Snurpenotbåter med motor	Basbåter med motor	Fangstbåter med motor	Andre	
	Av stål	Av tre	Med motor	Uten motor				med motor	uten motor
Hele fiskeflåten	—	4 603	1 711	2	85	154	14	68	19
Østfold	—	1 508	211	—	15	13	4	25	4
Akershus	—	241	136	—	—	36	—	7	15
Buskerud	200	303	162	—	85	52	12	9	1
Vestfold	—	974	1 370	2	—	—	4	33	10
Telemark	—	988	1 348	—	—	—	4	11	2
Aust-Agder	200	2 087	2 317	—	—	—	—	24	5
Vest-Agder	500	10 344	4 541	2	30	13	—	37	49
Rogaland	50 255	46 352	8 688	13	1 805	998	28	274	355
Hordaland	35 753	56 236	9 899	13	1 898	1 711	76	402	318
Bergen	11 640	5 798	17	—	360	156	—	124	—
Sogn og Fjordane .	13 310	31 954	6 763	41	1 080	1 320	43	220	227
Møre og Romsdal .	106 842	104 326	12 815	35	5 866	3 294	151	431	275
Sør-Trøndelag . . .	10 674	32 212	7 909	30	1 580	1 304	44	343	447
Nord-Trøndelag . .	2 289	8 485	3 996	7	77	337	45	235	132
Nordland	21 511	99 655	23 182	46	2 044	1 531	63	325	302
Troms	31 661	72 829	9 182	15	1 689	899	214	174	170
Finmark	11 875	31 037	6 596	17	618	391	18	186	109
I alt	296 710	509 932	100 843	223	17 232	12 209	720	2 928	2 440

Markedsverdien av fiskeflåten er beregnet til i alt 943,2 mill. kroner. Av denne falt 509,9 mill. eller 54,0 prosent på dekte trefarkoster, 296,7 mill. (31,5 prosent) på dekte stålfarkoster og 101,1 (10,7 prosent) på åpne hovedfarkoster. Den beregnede verdi av hjelpebåter m.v. utgjorde i alt 35,5 mill. kroner eller 3,8 prosent av flåtens totalverdi. En fylkesvis fordeling av farkostenes beregnede verdi er vist i tabell 95. Møre og Romsdal hadde størst farkostkapital med i alt 234 mill. kroner. Deretter kom Nordland med 148,7 mill. og Troms, Rogaland og Hordaland, hver med en beregnet farkostkapital på mellom 106 og 117 mill. kroner. Den høye verdi for Møre og Romsdal skyldes i første rekke de dekte stålfarkostene, som her hadde en beregnet verdi på 106,8 mill. eller mer enn dobbelt så meget som i noe annet fylke. Beregnet verdi av dekte trefarkoster var også størst i Møre og Romsdal, men ikke vesentlig høyere enn i Nordland. Størsteparten av den beregnede verdi for hjelpebåtene hørte også til i Møre og Romsdal. Når det gjelder åpne trefarkoster var den beregnede farkostkapital for Nordland nesten dobbelt så stor som i noe annet fylke.

Vestlandet, medregnet Møre og Romsdal, hadde i alt 54 prosent av den totale beregnede farkostkapital. Nord-Norge hadde omkring tredjeparten, mens Trøndelag hadde vel 7 prosent og Øst- og Sørlandet snaut 4 prosent av den totale farkostkapital.

Beregnet gjennomsnittsverdi for dekte stålfarkoster var 715 000 kroner, for dekte trefarkoster 44 100 kroner og for åpne hovedfarkoster med motor 4 200 kroner. Gjennomsnittsverdien for snurpenotbåter og basbåter med motor var 3—4 ganger så stor som for åpne hovedfarkoster med motor. For fangstbåter og andre hjelpebåter med motor lå de tilsvarende gjennomsnittstall på samme nivå som for åpne hovedfarkoster.

3. Fiskefarkostenes beregnede gjennomsnittsverdi etter art, lengde og alder

Tabell 96 viser at gjennomsnittsverdien av den enkelte farkostart i første rekke er bestemt av størrelsesfordelingen. En dekt stålfarkost på 80—89 fot hadde således gjennomgående bare omkring tredjeparten av den beregnede verdi for en stålfarkost på 150 fot og over. Gjennomsnittsverdien av en dekt trefarkost i gruppen 20—29 fot var f. eks. omkring 10 000 kroner og i gruppen 50—59 fot vel 6 ganger høyere. I de øverste størrelsesgrupper økte den beregnede gjennomsnittsverdi for dekte trefarkoster sterkt, men lå — som en kunne vente — betydelig lavere enn for dekte stålfarkoster.

For åpne hovedfarkoster over 20 fot endret gjennomsnittsverdien seg relativt lite med økende lengde. Åpne hovedfarkoster på 35 fot og over hadde gjennomgående lavere markedsverdi enn de på 25—34 fot, noe som vesentlig skyldes ugunstigere alderssammensetning (jamfør tabell 53).

I tabell 97 er det for dekte farkoster i alt vist hvordan gjennomsnittsverdien endrer seg med farkostenes lengde og alder.

Dekte farkoster bygd før 1910 hadde forholdsvis høy gjennomsnittsverdi. Dette henger sammen med at mange av de største farkostene hører til denne aldersgruppen. Som regel var de eldste dekte farkoster ombygd og modernisert, og hadde derfor relativt høy omsetningsverdi. For dekte farkoster bygd i perioden 1910—1939 synker gjennomsnittsverdien med synkende alder, i det vesentlige på grunn av den prosentvise øking av mindre farkoster i disse aldersgrupper. Dekte farkoster bygd i perioden 1950—1954 hadde bare

Tabell 96. Beregnet gjennomsnittsverdi for hovedfarkoster og hjelpebåter etter art og lengde. 1 000 kroner.

Farkostenes lengde	Hovedfarkoster						Hjelpebåter m.v.		
	Dekte av stål		Dekte av tre		Åpne		I alt	Gjennomsnittsverdi	
	Far-koster	Gjen-nom-snitts-verdi	Far-koster	Gjen-nom-snitts-verdi	Far-koster	Gjen-nom-snitts-verdi			
Under 20 fot	—	—	39	7,1	9 439	3,5	3 803	3,4	
20—24 »	27	171,2	1 867	10,1	11 788	4,4	682	7,1	
25—29 »			1 786	10,1	2 393	5,2	134	7,8	
30—34 »			1 521	16,4	577	5,0	1 176	14,1	
35—39 »			1 724	16,2	98	4,8			
40—44 »			1 225	35,4	45	4,8	21	14,9	
45—49 »			1 170	39,4					
50—54 »			667	62,4	—	—	—	—	
55—59 »			428	63,1	—	—	—	—	
60—69 »			16	222,8	587	162,7	—	—	—
70—79 »			20	498,4	234	190,0	—	—	—
80—89 »			32	499,8	108	341,4	—	—	—
90—99 »			44	527,3	93	338,4	—	—	—
100—109 »			72	720,7	61	487,6	—	—	—
110—119 »			83	759,0	38	467,0	—	—	—
120—129 »			49	766,5	13	546,2	—	—	—
130—139 »			33	1 042,9					
140—149 »			17	1 106,2	—	—	—	—	—
150—159 »	10	1 590,0	—	—	—	—	—		
160—169 »	6	1 400,0	—	—	—	—	—		
170 fot og over	6	1 566,7	—	—	—	—	—		
I alt	415	715,0	11 561	44,1	24 340	4,2	5 816	6,1	

Tabell 97. Gjennomsnittsverdi av dekte farkoster omsatt 1/1 1958—31/10 1960, etter byggeår og lengde. 1 000 kroner.

Farkostenes lengde	I alt	Byggeår						
		For 1910	1910—1919	1920—1929	1930—1939	1940—1949	1950—1954	1955—1960
Dekte farkoster								
Under 25 fot	10	3	4	6	7	9	9	14
25—29 »	10	3	5	6	8	9	11	17
30—34 »	17	6	12	14	15	17	24	37
35—39 »	17	6	13	14	16	25	24	34
40—44 »	36	20	23	29	33	47	54	88
45—49 »	40	21	24	30	39	46	56	118
50—54 »	63	27	49	54	58	68	86	162
55—59 »	65	35	45	53	57	73	90	173
60—69 »	164	72	77	96	126	198	242	277
70—79 »	214	147	103	100	131	204	279	353
80—89 »	378	304	331	283	298	354	415	552
90—99 »	399	301	348	255	396	352	471	561
100—109 »	614	603	482	550	567	505	572	824
110—119 »	667	700	682	661	704	475	665	923
120—129 »	730	635	606	688	670	700	700	1 302
130—139 »	973	874	1 000	947	1 011	715	—	1 486
140 fot og over	1 346	1 000	1 400	877	1 356	1 265	1 400	2 300
I alt	67	100	52	48	43	75	69	117

ubetydelig høyere gjennomsnittsverdi enn dekte farkoster i alt. Stålfarkostene som ble bygd i denne perioden, var imidlertid gjennomgående små.

For alle lengdegrupper under 70 fot, som hovedsakelig omfatter trefarkoster, steg den beregnede gjennomsnittsverdi med synkende alder. I de høyere størrelsesgrupper hadde farkoster bygd før 1910 til dels høyere gjennomsnittsverdi enn de som var bygd i tiden 1910—1939. For alle lengdegrupper var gjennomsnittsverdien for farkoster bygd i perioden 1955—1960 markert høyere enn andre perioder. Gjennomsnittsverdien for alle dekte farkoster under ett var 6 700 kroner.

Av de største (stål)farkostene var det meget få i de enkelte aldersgrupper. Grunnlaget for beregningen av gjennomsnittsverdiene for disse er derfor svakere enn når det gjelder de mindre farkostene.

4. Vurdering av påliteligheten av verdiberegningene

Som nevnt må en regne med at ombygginger spiller en rolle for verdien av fiskefarkostene. En har derfor undersøkt særskilt om aldersfordelingen for fiskefarkoster i utvalget var representativt for hele fiskeflåten. Undersøkelsen viste at sannsynligheten for at en — ved tilfeldig trekking av et like stort utvalg — skulle få like mange ombygde farkoster som en faktisk har fått i de ulike lengde- og byggeårsgrupper, var stor nok til at utvalget kan sies å være representativt med hensyn til disse egenskaper.

På farkostskjemaet ble det også spurt om farkosten eventuelt var bygd for fiskerens regning, om den var kjøpt av foreldre, av slektninger eller av andre enn slektninger. Grunnen til at en stilte disse spørsmål var at det er rimelig å tro at kapitalutstyr i fiske ikke sjelden blir overført mellom familiemedlemmer og slektninger, og at prisene i slike tilfelle ofte ligger i underkant av det som er vanlig i det åpne marked for utstyr av tilsvarende art og kvalitet.

Det viste seg at bare én av stålfarkostene var omsatt mellom slektninger, mens det samme var tilfelle med om lag 6 prosent av hovedfarkostene ellers og 5 prosent av hjelpebåtene. De omsetningsverdier en fikk oppgitt for disse, er ikke tatt med ved verdiberegningen av fiskeflåten. (I enkelte tilfelle var også de oppgitte priser på farkoster kjøpt av foreldre eller andre slektninger vesentlig lavere enn for farkoster av samme art, alder og størrelse kjøpt av andre enn slektninger.) Det skulle således være grunn til å tro at prisene for farkostene i «utvalget» gir et tilnærmet riktig uttrykk for de faktiske markedspriser for farkoster i tiden 1958—1960.

Som nevnt i tekstavsnittet til annet hefte ble det også spurt om assuranceverdi ved denne tellingen. Selv om en må regne med at de oppgitte assuranceverdieløp til dels også dekker annet utstyr enn selve farkosten, skulle de gi et ganske godt grunnlag for å bedømme påliteligheten av de beregninger som er foretatt.

Assuranceverdi var oppgitt for nesten to tredjedeler av de dekte hovedfarkostene. For dekte stålfarkoster utgjorde assuranceverdien 98,7 prosent og for dekte trefarkoster 103,7 prosent av den beregnede verdi. Den beregnede verdi for disse farkostarter utgjør i alt 85,5 prosent av den beregnede totale markedsverdi av fiskeflåten. Se tabell 98. Det var således meget bra overensstemmelse mellom oppgitt assuranceverdi og beregnet verdi for den del av fiskeflåten som betyr mest for totalverdien. For åpne hovedfarkoster med

Tabell 98. Assuranseverdi og beregnet verdi av farkostene.

Farkostenes art	Farkoster		Farkoster med assuranseverdi 1 000 kr.		
	i alt	med oppgitt assuranse- verdi	Assuranse-	Beregnet	Assuranse-
			verdi i alt	verdi av disse	verdi i pst. av beregnet verdi
Hovedfarkoster					
Dekte av stål	415	355	257 795	261 077	98,7
Dekte av tre	11 561	7 277	418 668	403 809	103,7
Åpne med motor	24 218	5 018	25 475	24 761	102,9
Åpne uten motor.....	122	14	18	25	72,0
I alt	36 316	12 664	701 956	689 672	101,8
Hjelpebåter m.v.					
Snurpenotbåter med motor .	1 144	553	7 589	8 314	91,3
Basbåter med motor.....	926	370	5 005	5 156	97,1
Fangstbåter med motor ...	159	29	185	135	137,0
Andre hjelpebåter med motor	737	156	1 407	897	156,9
Andre hjelpebåter m.v. uten motor	2 850	122	94	127	74,0
I alt	5 816	1 230	14 280	14 629	97,6
Hele fiskeflåten.....	42 132	13 894	716 236	704 301	101,7

motor var det også relativt liten forskjell mellom oppgitt assuranseverdi og beregnet verdi, men en må være oppmerksom på at assuranseverdien bare var oppgitt for omkring femteparten av denne farkostart. Den beregnede verdi av alle farkoster som det ble oppgitt assuranseverdi for, svarte til 74 prosent av den beregnede totalverdi av fiskeflåten.

Etter det nasjonalregnskap som Byrået fører, var kapitalen i fiskeflåten ved utgangen av 1960 i løpende kroner 871 mill., dvs. 83,5 mill. kroner eller 8,7 prosent lavere enn den totalverdi en her er kommet fram til. Differansen i totalverdien er ikke større enn det som er rimelig å vente som følge av at beregningene er foretatt uavhengig av hverandre og på forskjellig grunnlag.

Alt i alt ser det ut til at denne verdien av fiskefarkostene stort sett er forholdsvis pålitelig. En må imidlertid være oppmerksom på at det er de *faktiske* byggekostnader og omsetningsverdier, dvs. forholdet mellom tilbud og etterspørsel, som ligger til grunn for beregningene. Resultatene vil derfor som regel avvike fra beregninger som bygger på andre verdibegrep. Ved den metode som her er brukt, får «markedssituasjonen» direkte og avgjørende betydning for flåtens verdi, og denne vil kunne endre seg relativt meget også i løpet av kortere perioder.

5. Pantegjelden på fiskefarkostene

På farkostskjemaet spurte en om pantegjeld på farkosten i Statens Fiskarbank, i andre banker og hos andre (herunder privat pantegjeld) pr. 1. nov. 1960. Ved forrige fiskeritelling spurte en også om løsgjeld. Dette ble sløyfet

denne gang, da en mente det var tvilsomt om en ville få brukbare oppgaver over slik gjeld.

Detaljerte oppgaver over pantegjelden er gitt i tabell 21-22 i annet hefte.

Tabell 99. Pantegjelden på fiskefarkostene. 1 000 kroner.

Farkostenes art	Pantegjeld i alt	Av denne i		
		Statens Fiskar- bank	andre banker	andre låne- institu- sjoner
Hovedfarkoster				
Dekte av stål	139 449	96 820	24 742	17 887
Dekte av tre	158 009	108 515	37 664	11 830
Åpne med motor	5 906	1 672	2 984	1 250
Åpne uten motor	1	—	1	—
I alt	303 365	207 007	65 391	30 967
Hjelpebåter m.v.				
Snurpenotbåter med motor	773	424	236	113
Basbåter med motor	398	209	128	61
Fangstbåter med motor	10	2	8	—
Andre hjelpebåter med motor	50	15	23	12
Andre hjelpebåter m. v. uten motor	24	—	19	5
I alt	1 255	650	414	191
Hele fiskeflåten.....	304 620	207 657	65 805	31 158

Den totale pantegjeld var i alt 304,6 millioner kroner. Av denne gjaldt 158 millioner eller 52 prosent dekte trefarkoster og vel 139 millioner eller 46 prosent dekte stålfarkoster. Pantegjelden på åpne motorfarkoster utgjorde bare 1,9 prosent, og på hjelpebåter m.v. 0,4 prosent av den totale pantegjeld på fiskefarkostene.

For dekte stålfarkoster utgjorde pantegjelden 47 prosent av den beregnede verdi, og for dekte trefarkoster 31 prosent. Pantegjelden for dekte farkoster i alt var 297,5 millioner, eller 37 prosent av den beregnede verdi. Den tilsvarende prosent for dekte farkoster ved fiskeritellingen i 1948 var 30,5. Som vist i det foregående avsnitt ville pantegjeldsprosenten neppe blitt nevneverdig endret om en — som i 1948 — hadde lagt assuranseverdien til grunn ved verdiberegningen. Oppgavene tyder således på at pantegjelden i forhold til beregnet verdi av de dekte farkostene var noe høyere i 1960 enn i 1948.

Pantegjelden i Statens Fiskarbank var i alt 207,7 millioner eller 68,2 pst. av den totale pantegjeld. I henhold til stortingsmelding nr. 12 1961—62 var pantegjelden pr. 1. januar 1961 på de forskjellige typer fiskefarkoster i alt 208,6 millioner. I tillegg hadde Statens Fiskarbanks fond utestående lån på 8—9 millioner. En kan derfor gå ut fra at oppgavene til fiskeritellingen over pantegjelden i Fiskarbanken er relativt fullstendige.

Pantegjelden i andre banker enn Statens Fiskarbank var i alt 65,8 millioner og hos andre låneinstitusjoner 31,2 millioner. Dekte stålfarkoster hadde relativt mindre pantegjeld i «andre banker» enn dekte trefarkoster, mens forholdet var omvendt når det gjelder pantegjeld i andre låneinstitusjoner, se tabell 99. En mulig forklaring på dette er at stålfarkostene gir mer sikker

avkasting (bl.a. som følge av mer kontinuerlig fiske året rundt) enn trefarkostene, og derfor er gunstigere stilt når det gjelder å få lån hos andre enn bankene.

Av pantegjelden på åpne motorfarkoster var vel en fjerdepart i Statens Fiskarbank og halvparten i andre banker. Hjelpebåter m.v. hadde vel halvparten av all pantegjelden i Statens Fiskarbank. Dette henger sammen med at snurpenotbåter og basbåter som regel hører sammen med de større hovedfarkostene, og har en viss andel av den pantegjeld som knytter seg til disse i forbindelse med lån i Fiskarbanken.

Tabell 100. Pantegjelden på hovedfarkoster, etter fylker.

Fylker	Pantegjeld i alt 1000 kr.	I pst. av beregnet verdi	Pantegjeld, 1 000 kr. i			Prosent		
			Statens Fiskarbank	andre banker	andre låneinstitusjoner	Statens Fiskarbank	andre banker	andre låneinstitusjoner
Hovedfarkoster								
Vest-Agder	3 194	20,8	1 504	755	935	47,1	23,6	29,3
Rogaland	23 492	22,3	14 541	5 851	3 100	61,9	24,9	13,2
Hordaland	25 625	25,1	20 192	3 882	1 551	78,8	15,1	6,1
Bergen	7 294	41,8	4 357	2 557	380	59,7	35,1	5,2
Sogn og Fjordane . .	15 230	29,3	11 348	2 844	1 038	74,5	18,7	6,8
Møre og Romsdal . .	85 292	38,1	57 460	20 402	7 430	67,4	23,9	8,7
Sør-Trøndelag	19 701	38,8	14 000	5 103	598	71,1	25,9	3,0
Nord-Trøndelag . . .	4 015	27,2	3 171	678	166	79,0	16,9	4,1
Nordland	49 844	34,5	33 345	10 260	6 239	66,9	20,6	12,5
Troms	46 856	41,2	36 208	7 406	3 242	77,3	15,8	6,9
Finmark	20 674	41,7	9 880	4 731	6 063	47,8	22,9	29,3
Andre fylker	2 148	11,7	1 001	922	225	46,6	42,9	10,5
I alt	303 365	33,4	207 007	65 391	30 967	68,2	21,6	10,2

Pantegjelden utgjorde i alt 33,4 prosent av den beregnede verdi av hovedfarkostene. Forholdsvis størst var pantegjelden for Finnmark, Bergen og Troms. For Møre og Romsdal og Nordland var også pantegjeldsprosentene større enn for riket i alt. I de andre Vestlandsfylkene og Trøndelag utgjorde pantegjelden forholdsvis mindre av den beregnede verdi av hovedfarkostene. For Øst- og Sørlandet var pantegjeldsprosenten jamt over betydelig mindre enn på Vestlandet og i Nord-Norge, noe som særlig skyldes at farkostene i disse distrikter gjennomgående er betydelig mindre enn ellers langs kysten.

I alle fylker fra Rogaland til Troms var 60—79 prosent av pantegjelden på hovedfarkostene i Statens Fiskarbank. Farkoster registrert i Finnmark hadde forholdsvis lite pantegjeld i Statens Fiskarbank og forholdsvis mye hos «andre låneinstitusjoner». En viser ellers til tabell 100.

Særskilt for dekte stålfarkoster var pantegjeldsprosenten 46,9, og for dekte trefarkoster 31,0. Forholdsvis størst var pantegjelden for dekte stålfarkoster i Finnmark (90 prosent), mens den i Troms, Nordland og Sør-Trøndelag var 68—69 prosent. Når det gjelder dekte trefarkoster hadde Møre og Romsdal forholdsvis størst pantegjeld, med vel 37 prosent av den beregnede verdien av farkostene.

For åpne hovedfarkoster med motor utgjorde pantegjelden bare 0,6 prosent og for hjelpebåter m.v. i alt 0,1 prosent av beregnet verdi.

Tabell 101. Farkostene etter pantegjeldens størrelse.

Farkostenes art	Farkoster i alt	Av disse med pantegjeld i prosent av beregnet verdi					
		0	1—19	20—39	40—59	60—79	80—100
Hovedfarkoster							
Dekte av stål	415	17,1	13,7	19,8	17,3	11,1	21,0
Dekte av tre	11 561	55,0	13,6	13,0	8,5	4,2	5,7
Åpne med motor	24 218	90,7	1,4	2,5	2,1	1,3	2,0
Åpne uten motor	122	99,2	—	—	—	—	0,8
I alt	36 316	78,5	5,4	6,1	4,3	2,3	3,4
Hjelpebåter m.v.							
Snurpenotbåter med motor	1 144	94,0	1,0	0,6	0,9	1,4	2,1
Basbåter med motor	926	95,4	0,9	1,1	1,3	0,3	1,0
Fangstbåter med motor	159	96,9	1,3	0,6	0,6	—	0,6
Andre hjelpebåter med motor	737	95,9	1,1	1,0	1,5	0,1	0,4
Andre hjelpebåter m.v. uten motor	2 850	99,9	—	0,0	—	—	0,1
I alt	5 816	97,4	0,5	0,5	0,6	0,3	0,7
Hele fiskeflåten	42 132	81,1	4,7	5,3	3,8	2,1	3,0

I alt hadde 19 prosent av alle hovedfarkoster og hjelpebåter pantegjeld. Av dekte stålfarkoster hadde 83 prosent pantegjeld, av dekte trefarkoster 45 prosent, av åpne hovedfarkoster vel 9 prosent og av hjelpebåter m.v. i alt 2,6 prosent. Vel 1/5 av de dekte stålfarkostene hadde en pantegjeldsprosent på 80 og over, mens bare 5,7 prosent av de dekte trefarkostene hadde så stor pantegjeld. Se tabell 101.

Tabell 102. Dekte farkoster etter pantegjeldens størrelse og byggeår.

Farkostenes byggeår	Farkoster i alt	Av disse med pantegjeld i prosent av beregnet verdi					
		0	1—19	20—39	40—59	60—79	80—100
Dekte stålfarkoster							
Før 1910	83	25,3	26,5	31,3	10,9	3,6	2,4
1910—1929	95	15,8	21,0	29,5	20,0	5,3	8,4
1930—1949	88	23,9	7,9	13,6	21,6	14,8	18,2
1950—1960	146	8,9	4,8	11,0	17,1	16,4	41,8
Dekte trefarkoster							
Før 1910	703	57,8	7,5	8,7	9,8	5,0	11,2
1910—1929	3 025	54,4	12,8	13,2	8,8	4,2	6,6
1930—1949	5 029	59,2	14,0	12,3	6,9	3,2	4,4
1950—1960	2 489	44,2	15,1	16,6	11,7	6,5	5,9

Dekte stålfarkoster uten pantegjeld var det forholdsvis flest av i størrelsen under 80 fot i stort sett alle aldersklasser. I størrelsen 100—109 fot var det derimot relativt flest som hadd pantegjeld. Det var forholdsvis flere farkoster av denne art bygd i tiden 1910—1929 som hadde pantegjeld, enn de

som var bygd før 1910 eller i perioden 1930—1949. (Se tabell 102.) For stålfarkoster som opprinnelig ble bygd før 1910 må en regne med at pantegjelden for en stor del skyldes ombygginger (moderniseringer, utskifting av maskinelt utstyr etc.) som er foretatt etter siste krig. Av de nyeste stålfarkoster — bygd etter 1950 — var det bare 9 prosent som var pantegjeldsfri. Den relative andel av stålfarkoster i pantegjeldsprosent-gruppene under 40 steg stort sett med stigende farkostalder, mens andelen i de øverste prosentgrupper sank med stigende farkostalder. I byggeårsgruppen 1950—1960 hadde omkring 42 prosent av de dekte stålfarkostene en pantegjeldsprosent på 80 eller mer.

Den relative fordeling av dekte trefarkoster etter pantegjeldsprosenter viste forholdsvis små endringer med farkostenes alder. At pantegjelden relativt sett spiller omtrent like stor rolle når det gjelder de eldre som de nyere farkoster av denne art, skyldes utvilsomt i det vesentlige ombygginger etc. I de enkelte aldersgrupper økte tallet på dekte trefarkoster forholdsvis sterkt med økende farkostlengde.

XIV. Eierforholdet

Av tabell 22 i første hefte går det fram at i alt 34 205 fiskere eide eller hadde part i farkost. Av disse eide 22 449 eller vel 65 prosent farkost alene, mens vel 32 prosent eide farkost sammen med andre og omkring 2 prosent eide farkost både alene og sammen med andre.

I alt 32 507 hovedfarkoster og hjelpebåter eller 77,2 prosent eides av enkeltperson. Det var således vel 10 000 ene-eiere til fiskefarkoster som ikke var fiskere.

Tabell 103. Farkostene etter art og eierforhold.

Farkostenes art	Farkoster i alt	Prosent av disse eides av				
		enkeltperson	partsrederi m.v.	aksjeselskap	ansvarlig selskap	annet eierforhold
Hovedfarkoster						
Dekte av stål	415	18,1	45,5	21,0	13,3	2,1
Dekte av tre	11 561	60,4	31,5	1,4	5,8	0,9
Åpne med motor	24 218	89,4	7,6	0,4	2,1	0,5
Åpne uten motor.....	122	81,2	13,9	1,6	3,3	—
I alt	36 316	79,4	15,7	0,9	3,4	0,6
Hjelpebåter m.v.						
Snurpenotbåter med motor .	1 144	24,5	51,4	12,1	12,0	—
Basbåter med motor.....	926	31,7	48,7	8,5	10,7	0,4
Fangstbåter med motor ...	159	52,8	17,6	23,3	5,7	0,6
Andre hjelpebåter med motor	737	71,4	23,1	1,2	3,1	1,2
Andre hjelpebåter m.v. uten motor	2 850	87,7	8,9	0,7	2,2	0,5
I alt	5 816	63,3	25,7	4,9	5,7	0,4
Hele fiskeflåten.....	42 132	77,2	17,0	1,5	3,7	0,6

Partsrederier m.v. eide 7 169 farkoster eller 17 prosent. Til denne eiergruppe ble, for å lette tellerarbeidet, også regnet samvirkelag og andelslag. Ansvarlig selskap eide 3,7 prosent, aksjeselskaper 1,5 prosent og «annet eierforhold» (omfatter kommandittselskap, dødsbo, konkursbo o.l.) 0,6 prosent. Se tabell 103.

Det er i første rekke åpne farkoster som eies av enkeltpersoner. Større, dekte farkoster — som trenger betydelig kapital både til anskaffelse og drift — eies for det meste av partsrederier, andelslag og aksjeselskaper etc. Jamfør tabell 104.

Tabell 104. Dekte farkoster etter lengde og eierforhold.

Farkostenes lengde	Farkoster i alt	Av disse eides av				
		enkeltperson	partsrederi m.v.	aksjeselskap	ansvarlig selskap	annet eierforhold
Dekte farkoster av stål						
Under 60 fot	27	15	12	—	—	—
60—79 »	36	3	23	—	8	2
80—89 »	32	6	14	5	6	1
90—99 »	44	12	25	2	4	1
100—109 »	72	8	48	10	6	—
110—119 »	83	17	34	19	13	—
120—139 »	82	12	25	32	11	2
140—159 »	27	1	5	14	6	1
160 fot og over	12	1	3	5	1	2
I alt	415	75	189	87	55	9
Dekte farkoster av tre						
Under 30 fot	3 692	3 084	472	17	87	32
30—39 »	3 245	2 078	918	26	184	39
40—49 »	2 395	1 097	1 088	21	177	12
50—59 »	1 095	404	572	18	92	9
60—69 »	587	172	331	17	63	4
70—79 »	234	71	112	10	39	2
80—89 »	108	26	55	8	17	2
90—99 »	93	27	48	11	6	1
100—109 »	61	17	23	18	3	—
110—119 »	38	10	16	8	4	—
120—140 »	13	2	6	4	—	1
I alt	11 561	6 988	3 641	158	672	102

Fordi snurpenotbåter, basbåter og fangstbåter i det vesentlige brukes sammen med større hovedfarkoster, og gjerne regnes som en slags redskapsutstyr, eier partsrederier og aksjeselskaper også forholdsvis mange av disse.

Mens eiergruppen «enkeltperson» hadde vel 77 prosent av alle farkostene, var den beregnede verdien av disse bare 36,7 prosent av den beregnede totalverdi av fiskeflåten. For de andre eierkategorier var forholdet omvendt. Farkoster som partsrederier m.v. eide, utgjorde således 40,5 prosent av totalverdien. De tilsvarende prosenttall for aksjeselskaper, ansvarlige selskaper og «annet eierforhold» var henholdsvis 11,8, 9,7 og 1,3.

Sammenliknet med forrige fiskeritelling eide enkeltpersoner relativt flere dekte farkoster, nemlig i alt 59 prosent i 1960 mot 49 prosent i 1948. Også aksjeselskaper eide flere dekte farkoster i 1960 (2 prosent) enn i 1948 (1,7

prosent). Av dampmaskinene hadde aksjeselskapene omtrent samme prosentvise andel ved begge tellinger. Av åpne hovedfarkoster med motor på 20 fot og over, eide enkeltpersoner 87 prosent, mot 80 prosent i 1948. Det var i alt omkring 33 prosent flere hovedfarkoster på 20 fot og over i 1960 enn i 1948.

Den beregnede verdi av farkostene etter eierkategori viser at farkoster som enkeltpersoner eide, utgjorde 30 prosent av farkostverdien for dekte farkoster og 87 prosent for åpne farkoster på 20 fot og over, mot henholdsvis 33 og 77 prosent i 1948. Økingen i tallet på dekte farkoster som enkeltpersoner eide, i forhold til 1948, omfatter følgelig i det vesentlige mindre dekte trefarkoster med relativt lav omsetningsverdi. En må imidlertid ta hensyn til at det er brukt forskjellig verdibegrep ved de to tellinger.

På Øst- og Sørlandet, i Nord-Trøndelag, Nordland og Finnmark, hvor fiske i stor utstrekning drives fra små farkoster, eide enkeltpersoner mer enn 50 prosent av den beregnede farkostkapital. I Vestlandsfylkene (unntatt Bergen) og Sør-Trøndelag hadde partsrederier m.v. relativt størst andel av farkostkapitalen. Aksjeselskapene eide forholdsvis mest av farkostkapitalen i fylker som hadde forholdsvis mange av de største farkostene, dvs. i første rekke Bergen, Møre og Romsdal og Rogaland. Gruppen ansvarlig selskap hadde størst prosent av farkostkapitalen i Vestlandsfylkene.

På grunnlag av den beregnede farkostkapitalen har en beregnet farkostenes gjennomsnittsverdi etter eierkategori. Gjennomsnittsverdien for alle hovedfarkoster og hjelpebåter under ett var 22 654 kroner. Den tilsvarende verdi for farkoster som eides av enkeltpersoner var 10 700 kroner, av partsrederier m.v. 53 200 kroner, av ansvarlige selskaper 58 100 kroner og av aksjeselskaper 178 500 kroner. Den beregnede gjennomsnittsverdi varierte sterkt fra fylke til fylke, noe som i første rekke skyldes forskjellig fordeling av farkostene etter art og størrelse.

I tabell 105 er farkostene gruppert etter tallet på eiere. Oppgavene er dess-

Tabell 105. Farkostene etter tallet på eiere. Prosent.

Farkostenes art	Tallet på eiere					
	1	2	3—5	6 og over	Uoppgitt	I alt
Hovedfarkoster						
Dekte av stål	19,0	16,4	35,7	9,9	19,0	100,0
Dekte av tre	61,2	21,3	13,1	1,2	3,2	100,0
Åpne med motor	89,8	6,8	1,7	0,4	1,3	100,0
Åpne uten motor	81,1	4,1	6,6	4,1	4,1	100,0
I alt	79,8	11,5	5,8	0,8	2,1	100,0
Hjelpebåter m.v.						
Snurpenotbåter med motor ...	25,1	17,5	32,8	10,4	14,2	100,0
Basbåter med motor	32,2	18,0	29,1	9,7	11,0	100,0
Fangstbåter med motor	53,5	8,8	17,0	1,2	19,5	100,0
Andre hjelpebåter med motor.	71,5	10,7	12,0	3,1	2,7	100,0
Andre hjelpebåter m.v. uten motor	88,0	4,5	4,1	1,8	1,6	100,0
I alt	63,7	10,1	15,1	4,9	6,2	100,0
Hele fiskeflåten	77,6	11,3	7,1	1,3	2,7	100,0

verre noe mangelfulle, spesielt for dekte stålfarkoster (og tilhørende hjelpebåter). Dette henger sammen med at det for visse selskapsformer, som aksjeselskaper o.l. var vanskelig å få oppgitt nøyaktig tall på eiere. Selv om vi imidlertid regner med at flesteparten av hovedfarkostene og hjelpebåtene med uoppgitt eierforhold hadde flere enn 5 eiere, vil prosenten med dette eiertall ikke bli høyere enn 3. Av dekte stålfarkoster var det flest i gruppen 3—5 eiere. Omkring 19 prosent av alle dekte farkoster hadde flere enn 2 eiere.

Tabell 106. Dekte farkoster etter lengde og tallet på eiere. Prosent.

Farkostenes lengde	Farkoster med antall eiere					I alt
	1	2	3—5	6 og over	Uoppgitt	
Dekte farkoster av stål						
Under 60 fot	55,6	29,6	11,1	3,7	—	100,0
60—79 »	8,3	27,7	55,6	2,8	5,6	100,0
80—99 »	25,0	19,7	34,2	9,2	11,9	100,0
100—109 »	11,1	16,7	41,7	18,0	12,5	100,0
110—119 »	21,7	18,1	27,7	14,4	18,1	100,0
120—139 »	17,1	9,8	32,9	8,5	31,7	100,0
140 fot og over	5,1	—	48,7	2,6	43,6	100,0
I alt	19,0	16,4	35,7	9,9	19,0	100,0
Dekte farkoster av tre						
Under 30 fot	84,3	11,8	2,1	0,2	1,6	100,0
30—39 »	64,9	22,3	8,5	1,2	3,1	100,0
40—49 »	46,4	30,0	18,7	1,4	3,5	100,0
50—59 »	37,9	28,9	28,2	1,1	3,9	100,0
60—79 »	30,3	25,3	37,5	2,0	4,9	100,0
80—99 »	26,9	21,4	31,8	8,5	11,4	100,0
100—119 »	27,3	10,1	32,3	10,1	20,2	100,0
120 fot og over	15,4	7,6	15,4	30,8	30,8	100,0
I alt	61,2	21,3	13,1	1,2	3,2	100,0

Enkeltpersoner eide en prosentvis synkende andel av de dekte farkostene i alt etter hvert som farkostenes størrelse økte. Gruppen med 2 eiere hadde derimot en stigende andel av farkostene med økende farkostlengde til omkring 50 fot. For farkoster på over 50 fot hadde derimot denne gruppe også en synkende andel. Se ellers tabell 106.

Grupperingen av farkostene i de enkelte artsgrupper (for dekte farkoster også lengdegrupper) etter tallet på eiere viste i hovedtrekkene de samme resultater som ved forrige fiskeritelling.

En gruppering av farkostene etter tallet på eiere som deltok i fiske med farkosten viser at på ca. 90 prosent av de åpne og 57 prosent av de dekte trefarkostene deltok bare 1 eier. Av de dekte stålfarkostene var det som en kunne vente, forholdsvis betydelig flere med mer enn 1 eier som deltok.

XV. Brutto fangstverdi

1. Utvalget

Oppgavene over fangstverdien bygger på opplysninger innhentet fra et 10-prosents tilfeldig utvalg av de hovedfarkoster som ble brukt til fiske i tiden

1. oktober 1959 til 30. september 1960. Disse opplysningene ble gitt av kommunekassererne (se vedlegg 4).

Opgavene omfatter i prinsippet bruttoverdien av all fangst som farkostene i utvalget hadde i 1960, som enten ble levert gjennom salgslag med sentralisert omsetning eller til andre næringsdrivende som driver omsetning eller foredling/bearbeiding, og som betaler direkte til fisker. I begge tilfelle blir det av beløpet trukket en viss prosent (sikringstrekk) som sendes til kommunekassererne i de respektive farkosteieres hjemstedskommuner. Fra større fiskefarkoster blir fangstene som regel levert til salgslag eller tilvirkere o.l., og oppgavene for disse skulle derfor være noenlunde fullstendige. De mindre fiskefarkoster, særlig åpne motorfarkoster, har derimot en viss omsetning også direkte til konsumenter (det er f. eks. adgang til å selge ved brygge hvis det ikke er fiskeoppkjøpere på stedet). Totalt sett spiller imidlertid denne omsetningen så liten rolle at en har sett bort fra den i forbindelse med verdiberegningen av bruttofangsten.

Størrelsen på utvalget for de enkelte farkostarter går fram av følgende oversikt:

	Farkoster		Utvalget i pst. av farkoster brukt til fiske
	Brukt til fiske	Med fangstverdioppgaver	
Dekte farkoster av stål	374	25	6,7
Dekte farkoster av tre	9 689	972	10,0
Åpne hovedfarkoster med motor	17 794	1 768	9,9
Åpne hovedfarkoster uten motor	76	4	5,3
I alt	27 933	2 769	9,9

Farkostskjemaene ble først ordnet kommunevis og etter registreringsnummer. Utvalget ble bestemt på den måten at en trakk hvert 10. skjema for farkoster som var brukt til fiske fra Halden til Sør-Varanger (da hullkortmassen for farkostene ikke var å jour da forespørslene om fangstverdiene ble sendt ut, kunne en ikke få trukket utvalget særskilt for hver farkostart). Under bearbeidingen av materialet ble noen få farkoster (hovedsakelig åpne) ikke regnet med, fordi det ikke var mulig å få konstatert om fangst var levert i perioden. Den totale utvalgsprosent ble følgelig litt mindre enn 10.

Som oversikten viser, ble dekte farkoster av stål og åpne hovedfarkoster uten motor noe «underrepresentert» i utvalget. Sistnevnte kategori spiller imidlertid en ubetydelig rolle og er her bare tatt med for fullstendighets skyld.

Ellers kan nevnes at det i noen få tilfelle ikke lot seg gjøre å få oppgitt hele brutto fangstverdien fordi farkostene hadde fisket i lag med andre («hjelpere») eller skiftet eier i perioden, slik at det ikke var mulig å få vite hvilke(n) kommune(r) som hadde mottatt sikringstrekket. Stort sett skulle grunnlaget for fangstverdistatistikken likevel være bra.

Fordi fangstverdioppgavene bare omfatter en mindre del av den aktive fiskeflåten, har en på grunnlag av disse oppgaver anslått den totale brutto fangstverdi i 1960.

Opgavene fra utvalget viste at det var samvariasjon mellom bruttofangstverdi og farkostenes størrelse, idet bruttofangstverdien var stigende med stigende lengde i fot og omtrent samme uketall på fiske. Likeledes økte brutto-

fangstverdien med økende uketall på fiske for farkoster av samme størrelse. Farkostenes alder viste også samvariasjon med farkostenes uketall på fiske. Jo nyere farkostene var, desto større var deres uketall på fiske. Disse forhold var typiske for alle farkostarter.

2. Beregningsmetode

Ved valg av anslagsmetode stod en overfor alternativene gruppegjennomsnitts- eller regresjonsmetode.

Bruk av gruppegjennomsnittsmetoden forutsetter at en på forhånd velger å gruppere farkostene som ble brukt til fiske i tellingsperioden, etter kjennetegnene lengde i fot og uker på fiske. En slik kryssgruppering for hver farkostart ville, hvis ikke gruppene skulle bli for få og for grove, føre til at en del grupper bare ble representert med noen få farkoster. Ved denne metode blir en dessuten stilt overfor valg av gjennomsnittsmål.

Ved bruk av regresjonsmetoden kreves derimot ingen forhåndsgruppering av farkostene som har vært brukt til fiske i nevnte periode. For hver farkostart er alle farkoster i utvalget implisitt med på å anslå den gjennomsnittlige bruttofangstverdi for de enkelte farkoster, når lengden og brukstiden på fiske er gitt.

En regresjonsmetode forutsetter imidlertid en teori om samvariasjon mellom en avhengig variabel og en eller flere (forklarings-) variable som en velger som uavhengige i beregningen. Dessuten må en gjøre en eksplisitt forutsetning om formen på denne samvariasjonen.

Ved en nærmere gransking av utvalgsmaterialet viste det seg — for de viktigste farkostarter — at en fikk støtte for en hypotese om at variasjonen i farkostenes brutto fangstverdi pr. uke tilnærmet kan beskrives ved en annengradsfunksjon av farkostenes lengde i fot, når tallet på uker på fiske er konstant. Videre fant en grunn til å anta at det er en tilnærmet lineær sammenheng mellom farkostenes brutto fangstverdi pr. uke og tallet på uker på fiske, når farkostenes lengde i fot er konstant.

Fangstverdiberegningene er derfor basert på at den typiske variasjon i fangstverdi pr. uke for en bestemt farkostart kan uttrykkes ved følgende relasjon:

$$F_u = \bar{F}_u + b(y - \bar{y}) + c(y^2 - \bar{y}^2) + d(u - \bar{u})$$

hvor F_u = brutto fangstverdi pr. uke pr. farkost, \bar{F}_u , \bar{y} og \bar{u} er henholdsvis gjennomsnittlig brutto fangstverdi pr. uke, gjennomsnittslengde og gjennomsnittlig uketall på fiske for farkoster av samme art i utvalget. Størrelsene b , c og d er relasjonens koeffisienter, og deres tallverdier er for hver farkostart anslått ved bruk av minste kvadraters metode.

En har for de enkelte farkostarter fått følgende anslåtte fangstverdirelasjoner:

Dekte farkoster av stål:

$$F_u = 9086,7 + 32,2(y - 96,4) + 0,59(y^2 - 9292,96) + 153,6(u - 32,5)$$

Dekte farkoster av tre:

$$F_u = 1578,8 + 39,8(y - 39,8) + 0,59(y^2 - 1584,04) + 4,7(u - 26,3)$$

Åpne farkoster med motor:

$$F_u = 231,9 + 20,9(y - 20,6) - 0,02(y^2 - 424,36) - 5,2(u - 19,4)$$

Ved å sette inn alternative verdier for u og y har en beregnet den totale brutto fangstverdi for hver av disse farkostkategorier. Av praktiske grunner har en brukt aritmetiske gjennomsnitt i de enkelte lengde- og ukegrupper. For dekte stålfarkoster — hvor det ofte var meget få i de enkelte grupper — har en imidlertid brukt det faktiske uketall på fiske for hver enkelt farkost.

Ved å foreta partielle derivasjoner av relasjonen mellom brutto fangstverdien pr. uke med hensyn på lengden (y) og uke på fiske (u) kan en forholdsvis lett regne ut hvor meget fangstverdien pr. uke endres når farkoststørrelsen øker med 1 fot og tallet på uker på fiske er konstant. En kan videre forutsette at varigheten på fiske endres med f. eks. 1 uke mens farkostlengden er konstant, og se hvor stor øking i fangstverdi som en da vil få. Ved sammenlikning av f.eks. to dekte stålfarkoster på henholdsvis 60 og 61 fot og som begge hadde vært 33 uker på fiske, var anslått gjennomsnittlig brutto fangstverdi pr. uke 104 kroner høyere for den største farkosten. Den tilsvarende forskjell mellom to stålfarkoster på 150 og 151 fot, som en også forutsatte hadde vært 33 uker på fiske, var 210 kroner, dvs. omkring dobbelt så meget som i det første tilfelle. Som følge av formen på den relasjon som ligger til grunn for beregningene, vil således den anslåtte gjennomsnittlige endring i fangstverdi pr. uke variere alt etter som en velger høye eller lave verdier for lengde og/eller uker på fiske. På tilsvarende måte kan en ved å sette inn andre verdier for henholdsvis lengde og uker på fiske regne ut den anslåtte gjennomsnittlige endring i fangstverdi pr. uke for de respektive farkostarter.

3. Beregningsresultater

Detaljresultatene av beregningene for de enkelte farkostarter, etter lengde og varighet på fiske er gitt i tabell 25 i annet hefte. Tabell 107 viser at den beregnede totale brutto fangstverdi var i alt 670,6 mill. kroner. Av dette falt 131,8 mill. eller 19,7 prosent på dekte stålfarkoster, 465,4 mill. (69,4 prosent) på dekte trefarkoster og 73,2 mill. (10,9 prosent) på åpne farkoster.

Beregnet brutto fangstverdi i gjennomsnitt pr. farkost er vist i tabell 108. For alle farkoster under ett var den 24 000 kroner, for dekte stålfarkoster 352 400 kroner, for dekte trefarkoster 48 000 kroner og for åpne farkoster 4 100 kroner. Dekte stålfarkoster hadde således gjennomgående vel 7 ganger så stor fangstverdi som de dekte trefarkoster, mens de dekte trefarkostene igjen hadde gjennomgående nesten 12 ganger så stor fangstverdi som de åpne farkostene. Forskjellen skyldes i det vesentlige den ulike størrelsesfordeling. I de samme fotgrupper var forskjellen i gjennomsnittlig brutto fangstverdi for dekte stål- og trefarkoster betydelig mindre.

Med mindre enn 10 uker på fiske var den gjennomsnittlige brutto fangstverdi for alle farkoster beregnet til 2 600 kroner, for 20—29 uker på fiske 22 500 kroner og for 40—52 uker på fiske 56 800 kroner.

For dekte stålfarkoster i alt på 70—79 fot var brutto fangstverdien gjennomgående omkring halvparten av den tilsvarende verdi for farkoster på 130—139 fot og tredjeparten for farkoster på 170 fot og over. Endringen var prosentvis større for farkoster med relativt kort varighet på fiske (f.eks. 10—19 uker).

Beregnet gjennomsnittlig fangstverdi for dekte trefarkoster på 45—49 fot var gjennomgående 5 ganger så stor som i gruppen 25—29 fot. Farkoster på 90—99 fot hadde en gjennomsnittlig brutto fangstverdi som igjen var 3,5 ganger så høy som for farkoster på 45—49 fot.

Tabell 107. Beregnet brutto fangstverdi etter farkostenes art og lengde. 1 000 kr.

Farkostenes lengde	Dekte farkoster				Åpne hovedfarkoster med motor		I alt	
	Av stål		Av tre		I alt	Brutto fangstverdi	Far-koster	Brutto fangstverdi
	I alt	Brutto fangstverdi	I alt	Brutto fangstverdi				
Hovedfarkoster								
Under 20 fot	—		31	20	6 918	19 599	6 949	19 619
20—24 »	2		1 584	9 199	8 861	39 128	10 447	48 327
25—29 »	1		1 418	19 006	1 588	10 680	3 007	29 686
30—34 »	5	2 169	1 231	29 396	344	2 758	1 580	32 154
35—39 »	3		1 452	53 469	55	604	1 510	54 073
40—44 »	4		1 050	52 321	20	276	1 074	52 597
45—49 »	3		1 025	68 432	8	113	1 036	68 545
50—54 »	1		581	45 427	—	—	582	45 427
55—59 »	4		372	35 869	—	—	376	35 869
60—69 »	16	3 240	485	58 257	—	—	501	61 497
70—79 »	17	4 318	191	29 779	—	—	208	34 097
80—89 »	22	4 519	90	17 664	—	—	112	22 183
90—99 »	37	11 594	82	19 201	—	—	119	30 795
100—109 »	69	21 622	52	14 140	—	—	121	35 762
110—119 »	78	28 092	33	8 582	—	—	111	36 674
120—129 »	44	18 452	6	2 134	—	—	50	20 586
130—139 »	31	15 497	6	2 522	—	—	37	18 019
140—149 »	17	8 769	—	—	—	—	17	8 769
150—159 »	9	5 858	—	—	—	—	9	5 858
160—169 »	6	3 896	—	—	—	—	6	3 896
170 fot og over . .	5	3 774	—	—	—	—	5	3 774
I alt	374	131 800	9 689	465 418	17 794	73 158	¹ 27 933	² 670 608

¹ Av disse 76 åpne hovedfarkoster uten motor. ² Av dette 232 000 kroner vedr. åpne hovedfarkoster uten motor og 2 169 000 vedr. stålfarkoster under 60 fot.

Tabell 108. Brutto fangstverdi for hovedfarkoster, etter art. 1 000 kroner.

Farkostenes art	I alt		Gjennomsnittlig brutto fangstverdi for farkoster brukt på fiske				
	Far-koster brukt til fiske	Gj.sn. brutto fangstverdi	0—9 uker	10—19 uker	20—29 uker	30—39 uker	40—52 uker
Dekte farkoster av stål	374	352,4	39,0	120,0	261,6	389,0	563,7
Dekte farkoster av tre	9 689	48,0	6,7	20,1	44,3	69,6	81,9
Åpne farkoster med motor	17 794	4,1	1,7	3,8	5,4	5,9	5,7
Åpne farkoster uten motor	76	3,1	1,5	3,1	4,5	4,0	3,3
I alt	27 933	24,0	2,6	9,6	22,5	48,1	56,8

For åpne hovedfarkoster viser beregningen at f.eks. farkoster på 25—29 fot hadde ca. 2,5 ganger så stor brutto fangstverdi som farkoster under 20 fot. I motsetning til de dekte farkoster hadde åpne motorfarkoster med lengst

varighet på fiske også prosentvis størst øking i gjennomsnittlig fangstverdi med økende farkoststørrelse.

Dekte stålfarkoster med i alt 40—52 uker på fiske hadde en gjennomsnittlig brutto fangstverdi som var nesten 5 ganger så stor som i gruppen 10—19 uker på fiske. For dekte trefarkoster med 40—52 uker på fiske var fangstverdien gjennomgående 4 ganger så stor som de med 10—19 uker på fiske, og for åpne farkoster vel 3 ganger så stor.

Etter oppgaver som er gitt i Norges fiskerier var totalverdien av fiskeriene i 1960 i alt 664,6 millioner kroner. I prinsippet skulle de oppgaver som ble innhentet til den offisielle fangststatistikken for 1960 være sammenliknbare med resultatet av disse beregninger, som altså viser omkring 1 prosent høyere fangstverdi i alt.

Byrået vil presisere at det her dreier seg om en prøveundersøkelse, og at denne statistikken derfor bør tolkes med en viss reservasjon. En må ellers være oppmerksom på at det er bruttoverdier som er beregnet, og at statistikken derfor alene ikke gir grunnlag for bestemte slutninger om nettoutbyttet eller hvordan dette varierer med farkostenes art og størrelse m.v. Det må endelig tas hensyn til at beregningene er basert på oppgaver for 1960, og at de ikke uten videre kan antas å ha samme gyldighet for de etterfølgende år.

English summary

The Fishery Census 1960 is the second complete census of fisheries taken in Norway. The first fishery census was taken in 1948.

In order to facilitate the administration of the census, to reduce enumeration costs and to achieve better control of the data collected, the Fishery Census 1960 was combined with the Population Census November 1, 1960.

The Fishery Census 1960 provides information on the number of fishermen, participation in various fisheries and other employment, agricultural holdings and livestock, fishing gear, sheds for gear and fishermen's quarters, etc. Information is also provided on the size of the fishing fleet, its composition by type, length and age, engine power, technical equipment, consumption of fuel, use of the vessels, etc. Data on value of landings were collected separately for a sample of fishing vessels.

Fishermen

The census comprised all persons falling within either of the following three categories:

1. Persons with fishing as sole occupation.
2. Persons with fishing as main occupation (fishing as principal source of income; one or more secondary occupations).
3. Persons with fishing as secondary occupation (one or more other occupations as principal source of income).

Persons engaged in commercial sea-fishing for a period of at least one week during the census period were included. Also included were fishermen who temporarily did not participate in fishing, for instance because of military service or illness.

On November 1, 1960 the number of fishermen was 60 900, of which 21 400 had fishing as sole occupation, 23 800 as main occupation and 15 700 as secondary occupation.

Compared with the Fishery Census 1948, the total number of fishermen decreased by 29 per cent. The comparatively largest declines occurred in Hordaland (42 per cent) and in Nord-Trøndelag (39 per cent). In Møre and Romsdal the total number of fishermen decreased substantially less than in other typical fishery districts (only 4 per cent).

The number of fishermen with fishing as sole occupation increased by 28 per cent since the Fishery Census 1948, while the number of fishermen with fishing as main or secondary occupation showed a decline of 54 per cent and 8 per cent respectively.

The age composition of fishermen showed a shift towards higher age-groups as compared with the Fishery Census 1948. Of the total number of fishermen in 1960, 29 per cent were less than 35 years, and 37 per cent were 50 years and over, compared with 40 per cent and 28 per cent respectively in 1948.

On the average, fishermen with fishing as sole occupation were younger and fishermen with fishing as secondary occupation were substantially older than fishermen with fishing as main occupation. Thus, 36 per cent of the fishermen with fishing as sole occupation were less than 35 years old, and 30 per cent were 50 years and over. The corresponding figures for fishermen with fishing as secondary occupation were 19 per cent and 48 per cent.

Participation in fishing and other employment

Figures relating to the duration of the fisheries include time spent waiting away from home for the fishing to begin, time spent ashore because of bad weather conditions, and time used for landing the catch.

Census returns show that 63 per cent of the fishermen participated in fishing 20 weeks or more during the period October 1, 1959 to September 30, 1960, while 13 per cent participated less than 10 weeks. According to the Fishery Census 1948 the corresponding percentages were 48 and 18.

Participation in work other than fishing, preparation and maintenance etc. shows an average of 13,4 weeks for fishermen with fishing as main occupation and 29,7 weeks for fishermen with fishing as secondary occupation, as compared with 17,5 and 30,8 weeks at the previous census.

The total number of weeks employed in fishing and other occupations during the census period was on the average 37,2 for fishermen with fishing as sole occupation, 40,5 for fishermen with fishing as main occupation and 44,3 for fishermen with fishing as secondary occupation. It should be taken into consideration, that actual working hours per week in fishing and in other activities in which fishermen usually participate (farming etc.) vary considerably.

In 1960, 8 600 fishermen participated in the spawning-cod fishery in Lofoten, 12 100 in other spawning-cod and winter-cod fisheries and 7 800 in the Finnmark spring cod fishery, compared with 20 100, 11 100 and 8 500 respectively in 1948.

16 500 fishermen, or 18 per cent fewer than in 1948, took part in the winter-herring fishery.

Participation in long line fishing in distant waters, in the deep water prawn fishery and in the haddock and the capelin fisheries increased considerably between 1948 and 1960. Trawl fishing, which was of little importance before 1950, had a participation of 3 700 fishermen in 1960.

17 300 fishermen were engaged in small fishing compared with 26 700 in 1948.

44 900 or 75 per cent of the fishermen took part in two or more fisheries during the census period, while 14 700 fishermen participated in one fishery only.

The average duration of participation in most fisheries was about 10 weeks. The longest average duration occurred in deep water prawn fishing (24,1 weeks) and ground fish trawling (17,3 weeks).

Of the fishermen with fishing as main or secondary occupation, 23 100 (59 per cent) were employed in agriculture and forestry, etc., 9 300 (23 per cent) in construction, 5 600 (14 per cent) in manufacturing, 4 200 (11 per cent) in

transport and communications and 2 600 (7 per cent) in various other industries.

8 300 fishermen with fishing as secondary occupation (53 per cent) had agriculture and forestry etc. as their main occupation (62 per cent in 1948).

The total number of farms operated by fishermen in 1960 was 22 894, or about 6 per cent of all farms in the country. Compared with the 1948 census, the number of farms operated by fishermen decreased by approximately 36 per cent.

Fishing gear

Information was collected on various types of gear for sea fishing (excluding small gear such as hand lines, etc.).

The number of purse seines for winter herring was 2 070 and for saithe 2 050 (830 and 730 respectively in 1948). There were 5 740 deep water prawn trawls (2 447 in 1948) and 2 200 ground trawls (460 in 1948).

60 per cent of all nets were made from synthetic fibres. The corresponding percentage for purse seines was 11 and for long lines 13.

The estimated re-acquisition value of the stock of gear amounted to 838 million kroner. The corresponding figure for gear actually in use during the census period was 550 million kroner.

The re-acquisition value of supplementary equipment (floats, ropes, lines, etc., and various trawling equipment) is estimated at 158 million kroner.

The fishing fleet

On November 1, 1960 the Norwegian fishing fleet consisted of 36 316 main vessels (each registered by individual number), of which 415 (1,2 per cent) were decked steel craft, 11 561 (31,8 per cent) were decked wooden vessels, 24 218 (66,7 per cent) were open boats with engine, and 122 (0,3 per cent) were open boats without engine. In addition to the main vessels there were 5 800 auxiliary boats and other small boats.

Approximately 24 per cent of the main vessels were registered in Nordland, 13 per cent in Møre and Romsdal, and 11 per cent in Troms.

26 per cent of the boats were of less than 20 feet length, 49 per cent were between 20 and 30 feet and only 1,1 per cent were 100 feet or more.

The number of decked vessels of length 50 feet and more was about 2 600 or twice as many as in 1948.

The average engine power of decked steel craft was 352 h.p., of decked wooden vessels 36,7 h.p. and of open boats 5,3 h.p. Compared with previous fishery census, the average engine power increased by 55 per cent for decked vessels and 15 per cent for open boats.

For all vessels, the average duration of participation in fishing was 22 weeks. The corresponding figure for decked steel craft was 31, for decked wooden vessels 26 and for open boats with engine 19,5 weeks. About 7 500 main vessels, of which 1 300 decked, were not used in fishing or in other activities during the census period.

The average age of decked steel vessels was 27,6 years and of decked wooden vessels 24,6 years. The age composition of the fishing fleet was less favourable than in 1948.

Approximately 5 700 (15,8 per cent) of the main vessels were equipped with echo sounder and 4 400 (12,1 per cent) with radio-telephone. 987 main

vessels had radio direction finder, 330 had radar, and 233 had sonar. 37 per cent of the decked vessels had radio-telephone, and 45 per cent had sonar (12 per cent and 4 per cent respectively in 1948).

679 auxiliary boats with motor had sonar.

78 per cent of all decked fishing vessels had electrical equipment compared with 67 per cent in 1948. 10 per cent of the open boats with engine had electrical equipment.

41 300 or 98 per cent of all main vessels and auxiliary boats were constructed of wood and 666 or 1,6 per cent of steel. 91 boats were built of aluminium and 53 of plastic.

The market value of the fishing fleet has been estimated at 943 million kroner, of which decked wooden vessels accounted for 510 million kroner, decked steel craft 297 million kroner, open main vessels with engine 101 million kroner and auxiliary boats, etc., 35 million kroner.

The estimated average market value of decked steel craft was 715 000 kroner, of decked wooden vessels 44 100 kroner and of open main vessels with engine 4 200 kroner.

Total mortgage debts as at November 1, 1960 were 305 million kroner. For decked steel craft the mortgage debts amounted to 47 per cent of the estimated market value. The corresponding figure for decked wooden vessels was 31 per cent and for open main vessels with engine 6 per cent.

Private individuals owned 77 per cent of all main vessels and auxiliary boats etc. in 1960. Joint ownerships accounted for 17 per cent, general partnerships 4 per cent and joint stock companies 1,5 per cent. Private individuals owned 59 per cent of all decked vessels against 49 per cent in 1948.

Gross value of landings

These data were collected separately through local authorities for a 10 per cent sample of all fishing vessels reported as having participated in fishing during the census period.

The total gross value of landings was estimated at 670,6 million kroner, of which decked wooden vessels accounted for 69 per cent, decked steel vessels 20 per cent and open main vessels with engine 11 per cent. Decked steel vessels had an average gross value of landing seven times as large as the corresponding value for decked wooden vessels.

Rundskriv til ordførerne i kommunene.
Fra Statistisk Sentralbyrå.

Folketellingen og fiskeritellingen 1960

Ved kongelig resolusjon av 1. april 1960 er det med hjemmel i lov av 25. april 1907 og Stortingets vedtak av 1. mars 1960 bestemt at det skal holdes folketelling og fiskeritelling 1. november 1960. I hver kommune skal tellingene styres av ordføreren eller den han gir fullmakt til det. Statistisk Sentralbyrå skal administrere tellingene og har fullmakt til å treffe de bestemmelser som er nødvendig for å gjennomføre tellingene.

Byrået vil gjerne snarest mulig få opplyst hvem som skal styre tellingene i Deres kommune og hvilken adresse en skal nytte for utsending av tellingsmateriale o.l. En ber Dem derfor å returnere vedlagte kort snarest mulig i utfylt stand. Byrået har planlagt å sende skjema, instruksjer o.l. til Deres kommune på bokmål. Dersom dette er i strid med vedtak i kommunestyret eller (dersom kommunen har sagt seg nøytral i språkspørsmålet) den målform som nyttes av flesteparten av innbyggerne i kommunen, ber en Dem anføre dette på kortet.

Utsending av skjema og tellingsinstruksjer vil ellers først finne sted til høsten. Dette materialet vil da bli sendt direkte til tellingsstyreren.

For å sikre at tellingsarbeidet og kontrollen av folkeregistrene blir utført så riktig som mulig, kommer Byrået til å sende ut detaljerte instruksjer for arbeidet. En vil også søke å samle registerførerne i de enkelte folkeregistre til møter på sentrale steder for å gjennomgå instruksene og diskutere problemer i forbindelse med arbeidet. Det er forutsetningen at møtene skal finne sted i september og begynnelsen av oktober, i de nordligste fylkene i slutten av august. Blant annet bør det bli gjort rede for tellingene i de lokale avisene, f. eks. ved at tellingslederen lar seg intervju. Statistisk Sentralbyrå vil på sin side også søke å gjøre tellingene mest mulig kjent ved blant annet å sende pressen redegjørelser for tellingene.

Hovedbestemmelsene om tellingene er gitt i kgl. resolusjon av 1. april i år. Resolusjonen lyder slik:

«I medhold av lov av 25. april 1907, nr. 2, om tilveiebringelse av oppgaver til den offisielle statistikk og Stortingets vedtak av 1. mars 1960 (Budsjettinnst. S. nr. 138) bestemmes:

1. Det skal holdes folketelling og fiskeritelling i november 1960. Tellingene skal begynne tirsdag 1. november og fullføres så snart som mulig.
2. Tellingene skal administreres av Statistisk Sentralbyrå. I hver kommune skal tellingene styres av ordføreren eller den han gir fullmakt til det. Den som styrer tellingene i kommunen, engasjerer de tellere som er nødvendig for en hurtig gjennomføring av tellingene. Den enkelte huseier eller dennes fullmektig plikter å medvirke ved tellingen av de personer som bor eller oppholder seg midlertidig på eiendommen.

3. Tollvesenets funksjonærer skal telle sjøfolk ombord på norske og fremmede skip som på tellingsdatoen ligger i norsk havn eller seiler i norsk farvann.
4. Statistisk Sentralbyrå får fullmakt til å fastsette skjemaene, bestemme godtgjørelsen til kommunene og treffe de nærmere bestemmelser som er nødvendig for gjennomføringen av tellingene.»

På grunnlag av denne resolusjonen gir Byrådet følgende rettleiding.

I. Forberedelsene til tellingene

I hver kommune skal tellingene styres av ordføreren eller den han gir fullmakt til det, jfr. kgl. res. punkt 2. For Deres kommune har ordføreren oppnevnt Dem til tellingsleder.

Om ikke tellingslederen også er folkeregisterfører, må han straks ta kontakt med registerføreren slik at tellingen blir lagt opp på en måte som også passer folkeregisteret. Registerføreren vil også ellers kunne være til stor hjelp for tellingslederen ved gjennomføringen av tellingene. Byrådet har tidligere innkalt registerførerne til møter der folkeregistrenes arbeid med tellingsskjemaene er gjennomgått. På disse møtene har Byrådet nyttet høvet til å gjennomgå hele tellingsopplegget med registerførerne og blant annet delt ut kart over herredene med grensene for tellingskretsen tegnet inn. Som det ble redegjort for på disse møtene, er det likevel adgang for kommunene til å la en teller telle flere tellingskretser eller omvendt, å dele en tellingskrets på flere tellere dersom dette skulle være praktisk for kommunene.....

Som det har vært gjort rede for på instruksjonsmøtene, vil Byrådet overlate til kommunene å avgjøre hvordan tellerne skal tilsettes. Det kan gjøres ved at tellingslederen selv uten videre tilsetter tellerne, det kan gjøres ved vedtak i formannskap eller herredsstyre. I alle tilfelle må det legges vekt på å få tilsatt tellere som er skikket til dette arbeid. Det kreves ikke liten innsikt hos tellerne. De bør ha godt praktisk skjønn, de må ha evne til å forstå skjemaene og tellingsinstruksen, og de må kunne fylle ut skjemaene nøyaktig og tydelig. De må være godt kjent i tellingskretsene sine, og i fiskerikommuner bør tellerne også være fiskerikyndige. Tellerne må forstå å opptre med en viss myndighet, og de må være absolutt pålitelige. Det kreves også at de behandler alle opplysninger konfidensielt. Ved tidligere tellinger har tellerarbeidet ofte vært utført av lærere og lærerinner ved folkeskolene, men Byrådet vil dessuten spesielt peke på at de kommunale funksjonærene ofte vil være særlig godt egnet som tellere.

Grensene for de enkelte tellingskretsene må forklares tydelig for tellerne, og det vil være til stor hjelp for tellerne om folkeregisteret utarbeider en oversikt over de hus hver enkelt teller skal besøke. Før tellingen kan ta til bør tellingslederen samle alle tellerne for å gjennomgå tellerinstruksene og skjemaene. Tellerne bør også få rettleiding i å utføre tellingen på en praktisk måte. Under tellingen bør det, om mulig, føres kontroll med tellerne. Dersom en teller viser seg uskikket, må en annen straks tilsettes i stedet for ham.

Når tellerne har fått sin rettleiding, får de utlevert . . . , hovedskjema for fiskeritelling og de farkostskjemaer som hører inn under kretsen. Tellerne må også få en del farkostskjemaer i tillegg (uten fartøynavn m.v. påført). Tellingsslederen vil selv best kunne dømme om hvor mange skjemaer de enkelte tellere trenger. Han bør holde tilbake en del skjemaer om det senere skulle

vide seg at noen tellere har fått for få. Dessuten skal hver teller få utlevert tellerinstrukser til eget bruk, Tellerne må få utlevert instruksene og skjemaene så tidlig som mulig slik at de rekker å sette seg godt inn i alle dokumenter før tellingen.

II. Gjennomføringen av tellingene og revisjonsarbeidet i folkeregistrene

Skjemaene for fiskeritellingen er det forutsatt at tellerne alltid fyller ut selv

Når alle oppgaveskjemaene er fylt ut, leverer telleren oppgavene og de skjemaene som ikke er brukt til tellingslederen. De ubrukte skjemaer skal ikke returneres til Statistisk Sentralbyrå Listene fra fiskeritellingen sendes samlet for kommunen fra tellingslederen til Byrådet etter at tellingslederen har kontrollert at de er ordentlig ført.

III. Godtgjøringen for arbeidet med tellingene

Som godtgjøring for tellingene i kommunene vil Byrådet betale kommune øre for hver person som er telt ved folketellingen For fiskeritellingen vil Byrådet betale kr. 1,50 for hvert utfylt hovedskjema og kr. 1,— for hvert farkostskjema. Disse satser skal dekke alle utgifter til tellingene, altså både godtgjøring til tellerne, administrasjon av tellingene og refusjon av eventuelle skyssutgifter. Omkostningene ved revisjonen av folkeregisteret skal kommunen dekke selv. Da det er forutsetningen at betalingen til tellerne skal dekke mulige skyssutgifter og eventuell ekstragodtgjøring til de tellere som har de vanskeligste kretsene, er det nødvendig at de tellere som har de letteste distrikter får en lavere godtgjørelse enn gjennomsnittet for kommunen.

Godtgjøringen for tellingen vil bli utbetalt til kommunen så snart alle skjemaer er mottatt og godkjent av Byrådet. Gjennomgåingen og godkjenningen av skjemaene vil bli foretatt i den rekkefølge Byrådet mottar dem.

Hoved- og farkostskjema blir sendt til tellingslederen i egen sending fra Byrådet.

Kvittering for mottakingen av skjemaer fra trykkeriet og for mottaking av skjemaer fra Byrådet må sendes inn så snart materialet er mottatt.

Skjemaer, kvitteringer og skriv adresseres til Statistisk Sentralbyrå, Folketellingskontoret, Rådhusgt. 8, V, Oslo. Telegramadresse: Statistikk.

Folke- og fiskeritellingen i Norge 1. november 1960*Utdrag av instruks for tellingslederne*

I 1960/61 skal det holdes folketelling i de fleste siviliserte land. . . . I Norge skal folketellingen holdes den 1. november, og her skal vi kombinere tellingen med en fiskeritelling. . . .

Fiskeritelling har vi bare hatt en gang tidligere, nemlig i 1948. Ny fiskeritelling skulle egentlig vært holdt i 1958, men for å slippe å organisere et eget tellerapparat med oppnevning av tellere m.v. spesielt for fiskeritellingen ble den skutt ut til 1960. På denne måte kan fiskeritellingen nytte folketellingens tellerapparat og arbeidet blir, totalt sett, forenklet.

Fiskeritellingen er et viktig hjelpemiddel til å kaste lys over forholdene innen fiskerinæringen. På grunn av de problemer våre to store sesongfiskerier for tiden har, vil resultatene fra fiskeritellingen i 1960 bli imøtesett med særlig stor interesse.

Skal slike store tellinger det her er snakk om fylle de krav en stiller til dem, er det svært viktig at Byrået får hjelp av folk rundt om i kommunene som forstår hvor viktig tellingen er, og som både har evne og vilje til å skaffe de best mulige opplysninger om forholdene i hjemstedskommunen. Det har også stor betydning for tellingene at publikum stiller seg velvillig overfor dem. En bør derfor søke å gjøre tellingen mest mulig kjent blant folk.

Statistisk Sentralbyrå

Fiskeritellingen 1960*Instruks for tellerne*

I

Fiskere, fiskeredskaper, rorbuer og sjøhus m.v.*Alminnelige opplysninger.*

Fiskeritellingen skal omfatte: a) Alle som i tiden 1. oktober 1959 til 30. september 1960 har vært eneyrke-, hovedyrke- eller biyrkefisker, b) alle som eier fiskefarkost registrert som selvstendig hovedfarkost eller som eier hjelpebåt, og c) andre som eier fiskeredskap, rorbuer eller rorburom, sjøhus (naust, nothus eller sjøbu) eller hus/spesialrom for egning av liner og bøting. Det skal bare fylles ut ett skjema for redskaper, rorbuer m.v. som eies av flere personer i fellesskap.

Hvem plikter å gi oppgaver til fiskeritellingen?

Fyll ut skjema 1 for alle personer på 15 år og over som var bosatt i kommunen 1. november 1960, og som i tiden 1. oktober 1959 til 30. september 1960 har fisket i sjøen for salg, eller arbeidet ombord på fiskefarkost som har drevet slik virksomhet. En person som f. eks. har vært maskinist eller kokk på fiskefarkost skal således også regnes som fisker. Som sjøfiske skal her videre regnes fangst av sel og småhval, tang- og tare-sanking, skjellgraving, akkarfiske og østersavl. Fangst av isbjørn m.v. tas med når dette er et ledd i fangst fra båt. Overvintre tas ikke med.

Hvem skal regnes som fisker?

Det skal fylles ut skjema også for personer som vanligvis driver ervervsmessig sjøfiske, men som på grunn av sykdom, militærtjeneste, skolegang eller utenlandsopphold har vært borte fra fiske i nevnte tidsrom. Forutsetningen er i så fall at vedkommende trolig vil fortsette som fisker så snart det midlertidige avbrudd er opphørt.

Fisker som er midlertidig borte fra fiske

Personer som driver fiske bare i elver og innsjøer skal ikke i noe tilfelle regnes som fiskere i denne tellingen. Andre som bare har fisket i sjøen for bruk i egen husholdning skal det heller ikke fylles ut fiskerskjema for.

Ferskvannsfiske og fiske til eget behov tas ikke med

Har en fisker drevet ervervsmessig fiske både i salt- og ferskvann, skal bare tiden på fiske i åpen sjø regnes med.

Er en fisker på fiske i fjerne farvann eller liknende omkring 1. november, slik at telleren ikke kan treffe ham personlig ved første besøk, må nødvendige opplysninger så vidt mulig innhentes hos hans familie, slektninger, naboer eller andre som kjenner vedkommende meget godt. Lar det seg ikke gjøre å få alle opplysninger om fiskeren av naboer etc., kan skjemaet

Ingen oppgavepliktig må utelates i tellingen

unntaksvis legges igjen til utfylling. I så fall må telleren passe på at skjemaet blir hentet senere eller ettersendt i rett tid. (Jamfør også folketellings-instruksen).

Ellers er det viktig for resultatet av tellingen også å få med alle som har hatt fiske som underordnet byrke. Alle hjelpebåter, rorbuer og sjøhus m.v. og fiskerbruk som eies av andre enn fiskere skal også tas med. Telleren må derfor under tellingen spørre i alle tilfelle hvor det kan være tvil, og ellers gjøre bruk av sitt lokalkjennskap til slike forhold i tellingskretsen.

Nærmere om de enkelte spørsmål i skjema 1 (hovedskjema):

«Alminnelige opplysninger»

Rubrikkene med spørsmål om liste- og kretsnr. skal fylles ut av telleren før materialet leveres til tellingsstyret.

I de 3 blanke feltene for «hovedyrke eller levevei» skal oppgis henholdsvis: Stilling, om selvstendig, ansatt, hjemmeverende eller liknende (opplysning om leid hjelp kan sløyfes), og virksomhetens art. På dette skjema skal ikke oppgis virksomhetens navn.

Om deltaking i de ulike fiskerier

På omslaget til skjemaene og på side 159-160 i denne instruksjonen er trykt en «liste over arten av fiskerier», som skal benyttes i forbindelse med utfyllingen av skjemaet. For hver spesifisering er også trykt et 3-sifret kodenummer, og dette nummeret skal føres opp samtidig med benevnelsen av fiske og eventuelt redskapen. I forbindelse med oppgaven over deltakingen i de ulike fiskerier er det bare denne listen som skal benyttes.

Skjemaomslaget og instruksjonen (side 163) inneholder videre en «liste over arten av redskaper» med 2-sifret kode for hver redskapstype. Denne listen skal bare benyttes i forbindelse med oppgaven over beholdning av fiskeredskaper.

Hvor lenge har hvert enkelt fiske vart?

Tiden skal oppgis i uker for hvert enkelt fiske — og for hver redskapstype (ifølge listen) — i de enkelte kvartaler. Deltaking på i alt 1—3 dager skal ikke tas med, mens deltaking på 4—6 dager regnes for 1 uke. Har fiskeren deltatt i et bestemt fiske flere ganger i kvartalet, må også turer på 1—3 dager tas med. Deltakingen i uker i alt (avrundet) bestemmes da på grunnlag av det samlede antall dager fiskeren deltok. Til fiskets varighet skal regnes både antall sjøvær og den tiden som er gått med til reise til og fra fangstfeltet, venting på at fisket skal ta til og landligge på grunn av uvær, lossing av fangst etc.

Lar det seg i visse tilfelle vanskelig gjøre å foreta en fullstendig spesifisering på bestemte slags fiskesorter, oppgis f.eks. «blandingsfiske» eller «hjemmefiske»; helst også hvilke sorter som er fisket. I slike tilfelle er det spesielt viktig at bare sjøfiske beregnet for salg blir tatt med. Tilfeldig småsalg til naboer, venner og kjente kan telleren se bort fra.

Spesielt om enkelte av fiskeriene

Skreifiske i Lofoten skal bare omfatte fiske på Lofotens innerside. Skreifiske på «yttersiden» tas med under «Annet skreifiske og vintertorskefiske».

Liste over artene av fiskerier

Fiskets art	Kode	Fiskets art	Kode
Skreifiske på Lofotens innerside	m/garn	Vintersildfisket (stor- og vårsild)	bare hjelpervirksomhet
—	» liner		057
—	» juksa		hjelpevirksomhet
—	» juksa og liner		kombinert med fiske
—	» garn og juksa		med forskjellige red-
—	» garn og liner		skaper
—	» garn, liner og juksa	Fiske etter for-	058
—	» snurrevad	fangstsild	m/not
—	» andre redskaper	—	» garn
		—	» not og garn
			060
			061
			062
Annet skreifiske- og vintertorskefiske		Fiske etter småsild og feitsild	m/not
—	i Finnmark	—	» garn
—	» Troms	—	» not og garn
—	» Vesterålen		070
—	på Lofotens ytters.		071
—	» Helgeland	Sildefiske langs	072
—	i Trøndelag	Skagerakkysten	m/not
—	på Møre	—	» garn
—	i andre distrikter	—	» not og garn
			080
			081
			082
Vårtorskefiske i Finnmark (loddetorskefiske)		Sildefiske i Nordsjøen og Skagerak	m/drivgarn
—	m/not		090
—	» garn	Brislingfiske	m/not
—	» liner		100
—	» juksa	Sildefiske ved	
—	» juksa og liner	Island og i	
—	» garn og juksa	Norskehavet	m/snurpenot
—	» garn og liner	—	» drivgarn
—	» garn, liner og juksa	—	» snurpenot og
—	» andre redskaps-		drivgarn
	kombinasjoner		112
			110
			111
			112
			120
			130
Seifiske	m/snurpenot	Snurrevadfiske	m/drivgarn
—	» garn	Makrellfiske	» settegarn
—	» juksa	—	» not
—	» dorg	—	» dorg
—	» liner	—	» drivgarn og not
—	» dorg og juksa	—	» drivgarn og dorg
—	» liner og juksa	—	» not og dorg
—	» andre redskaps-	—	» andre redskaps-
	kombinasjoner		kombinasjoner
			137
			140
			150
			160
			170
			180
			190
			200
			201
			202
			210
			220
Vintersildfiske (stor- og vårsild)	m/landnot	Rekefiske	
—	» snurpenot	Håbrannfiske	
—	» drivgarn	Pigghåfiske	
—	» settegarn	Hummerfiske	
—	» snurpe- og landnot	Krabbe- og Ålefiske	
—	» driv- og settegarn	Laksefiske	(i sjøen)
—	» andre redskaps-	—	m/garn
	kombinasjoner	—	» kilenot
		Linefiske i fjerne farvann	
		Bankfiske ved norskekysten og i Nordsjøen	

Liste over artene av fiskerier (forts.)

Fiskets art	Kode	Fiskets art	Kode
Rusefiske	230	Silde-	
Hjemmefiske	240	tråling i	
Fjordtorskfiske	250	Nordsjøen	
Kveitefiske	260	juli/september	
Håkjerringfiske	270	m/farkoster	300 br.tonn og over 354
Storje- og brugdefiske	280	—	under 300 br.tonn 355
Hysefiske	290	Brisling-	
Fiske etter		tråling	
lodde	m/landnot	m/farkoster	300 br.tonn og over 356
—	» snurpenot	—	under 300 br.tonn 357
Småhvalfangst	310	Annet	
Fangst i Ishavet	320	fiske med	
Tang og taresanking	330	bunntål	
Skjellgraving m. v.	340	ved norske-	
		kysten og i	
		fjerne	
TRÅLEFISKE		farvann	
Bunntål		m/farkoster	300 br.tonn og over 358
Vårtorskfiske		—	under 300 br.tonn 359
i Finnmark			
m/farkoster	300 br.tonn og over 350	Flytetål	
—	under 300 br.tonn 351	Sildetråling i Nordsjøen okt./jan.	360
Seifiske		Silde- og brislingtråling	
(vinterfiske)		i Nordsjøen okt./jan.	361
m/farkoster	300 br.tonn og over 352	Feitsild/og småsildfiske	362
—	under 300 br.tonn 353	Makrellfiske	363

Annet skreifiske og vintertorskfiske. Det skal her oppgis hvor fisket har foregått.

Vintersildfiske (stor- og vårsild). Under dette fiske skal oppgis særskilt tallet på uker for fiskere som bare utførte hjelpervirksomhet, eller hjelpervirksomhet kombinert med fiske med forskjellig redskap. (Kodenr. 057 og 058 i spesifikasjonen).

Snurrevadfiske. Fiske med trål må ikke tas med her.

Laksefiske i sjøen. Eventuell tid på fiske etter sjøørret må så vidt mulig holdes adskilt fra laksefiske.

Linefiske i fjerne farvann. Til dette fiske regnes følgende fangstfelt: Grønland, Island, Norskehavet, Færøyane, Shetland, Bjørnøya, Spitsbergen og Barentshavet.

Fjordtorskfiske — skal omfatte fiske etter torsk ved kysten utenom 1) Skreifiske i Lofoten, 2) Annet skreifiske og vintertorskfiske og 3) Vårtorskfiske i Finnmark. Torskfiske i Borgundfjorden skal imidlertid føres opp som «Skreifiske på Møre» (kode 026).

Fiske etter lodde. Må ikke forveksles med vårtorskfiske (loddetorskfiske) i Finnmark.

Fangst i Ishavet — skal omfatte fangst av sel, isbjørn og liknende i Nordishavet.

Trålfiske. Alt fiske med trål skal oppgis særskilt for bunntrål og for flytetrål slik som den trykte spesifikasjonen viser.

Dersom deltaking i et bestemt fiske blir oppgitt å ha vart i flere uker enn det som er offisielt tillatt i distriktet, bør det undersøkes nærmere om dette kan skyldes feilerindring, eventuelt sammenslåing av to eller flere fiskerier.

De enkelte fiskerier må spesifiseres så detaljert som mulig. Mangler et eller flere slags fiske i spesifikasjonen, skal dette fiske — og redskapstypen som er nyttet — likevel oppgis, mens feltet for kodennummeret ikke fylles ut. Er det ellers nyttet redskap eller redskapskombinasjoner som ikke finnes i listen over arten av fiskerier — i de tilfelle redskapstypene ellers er spesifisert under vedkommende fiske — skal også slike føres opp, men uten kodennummer. Det er imidlertid ikke nødvendig å oppgi hvilket redskap som er nyttet når vedkommende fiske ikke har noe kodennummer for redskapstype i spesifikasjonen.

Til forberedelse og avslutning skal regnes den tiden som er gått med til å gjøre redskaper, farkoster etc. klar til fangst, og til å legge opp etter fiskets slutt. Er slikt arbeid i det vesentligste utført i ledige stunder, må en anså hvor mange uker dette ville tatt med sammenhengende arbeidstid.

Den tiden fiskeren selv har brukt til reparasjoner og vedlikehold av farkosten(e), redskaper og av rorbuer og sjøhus m.v. som han eier selv, skal oppgis særskilt. Har fiskeren derimot utført lønnet arbeid av slik art, skal den tiden dette arbeidet varte føres under «Deltaking i annet arbeid enn fiske». Er vedlikeholdsarbeidet utført samtidig med forberedelse eller

Andre fiskerier og redskap enn de spesifikasjonen inneholder skal oppgis uten kode

Forberedelse og avslutning på fiske og vedlikeholdsarbeid på egen fiskefarkost, redskaper, rorbuer og sjøhus m.v. oppgis særskilt

avslutning på fiske, må det foretas en skjønnsmessig fordeling. Tiden både til forberedelse/avslutning og til vedlikehold av farkost m.v. skal oppgis i uker (eventuelt avrundet som for deltaking i fiske) i de rubrikkene som er reservert for dette på skjemaet.

Om fiske som ikke drives sammenhengende

Enkelte slags fiske drives på en slik måte at det kan være vanskelig å oppgi nøyaktig hvor mange uker det har tatt, fordi fiskeren på samme tid har utført annet arbeid. I slike tilfelle må telleren etter beste skjønn oppgi det som er rimelig tid til det egentlige fiske. For en byrkefisker som f. eks. har drevet laksefiske ved siden av daglig gårdsarbeid, fordeles den totale tid forholdsvis på fiske og annet arbeid.

Deltaking i annet arbeid enn fiske

Her skal en ta med alt lønnet arbeid av minst 4 dagers varighet (forhøyet til 1 uke). Opplysninger om stilling, sosialstilling (selvstendig, hjemmевærende eller ansatt) og virksomhetens art skal oppgis — analogt med oppgaven på folketellings-skjemaet — for hvert enkelt lønnet arbeid utenom fiske som fiskeren faktisk har utført i tiden 1. oktober 1959 til 30. september 1960. Ekstraordinært arbeid av lengre varighet for egen regning, f.eks. arbeid på eget hus, skal tas med når dette har vært til hinder for at vedkommende kunne ta lønnet arbeid hos andre. Ordinære gjøremål ved hjemmet, som vanlige vedlikeholdsarbeider m.v., skal ikke regnes med.

Den tid som fiskeren eventuelt har vært syk, på militærtjeneste, skole eller liknende skal oppgis særskilt.

Hensikten med spørsmålene om hva fiskeren pleier å gjøre i den tiden han eventuelt har vært syk, på militærtjeneste m.v., er å få et bedre grunnlag enn det ellers ville vært mulig til å bedømme om vedkommende skal regnes som eneyrkefisker eller hovedyrkefisker — når deltaking i andre arbeider ikke er oppgitt. Her må det legges vekt på å få så realistiske svar som mulig, slik at det som føres opp ikke mer gir uttrykk for ønske om hva vedkommende helst ville ha gjort.

Fisker som eier eller driver gårdsbruk eller har husdyr

Denne del av skjemaet skal fylles ut uansett om fiskeren eier gården selv, eller om han har bygslet eller forpaktet den. Leid bruksrett til en gård skal være med i tellingen, selv om fiskeren ikke bor på stedet. Alle spørsmål skal besvares selv om bare fiskerens familie eller leid hjelp tar del i driften av gården.

Opgaven over jordbruksarealet skal omfatte all dyrket mark, naturlig eng og utslåtter som vanlig blir høstet. Utmarksareal som ikke blir høstet skal ikke tas med.

Bare fullt brukbare redskaper for ervervs-messig sjøfiske skal tas med

Tellingene skal omfatte alle fiskeredskaper som er brukbare — eller som er tenkt reparert og gjort i stand — til sjøfiske for salg.

Defekte eller kasserte redskaper må ikke telles med. Heller ikke skal redskaper som bare blir nyttet til ferskvannsfiske eller til fiske i sjøen for eget behov tas med i tellingen. Skjellgravingsredskaper og andre mer spesielle redskapstyper som ikke er spesifisert i listen, er det ikke nødvendig å ta med, men det spiller ingen rolle om slike redskaper blir ført opp.

Derimot skal tellingen omfatte redskaper som er blitt ukurante — f.eks. torskegarn av bomull — forutsatt at de er brukbare for sitt egentlige formål. Redskaper som delvis er i stykker, men som det er meningen å reparere og bruke senere, skal også tas med.

De enkelte redskapstyper må spesifiseres så fullstendig det lar seg gjøre. Bruk de benevnelser som passer, og med tilhørende kodennummer som i listen nedenfor eller på omslaget til skjemaene. Er det tvil om hva som er riktig benevnelse på enkelte slags redskap, kan redskapet føres opp med den benevnelse som vanlig brukes i distriktet. I slike tilfelle sløyfes kodennummeret, men det skal helst oppgis hvilket fiske redskapet blir nyttet til.

Liste over arten av redskaper

Redskapets art	Kode	Redskapets art	Kode
Snurpenøter for vintersild	01	Hysegarn	26
» » islandssild	02	Trollgarn	27
» » feitsild og småsild	03	Bunngarn (ikke vårsildgarn)	28
» » brisling	04	Laksegarn	29
» » sei	05	Sjørretgarn	30
» » torsk	06	Andre garn	31
» » makrell	07	Reketråler	32
» » lodde	08	Bunntråder	33
» » storje	09	Flytetråder ¹⁾	34
Stengenøter		Snurrevad	35
(landnøter) for vintersild	10	Kilenøter	36
» » feitsild	11	Lakseverp	37
Andre stengenøter		Hummerteiner	38
(landnøter)	12	Krabbeteiner	39
Låsnøter	13	Åleteiner	40
Slepenøter	14	Torskeruser	41
Synkenøter	15	Åluser	42
Storsildgarn	16	Torskeliner	1000 angler 43
Islandssildgarn	17	Bankliner	1000 » 44
Vårsildgarn	18	Håkjerringliner	100 » 45
Nordsjøtsildgarn	19	Håbrannliner	1000 » 46
Feitsildgarn	20	Kveiteliner	100 » 47
Torskegarn	21	Pigghåliner	1000 » 48
Makrellgarn	22	Andre liner	1000 »
Seigarn	23	(medregnet småliner)	49
Kveitegarn	24	Hvulkanoner	50
Flyndregarn	25	Harpungevær (unnt. når de nyttes som redningsgevær)	51

¹⁾ Dersom flytetrålen er enbåts trål, skal dette avmerkes.

Redskaper av nylon etc. må oppgis særskilt. Før opp samme kodennummer uansett om redskapen er av bomull/hamp eller nylon etc. Se ellers eksempler på utfylling i skjemaavtrykket på side 171-173.

Følgende eierforhold vil forekomme når det gjelder fiske-redskaper:

- 1) Fiskeren eier redskaper alene
- 2) Fiskeren eier redskaper alene og sammen med andre
- 3) Redskaper eies bare i fellesskap (av fisker(e) og/eller andre)
- 4) Ikke-fisker eier redskaper alene.

Om opp-gaver over red-skapsbe-holdning

Alle bruk-bare fiske-redskaper skal telles uansett eierfor-hold, men dobbelt-tellinger må unngås

Av praktiske grunner skal dette skjema også nyttes for personer som ikke er fiskere og som eier fiskeredskap alene. I slike tilfelle skal også eierens navn og adresse føres på skjemaet.

Beholdning av redskaper som fisker eller ikke-fisker eier alene kan føres på samme skjema som redskaper han eventuelt eier sammen med andre. Redskapsbeholdninger som et notlag eller liknende har, føres opp samlet på ett skjema. Oppgi i slike tilfelle f. eks. navnet på bruket, notbas eller en av eierne. Oppgaven over de felleseide redskaper skal som hovedregel innhentes av telleren i den kretsen hvor redskapene oppbevares når de ikke blir brukt. For de tilfelle at personer som i fellesskap eier fiskeredskaper, bor i forskjellige tellingskretser, men i samme kommune, må telleren konferere med de andre tellerne i kommunen for å unngå at disse redskaper blir gitt opp mer enn en gang. Når personer som i fellesskap eier fiskeredskaper, bor i forskjellige kommuner, og det kan være tvil om i hvilken tellingskrets redskapene skal tas med, skal telleren hvis mulig konferere med medeierne eller notere på skjemaet deres bostedskommune(r) og navnet på bruket eller liknende. Byrådet får derved en viss mulighet for selv å kontrollere at dobbelttelling ikke finner sted.

Fiskere som eier redskaper sammen med andre skal alltid regnes med i «tallet på eiere».

Redskaper som er kassert eller skiftet ut på grunn av vanlig slitasje må ikke tas med blant redskaper som er mistet eller totalskadd under selve fisket.

Nyanskaffelser, reparasjoner og vedlikehold skal omfatte alle utgifter til nye redskaper, reparasjoner av og deler til slike. Eventuell lagerleie, forsikringspremie og liknende skal ikke tas med.

Hva slags rorbuer skal tas med i tellingen?

Med rorbu menes hus eller del av hus som er beregnet til sove-, koke- og oppholdsrom for fiskere i land under bestemte fiskerier.

Tellingene skal omfatte alle rorbuer eller rorburom som er brukbare, selv om de i flere år bare delvis har vært nyttet til sitt egentlige formål. Rorbuer som etter gjeldende helseforskrifter ikke lenger tillates benyttet skal ikke tas med. De skal derimot regnes med hvis de av helsemyndighetene tillates brukt inntil videre. Rorbuer eller rorburom skal tas med selv om de utenom typiske fiskerisesonger blir brukt til andre formål.

Det skal gis opp hvor mange soveplasser som hver rorbu eller -rommet normalt er beregnet for, og i k k e tallet på fiskere som i nødsfall kan få plass eller hvor mange som i de senere år faktisk har sovet der.

Hvilke sjøhus skal tas med? Eierforholdet oppgis av hver

Sjøhus, naust, nothus og liknende skal bare tas med når de er brukbare for de formål som er nevnt. Sjøhus for salting og oppbevaring av fisk eller andre varer skal således holdes utenfor.

Det må gis opplysning om eierforholdet for hver enkelt rorbu eller rorburom, hvert enkelt sjøhus m.v. I de tilfelle flere fiskere i fellesskap eier rorbu eller sjøhus m.v. må opp-

lysninger om eierforholdet oppgis på hvert av fiskernes skjema, mens opplysningene om grunnflate, pantegjeld etc. bare fylles ut på skjemaet for en av dem.

Eier en eller flere personer som ikke er fisker(e), rorbu, sjøhus m.v., fylles ut ett skjema for alle disse under ett, idet antallet eiere da ikke spiller noen rolle for tellingen.

For væreiere som eier et større antall rorbuer eller tilvirkeranlegg som også omfatter en rekke rorbuer, spesialrom for egning og bøting, skal nyttes et spesielt skjema. Disse skjemaer, sammen med veiledning for utfylling og navnefortegnelse over hvem som skal gi oppgavene, vil bli sendt direkte til de kommuner dette gjelder. Ellers må tellerne i de respektive tellingskretser selv innhente oppgaver over alt som finnes av rorbuer, rorburom og sjøhus m.v. I denne forbindelse er det derfor nødvendig å spørre også andre enn fiskere, dvs. personer som kanskje hverken eier fiskefarkoster eller -redskaper. Bruk om nødvendig flere skjema.

Her skal krysses av på linje «1» hvis rorbua, sjøhuset eller egnebua er et selvstendig beliggende hus, eller en vertikal avgrenset del av et større hus.

Det skal regnes med hele rorbuens, sjøhusets eller egnebuens grunnflate i m², selv om f.eks. bare en del av denne grunnflaten brukes som koke- eller soverom etc.

Når det gjelder rom som er spesielt innredet for fiskernes egning eller bøting, skal totalt disponibelt gulvareal — medregnet forrom og ganger — føres opp som «grunnflate i m²».

Er nøyaktig byggeår for rorbu, sjøhus eller egnebu i enkelte tilfelle ikke kjent, kan omtrentlig tidspunkt oppgis.

Foreligger oppgaver over pantegjeld, reparasjonsutgifter m.v. samlet for rorburom, egnerom etc. som er felles med tilvirkeranlegget eller bygningen som det er en del av, må det foretas en rimelig skjønsmessig fordeling.

fisker, de andre opplysninger for hver enkelt rorbu, sjøhus m.v.

Alle rorbuer, sjøhus og egnebuer skal tas med — uansett hvem som eier dem

«Egen bygning»

«Grunnflate»

Andre merknader

II

Fiskefarkoster.

Alminnelige opplysninger.

For farkoster med selvstendig registernummer, dvs. hovedfarkoster som er innført i Fiskeridirektørens Merkeregister, vil følgende opplysninger være ført på skjemaene som blir levert ut til tellerne: Farkostens navn, eiers eller korresponderende reders navn og adresse, kommunenummer, farkostens registreringsnummer og byggeår, lengde i fot, maskinens/motorens fabrikkår og antall hestekrefter. Dette er gjort for å lette arbeidet med utfyllingen av skjemaet. Når den resterende del av slike skjema fylles ut, må det imidlertid samtidig kontrolleres hos de respektive farkosteiere at disse opplysninger er riktige. Eventuelle feil korrigeres.

Enkelte tekniske data om hovedfarkosten og eierens navn og adresse vil være oppgitt på forhånd

Korrigeringer må bare foretas når eieren er helt sikker på at det er feil opplysninger i farkostskjemaet. Forekommer det vesentlige uoverensstemmelser mellom de tekniske data m.v. som er ført på skjemaet og det som eieren av vedkommende farkost oppgir, må det så vidt mulig foretas nærmere undersøkelser, f. eks. ved å jamføre med opplysningene i Merkebrevet. I tvilstilfelle noteres farkosteierens opplysninger på baksiden av skjemaet eller på et særskilt ark som legges ved.

Fullstendig skjema fylles ut for hovedfarkoster som ikke har vært registrert i kommunen tidligere

Det skal fylles ut et skjema for hver enkelt av alle fiskefarkoster som er registreringspliktige i kommunen pr. 1. november 1960 (i henhold til lov om registrering og merking av fiskefartøyer av 5. desember 1917, med lovendring av 29. oktober 1948 og 26. juni 1953).

Har telleren ikke mottatt skjema med påførte data for en eller flere slike fiskefarkoster som finnes i kretsen på tellings-tidspunktet, kan det skyldes nybygging eller overføring fra et annet merkedistrikt som ennå ikke var registrert eller ajourført i Merkeregisteret da skjemaene for de enkelte kommuner ble listet opp. I slike tilfelle skal alle spørsmål på farkostskjemaet besvares så nøyaktig som mulig. Det oppgis eventuelt i hvilket merkedistrikt (kommune) farkosten tidligere har vært registrert. For helt nye hovedfarkoster oppgis registreringsdatoen.

Skjema for hovedfarkoster som ikke lenger finnes i kommunen leveres tilbake

Når en hovedfarkost er forlist, kondemnert eller solgt/overført til et annet merkedistrikt, noteres dette på vedkommende farkostskjema, eventuelt også hvilket merkedistrikt farkosten ble overført til. Alle skjema med de nevnte data om hovedfarkoster som ikke lenger finnes i kommunen må av kontrollmessige grunner leveres tilbake til tellingsstyret.

Har en hovedfarkost nylig skiftet eier innen kommunen, slik at telleren for en annen tellingskrets i samme kommune skal innhente opplysninger om den, skal skjemaet snarest mulig leveres tilbake til tellingsstyret eller direkte til vedkommende teller.

Gi særskilt opplysning om hovedfarkost som varig er tatt ut av fiske

Har en hovedfarkost i løpet av de 2 siste årene ikke vært nyttet til sjøfiske for salg og sannsynligvis heller ikke vil bli tatt i bruk mer for slikt formål, skal dette oppgis på skjemaet. I slike tilfelle skal telleren samtidig be eieren oppgi om farkosten bare blir brukt til føring av fisk, fraktfart, til fiske for eget behov eller liknende. Slike opplysninger noteres på baksiden av skjemaet eller på et særskilt ark som legges ved.

Hva er en hjelpebåt?

Som hjelpebåter skal regnes alle båter (også færingar og liknende) som blir nyttet til sjøfiske for salg, og som ikke har selvstendig nummer i Merkeregisteret, dvs. ikke registrert som hovedfarkoster. Det spiller i denne forbindelse ingen rolle om hjelpebåten(e) nyttes alene eller i tilknytning til hovedfarkost. En fiskefarkost som har eget nummer i Merkeregisteret og som i kortere eller lengre tid har vært nyttet som hjelpebåt under fiske, skal i alle tilfelle regnes som hovedfarkost i denne tellingen. — En forutsetning for at en båt skal bli regnet som hjelpebåt er imidlertid at den blir nyttet noenlunde regelmessig

til sjøfiske for salg, f. eks. i forbindelse med ett eller flere bestemte sesongfiskerier. En båt som rent tilfeldig har vært nyttet til slikt fiske skal således ikke regnes med. På den annen side skal en båt telles som hjelpebåt selv om den på grunn av feilslått fiske etc. ikke har vært i bruk på lengre tid, når det er meningen senere å nytte båten til ervervsmessig sjøfiske.

Vanlige livbåter som ikke nyttes som hjelpebåt under selve fisket, og joller eller liknende som bare blir nyttet til å føre mannskap i land fra — eller ombord på — fiskefarkosten, skal ikke regnes med.

Alle som eier hovedfarkost skal spørres om de også eier hjelpebåt(er), slik at farkostskjema for denne (disse) kan bli fylt ut samtidig. Imidlertid kan personer som ikke eier hovedfarkost også ha hjelpebåter som det er viktig å få med.

Det skal fylles ut et skjema også for hver enkelt hjelpebåt, uansett om én eier har to eller flere slike båter (f. eks. notbåter) av samme art og størrelse.

Har en hovedfarkost eller hjelpebåt vært leid ut eller lånt bort for en kortere eller lengre tid i perioden 1. oktober 1959 — 30. september 1960, må telleren først forsøke å få de nødvendige opplysninger av eieren. Er det ikke mulig for ham å gi alle opplysninger, og vedkommende som har leid fiskefarkosten bor i en annen tellingskrets eller i en annen kommune, skal det gjøres merknad om hvem (navn og adresse) som hadde farkosten og for hvor lang tid. Skjemaet må likevel så langt det er mulig fylles ut på grunnlag av de opplysninger eieren kan gi.

Alle hjelpebåtene skal telles uansett hvem som eier dem

Et skjema for hver hjelpebåt

Utlånte eller utleide fiskefarkoster

Nærmere om enkelte spørsmål i farkostskjemaet.

Det menes her både for hovedfarkoster og hjelpebåter den kommunen hvor eieren har sitt faste bosted — eventuelt hvor rederiets kontor holder til — pr. 1. november 1960.

Ingen av disse spørsmål skal besvares når det gjelder hjelpebåtene; det skal altså ikke føres opp registreringsnummer for eller navnet på den hovedfarkost som de har fisket i lag med. Hovedfarkostene skal ha samme nummer og navn som i Merkebrevet.

Her er det farkostens opprinnelige byggeår som skal oppgis.

Med kjenningslengde menes lengden målt fra forkant av øverste ende av forstevnen til akterkant av øverste ende av akterstevnen (rorstevnen). Er kjenningslengden ikke kjent, oppgis lengste lengde.

For hjelpebåter og nye (ikke tidligere registrerte) hovedfarkoster oppgis kjenningslengden i n o r s k e fot.

For dampmaskiner skal her være oppgitt indikerte hestekrefter. Ellers skal som hovedregel motorens størrelse oppgis i effektive hestekrefter, for dieselmotorer i bremse-hestekrefter. Er en motor anmeldt både med den normale og maksimale kraftytelse, skal det normale antall hestekrefter føres opp på skjemaet.

«Kommune»

«Registreringsnummer»,
«Farkostens navn»

«Byggeår»

«Kjenningslengde i fot»

«H.K.»

«Eierforhold»

Partsrederier m.v. skal omfatte alle de tilfelle hvor 2 eller flere personer har part i farkosten og hver enkelt av dem er økonomisk ansvarlig overfor kreditorene i forhold til størrelsen av sin part. Til denne eierkategori skal her også regnes fiskersamvirkelag (andelslag).

Som aksjeselskap skal føres opp alle selskaper hvor betegnelsen A/S eller L/L er nevnt i firmaets navn.

Med ansvarlig selskap menes at den enkelte medeier er personlig og ubegrenset ansvarlig, dvs. svarer for selskapets forpliktelser med hele sin formue.

Er det tvil om selskapsformen, krysses av for «annet», men med en kort forklaring om eierforholdet.

«Tallet på eiere som vanligvis deltar i fiske»

Enkelte medeiere i partsrederier o.l. som har flere fiskefarkoster, deltar muligens på flere av de felleseide farkostene i samme sesong. For å unngå dobbelttelling må i slike tilfelle hver deltaker bare føres opp som «deltar vanligvis i fiske» én gang. Vedkommende skal da føres på skjemaet for den hovedfarkosten eller hjelpebåten som han i det vesentlige har vært knyttet til.

«Byggemateriale»

Er farkosten f. eks. bygget av tre, men senere påført plast utenpå, skal det krysses av i rutene for begge slags materiale.

«Lysanlegg»

Lys bare i lanterne o.l. fra særskilt batteri skal ikke regnes med.

«Påkostninger i alt»

Dette beløpet skal omfatte alle utgifter til vedlikehold, reparasjoner, ombygging, installering av nytt teknisk utstyr m.v. i tiden 1. oktober 1959 til 30. september 1960. Utgifter til drivstoff, brensel eller assurance må ikke tas med.

«Alminnelig vedlikehold»

Dette er en del av de totale påkostninger og skal omfatte utgifter til «daglig stell og pass», som utskiftning av mindre motordeler, pussing og maling m.v.

«Ombygging av farkosten»

En forlengelse av skroget skal i alle tilfelle regnes som ombygging. En omfattende installering av mer moderne maskineri i større farkoster, med de ominnredninger etc. dette ellers medfører, vil det ofte være rimelig å regne som ombygging. Når det er tvil om det er ombygging eller en større reparasjon som er foretatt, bør telleren gi en kort beskrivelse av forholdet.

«Farkosten anskaffet senere enn 1. januar 1958»

Kjøpesummen skal bare gjelde den ene farkosten som det ellers er gitt opplysninger om på skjemaet. Omfatter salget f. eks. både hovedfarkost og hjelpebåt(er), skal telleren forsøke å få oppgitt hvor meget av den totale kjøpesum som bare gjelder den bestemte hovedfarkosten eller hjelpebåten. Dersom det vanskelig lar seg gjøre å få oppgitt kjøpesummen på hver enkelt av de farkoster som er omsatt under ett, kan telleren oppgi totalbeløpet på skjemaet for den ene av dem. På dette skjema må da oppgis hvilke andre farkoster salget omfatter, samtidig som det ikke gis opp noen kjøpesum på skjemaet(ene) for denne (disse) andre farkosten(ene).

«Forbruket av drivstoff» må

For hver fiskefarkost skal føres opp det totale drivstoffkvantum som er gått med til fiske og annen fart i tiden 1. oktober 1959 til 30. september 1960 eller i siste avsluttede regn-

skapsår. Drivstoff nyttet til oppvarming eller belysning skal ikke regnes med.

Hvis notaer over innkjøpte kvanta solarolje og liknende også omfatter forbruk til hjelpebåten(e), må telleren på grunnlag av opplysninger fra vedkommende farkosteier fordele det totale drivstoffkvantum så godt det lar seg gjøre på hver av fiskefarkostene. Er eieren eller brukeren av farkosten(e) ikke i stand til å gi nok holdepunkter for slik fordeling, kan telleren oppgi det totale kvantum av drivstoff som er gått med til flere farkoster i perioden på ett av skjemaene. På skjemaet(ene) for den (de) farkosten(e) hvor forbruk av dette drivstoffet ikke tas med, gjøres henvisninger til det skjema hvor det samlede forbruket er ført opp. Skriv f. eks. «Solarolje tatt med på skjema for hovedfarkost med registreringsnr. 32».

Farkostenes deltaking i hvert enkelt fiske, og med ulike slags redskap, skal oppgis i uker på samme måte som fiskernes deltaking (skjema 1).

Deltakingen skal regnes fra den dagen farkosten går til fangstfeltet, og skal dessuten omfatte lossing av fangsten. Venting borte fra hjemstedet på at fisket skal ta til og landligge på grunn av uvær skal også regnes med til den tiden fisket har tatt. Har derimot farkosten måttet gå til land for å reparere eller midlertidig innstille på grunn av mannskapsmangel o.l., skal denne tiden ikke regnes med.

Det er en forutsetning at telleren hele tiden gjør bruk av den «Liste over arten av fiskerier» med tilhørende redskaps-spesifikasjon som er trykt på omslaget for skjema 1 og i denne instruksjonen. Kodenummeret skal nemlig også her føres opp for hvert fiske — eventuelt med redskapstype som er nyttet — slik som listen viser. Er redskapsspesifikasjonen for enkelte fiskerier ikke fullstendig, noteres hvilket redskap som er nyttet, men ikke noe kodenummer. Det er meget viktig at all deltaking med farkosten i fiske, kvartalsvis og for hele tellingsåret, blir ført opp. I de tilfelle fiskeren har deltatt i fiske med egen farkost, må det kontrolleres at tiden for deltaking i de enkelte fiskerier i skjema 1 stemmer overens med det som blir ført opp i farkostskjemaet.

Her skal føres opp all deltaking, spesifisert på kvartaler, med farkosten til annet enn fiske i perioden. Førings av fersk fisk må alltid oppgis særskilt.

«Vesentlig fraktfart» skal også omfatte førings av lever og rogn. Til «vesentlig passasjerfart» skal regnes både rutefart og enkelt-turer med passasjerer, selv om det samtidig har vært fraktet noe varer eller gods. Til «kombinert frakt- og passasjerfart» må bare regnes slike tilfelle hvor det er tvilsomt om farkosten eller hjelpebåten ble nyttet hovedsakelig til frakt- eller passasjerfart.

Private småturer til handelsmannen og annen mer tilfeldig og kortvarig bruk av fiskefarkosten skal ikke regnes med.

Har en fiskefarkost for det meste bare vært tilfeldig nyttet til kortere turer på fiske og delvis til annen fart, må telleren

oppgis for hver enkelt hovedfarkost og så vidt mulig for hver enkelt hjelpebåt

Om bruken av hovedfarkosten eller hjelpebåten i de forskjellige slags fiske

Annen fart som hovedfarkosten eller hjelpebåten ble nyttet til

Kortvarig, men hyppig

bruk av
farkosten
til fiske og
annen fart

etter beste skjønn fordele tiden på de ulike slags virksomhet. Ellers må det så langt som mulig tas hensyn til om farkosten enkelte dager — eller mesteparten av dagen i enkelte perioder — ikke har vært i bruk, da uketallet for enkelte fiskerier ellers kan bli for høyt.

Er farkosten nyttet til fiske med en rekke forskjellige redskapstyper, men av relativt kort varighet for flere av dem, bør deltaking på 3 à 4 dager regnes som « $\frac{1}{2}$ » uke for å unngå at det totale uketallet i kvartalet på grunn av avrundinger oppover overstiger 13.

«Assuranse-
verdi»

Har det nylig vært holdt fiskeribanktakst eller pristakst, kan denne føres opp. Foreligger ikke assurance- eller annen takst, besvares ikke spørsmålet.

«Pantegjeld»

Til «annen pantegjeld» skal også eventuell privat pantegjeld på farkosten regnes med.

Statistisk Sentralbyrå
Oslo

Fiskeritelling 1. november 1960

(Lov av 25. april 1907 og kgl. res. av 1. april 1960)

Skjema 1
Hovedskjema

Det skal fylles ut et skjema for hver person som i tiden 1. okt. 1959 til 30. sept. 1960 har vært eneyrke-, hovedyrke- eller biyrkefiske, eller som pr. 1. nov. 1960 eier fiskeredskap, rorbuer (-rom), sjøhus eller hus (rom) for egning og bating.

Alminnelige opplysninger	Liste nr. 2	Krets nr. 7	Kommune Sladset	Fylke Nordland						
	Fiskerens navn Anton Jespersen		Født dato og år 30/5-1904	Ekteskapelig stilling (sett kryss) 1 ☐ Ugift 2 ☒ Gift 3 ☐ For gift						
	Hovedyrke eller levevei (oppgis som på folketellingskjemaet) Fiske Selvstendig Fiske			Dersom fiske ikke er hovedyrke, har vedk. fiske som biyrke? 1 ☐ Ja 2 ☐ Nei						
	Vedkommende (sett kryss) 1 ☐ Eier fiskerarkost alene 2 ☒ — — sammen med andre 3 ☐ — ikke fiskerarkost		Eier han eller har han part i fiskeredskap? (sett kryss) 1 ☒ Ja 2 ☐ Nei	Hvilket fiske (uansett redskap) var det økonomisk viktigste for fiskeren i tiden 1. okt. 1959 til 30. sept. 1960? Lofotfiske						
Deltaking i fiske og annet arbeid hvert kvartal i tiden 1/10 1959 — 30/9 1960	Deltaking i ulike fiskerier:				Tallet på uker deltatt i kvartalene:					
	Fiskets art, redskap og kode føres opp i samsvar med spesifikasjonen som er trykket på blokkomslaget og i instruksen.				1/10-31/10 1959	1/1-31/1 1960	1/4-30/9 1960	1/2-30/9 1960	I alt	
	Skreifiske i Lofoten, m garm				010	4			4	
	" " " " " " " "				011	3			3	
	Vintertorskfiske i Vesturbålen m liuren				022	3	2		5	
	Linefiske i fjernere farvann				210			7	7	
	Blåkvitefiske						3		3	
	Arbeid i tilknytning til fiske:									
	Forberedelse og avslutning på alt fiske				370		1		1	
	Vedlikeholdsarbeid på fiskerarkost				380	2			2	
— — fiskeredskaper				381	4			4		
— — rorbuer, sjøhus m. v.				382						
Deltaking i andre arbeider:										
Stilling	Selvst., ansatt, hjemme o. l.	Virksomhetens art		For byrket						
Gårdbruker	Selvstendig	Gårdbruk				2	4	5	11	
Smede	Ansatt	Vir. rep. på tilvirkningslegg					4		4	
Syk	—	—			3				3	
Fisker som har vært syk, på militærtjeneste, skole el. likn.: Han pleier ellers på den tiden å være (sett kryss) ☐ På fiske ☐ På annet arbeid ☐ Både på fiske og annet arbeid										

Gårdsbruk og husdyr 1/11 1960	Jordbruksareal i alt (Medregnet naturlig eng og utslåtter som vanlig blir høstet)	Dekar	Kyr som har hatt kalv		Antall	3	Sauer og lam	Antall	16	
		60	Ungfe (kviger og kalver)			2	Geltinger og kidd			
			Hester som eies alene				Mink			
	Av dette dyrket	35	Hester som eies sammen med andre			1	Andre pelsdyr			
Beholdning av brukbare redskaper 1/11 1960	Redskaper Redskap av bomull eller hamp og redskap av nylon o. l. må føres på hver sin linje. Bruk redskapsbeskrivelsen som er trykt på omslaget og i instruksen.		Materiale Skriv: B= Bomull N= Nylon o. l.	Tall på redskaper som eies alene	Redskaper som eies sammen med andre		Tall på redskaper nysset i tiden 1/11-59 - 31/10-60	Tall på redskaper mistet og totaliskadd 1/11-59 - 31/10-60	Nyanskaffelser, reparasjoner og vedlikehold	
	Art	Kode		Tallet på redskaper	Tallet på eiere	Fiskere	Ikke fiskere		I alt Kr.	Av dette rep. og vedl.hold Kr.
	Landroter -	11	B	4	4	2	4		1345	1345
	litsild									
	Tovskjegarn	21	N	152			150	4	6300	1500
	Lakesjegarn		B	18	1	1			65	65
	Tovskeliner, 1000 amg.	43	N	210			200	18	460	
	Tovskeliner, 1000 amg.	43	B	70			40	6		
	Bankeliner, 1000 amg.	44	N	60	200	2	2	250	34	750
Rorbuer, sjøhus m. v.	Rorbuer eller rorburom			Sjøhus (naust, nothus o. l.) eller rom for oppbevaring av redskaper og/eller båter			Hus eller spesialrom for egning eller bating			
				Nr. 1	Nr. 2	Nr. 1	Nr. 2	Nr. 3		
	Eierforhold (sett kryss)	Eies alene	1				X			1
		Eies sammen med andre	2	X				X		2 X
		Eies av fiskersamvirkeleg	3							3
	Rorbuer (sett kryss)	Egen bygning	1	X			X			1
		Rom i tilknytning til foredlingsanlegg o. l.	2					X		2 X
	Tallet på soveplasser i alt		6							
	Grunnflate i m ²		34			22	20			12
	Byggemateriale		Tre			Tre	Mur			Mur
Byggeår		1919			1937	1952			1952	
Pantegjeld pr. 1/11 1960	Kr.					2000			1200	
Påkostninger, rep. og vedl.hold 1/11 59 - 31/10 60	Kr.		385			75				

Statistisk Sentralbyrå
Oslo

FISKERITELLING 1. NOVEMBER 1960

Lov av 25. april 1907 og kgl. res. av 1. april 1960

Skjema 2
Farkostskjema

Det skal fylles ut et skjema for hver hovedfarkost eller hjelpebåt som blir nyttet til sjøfiske for salg. Fyll ut skjemaet i samsvar med tellerinstruksjonen.

Farkostens navn Sleipner		Eierens (prederens) navn og adresse Hans Pedersen m. fl., Valdröy			
Kommune Giske	Registreringsnr. M-41-4	Byggeår 1923	Kenningslengde - fot 64	Motorstyrk - CV 52	Hk. 100
Farkosten eies av (sett kryss):		Fylles ut for farkost som har vært ombygd (forlønget eller endret vesentlig): Ombygging (siste) ble foretatt år 1949			
1	☐ Enkeltperson	Fylles bare ut for farkost som fiskeren har anskaffet senere enn 1. jan. 1958.			
2	☒ Partsrederi m.v.				
3	☐ Aksjeselskap				
4	☐ Ansvarlig selskap				
5	☐ Annet eierforhold, oppgis				
Totalt kjøpe- eller byggesum for farkosten (medregnet maskin, elektroteknisk utstyr etc.)		Kr. 16 000			
Farkosten ble (sett kryss):		Farkosten ble (sett kryss):			
1 ☐ Bygget ny for fiskerens regning		1 ☐ Kjøpt av foreldre			
2 ☐ Kjøpt av foreldre		2 ☐ Kjøpt av andre slektninger			
3 ☐ Kjøpt av andre slektninger		3 ☐ Kjøpt av andre enn slektninger			
4 ☒ Kjøpt av andre enn slektninger		4 ☒ Kjøpt av andre enn slektninger			
Forbruk av drivstoff til fiske og annen fart for denne farkosten i tiden 1/10 1959 — 30/9 1960.		Solarolje	Tonn eller Liter		
Tallet på eiere i alt 4		48			
Av disse deltar vanligvis i fiske 3		Dieselolje	Tonn eller Liter		
Farkostens art (sett kryss):		Bensin	Liter		
1	☒ Døkket farkost	Petroleum (parafin)	Tonn eller Kg.		
2	☐ Åpen hovedfarkost med motor	Kull			
3	☐ α α uten α	Bruken av farkosten 1/10-1959—30/9-1960 Til fiske: (Oppgi fiskets art og kode som i skjema 1)			
4	☐ Snurpenbåt med motor	Kode			
5	☐ Basbåt (lettbåt) med motor	1/10-31/12 1959			
6	☐ Fangstbåt med motor	1/1-31/3 1960			
7	☐ Annen hjelpebåt med motor	1/4-30/6 1960			
8	☐ Annen hjelpebåt uten motor.	1/7-30/9 1960			
Viktigste byggemateriale (sett kryss):		1 alt			
1	☐ Stål	Tallet på uker			
2	☒ Tre	Vintersildfiske } 051 3 3			
3	☐ Aluminium	m smurpenot			
4	☐ Plast	Vintersildfiske } 053 4 4			
5	Annet, oppgis:	m sellegarn			
Maskinens art (sett kryss):		Seifiske m garn 041 5 5			
1	☐ Dampmaskin	Håbrannfiske } 150 10 2 12			
2	☐ Dieselmotor	Bankfiske i } 220 4 10 14			
3	☒ Glødehedemotor (semidiesel)	Nordsjøen			
4	☐ Bensinmotor	Til andre formål: Føring av forsk fisk 40			
Teknisk utstyr (sett kryss):		Vesentlig fraktfart 41 3 3			
Ja Nei		Vesentlig passasjerfart 42			
1	☒ Radiotelefon	Kombinert frakt- og passasjerfart 43			
2	☒ Ekkolodd	Farkostens assuranserverdi Kr. 18 000			
3	☒ Asdic	I Statens Fiskarbank			
4	☒ Radar	I andre banker 4 000			
5	☒ Radiopileapparat	Annen pantegjeld 2 000			
6	☒ Elektrisk lysanlegg:	Pantegjeld i alt 6 000			
7	☒ Tilkoplet hjelpe-motor α hovedmotor	Pantegjeld på farkosten pr. 1. nov. 1960			
Påkostninger (reparasjoner m.v.) på farkosten 1/10 1959—30/9 1960:		I alt kr. 2 700			
I alt Av dette alm. vedlikehold kr. 450					

Til kommunekassererne.
Fra Statistisk Sentralbyrå.

Brutto fangstverdi for enkelte fiskefarkoster i 1960

I forbindelse med en statistikk vil Byrået utarbeide noen tabeller over brutto fangstverdi for enkelte fiskefarkoster i kalenderåret 1960.

Vedlagt følger en liste med påført reg.nr. og navn, og eiernes navn, for de fiskefarkoster i Deres kommune som vi ønsker oppgaver for. En vil be Dem velvilligst føre på den totale brutto verdi av all fangst som hver av disse farkostene har hatt i løpet av 1960, og som De har fått oppgaver over i henhold til reglene om sikringstrekk. Eventuelle felles fangstoppgaver for farkoster som har fisket i lag, må så vidt mulig fordeles forholdsvis på hver av dem.

Hvis De ikke har mottatt sikringstrekk for en eller flere av de farkoster det gjelder, eller oppgaven bare gjelder for en del av 1960, bes dette notert i merknadsrubrikken. En vil i så fall være takknemlig for å få oppgitt hvilke andre kommuner Byrået kan henvende seg til for å få oppgaver over resten av året.

For det ekstraarbeid dette vil medføre vil Byrået betale kr. 1,— pr. fangstverdi-oppgave (totalt for 1960) for den enkelte farkost, dog minimum kr. 10,— for hver kommune. Vennligst oppgi navn og adresse til vedkommende som vi skal sende pengene til.

Vi vil be om at listen — påført de opplysninger vi ønsker — blir returnert til Byrået så snart som mulig.

På forhånd takk.

Norges offisielle statistikk, rekke A

Norway's Official Statistics, series A

Rekke A

Stensilert 1965

- Nr. 122 Hotellstatistikk 1964 *Hotel statistics*
- 123 Undervisningsstatistikk 1964—65 II Folkehøgskolar *Educational statistics II Folk high schools*
- 124 Lønnsstatistikk for arbeidere i offentlig anleggsvirksomhet 3. kvartal 1964 *Wage statistics for workers in public construction activity*
- 125 Jaktstatistikk 1964 *Hunting statistics*
- 126 Stortingsvalget 1961 II Oversikt *Storting elections II General survey*
- 127 Barnevernsstatistikk 1963 *Child welfare statistics*
- 128 Undervisningsstatistikk 1964—65 IV Fag- og yrkesskoler *Educational statistics IV Vocational schools*
- 129 Undervisningsstatistikk 1964—65 III Høgre allmennskoler *Educational statistics III Secondary schools*
- 130 Finansinstitusjoner Regnskapstall 1964 *Financial institutions Summary of accounts*
- 131 Veitrafikkulykker 1964 *Road traffic accidents*
- 132 Dødelighetsforholdene i fylkene i årene omkring 1960 *Mortality rates in counties*
- 133 Undervisningsstatistikk 1964—65 I Folke- og framholdsskoler *Educational statistics I Primary and continuation schools*
- 134 Stortingsvalget 1965 I Hovedtabeller *Storting elections I Main tables*
- 135 Rutebilstatistikk 1964 *Scheduled road transport*

Statistisk Sentralbyrå utgir dessuten skriftserien Samfunnsøkonomiske studier (SØS). I denne serie offentliggjøres undersøkelser, som ikke er av rent statistisk karakter, bl. a. historiske og analytiske studier utført ved Byråets forskningsavdeling. *The Central Bureau of Statistics also publishes the series «Samfunnsøkonomiske studier» (SØS). This series contains reports on investigations of not merely statistical character, such as historical and analytical studies carried out at the Research Department of the Central Bureau of Statistics.*

Kortere avhandlinger gis i serien «Artikler». *Shorter reports in the series «Articles».*

Statistisk Sentralbyrå utgir følgende periodiske hefter: *The Central Bureau of Statistics publishes the following periodical bulletins:*

Statistisk månedshefte *Monthly bulletin of statistics.*

Månedstatistikk over utenrikshandelen *Monthly bulletin of external trade.*

Statistisk ukehefte *Weekly bulletin of statistics.*

Abonnement på disse hefter kan tegnes både hos bokhandlerne og i Statistisk Sentralbyrå. For Statistisk månedshefte er prisen pr. år kr. 20,00, pr. nr. kr. 2,00. Prisen pr. år for Månedstatistikk over utenrikshandelen er kr. 25,00, pr. nr. kr. 2,50. For Statistisk ukehefte er prisen pr. år kr. 30,00, pr. nr. kr. 0,75. *For subscription of the bulletins please write to the Central Bureau of Statistics, Oslo.*

Publikasjonen utgis i kommisjon hos
H. Aschehoug & Co., Oslo, og er til salgs hos alle bokhandlere.

Pris kr. 8,00.

REKLAMETRYKK A.S. - BERGEN